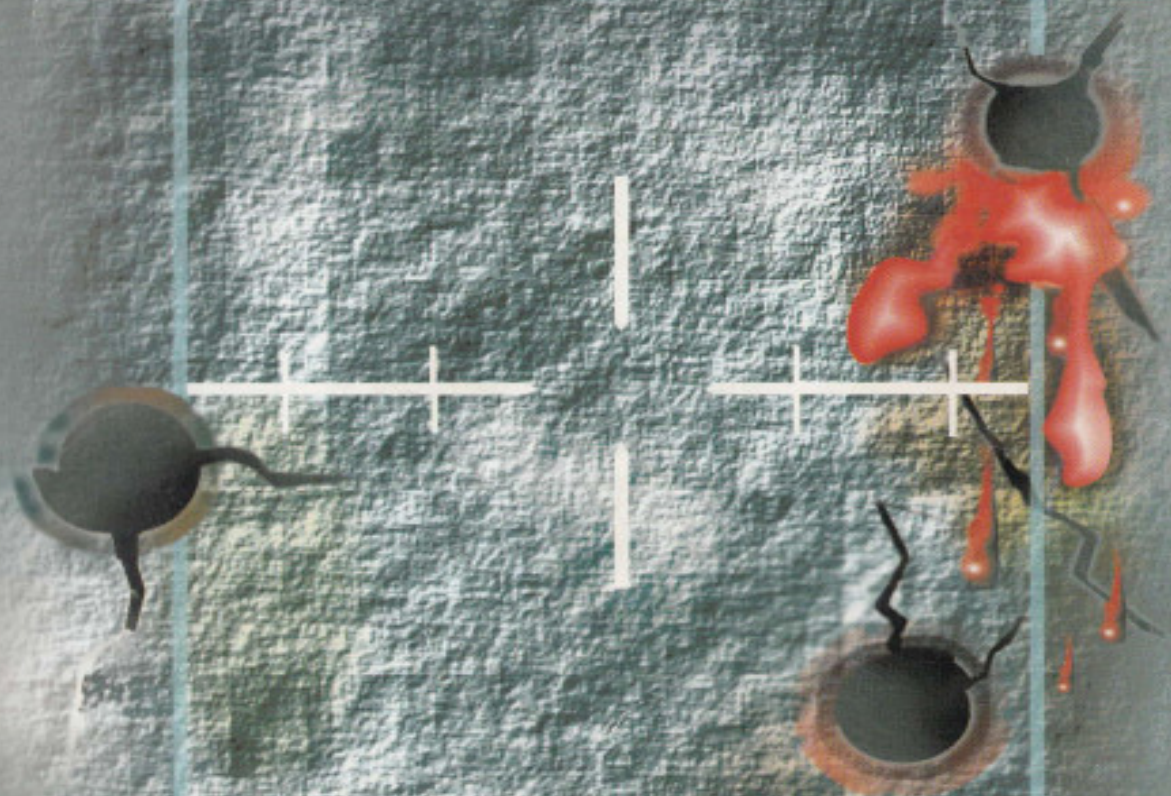

С Е Р И Я

СПЕЦИАЛНА
КОЛЕКЦИЯ
КРИМИНАЛНИ
РОМАНИ
ОТ СВЕТОВНИТЕ
КЛАСАЦИИ

ЧЕНГЕ

ВСИЧКИ ПРАВА
НА БЪЛГАРСКОТО
ИЗДАНИЕ
СА ЗАПАЗЕНИ
ЗА ИЗДАТЕЛСТВО
АТИКА

ОТПИСАНИЯТ

ФРИДРИХ НЕЗНАНСКИ

ВСИЧКИ СА ГО ОТПИСАЛИ,
НО ТОЙ СЕ ВРЪЩА ОТ ОНЯ СВЯТ,
ЗАЕДНО СЪС СНАЙПЕРА СИ...

АТИКА

ФРИДРИХ НЕЗНАНСКИ ОТПИСАНИЯТ

Превод: Венета Георгиева

chitanka.info

ПЕСЕНТА НА КУРШУМА

(В. „КОМЕРСАНТ“)

По данни на следствието всички убийства издават един и същ почерк: невъзможно труден изстрел със снайпер от почти километър. Жертвите са като на коктейл — все хора от елита...

КОЙ Е СЛЕДВАЩИЯТ?

(ИЗ ТЕЛЕФОНЕН РАЗГОВОР)

— Аз лично няма да чакам като говедо кога ще ме гръмнат! Той има списък. Ние също. Представяш ли си какви възможности открива това!

КАРАЙТЕ СИ ЛАДИТЕ

(ИЗ ДОКЛАД НА ПРОКУРАТУРАТА)

Засега мотивът не е ясен. Все нещо трябва да свързва жертвите. Иначе ще излезе, че той просто не харесва мерцедеси и беемвета...

Тази книга отначало докрай е измислена от автора. Използвани са някои автентични материали както от практиката на автора, бивш следовател и адвокат, така и от практиката на други руски юристи. Но събитията, мястото на действие и героите са измислени. Съвпаденията с имената и названията на реално съществуващи лица и места могат да бъдат само случайни.

ЧАСТ ПЪРВА
СПИСЪКЪТ НА КИЛЪРА

1.

Когато телефонът иззвъня, двамата с жена ми замряхме и се погледнахме в упор. Още повече че никак не беше трудно.

— Нали каза, че си изключил телефона! — възмути се тя.

— А не се ли канеше ти да го изключиш? — озъбих се аз и се облегнах назад.

— Сигурно е твоят Меркулов. — Тя ми обърна гръб.

По дяволите. Нямам никакъв личен живот. Беше късно утро, тъкмо онзи половин час преди събуждането на дъщеричката, когато моите възможности започваха да съвпадат с желанията ѝ. Вечер едва се тътря, гледам час по-скоро да се бухна в леглото, а рано сутрин Ирина не иска да чува за нищо такова.

После ще се събуди детето и всичко се завърта...

Сигурно е Меркулов — кой друг може да е. Ще те намери дори да си изключиш телефона. Винаги не навреме. На това отгоре недоволства, че не се обаждам веднага.

Наложи се да стана.

— Александър Борисович! — започна Меркулов и с началническата си интонация показва недоволството си. — Много спите.

— Компенсирам размера на заплатата си — отвърнах аз.

— Не ти ли се обадиха вчера от Министерството на отбраната?

— Само те ми липсват. — Аз въздъхнах. — Пак ли нещо около генералите вилостроители?

— Позна! — отвърна злорадо Меркулов. — Твоят любим генерал Тягунов, нали му води едно дело. Исква да пообщува с теб. С теб и с никой друг.

— Защо ли не го пратих зад решетките — рекох, — поне щях да се наспя. А какво прави нашата военна прокуратура? Тези дела са тяхна работа.

— Всичко е съгласувано. Тягунов иска да работи само с теб. Много му харесало как си ровил около него миналия път. И почти го

прати в дранголника. Вече си беше приготвил два чифта бельо и торба със сухари. Такова нещо не се забравя.

— Добре де, ще се подиграваме ли — промърморих и започнах да настръхвам от студ.

Каква беше работата. Вилата на Тягунов струваше не по-малко от милиард. Три етажа, подземен гараж с всички удобства. Бях там. Обикалях, гледах, катерих се. Веднъж — официално: направих обиск и оглед на помещенията с благословията на Меркулов, втория път навестих замъка частно. Когато първия път мерех, бяха успели да скрият някъде войничетата. Около мен имаше само ухилени физиономии на цивилни строители. Втория път — всички войници си бяха на мястото, всички очакващи уволнението.

Като свършат къщата, и си отиват. Такива са правилата при тях.

Лично аз не бих живял в такава къща. Колко души трябват, за да поддържат чистотата в стаите? И колко ключалки, катинари, кучета и телохранители? После разбрах каква е работата. Съседът, генерал-лейтенант, има двуетажна вила. С басейн. И жената всяка нощ нашепва: срамота за теб, генерал-полковник си, заместник-министър, пък да имаш същата вила. Къде отива субординацията? Той има две звезди на пагона и два етажа. Ти си с три звезди. Значи и етажите ще са поне три. Я се опитай да кажеш нещо за офицерската чест и достойнство — ще ти опява до припадък. Как ще гледа тя съседката генералша? Сякаш мъжът ѝ не е генерал-полковник, а само полковник. Може да се каже — разжалван.

Войничетата не се оплакваха от нищо. По-скоро да си ходят у дома. Освен това — тук намазаха. Никакви наряди, никакво биене на крак. Хранят те до пръсване. Като дойде генералшата, носи банички собствено производство. Не е още стара и пълна. Току ще извика вътре при нея Мансур, ефрейтора, да ѝ помогне да закачат пердетата или да преместят някои мебели. Мансур се връщаше, мълчеше си и когато пак дойдеше шефката, се изчервяваше, ако тя го погледнеше.

За друго ходех там. Не ми пука за личния живот на третата жена на генерала. Ако ще, десет да има. Гледах повече процентите и нарядите, разсеяно давах ухо на онова, което ми пошушваха.

А шушукането ставаше все по-високо и настойчиво. Главно сред цивилните строители — техническите ръководители и бригадирите. Особено като започнаха да им бавят заплатите. Сега в страната излезе

такава мода — да не се плаща. Няма пари и точка. Същинска епидемия. Нещо като халваджията за бозаджията при bankerите и работодателите.

И мъжете развързаха езиците си. На войниците им е все едно, а другите трябва да хранят семейства. Какво става, питаха те? Частно строителство, плащаше в брой, а сега банката спряла да дава. Дали не лъже? Не може ли да се провери? Питайте него, казвам им. Аз съм дошъл за друго. Откъде са изобщо парите, с които по-рано ви е плащал до копейка? Заплатата му, момчета, е едно нищо, та вие вземате двойно повече, като му работите. Кое по никакъв начин не се съгласува със законите на аритметиката, дето сме учили в училище.

Разбира се, че не трябваше да им говоря всичко това, но не знаех как да ги стимулирам да дадат верни показания. Крадец, кимаха мъжете. Но ние не сме по-добри. През годините на развития застой целият народ лъжеше и крадеше. Все по-големи ставаха дупките в оградите. Можеш да влезеш с танк. Само че колко ще вземеш? Сега условията са къде-къде по-добри. Вече и дупки не се правят по оградите. А възможностите какви са, да не говорим пък за потребностите... Така че, господин следовател по особено важни дела, ние не толкова осъждаме генерал-полковника, колкото му се възхищаваме. Нали знаете — голямата риба плува в дълбоки води. Така че да прощавате. За говорене ще си поговорим, но дори не си мечтайте да протоколирате. А тази къща — какво толкоз? Както е била построена, така може и да се събори. Особено ако пламне от четирите краища. Като зацъка часовникът, къде ще ходи...

Но въпреки съчувствения неутралитет на работническата класа и мечтаещите за уволнение войници аз все пак стигнах до нещо. Отново става дума за търговия със стари коли, доставени от Германия. Дори ми доскуча. Оставаше само да попитам прославения пълководец в очите откъде има такива пари, да му връча обвинението и да прибавя обвинителното заключение към делото.

И на следващия ден пак някой звъни. Както винаги не навреме. Пак се сдърпах с жена ми кой не е изключил телефона, тя пак се опълчи срещу гадния навик на Костя Меркулов да звъни в тъмни зори. Но този път гласът беше непознат. И много жизнерадостен. Оказа се, че е помощникът на генерал Тягунов — господин Сергей Андреевич Горюнов.

— Нали искахте да поговорите с Геннадий Матвеевич? — попита той.

— Не да поговоря, а да го докарам на разпит — доста рязко го поправих.

Да ги вземат мътните всички генералски помощници, дето ми звънят в минути на съпружеска близост!

— А не искате ли да поговорите първо с неговия banker — Борис Лвович Саврански, собственика на търговска банка „Сатурн“? — попита още по-приповдигнато натрапникът.

Закашлях се. Всичко може да се очаква от нашите генерали, но за първи път чувах, че си имали и собствени банкери.

— Не чух званието ви, Сергей Андреевич? — попитах, колкото да не мълча.

— Аз съм цивилен — весело отвърна той. — Може да ме наричате просто Сергей. Та какво ще кажете за вашата среща с Борис Лвович, той вече я запланува за утре от два и десет до два и двайсет?

Ама че наглост. Значи bankerът ми е отделил десет минути! Сигурно е пресметнал какви загуби ще му донесе тази благотворителна акция.

— Мога да извикам вашия banker в следствения отдел с призовка — скочих аз и жена ми внимателно ме погали по голото рамо, за да ме успокои.

— Няма да го извикате. — Генералският помощник искрено се забавляваше. — На бас по сто гуцера. Или дори по триста.

— Които ще ви даде вашият banker ли? — усмигнах се аз.

— Не — рече той с глас на джебчия, който разговаря с жертвата си. После се сепна и пак продължи с официален тон, нещо, което го затрудняваше. — И какво да предам на господин Саврански?

— Че го очаквам по същото време в следствения отдел на Главна прокуратура. И ще го задържа толкова, колкото намеря за необходимо.

И треснах слушалката.

— Ти си лош! — Четиригодишната ми дъщеря Ниночка откряна вратата на стаята си. — Няма да те обичам вече такъв — и тропна с малката си червена обувчица.

Жена ми побърза да отиде при нея.

— Ела, Нинуля, ще ти облека новата рокличка.

— А вие защо сте съблечени? — поинтересува се нашето хлапе.

Отговор нямаше. Жена ми затвори вратата след себе си, като намигна на излизане.

Започнах да се приготвям за работа и тъкмо обух левия крачол на панталона, телефонът пак звънна. Така на един крак заподскачах към него, като пустосвах и проклинах лошия си късмет.

Вече наистина беше Меркулов.

— Какво ще правиш утре от два до два и дваайсет? — попита той.

— От два и десет — поправи го неочаквано веселият глас на одевешния ми познат — помощника на генерала, когото Костя включи в разговора ни.

— От два до два и дваайсет се каня да си клатя краката! — отвърнах злобно аз. — Защо?

— Защото по това време трябва да отидеш в офиса на господин Саврански — Костя го събщи през зъби, — този заслужил и твърде зает човек, за да чуеш всичко, което иска да ти каже.

— Това указание по следственото дело ли е? — поинтересувах се аз. — Моля тогава писмено.

Затворих телефона и се замислих. Това не е в стила на Костя. Никога не съм забелязвал да страда от чиновничество. Едва ли така наречените нови руснаци, по-точно новите стопани на живота, имат такъв авторитет пред него. Значи трябва да отида на срещата. Поне от любопитство.

Бездруго щях да отида, ако не беше самоувереността на господина. Как му беше името... Да, Сергей Андреевич Горюнов. Ако се съди по наглия му тон, и той е от младите и много нахални.

Ясно е, че искат да защитят генерала с всички сили. Ще видим... Макар че с ръка на сърцето мога да кажа — това не ми харесва твърде. Това, с което се занимавам сега. Генералът може да влезе в затвора. Или да се пенсионира. Но къщата ще стои! И то не лоша къща. В нея ще живеят хора. Дори ако бъде конфискувана. Може хората вътре да са други, но ще живеят! Може да са деца сираци, може да са бежанци от Чечня. Няма значение.

И всички ще забравят или няма да искат да знаят как и кой е построил къщата, там е работата. Или колите, които е вкарал от Германия за продан. Нали са чудесни коли. Макар и не най-нови. Нека някой да печели от това, нека. Но добрият шофьор, който разбира от тези работи, ще бъде доволен, нали така? Колите са сигурни, значи ще

има по-малко катастрофи. Какво лошо? Колко живота е спасил с тези коли от Германия генерал Тягунов?

Ето каква странна философия ме обзе.

Май е време да се преквалифицирам в адвокат. Такава реч ще дръпна в съда. Съдебните заседатели ще се разплачат. Прокурорът ще подсмърча със зачервен нос. Ами проблемът с вредните газове в нашите градове? Та тези коли са екологично издържани, както бяха издържани идеологически старите болшевики, господа съдебни заседатели.

В това настроение по-добре да не се захващам с разследването. Делото няма да стигне до съда. Ще бъде прекратено. Но във всички случаи е интересно да науча какво мисли банкерът Саврански.

Просто ми е интересно. Личен банкер на генерала. Представяте ли си?

Президентът и премиерът имат личен лекар, а този — личен банкер. Сигурно са правили заедно пари при спешното извеждане на нашите войски от Германия. И колкото е по-спешно, толкова парите са повече.

Но все пак, дори времето да постави нещата на местата им, на кого ще му е зле после, ако една търговска банка заработи успешно и за общото благо, пък дори да не е основана по най-законния начин?

2.

Ето че на другия ден поех към Саврански. А имах ли избор?

Саврански не ме прие веднага, отначало зад вратата дочувах басовития му глас, разговаряше на английски с някого по телефона, квичеше, сигурно слушаше вицове от Америка. Кое то скоро се потвърди. Когато влязох в кабинета му, той веднага присви очи и през целия ни разговор правеше все така, сякаш ме претегляше колко струвам или ме подозираше в нещо лошо. През цялото време пушеше огромна пура, която посипваше с пепел нагръдника му, издут под тежестта на шкембето му.

— Искате ли да ви кажа един виц? — попита той, след като се здрависахме, и заразглежда влажната си пухкава ръка. — Току-що ми го разказаха от Бостън. Един „нов руснак“ отива при стария евреин и казва: тате, дай някоя пара за мерцедес... — И прихна високо, закашля се, но не изпусна пурата от уста, та по нагръдника му се посипа много пепел.

Усмигнах се вежливо. Паралиите си имат свои вицове, ние — свои. За богатите. Но засега няма да му разказвам. Като му изпратя призовката да се яви при мен в следствения отдел, ако се наложи, тогава ще му разкажа.

— Но вие се интересувате повече кой е дал валутата на Тягунов за вилата му — стана сучен той. — Аз му я дадох. На кредит.

— Колко? — поинтересувах се.

— Милион. Или повече, вече не помня. Но може да погледнем файла. Или пък, ако искате, можем да ви покажем цялата документация по случая. Повярвайте, там всичко е чисто. И да ровите, няма да намерите нищо.

— На всеки ли ще дадете такъв кредит? — попитах аз.

— Разбира се, че не! — обиди се той. — Например на вас няма да дам. Дори не ме молете.

— Не ви моля — сега се обидих аз.

— Добре тогава — кимна той. — Сега стана ли ви ясно?

И погледна часовника — огромен, стаен, отчитащ времето с бронзов звън. Бърза. Нищо, ще почака.

— Все пак бих погледнал документите — рекох аз.

— Но проблем! — Той сви рамене и пак не обърна внимание на пепелта, покрила обилно дрехата му. Сигурно има кой да го тупа и чисти.

Той натисна някакво копче върху един от апаратите, отрупали огромното му писалище.

— Сонечка, детето ми, донеси ни всички данни за господин Тягунов. Бях наредил да ги подготвят, ако нашият гост от държавните органи ги поиска. Все пак ги поиска, колкото и да го разубеждавах.

— Поискахте ли му някаква гаранция, имуществена или парична? — попитах аз. — Или как?

— Или как. — Той отново сви рамене, докато отхапваше върха на новата пура. — Откъде един съветски, извинете, руски генерал може да има такава гаранция?

— А срокът?

— Не помня. Година или половин година. Не разбирам какво значение има. Сега ще видите със собствените си очи.

И пак натисна копчето.

— Соня, намери ли документите за генерала от руската армия Тягунов? Защото нашият гост бърза.

— За никъде не бързам — прекъснах го аз.

— Нищо. — Той кимна. — Нека да не се пипка. Защото засега всичко е на юнашко доверие. Макар да предпочитам личното доверие. С други думи — аз съм за тръста. А при вас всичко трябва да е подшито към делото, както разбирам...

В това време в кабинета влезе закръглена тъмноока девойка и подаде документите на собственика. Наклони се и започна да му говори нещо на ухото.

— Така ли? — учуди се Саврански. — И колко?

Тя пак пошепна нещо.

— Ти ще ме разориш — въздъхна той и като помисли малко, извади от джоба на панталона си смачкана банкнота. Петдесет долара или десет, не можах да ги видя добре. Все ги бъркам тия президенти. Получавам заплатата си в рубли. Погледнах след нея. Свитичка някак.

Саврански още повече присви очи, докато ме гледаше.

— Племенничка — рече поверително, — славно момиче. Метнала се е изцяло на покойната си майка, сестра ми...

И той се изсекна шумно.

Прелистих книжата. Кредит за половин година. Какво, подиграва ли се? Макар документите да бяха безукорни. Но липсваше касовият ордер.

— И как ще ви го върне с неговата заплата? — попитах аз.

— Ще му взема вилата. — Той сви рамене. — Или ще му го опростя. Това са мои пари. Каквото искам, това правя.

— Наистина ли му ги дадохте? В брой?

— Защо, забранено ли е? — Той пак примижа така, че очите му станаха незабележими.

— Е да, фирмена тайна — рекох раздразнено аз. — На когото искам, на него давам. Но така прикривате престъпник, не разбирате ли?

— Нещо не си спомням да е имало присъда по такъв повод — сурово заяви Саврански. — Или съм изпуснал нещо от този съдебен процес?

Трябва да се овладея, помислих си. Не бива да издавам безсилието си. Още малко и той ще престане да се интересува от мен. Ще започне да се прозява и да поглежда часовника. Да съм благодарен, че не се впусна да разсъждава за презумпцията за невинност. Но като че ли намекна.

— Все пак се опитвате да обвините заместник-министъра на отбраната в някакви грехове? — попита меко Саврански. — А става дума само за милиард от нашата шума. Помислете за последствията. По този повод не ви ли хрумна на кое американците казват Теория на доминото? Ще хвърчат глави при най-малкия прецедент. А това ще струва много по-скъпо. В Русия има бум на вилите. Строят се милиони вили. Сега хората има къде да почиват. Ако следваме буквата на закона, няма да има вили. Нито една. Това ли искате?

Най-много ме подразни, че заговори с моите думи. Съвпадението говори за нещо. Струва ми се, че го е прочел на лицето ми.

— Скъпи... Александър Борисович — каза той, след като надникна в едно листче — там, където все още няма нормални закони, парада ще командва целесъобразността. Комунистите използват държавните вили и санаториуми. Сега, след като победихме успешно

привилегиите, трябва сами да си ги създаваме. А с какви пари? Можете ли да ми кажете? Да, Геннадий Матвеевич вдигна огромна къща, в която биха могли да живеят десетина семейства. Разбирам ви, склонност към гигантомания. Околните се дразнят.

— Но ако човек е прекарал най-хубавите си години в комунално жилище с общ клозет, нали има право в зенита на годините си да компенсира предишната обща тоалетна с пет на различни етажи? В понеделник отива на първия етаж, във вторник — на втория и така нататък? Човек е слаб. Особено ако може да си позволи да живее човешки.

Той се надигна от мястото си и ми даде да разбере, че за днес урокът по ликвидирането на социалната ми неграмотност завърши.

Погледнах часовника. Беше точно два и двайсет. Той ме изпрати до вратата.

— Сигурно ви смути вицът ми, нали? Имам такъв лош навик, нищо не мога да направя. Проверявам дали посетителите имат чувство за хумор. За да знам как да разговарям по-нататък с тях. Вие издържахте с отличен изпитанието. Имате чудесна препоръка. Но не пречи да се провери още веднъж.

Трябваше да повдигна рамене, преди да усетя потната му ръка за довиждане. Как да изразя по друг начин, че съм поласкан?

— Още ли не познавате помощника на Геннадий Матвеевич — Серьожа Горюнов? — попита на вратата той. — Много интелигентен младеж. Изобщо аз обичам да колекционирам интересни хора. Смятайте, че от днес сте в колекцията ми!

Той се засмя и ме потупа вече свойски по рамото.

Тогава се наложи да прекратя делото. Поради недоказаност. Не, всичко беше доказано за старите коли. Потвърди се и за транспортните самолети, които нощем се приземяват на Чкаловското летище със скъпоценния си товар. А къде са отишли комисионите — това вече не сме изяснявали.

Получи се писмо от главния прокурор с указание да се даде пълен отбой по делото. Вилата е построена със законни средства, получени на кредит — и точка. Който мисли по друг начин, е глупак.

И ето че сега ще трябва да се мъкна на скапаната вила на този Тягунов, така ли? Представете си, сега е в отпуска. Вижете ме, изморен съм от проблемите на военното строителство и провежданите в

армията реформи. Противно ми е да ходя там. Но щом Меркулов, нашият зам.-главен по следствието, е наредил...

3.

Но не се наложи да ходя на скапаната вила. Пак се обади познатият ми вече помощник на Тягунов.

Отбелязах си, че това обаждане е съвсем уместно. Тъкмо привършвах със закуската.

— Двамата с Геннадий Матвеевич се посъветвахме и решихме, че не си заслужава да ви безпокоим в такова време, пък и петък е.

Погледнах през прозореца. Ръмеше противен дъждец.

— Кога е срещата? — попитах на свой ред. — За понеделник ли я отлагаме?

— Работата не търпи отлагане — въздъхна Горюнов.

— А защо избрахте точно мен? Има и други колеги.

— Имате чудесни препоръки. Казват, че всичко можете. И господин Саврански отбеляза специално чувството ви за хумор.

— Не мога всичко — промърморих аз. — Например не успях да пратя в драголника вашия шеф.

— А много ли ви се искаше? — поинтересува се той.

— Крадецът трябва да лежи в затвора! — напомних му нравствената аксиома, толкова харесвана от прогресивната общественост, че никой не бърза да я изпълнява, за да не се позори.

— И аз щях да го пратя в затвора! — отсече изведнъж Горюнов. — Много ми досажда. И при условие че заема неговото място.

Подсвирнах от изненада. Браво на него, добър помощник си има генерал-полковникът.

— Какво по-конкретно предлагате? — поинтересувах се аз.

— Защо не се срещнем двамата, на четири очи? — предложи Горюнов. — В неофициалната обстановка на някой нощен клуб. По ваш избор. Само да не е във вашата прокуратура. Имам време за там.

— А има ли за какво? — полюбопитствах.

— Чувства се професионалистът — засмя се той. — Та какво казвате за нощния клуб?

— Нощем спя — отвърнах.

— И водите разпити — добави той. — Или дебнете в засада. Пфу! А аз ви предлагам нощен клуб, музика, голи мадами и специално да отбележа, плащам ви.

— Купувате ли ме?

— Само пресмятам каква ще е цената — продължаваше да бръцолови той. — А вие сте неподкупен, така ли? И затова прекратихте делото на шефа съвсем безплатно. Нали?

— Шегаджия — въздъгнах аз.

— Предлагам за трети път — изведнъж стана сериозен. — Срещаме се в неофициална обстановка. Разговорът ще бъде без протокол. Възприемете го като частно дело, за което ще ви платят добре. Или не ви падат допълнителни доходи?

— Не! — отсякох. — Само заплатата.

В края на краищата се разбрахме да се срещнем край жилището му, макар това да е нарушение на съдебно-процесуалния кодекс. Затворих и се опитах да разбера защо от самото начало ми се стори толкова неприятен. Да не е завист? Аз не съм толкова освободен. Или не мога да си го позволя? Трябва да се анализира. Да вземем пак банкера Саврански. Той е по-възрастен от мен, а е толкова отракан. Някак несериозен. Или това е маска? Зад която се крие нещо друго. Всъщност те ме изучаваха. Проверяваха ме дали ставам. До утре мога да им се сърдя, да подозирам, че искат да ме преметнат, но трябва да се сърдя на себе си. Сега е тяхното време — на младите, дето рано си показват рогата. Те са освободени и разкрепостени. За нас остава да скърцаме със зъби и да устояваме на съблазните им.

Така си разсъждавах, докато пътувах към дома на Горюнов на адреса, който ми продиктува.

Живееше близо до Министерството на отбраната. Апартаментчето — две стаи в сталинска кооперация, с тавани като в православен храм — сводести и лошо измазани и боядисани.

Дълго не отваряше, а когато най-сетне вратата се отвори, край мен се изниза висока хубавица. Тя се смееше и гледаше домакина — невисок, набит младеж със светла зализана коса. Беше по тениска и шорти, може да бяха и гащета.

— Заповядайте, Александър Борисович, не се притеснявайте. Вече свършихме — каза той високо, като се отмести и ми направи място да вляза в коридора.

— До утре ли? — кимна момичето вече пред асансьора.

— Утре не мога! — съобщи високо, да го чуе целият вход. — Утре трябва да ходя в министерството.

Успях да я огледам. Никога нямаше да помисля, че толкова представителна и ефектна девица, същински фотомодел, ще се съблазни от такъв невзрачен дребосък.

— Представяте ли си, не мога да я изпъдя — рече той вече в стаята, където в мен се вторачи огромният тъмен екран на телевизор. Той напомняше окото на умряла риба, станало квадратно от ужас. — Непрекъснато искаше да разбере кого очаквам. Ревнива като Дездемона, на която Отело изневерява.

Докато говореше, оправяше нещо по дивана, събра и бездруго смачкания чаршаф и го пхна в шкафа.

— И затова не можах да разтребя за вашето идване.

Докато подреждаше и разказваше всичко това, той се задъхваше.

А аз вече се бях изморил да се учудвам на видяното. Генерал Тягунов, когото съм виждал само два пъти по телевизията, без да успея да получа разрешение за разпита му в моя кабинет, бе пълна противоположност на този тук. Не правеше впечатление на толкова суров войвода. Един добричък чичко с широки лампаси, който сигурно обича да си попива след обилен обяд.

— Харесвате ли телевизора ми? — попита Горюнов.

— Никак! — побързах да кажа от страх да не вземе да ми го подари. А аз няма да знам какво да правя с подаръка. — Прекалено е голям за малка стая. Приковава цялото внимание...

— Моите приятели го харесват. — Домакинът сви рамене. — Кафе, джин с тоник?

— Нито едното, нито другото — поклатих глава и затърсих къде да седна.

Всички фотьойли бяха заети с нещо. Дънки, измачкана риза, някакви недопити чаши. Бардак, а не жилище на човек, който е помощник на заместник-министъра на отбраната.

Той улови погледа ми.

— Извинявайте, у дома е пълен бардак, затова ви предлагам да се срещнем в някой нощен клуб — единственото приятно за общуване място. В другата стая е още по-зле, все се каня да ремонтирам.

Той подреждаше набързо. Почистването му се състоеше в следното: да свали всичко от фотьойлите върху светлия килим, покрит с някакви петна.

Най-сетне седнах. Май вече разбрах как трябва да се държа с този юнак. Как да не му позволя да ме шашне. Главното е да не чакам какво още ще изтърси и да не се учудвам на нищо.

— Изглежда, имате косвено отношение към армията? — попитах.

— Не съвсем... — отвърна разсеяно той.

— Ще ми обясните ли все пак за какво ще разговаряме? — попитах аз.

— Един момент! — Той притисна ръце до гърдите си. — Никак не можех да я изпратя. С другите е по-лесно. Ще стане сутринта, ще свари кафе, ще измие пода, съдовете и ще си отиде тихо, да не ме събуди. Ах, тези момичета от нощните клубове! Всички са толкова различни. Май ме попитахте дали съм служил?

— Точно така — кимнах. — Да започнем оттам.

— Това беше условието ми пред Геннадий Матвеевич, когато ми предложи да му стана помощник. — Първо трябва да се уволня от редовете на въоръжените сили. Та аз съм изминал славен път — от редник до прапорщик.

Марк Аврелий е казал: нашият живот е това, което мислим за него. Сергей Горюнов смяташе, че животът си играе с него, по-точно — кокетничи като девица, която прекрасно съзнава как ще завършат нейните откази и упорство и само печели време.

Рано или късно той трябва да получи щастливия си жребий.

Така беше, когато постъпи в Московската консерватория. Казваха, че уж имал прекрасен глас, че е артистичен, пластичен и непосредствен. Предричаха му блестяща кариера на оперен певец.

Но много хубаво не е на хубаво. Започва да пречи. Момичетата се лепяха за него, перспективния, но той си избра Леночка от съседния курс, също вокал, дъщерята на заместник-ректора. Не може да се каже, че тя се отличаваше с нещо особено сред колежките си, освен със знатния си произход. Когато носеше цветя на Леночка, чуваше зад гърба си местните красавици да казват, че дамата му била „черна чума на бял кон“.

Принципът му беше: не смесвай водка с портвайн, а кариерата с любовта. Спокойно можеше да не се влюбва в Леночка. Баща ѝ е друго нещо. Ето кого гледаше с влюбени очи Серьожа, когато седеше у тях на масата и баща ѝ разказваше клюки от театралната кухня. После таткото отиваше да спи, като го потупваше по рамото.

Серьожа разбираше, че има проблеми с външността си. Но всеки мъж, който поне малко се различава от павиан, може смело да се смята за красавец — така се успокояваше всяка сутрин пред огледалото и изстискваше пъпките около носа и по брадичката си. Знаеше цената си. И затова беше целеустремен.

Когато таткото заместник-ректор отиваше да нанка, а мама, изтощена да долива чая на бъдещия зет, започваше да се прозява и да поглежда изразително часовника, очите на Леночка се навеждаха засрамено, а налетите ѝ гърди започваха да се повдигат. Когато той си тръгваше, Леночка се притискаше дълго в него, за да изясни така ли я обича, както вчера, или малко повече.

Това се случи на Леночкиния рожден ден. Таткото отиде да спи по-рано от друг път, а мама, зачервена от френското шампанско, започна геройски да се бори с дрямката още на тортата.

Леночка добросъвестно сведе очи, сякаш следеше колко се е надигнал бюстът ѝ, после, като изпращаше годеника, изведнъж го задържа за ръката и притисна пръст до устните си. Очите ѝ пламтяха, устните аленееха. През призмата на шампанското „Вдовицата Клико“, за което Серьожа само беше слушал, тя имаше почти сексапилен вид.

Като го държеше с едната ръка, с другата отвори входната врата, без да изпуска любимия, който вече се виждаше солист в Ла Скала.

Чуваше се тиктакането на часовника на пода и скърцането на фотьойла под тежестта на бъдещата тъща, която се опитваше да се измъкне от него. Като почака още малко, Леночка се върна в хола. Мама я нямаше. Надникна в спалнята на родителите си. Мама спеше, забила нос в косматия гръб на хъркащия татко.

Леночка си помисли, че няма да имат друг подобен случай. Беше чистофайница и се гнусеше от леглата в общежитието, които се ангажираха в подобни случаи от приятелки на колежките ѝ. Приятелките ѝ вече нямаха търпение да научат подробности. Никой не вярваше, че между нея и Серьожа не е имало нищо такова. В пушалнята и на четири очи си говореха само за „това“. А тя нямаше какво да разкаже. Освен това започна да забелязва, че Серьожа волно или неволно взе да се заглежда по Лиля Фахрутдинова, първата красавица на курса, на която строгото мохамеданско възпитание не пречеше да се смята за най-горещото и сексапилно момиче, готово да преспи с всички професори и декани, да не говорим пък за талантливите студенти.

По правило Лиля си вземаше най-последна изпитите в апартаментите и вилите на преподавателите. Те бяха придирчиви и строги към нея и Лиля често изпаднаше в безизходица — краят на сесията е и провалът на изпита ще ѝ докара изключване.

На Леночка ѝ бе омръзнало да я смятат за бяла врана. Тя също искаше да разкаже нещо на връстничките си. Да се похвали с победата над най-перспективния и даващ големи надежди. Искаше да изпита онова, което колежките ѝ от курса обичаха да разказват със затаен дъх — за нетърпимата болка и идващото след това нетърпимо блаженство. А засега те я гледаха подозрително как си мълчи. На каква се прави?

Привлекателният е таткото, който отговаря за разпределението накрая. И веднъж Лиля, като намигна на колежките си, взе, че ѝ пред ложи услугите си. Ако се съмнява в него като мъж, тя е готова да провери. Ще се жертва заради приятелката си. Всички се засмяха.

И ето че този момент дойде. Или сега, или никога. Вчера беше още рано, утре ще бъде късно. Значи сега е най-подходящото време.

Серьожа я разбра по погледа. Тъкмо му се струваше, че малко е раничко. Май вече си имаше запазено място в това огромно московско жилище в центъра на града, така че нямаше какъде да бърза.

Той дори не беше сънувал подобно нещо в своето славно градче Тейково. Затова не биваше да си изгубва ума.

Нали не можеше да я отблъсне сега, когато тя вече бе готова? И той се разтвори като пъпка, готова да приеме пчелата, дошла да я опраши. Или нещо подобно. После ще търси сравнението. Когато му затворят вратата.

Да става каквото ще!

После всичко се повтаряше като по зададена програма. Алгоритъмът бе изпробван и нямаше нужда от промяна: тя го изпращаше до вратата, тракваше я, чуваха стъпките на майка ѝ към спалнята и се връщаха на пръсти.

В групата веднага разбраха какво е станало. Леночка се разхубавяваше пред очите им. Серьожа изглеждаше прегърбен и недоспал. Слава богу! Сега ще разкажеш ли? И Леночка разказваше, споделяше подробности. Оказва се, че той също е нямал момиче преди нея. Така че се учеха на секс едновременно. Изучаваха позите по забранен учебник за начинаещи, внесен от братска Индия.

Това продължи, докато Леночка не му съобщи, че май е загазила. Впрочем предпазваха се с най-новите постижения на световната медицина. Само веднъж изпробваха балонче родно производство — и ето ти на! Поне стана ясно защо у нас раждаемостта е била по-висока, отколкото в развитите страни.

Серьожа я загледа озадачено. Изведнъж разбра, че най-много на тоя свят обича свободата. И ненавижда пелените. Значи сбогом, оперна кариера? Така или иначе ще трябва да се прости с нея. Прекалено хлътнаха. А освен глас той има достатъчно други безспорни достойнства.

Той дори не отвори уста. Леночка разбра всичко и заплака. Почто първо му зашлеви един шамар. Или беше едновременно?

Сега няма значение.

А на следващата сесия по солфеж ги изпитваше самият заместник-ректор. Не бързаше да извика Серьожа, упорито не забелязваше вдигнатата му ръка. Май всички знаеха и се споглеждаха с похотливи усмивчици. Коремчето на дъщеричката ставаше все по-забележимо. Трябваше да се вземат спешни мерки. И таткото ги взе...

Той извика Серьожа, когато останаха сами в аудиторията. Леночка си тръгна предпоследна, без да вдигне очи, и отнесе отличен, написан от грижовната таткова ръка.

Когато несъстоялият се тъст започна да задава въпросите си, Серьожа веднага каза: това не е по програмата. Зам.-ректорът настояваше. Серьожа възнамеряваше да прави само това, което е свързано със солфежа, т.е. да пее упражненията, в които вместо думи се произнасят ноти.

Зам.-ректорът му написа тлъста двойка в книжката.

— Можете да се оплачете, младежо. На поправката ще получите единица. Обещавам ви.

— Шегувате ли се, професоре? — повдигна рамене двойкаджията. — Аз ли да се оплаквам от вас? Животът е успешен, когато се оплакват от теб. Много е зле, ако сам се оплакваш. Ще дойде време и аз ще ви пиша единица за поведение. И вие ще ми искате прошка.

Заместник-ректорът се засмя пресилено и спря. И само погледна след Сергей, който не забрави да тресне хубавичко вратата.

Заместник-ректорът се уплаши от нещо. И затова добре се постара още на другия ден върху бюрото му да лежи заповед за изключване. И все пак закъсня.

Студентът Горюнов го изпревари. Докладваха, че е подал молба за освобождаване. Искане си документите.

Като помисли малко, зам.-ректорът позвъни в районния военен отдел по местоживеене на опърничавия младеж.

Не е регистриран в столицата, отговориха му оттам. Живее под наем. Без да жали време и нерви, зам.-ректорът се свърза с далечното Тейково. Така и така. Еди-кой си студент е освободен. Не подлежи на отлагане от военна служба. Там се учудиха на оперативността, но си

записаха. И когато Горюнов се върна в родното място, вече го чакаше повиквателна от военните.

5.

От дома на Горюнов тръгнах направо към Меркулов на Пушкински площад. Не бях на себе си. И исках да зная дали е запознат с молбата на генерал Тягунов, както ми я изложи одеде отраканият му помощник.

Меркулов ме слушаше и кимаше съчувствено. По навик масажираше с длан лявата страна на гърдите си. Но май ме разбра иначе.

— Какъв ти е проблемът? — рече той. — Генералът иска да намериш сина му, майор Тягунов, изчезнал безследно в Чечня. Никой не казва, че трябва да зарежеш всичко и да хукнеш в Чечня. Имаш да работиш по десетки дела, ако не се лъжа...

— Не се лъжеш — потвърдих навъсено.

— Саша, разбери, този генерал и на мен не ми е особено симпатичен.

— Меко казано — прекъснах го аз. — Там, в Чечня, стават такива неща, хората потънали в кал, кръв и въшки, а той си строи къща палат.

Костя се намръщи. Все пак е началник. Знае, че не мога да го заобиколя, и затова не понася, когато го прекъсват. Знае, че му прощавам — от любов към него.

— И аз не целувам портрета му преди лягане — каза Костя. — Не става дума за него, а за офицера от руската армия Павел Тягунов, изчезнал безследно в Чечня.

— Я ми обясни! — викнах аз. — В Чечня всеки ден изчезват хора. И с това се занимават военни следователи, а не прокуратурата на Русия. Защо трябва аз, следователят от Главна прокуратура, да се занимавам с несвойствена работа и да търся именно него, а не някого друго? С какво другите са се провинили? С това, че бащите им не са заместник-министри?

Той въздъхна и посочи с пръст към тавана. Ясно, не го е измислил сам. Таткото или самият министър позвънил на главния, той

е реагирал... И е възбудил дело за изчезването на офицера от руската армия. А разследването на важните дела се поверява на специалистите.

— Първо, не ме попита защо синът на заместник-министъра на отбраната воюва в Чечня.

— Тук има нещо — признах аз. — Нещо не е наред.

— Мнозина са изчезнали безследно, но това не означава, че не трябва никого да търсим, изхождайки от категорията за равенство.

— И тук си в десетката — пак кимнах. — Мирише ми на обикновена демагогия. Което си е вярно, вярно е. Обещавам ти да го изкореня от съзнанието си.

— Ето досието му. — Костя ми подаде сива папка. — Погледни, прелисти го, не се мръщи.

Не мислех да се мръщя. Взех го, разлистих го, както нареди началството. Снимка. Открито, мъжествено лице. Наистина ти се иска да спасяваш такъв. Награди... Само на двайсет и три години. И вече майор. Впрочем в Чечня летят не само куршуми, но и офицерски звездички по пагоните. Всеки с късмета си. Един получава куршум в гърдите, друг звездичка върху пагона.

Капитанското звание е получил извънредно. Завършил висшите курсове за преподготовка към Министерството на отбраната.

Благодарност за най-добър курсант. Добър танкист. Какво друго? Майстор на ръкопашния бой. Браво на генералското чедо! Да вземе да превъзпита татко си. Заради това си заслужава да го намерим...

— Освен това старият е убит от мъка — продължаваше Костя. — Как ли не разубеждавал сина си. Нали е безразсъдно смел и отчаян.

— Наистина ми е жал за тези, които загиват в Чечня! — отрязах аз.

— Не можеш да ги върнеш. — Костя поклати печално глава. — Но тук има някаква надежда. Добре, както искаш. Издирването на майор Тягунов се отменя. Още повече че за теб има друга спешна задача. Чу ли за убийството на банкера Салуцки?

— Но нали вече някой работи по това дело? — Аз вдигнах очи от папката.

— Саша, кой да работи! Млади специалисти, стажанти, студенти — това са следователите от прокуратурата...

— От мен ли търсиш съчувствие! — възкликнах. — Нали не си забравил колко ми плащаш?

— Не ти плащам, а плача, като виждам как се руши следственият апарат на Русия. Ако всичко опираше до парите... Много от младите следователи не са в състояние да изготвят сносен план на следствените действия по едно дело, разбираш ли?

Костя махна с ръка. Тъкмо той разбираше: когато си затрупан с толкова следствени дела и половината от тях са висящи, не знаеш с какво да се заловиш по-напред. Тук убили телевизионна звезда. Там намушкали прочут гастролиращ крадец. Или доскорошното дело за убийството на заместник-министъра на икономиката. Разбира се, престъпниците трябва да бъдат намерени и наказани според закона. Но според науката виктимология жертвите също не са били божи кравички. Сами са провокирали финала на своето пребиваване върху грешната ни земя.

Изредих пред Костя всичко това в афористична форма.

— Оплакахме се — и стига толкоз. Няма да поправим света с тебе, Саша. Всичко е несъвършено, защото се усъвършенства. В обществото процесът се развива. Е, ще се заемеш ли?

— За кое питаш? — попитах на свой ред. — За банкера или за сина на генерал Тягунов?

— Вече се отказа от майора. Да го забравим. Нищо не съм ти говорил за него, ясен ли съм? — Той се надвеси към мен през бюрото.

— Е, вече се сърдим. Добре, вземам банкера. Как му беше името — Салуцки? Впрочем странно е, че прокурорът на Москва е възложил това дело на младите зелени следователи, почти студенти. Не мислиш ли?

— А на кого да го възложи? — попита Меркулов тъжно и махна с ръка.

Излязох от кабинета му, като се стараех да си спомня какво знам или съм слушал за Салуцки. Ако не се лъжа, даваха нещо по телевизията за този случай.

Убит е на излизане от колата си посред бял ден близо до собствената му банка. Никой не е чул изстрел. Било пълно със свидетели. Макар че какво означава свидетели? Никой не е видял убиеца.

А после експертите от Научно-техническия отдел казаха, че уж било стреляно от другата страна на „Садовое колцо“. Куршумът е с

калибър 7,62 милиметра. Най-вероятно е стреляно с винтовка „Драгунов“.

— Точно така — каза новоизлюпеният следовател от районната прокуратура Володя Фрязин, без да скрива облекчението си, когато приемах от него делото. — Изстрелът е бил от другата страна на улицата. Криминологите, оперативните служители от МУР^[1] и свидетелите се обединиха около мнението, че куршумът е попаднал в гърба.

— А има ли свидетели, които да са видели откъде и кой стреля?

Въпросът ми го обърка. Не беше помислил, че в подобна ситуация има различни свидетели. Това не са го учили. Един дявол знае какво ги учат в института.

Той не разбираше също така, че по важност свидетелите са няколко степени. Според нашия наказателнопроцесуален закон всеки разпитан по криминално дело вече е свидетел. Но ползата от много свидетели е нулева. Доказателственото значение на такива показания е нищожно.

Това убийство не е като другите. Обикновено банкерите ги убиват във входа, сигурно при влизане или излизане от асансьора. По това нашите асансьори приличат на самолетите — при тях най-опасното е излитането и кацането. Няма спор, че този, който е стрелял от другата страна на „Садовое колцо“ е бил истински снайперист. И много уверен в себе си.

Наистина не ми е съвсем ясен мотивът на тези, които са го наели. Този, който го прави във входа, рискува повече сам, но изпълнението е стопроцентово. А в тълпата трябва да изчака целта да се открие. Или този някой е искал да промени почерка си? И това се случва. Във всички криминалета се търси сходство на почерка. Като че ли по това го хващат. Значи килърът се е нагледал на подобни истории, главата му е пълна с такива неща, а през нощта го осенява: ще си изменя почерка! Не във входа, а от покрива със снайперска винтовка със заглушител. Нека си блъскат главите. Но къде да намерим този майстор?

Позвъних на Слава Грязнов вече от къщи, след вечеря. Сега той бе временно изпълняващ длъжността началник на Московската криминална милиция.

— Нашият общ приятел ми постави задача — оплаках се аз. — Представи си, първо искаше да отида да търся генералското синче,

изчезнало в Чечня, а после ми пробута скапаното дело за убийството на банкера Салуцки. Нека твоите момчета потърсят из сводките и компютрите: дали няма нещо подобно напоследък? И нещо за убития финансов бос.

— Много обича да ни набута в някоя дивотия — съгласи се Слава.

— Точно — кимнах аз. — Добре де, ритуалните сълзи свършиха. Кажете сериозно. Какво си чувал за Салуцки? Поне видя ли по телевизията как го очистиха?

— Гледах и се радвах: този нещастник няма да се падне на нас.

— Сега си още по-радостен — отбелязах аз.

— Какво, на теб ли се падна делото? Тогава и на мен. Ще ми стовариш цялата черна работа. Не ми е за първи път.

— Ще се отървеш — успокоих го аз. — Когато те вземат от „Петровка“ в Министерството на вътрешните работи. Като станеш някой началник в онова ведомство. И по телевизията ще те показват.

— Нямам работа там — прекъсна ме той. — Сигурно ви писна от мен. Само по телефона ме възприемате нормално.

— Тъкмо ще се криеш от нас из министерските кабинети.

След няколко минути ни дотегна да се заяждаме и аз затворих телефона. Слава е такъв, дай му да работи в колектив от съмишленици, за да има пред кого да каканиже и с кого да спори.

---

[1] Московската криминална милиция. — Б.пр. ↑

6.

Сутринта взех начинаещия следовател Фрязин и две момичета стажантки от последния курс и им наредих да претърсят из основи къщата срещу мястото на убийството на Салуцки. Ако се съди по входния отвор в главата на потърпевшия, стреляно е някъде от покрива на осеметажната кооперация от другата страна на магистралата, но вече казах за това.

Аз пък спрях до офиса на банката, чийто председател е бил Салуцки. До банка „Лутеция“. Името не ми говореше нищо, макар да напомняше нещо. Напомняше ми тъкмо, че Слава трябва да има идея.

Поне някаква.

Защо убиват точно bankerите? Не закачат политиците. Поне да бяха видели сметката на някого. Мигар bankerите са по-кротки? Или пазят някакви търговски тайни като господин Саврански?

Защо ги убиват? Няма да е лошо да поговоря по този въпрос с Борис Лвович. Научих двете му имена от визитката, която ми пъкна на тръгване. Не знам защо не мога да си представя, че някой ще посегне на скъпоценния живот на Саврански.

Според мен той може да ходи без охрана, където си поиска. Хора като Салуцки носят на челото си печата на смъртта. Могат да се обградят с тълпа телохранители, да облекат бронирана жилетка от уралска стомана — и пак да няма полза. Решат ли, ще ги гръмнат.

Така размишлявах до завръщането на Володя Фрязин.

— А къде са момичетата? — попитах аз. — Не беше ли с тях?

Той повдигна замислено рамене. Съобщи ми, че се заел с двата входа, а на момичетата се паднал по един. Мислел, че вече са тук.

— Ще чакаме — казах аз. — Или ще отидеш да ги търсиш?

Само това липсваше. Приемат в юридическия някакви госпожици. Седят си сега в някое кафене, спасяват се от убийствената влага с бразилско кафе, а после ще се появят запъхтени и ще доложат, че нищо не са видели.

Чакахме ги още половин час.

— Всичко е ясно — казах аз и скръцнах със зъби. — Да вървим. Ще търсим твоите приятелки. Макар че трябва да се занимаваме със съвсем други издирвания.

Фрязин виновно наведе очи. Нямаше време да му чета конско. Всеки момент ще плисне дъжд. Есен е все пак, студено е и рано се стъмнява.

Като стигнах пресечката, още веднъж погледнах кооперацията, от която вероятно са стреляли по Салуцки. Едва ли от някой апартамент. Най-вероятно от капандура. Или някъде наблизо. Интересно дали някой е надникнал там?

Намерихме момичетата в първия вход. Отначало не искаха да ни отворят, но чувахме някакви гласове, които после замлъкнаха.

Продължавах упорито да звъня.

— Отворете! — извиках. — Милиция, прокуратура!

От съседната врата надникна една бабка.

— Във връзка с нашето заявление ли? — попита тя. — Колко ви писахме! Слава богу, дойдохте най-сетне! Там непрекъснато отсяда някой. Направо е станало хан. Един си отива — пристигат трима! И все шумят, не ни оставят да спим. Предишният беше тих, а тия само хвърлят бутилки през прозореца и влачат момичета...

Най-после вратата се отвори. Момичетата — Люда и Света — бяха там.

— Ах, господин Турецки! — Люда се хвана за главата. — Нас ли търсите? Казвахме им, ама те: нищо, нищо, ще почакате, всичко ще ви разкажем и покажем. И не ни пускат. Представяте ли си?

„Те“ бяха двама юнаци от Киев, пристигнали при руснаците по бизнес. Красиви момчета, направо да ореш с тях из родните простори при липсата на бензин.

Повъртях със суров вид паспортите им в ръцете си. Женени и двамата. С по две деца, момченца. Подвизават се из столицата на бившата колонизаторска империя.

— Слушам, слушам — казах аз, без да връщам паспортите. — Нали сте искали да кажете нещо на сътрудничките от Главна прокуратура. Или сте решили просто да ги задържите насила? Да ви кажа ли кой член от Наказателния кодекс ви лови за подобно деяние?

Двамата се спогледаха.

— Какво да разказваме? — плахо попита Микола, по-младият, като се изчерви.

— Откога живеете тук? — попита Володя. — От коя дата?

Нормален въпрос. Да видим какво ще отговорят.

— Ами от една седмица... — Те се спогледаха. Акцентът, с който започнаха в началото, сега нещо изчезна. Сигурно от страх.

— По-точно — заповядах строго аз. — От коя дата?

— От понеделник? — Те се спогледаха. — Май тогава. Наистина, пристигнахме през деня.

А bankerът е убит вечерта. Впрочем те не приличат на поръчкови убийци. Не им стига барута за такова нещо. И устните им треперят. Особено на Микола.

Не се страхува, а се смущава. Има разлика, каквото и да казваш.

— Същата вечер от вашата кооперация е застрелян човек — рече Володя. — Чухте ли нещо?

Пак точен въпрос. Напредваме. Колкото ѝ да се споглеждат, ще ги издаде погрешният отговор. Който реши да излъже, ще се изплаши, че приятелят му ще отговори по друг начин. Сега да можем да ги разделим в отделни кабинети.

Володя ме разбра. Кимна и хвана за лакътя Дмитро, заведе го в кухнята. На мен се падна Микола, по-крехкият.

Едно дърво отгук да го въртиш, оттам — трудно се цепи. А друго пък е готово от първия удар. Микола ми се стори от втория тип.

— Чу ли въпроса? — попитах и го приближих.

Нека се опита да излъже, щом не разбира с кого си има работа.

— Ами нищо не знам — наведе очи младежът. — Ходихме в Лужники за стока. Докато я купим, докато преброим и занесем на багаж...

— На коя гара? — попитах веднага.

— На Киевската, на коя... — измърмори той.

— Стой тук! — заповядах. — А вие гледайте да не избяга! — наредих на практикантките Света и Люда. И тръгнах към кухнята.

— Е, как е? — попитах Володя. — Призна ли си всичко, или само за дреболиите?

И му намигнах. Схватливо момче. С времето ще стане добър следовател, ако не избяга заради заплатата, която му стига само да отиде до работата си.

— Вие къде бяхте в понеделник вечерта? — попитах аз.

— Кой, аз ли? — не разбра Дмитро.

Сигурно възприе моето „вие“ като местоимение в множествено число, нищо повече. Значи още не е бил разпитван в следствените органи.

А може и да се преструва. Или иска да печели време.

— Не аз, естествено — измърморих на свой ред.

— Какво, да не би да помня? — попита предизвикателно.

Идиотски навик — да се отговаря на въпроса с въпрос. Ако рече, той ще те разпита. И дори ще те накара да се подпишеш на протокола за разпит.

— Тук аз задавам въпросите — казах с тон на следовател от НКВД, каквито съм виждал по филмите за култа към личността и последиците от него.

— В понеделник, когато тъкмо сте пристигнали — намеси се деликатно Володя.

— Така кажете: в понеделник! — Дмитро се оживи. — Веднага отидохме на битака. Първо на Черкизовсия, после в Лужники. Върнахме се късно вечерта. Не бяхме сами, наистина...

— С момичета ли? — попита Володя.

— Ами да. Срегнахме едни познати. Поканихме ги.

— Къде дяха сте стоката? — попитах нетърпеливо. Сега не го ли спра, ще го удари на спомени за онази нощ.

— Как къде? — пак не схвана той. Или се канеше да ме извади от равновесие, или е такъв по рождение.

— Да. Къде? — Постарах се да се овладеея.

— Ами на гарата. Къде другаде?

— Имаш ли квитанция? — попита Володя.

— Микола! — изведнъж извика Дмитро. — Квитанцията в тебе ли е?

— Бис его знает!^[1] — обади се Микола. — Мабуць у тебе?^[2]

— Всички разговори в наше присъствие само на руски — предупредих аз.

Той кимна мълчешком и започна да шари из джобовете си. Наистина един дявол знае. Какво ли нямаше в джобовете му! Опаковки от презервативи, билети за автобуса и подобни на тях карбованци^[3].

— Намери ли? — пак извика Дмитро и продължи безуспешните опити.

Двамата с Володя се спогледахме. Или тия скапани търговци ни разиграват, или наистина са смотаняци.

— Пак трябва да ги съединим като Украйна с Русия — и кимнах към портрета на Богдан Хмелницки, нарисуван на банкнотата.

Володя доведе Дмитро в стаята. Те озадачено се взираха един в друг.

— У тебе була — рече Микола.

— Всички разговори само на руски — напомни Володя с противен протоколен глас.

Те пъшкаха, пребледняваха, сумтяха и се обливаха с пот, докато ровеха из джобовете си, а после из чекмеджетата на тоалетката с огледало.

Май казваха истината. Пишман търговци, които са измамили. По принцип можехме да приключваме. Но нещо ме спираше. Имах предчувствие: все пак знаят нещо, засега и те не се досещат или не му отдават значение.

— Добре ли познавахте тези момичета? — попита Володя.

— Люся и Океана — Микола се изпъчи, — че защо?

— Виждали ли сте квитанциите след тяхното заминаване? — продължи Володя.

Те се спогледаха и свиха рамене. Или са велики артисти, или...

Мисля, че разбрах Володя. И като цяло мислено го одобрих. Квитанциите, т.е. девиците, могат да бъдат намерени по-лесно от килъра. Тогава от благодарност момчетата ще направят всичко възможно да си спомнят. Още не е факт, че знаят, не е факт, че ще могат или ще поискат да си спомнят нещо, но все пак...

— Дълго ли ви гостуваха? — попитах аз.

Пак се спогледаха. Нищичко не помнят. Помнят само главоболието от вчера...

— В сряда си заминаха — отвърна отпаднало Дмитро. — Ама шантонерки!

— Я по-спокойно! — извикаха едновременно Люда и Света. — Вие да не сте по-хубави?

Открехнаха се. Макар и в качеството на обидени дами.

— Помните ли как си тръгнаха? Поне това не видяхте ли? — попита Володя.

Право в десетката. Май ще го взема при мен, в следствената група.

— Не помня... — сведе очи Дмитро.

Микола мълчеше, забил поглед в пода. Дори ми се прииска да им помогна. Ще пропаднат далеч от отечеството сред враговете руснаци.

Володя пак ме разбра от половин поглед.

— Къде продават? — попита той.

— В Лужники, нали казах вече — навъсено и обидено отвърна Дмитро.

Не помнех да е казвал такова нещо, но реших да си замълча.

— Ако ви ги намерим... — започна Володя, като гледаше изпитателно момчетата. — Ще ни помогнете ли?

— За какво? — Микола сложи ръце на гърдите си.

— Ще помогнем, ще помогнем — побърза да кимне Дмитро.

— Разбрахме се — заключих аз.

Естествено, имаше риск, ако говорим за изгубеното време, което все не достига. А излиза, че тези момчета са стояли тук цяла седмица, пиянствали са, отпивали са си. Дали им е било до убийците? Какво са могли да видят? Това, което и другите жители на кооперацията. Сега разбрах защо могат да ни потрябват.

Утре-вдругиден ще си тръгнат. А живеещите тук ще останат. Затова ще бъдат предпазливи, дори да знаят нещо. А тези от какво да се страхуват?

---

[1] Дявол знае. (укр.). — Б.пр. ↑

[2] Май е у теб. (укр.). — Б.пр. ↑

[3] Парична единица в Украйна, заменила съветските рубли. — Б.пр. ↑

7.

Преди да стигнем в Лужники, трябваше да преодоляваме натовареното движение, да заобикаляме, а там не намерихме веднага будките, които търсехме.

Днес там продаваха някакви смугли тъмнокоси мъже. Какво значи „някакви“? Сигурно са от Баку, те са задружен народ. Няма да пуснат външен човек в своята „коза ностра“. Засега вярват на хохлушките.^[1]

Погледнах пребледнелите лица на момчетата. По-точно — сивите им лица. Да пият толкова и да се занимават дявол знае с какво, вместо да откарат стоката вкъщи...

Отидох до будките, показах си удостоверение. Посрещнаха ме спокойно. В очите на немлад азербайджанец се четеше само: колко? И дори нетърпение: писна ми от вас! Толкова много ченгета се мотаят наоколо. Трябва на всеки да бутнеш. Ония поне ги познава, знае на кого колко. А нас ни вижда за първи път.

— При вас са работели Океана и Люся — започнах аз, — къде са сега?

Отначало въздъхна облекчено, после извъртя една къдрава псувня.

— И вие ли ги търсите? — попита той, като си пое дъх. — Избягаха, кучките! Затуй съм застъпил да продавам! Това сега младеж ли е, я ми кажи?

Говореше почти без акцент, само като псуваше, акцентът се усилваше.

— Какво са направили? — попитах аз. — Избягали. Само това ли?

— Как „само това“? Защо „само това“? — Моята недосетливост го възмути. — Отмъкнаха стока, пари! Работиха до полунощ, звънят ми: чичо Рустам, утре да ни платиш...

— Кога стана това? — попита Володя. — Не помните ли в кой ден от седмицата?

— Застъпиха в сряда, а в четвъртък бяха духнали — отвърна чичо Рустам.

Всичко съвпаднаше. Момичетата изчезват, след като ограбват всички присъстващи без мен и Володя.

— Ама шантонерки, а! — повтори любимата си думичка Дмитро.

— А знаеш ли къде живеят? — попита тихо Володя.

— Откъде да знам? Обаче ще ги открия вдън земята да са! — и той сви юмруците си.

Като гледахме решителността му, не се съмнявахме. Но защо да се задълбаваме? Още като приближавахме тези самотни будки, забелязах, че в съседните също лъщят кръглите муцунки на подобни момичета. Не е възможно да не знаят нищо!

— Стойте тук — казах на Володя и чичо Рустам.

Избрах най-миловидната и замислена госпожица, в която нямаше и най-малък признак на поквареност. Такива още гледат мъжете като потенциални поклонници. Поисках ѝ бутилка водка, повъртях я в ръце. Правена е в някое мазе. Не по-далеч от съседния квартал.

— Ей, какво толкова разглеждате? — напевно се обади тя. — Всички вземат и идват да повторят.

Не се съмнявах. Не съм виждал по-евтина водка.

— Имаш ли лиценз? — поинтересувах се аз. — И сертификат?

Тя машинално погледна кокетливо.

— Такъв виден мъж, а не вярва...

Показах ѝ картата си. Засега „Главна прокуратура на Руската федерация“ действа безотказно.

Очичките ѝ се закръглиха, а лицето — тъкмо обратното — източи се. Аха да заплаче. Или да повика чичо Рустам.

— Ами паспорт имаш ли? Разрешение да живееш в Москва?

Сигурно е просрочено. Но аз не се интересувах от това.

— Ах, по-добре вземете безплатно... — изхлипа тя. — А кой ви каза?

— Подкуп на длъжностно лице! — подсвирнах аз. — По-точно — опит за подкуп. Е?

Тя мълчеше.

— Помниш ли Океана и Люся? — попитах полугласно, като реших, че е готова да даде правдиви показания. — Нали продавахте заедно?

— Те ли ви казаха? — устицата ѝ се поотвори от собствената догадка, не подозираше, че съм я провокирал.

И на мен ми беше противно. Наклепах другарките ѝ. Още не е факт, че са крадли. Но съм свикнал да работя оперативно, по горещите следи. И в дадения случай следите не са напълно изстинали.

— Пикли! — рече тя възмутено.

— Те са окрали чичо Рустам! — налях масло в разпалващия се огън на възмущението ѝ. И номерът мина.

— Подлюки! — изтърси на украински. — А изглеждаха такива честни и порядъчни.

— Трябва да ги намерим — казах сурово. — Къде живеят?

— Ох, забравих, някъде на „Садовое колцо“...

— Адреса, имаш ли домашния адрес? — продължавах да питам и да разглеждам бутилката.

— Не са ми го давали... — Тя сви пълните си рамене. — Тук има нейни земячки, працуют... работят — поправи се тя и страхливо ме погледна. Значи и предишните милиционери са искали да се говори на руски. Интересно, какво ли са искали още?

— Върви го намери! — заповядах аз. — Аз ще те почакам тук. Нито дума за мен! Разбра ли? Иначе ще изпратя бутилката за експертиза, а теб по етапния ред — към родината. И ще ти сложа печат в паспорта, че вече няма да можеш да припариш насам.

Сам на себе си бях противен. Плаших наивната, още чиста девойка. Намерих кого...

Тя кимна с готовност и изхвърча от будката.

— Поне заключи! — извиках след нея.

Тя се върна, заключи с треперещи ръце вратата, като ми се усмихваше благодарно и същевременно изплашено. И затича между сергиите.

Погледнах тъжно след нея. С какво трябва да се занимавам! И аз, и тя. Винаги мога да се самосъжаля. Стигнал съм дотам, че сплашвам младите момичета. Но на нея сега ѝ е времето да пее песни, да прави вареники⁴ с вишни, да се разхожда с младите парубки⁵ край езерото.

След пет минути дотича запъхтяна. Подаде ми парченце амбалажна хартия с ръбести краища, на което набързо бе написан адрес: Хмелницка област и така нататък.

Това „и така нататък“ ме засягаше най-малко. Канех се да получа своето за това късче хартия.

— Услуга за услуга — казах на момчетата. — Получавате интересуващия ви адрес, щом започнете да си спомняте какво сте видели или чули в деня, когато сте се преместили в тази квартира.

Те се спогледаха по навик. Свикнали са да работят двамата. А се спогледаха, с надежда впиха очи в хартиятата с адреса, която аз размахвах под носа им.

Връщяхме се с колата към кооперацията на „Садовое колцо“, впрочем тя е близо до институт „Склифосовски“ Нашите стажантки свиваха обидено устни. Отстраних ги от разговорите на пазара, а те толкова искаха да загладят положението, да изкупят вината си, да докажат... Използвах готовността им след десет минути, като им наредих да обходят останалите апартаменти. И те изпълниха задачата за половин час, докато ние беседвахме с момчетата в кухнята.

— Момчета! — набивах в главите им с цялата убедителност, на която съм способен. — Сигурно сте се нагледали на видео и затова ви се струва, че очаквам да ми разкажете за един свиреп мъж с огромна винтовка с оптически мерник. Когато сте срещнали, като сте изхвърляли кофата с боклука. Може би ще си спомните нещо странно, необикновено, което ви е направило впечатление? Това са хора, имам предвид килърите, които не са като другите. Могат да се разхождат с кепе и шлифер, да не правят впечатление, да бъдат обикновени. Но как се държат? Какъв е погледат и изражението на лицето, когато се срещат погледите ви? Разбирате ли за какво ви питам?

— Може да са стреляли от преминаваща кола? — предположи Микола.

— Изключено — въздъхнах аз. — Винтовката е достатъчно голяма, ще стърчи от купето, но дори да се стреля от задната седалка от противоположната врата — пак е много трудно да се уцели. При това входният отвор говори, че е стреляно все пак отгоре. Поръчките убийства се извършват на сигурно. При неуспех жертвата щеше да стане ужасно предпазлива, щеше да се заобиколи с телохранители. Затова се стреля в упор, а майсторите на снайперската стрелба, които при това искат да изчезнат благополучно, заемат удобна позиция. Не ви чета безплатна лекция, за да попълня багажа ви от знания, ако

решите да се заемете с това. Трябва да знам какво сте видели или чули онзи ден.

— А защо точно ние? — попитаха в хор.

— Защото се намирате в „горещата точка“ — до мястото, откъдето е стреляно. Само вие можете да ме изведете на правилната следа. Така подсказва следователската ми интуиция.

И пак размахих пред тях хартиятата с адреса на момичетата.

---

[1] Украинки. — Б.пр. ↑

В казармата Серьожа Горюнов никак не падеше духом. Продължаваше да вярва в щастливата си звезда. Оказа се, че освен прекрасен глас, има и не по-малко прекрасен почерк. И стана писар в щаба. Работата не е мръсна, мястото не е горещо — не мечтаеше ли за таква нещо? Не беше мечтал и да е солист на ротата, на батальона, да участва в армейските прегледи на художествената самодейност, да получава награди и грамоти.

Серьожа много скоро разбра — писарят в щаба може много неща, стига да поиска. Особено ако има глава на раменете.

Вече не мечтаеше за оперна кариера. По-точно спря да мечтае, когато си повреди гласа по време на строеви преглед в един студ, подхващайки бравурна маршова песен заради пристигнал генерал, който на това отгоре се просълзи — я от чувства, я от студ.

Сега много неща в кариерата на офицерите от полка, както и други жизнени успехи, издигането им в службата, командировките в столицата или постъпването в академията зависеха от Сергей Горюнов. Дори да вземем опашката за коли или разпределението на постъпилите в частта телевизори, които не стигаха за всички...

Въпросът беше как ще подаде съответния документ. И кога. Когато „бащицата“, сиреч командирът на полка, е в добро разположение на духа, или напротив — е станал със задните части нагоре. Хартийката можеше и да закъснее. В такива случаи Серьожа само вдигаше рамене и гледаше с честните си очи недоволния офицер — старая се, но виж как съм затънал с входящата и изходящата поща. Просто не успявам...

Офицерските жени първи се досетиха какво значение има като човек Сергей Горюнов, от когото започнаха да зависят толкова неща в живота им. Преди това бяха слушали с възторг негови изпълнения на руски романси. Гласът на писаря от щаба изпълваше с нежност сърцата им, а сега бяха готови на всичко в прекия смисъл на думата, щом станеше въпрос за жилище в нов блок или за изпращане на съпруга на обучение в академията.

И той, грях не грях, се възползваше. Скоро това стана публична тайна в полка. Мъжете скърцаха със зъби, заканваха се да го убият, но понеже и тяхната работа не бе чиста, само мислено щракаха затворите и нито веднъж не натиснаха спусъка — полковите дами щяха да защитят всеобщия благодетел и любимец с гърдите си.

Скоро Серьожа стана гарант за благополучието на полка, затирен в алтайската тайга и сякаш забравен от Бога и министъра на отбраната. Той се нагърби — не веднага, а постепенно, за да не нарушава много субординацията — с грижата за удовлетворяването и уреждането на всички социални, материални и прочие потребности на личния състав с техните отрочета и домочадие. Благодарение на връзките си осигуряваше най-добрите, екологически чисти продукти за войнишкия стол, военния бюфет и гарнизонния магазин. Пращаше наряд офицерите, когато го молеха за това жените им, за да получат глътка свобода, докато другите офицери си почиваха след наряд.

Той си създаде здрави връзки — от тайгата до британските морета, ведно със столицата и Генералния щаб, министерството и академиите — с колеги, незабележим чиновници, такива като него, вкусили сладостта на тайната власт над своите началници.

И те също изпълняваха пожеланията му, съставяха необходимите документи, факсове, знаеха как, на кого и в кой момент да ги представят за подпис, та вечно заетият шеф например да няма време да им хвърли едно око.

Серьожа се разплащаше обикновено с рога от петнисти елени, с които бе пълно тук в охраняемата зона. Тези лековити рога все повече се търсеха от възрастния, затлъстял команден състав, който изпаднаше във възторг, че с помощта на екзотичния цяр от рогата може да сложи рога на най-добрите си приятели и съученици.

Благодарение на тези връзки успя да задържи заповедта за пенсионирането на „бащицата“ от редиците на въоръжените сили, нещо, което в полка нямаха търпение да дочакат. Така „бащицата“ му стана длъжник. И вече подписваше всичко, без да гледа. Било то графика на нарядите, отпуските и разпределението на резервните части за колите.

Всички бяха доволни от Серьожа. Нямаше врагове. Можеше да организира и осигури всичко. При него всичко бе изправно, подредено, увито. В това число и сведенията за „внезапната“ инспекторска

проверка — съобщаваха му предварително от Москва. Дори навременното изплащане на офицерските заплати, станало по онова време трудно разрешим проблем.

Всички боготворяха Серьожа — офицерските жени, излиталите с негова помощ мъже и редовият състав, защото благодарение на връзките и старанието му храненето бе изобилно и по-добро, отколкото в други части.

И затова, когато удари часът за уволнението му, целият полк едва не падна на колене. Молеха го да остане на свръхсрочна служба.

Ето кога за първи път се замисли за предела на своята не съвсем легитимна власт. Тук може всичко. А там? В Москва и без него е пълно с хитряги. Всичко е заето. Не можеш си пхна кутрето. А тук стигна върха, само че какъв е този връх? Значи ли това, че не е способен за повече?

В Москва има връзки, но с какво ще плаща за услугите? Там ще трябва да започне отначало.

И все пак вярваше в звездата си. И затова — време е да се оттегли. Да не чака, когато му мине времето и никой да не знае как да се отърват от него. Както стана пред очите му с „бащицата“. А такъв момент непременно ще настъпи — знаеше го със сигурност. На кого ще е нужен тогава?

Закараха го с газката на командира на полка до летището в Барнаул...

И тук той за първи път видя своя ангел хранител, който повече приличаше на дявол — черен, небръснат, с дълъг крив нос, със севернокавказки акцент. Той се приближи много плътно до Серьожа и като се оглеждаше напрегнато, му каза:

— Земляк, искаш ли да спечелиш?

— За какво става дума? — попита Серьожа. Мустакатият веднага не му хареса.

— Ти баща, ти майка, прекарай едно малко нещо. И двамата ще летим за Москва, там ще ми го дадеш. Уволняваш се, няма да те проверяват.

Сега дойде ред Серьожа да се озърне. Зад тях се разхождаше една двойка също такива брадясали и мустакати, с каскети над очите.

— Не се бой, мой човек! — за първи път се усмихна събеседникът. — И аз съм служил, и аз съм се уволнявал. Знаем какво е.

Ще се наредим с моите хора зад теб на опашката. Е? И без номера, нали? Защото ще те намеря, ако ще вдън земята да си!

„Е“-то прозвуча заплашително. Серьожа прецени, че ако откаже, ще стане нежелан свидетел за тройката. Ще го ръгнат в хълбока — и дим да ги няма в тълпата. Върви ги търси. Той огледа набързо залата. Двама милоридни милиционери бърбеха с отпътуващи момичета. Няколко възрастни мъже, натоварени с чанти и чували. На кого да разчита в случай на нещо? Знаеше, че не ровичкат багажа на уволняващите се. И все пак...

— Колко? — попита Серьожа, колкото да попита нещо, без да се надява на кой знае какво. Още повече нямаше време за размисъл.

— Петстотин — отвърна събеседникът. — Половината сега, останалите после. Никакъв риск, нали виждаш...

И като се озърна пак, му пхна в ръката картонена кутийка, сигурно от шампоан.

„Трева“ — помисли машинално Серьожа и пое тънката пачка долари, без да ги брои.

Това бе първата валута в живота му, която държеше в ръцете си.

Той сви рамене и тръгна към гишето за регистрация на пътниците.

Девойка в униформа му се усмихна, пусна го да мине, без да проверява куфара, който сега изгаряше ръката му. Той отиде напред, усещайки в гърба си погледите на работодателите си. После, като чу, че става нещо нередно, се обърна.

Неизвестно откъде появили се ОМОН-овци ги арестуваха направо на гишето за регистрация и грубо, с ритници, ги помъкнаха навън към изхода.

Само „ангелът хранител“ успя да се обърне и да извика: „Ще те посрещнат на летището!“

Омоновците също се огледаха, търсейки с поглед на кого може да е извикал. Но Серьожа веднага се обърна и продължи към самолета с омекнали крака.

Но първо ги насъбраха в залата за предполет, където трябваше да чакат самолета. Серьожа не беше на себе си. Ще го посрещнат в Домодедово? А как ще го познаят? И какво ще помислят? Ще пристигне сам. Кой ще им съобщи?

Но щом като казаха така, значи ще го посрещнат. Кой? Как изглежда този посрещач? Ех, че хлътна! Ами ако проверят с кучета, които усещат наркотиците през метал? За кучетата няма разлика дали се връщаш от казармата или не.

— Къде ви е тоалетната? — попита той дежурната.

— Скоро ще се качвате, потрайте малко — усмихна му се момичето.

— Веднага се връщам! — обеща и запотропва, за да покаже колко е на зор.

— Побързайте. — Тя отключи вратата за аерогарата. — Наляво и нагоре по стълбите. Там ще видиш. Нали няма да направиш белята?

Нашият народ обича войничетата, няма що...

Той само кимна и хукна нагоре, като стискаше здраво куфара си.

Тоалетната бе празна. Влезе в една кабинка, трескаво отвори куфара и извади кутийката.

Кутийка като кутийка, обикновена опаковка. Можа да разчете само думата „шампоан“...

Отвори я. Вътре имаше тубичка със същия надпис. Разви капачето с треперещи пръсти. Помириса. Шампоан като шампоан. Изцеди малко. Изскочи прозрачна желеобразна маса.

Това ли е всичко? Само това? Какви са тези игрички?

Но доларите са тук! Той ги извади от джоба на шинела. Пошумоля, полюбува се на гледаните лица на възрастните президенти с перуки. Самолетът всеки момент щеше да излети. Голяма работа. С тези пари може да си купи друг билет. И не само един.

Но какво има в тази тубичка? Той пак я стисна. От тясното гърло се показва шампоан, а после нещо в него блесна...

Той хвана с два пръста тази приказно красива верижка и извади брилянтова огърлица, много фина изработка.

Камъните светеха матово в желето. Той се огледа, пусна водата и изми придобивката. Сега чистите камъни блестяха със сини искри.

Къде да ходи с тях? В милицията ли? Да обяснява как и защо се е съгласил да прекара тази крадена или контрабандна, с две думи незаконна стока? Та той е съучастник, па макар и разкаял се.

Да, ама не! Парите са свобода! Не го е измислил той, но е напълно съгласен. А съдейки по всичко, това са огромни пари.

Няма да пропадне с тях в Москва.

Той бързо тръгна към стълбите. Уж да не закъснее. Все му е тая, че някой ще чака в столицата. Я колко уволнили се войници! Можеш ли посрещна всички.

Той почти тичаше надолу по стълбите, когато изведнъж спря и насмалко не изпусна куфара.

Около входа на залата за полети стояха двама от ОМОН и говореха нещо с дежурната.

— Един изтича до тоалетната — чу Сергей. — Всеки момент трябва да се върне, предупредих го.

Като се стараеше да бъде незабележим, той пак се изкачи, мина край тоалетната, слезе по другата стълба. Погледна през стъклената стена към самолета си. Последните пътници се качваха по стълбичката.

Обзе го тъга. Значи не можа да литне? Всъщност сега се крие от ченгетата. Макар още да не е направил нищо лошо. По-точно вече направи — укрива крадено.

Нима тези кавказци са го издали? Той седна отстрани между чакащите, като поглеждаше как се отварят вратите и люковете на самолета.

Защо им е било? Ако ги търсят като крадци на брилянти, защо ще топят него? Сега камъните не са в тях, върви докажи. Ами ако го хванат по техни признания, тогава ще се наложи да заяви, че те са му дали тази скъпоценност. За да я пренесе. Май не им е изгодно той да бъде арестуван. Сигурно някой ги е водил, следил ги е и е видял как се обръщат към него. И наблюдателят е изтропал това на ченгетата.

Значи не бива да лети с камъните. Направо му се зави свят. А какво ще прави с тях? Трябва да измисли. Но няма да стои на летището и да чака да го хванат на местопрестъплението. Ще му лепнат присъда за укривателство.

Изходът бе един — да се върне в частта. Ще подпише договор, както го молеха, ще остане там и ще чака момента, когато ще може да излезне с тези камъни. Когато забравят за него.

Сега сигурно го търсят навсякъде. В това число и на гарата. Не, ще се върне в родната част — само това е правилният път. Там ще се потули. Ще изчака.

Впрочем там не му беше чак толкова зле. По-добре пръв на село, отколкото последен в града. И това не го е казал той, но е напълно

съгласен.

И той се върна в частта. Написа със стара дата — за всеки случай — заявление за оставане на свръхсрочна служба. „Бащицата“ се просълзи, разцелува го и подписа, без да гледа — както винаги.

Сега имаше алиби. Макар и доста несигурно. Но той вярваше, че тук никой няма да го закачи. Вярваше в съдбата. Вярваше, че всичко, което става, е за по-добро. Значи му е било писано да поостане тук година-две. В цивилния живот и за петдесет години няма да изкара такива пари, като скритите в тубичката с шампоана. И неговият „ангел хранител“ му връчи брилянтите, изпрати го обратно, по пътя на съдбата му. Понеже тя щеше да се прекъсне на самолета... Самолетът се разби при кацането. В Новосибирск...

9.

Грязнов обикаляше из кабинета ми и говореше, говореше, размахваше ръце. От време на време спираше, за да попита: „Старче, наистина ли нищо не ти е останало в сейфа?“

— Дали да не отидем на оня чардак и със собствените си ръце да претършуваме всичко? — изведнъж попита той.

— Минали са осем дни — магнах с ръка. — Няма нито един свидетел. Как ли не ги въртях ония юнаци от Украйна. Те си знаят своето — по-скоро да се върнем у дома. Ничого не бачили, ничого не слыхали...^[1]

— Имаш ли протокол от разпита им — магнетофонен запис на разказа? — поинтересува се Слава. — Нищо ли не си пропуснал?

— Те не казаха нищо съществено — въздъхна Володя Фрязин. — Показанията им се събраха на половин страничка в протокола.

— Да помислим още веднъж. — Слава допря пръст до устните си. — Банка „Лютеция“ е открита през ноември деветдесет и първа година. Разбираш ли?

— С парите на родната партия и скъпото ни правителство — усмигнах се аз. — Славик, извиках те да бъдеш нашата свежа глава. За да погледнеш нещата отстрани. А ти пак ни връщаш на стария коловоз. Ах, златото на партията! Къде е? Там, където и златото на инките.

— Изказа ли се? — попита Слава и допря до мен показалеца си. Има този грозен навик. Не си спомням дали съм споменавал за него.

— Да! — отсякох.

— Но не по всичко. — Той врътна някога рижата си глава, а сега наполовина на петна и вече оплешивяваща. — Не ми отговори на въпроса: останало ли е нещо в сейфа ти?

Пратих го по дяволите и бръкнах в сейфа. Следеше движенията ми, навел глава настрани като кокошка, която очаква да ѝ сипят зрънца.

— Трябва ми свежата ти глава — повторих аз и извадих бутилката коняк, на дъното на която имаше още малко течност. — Необходимо ми е да говориш глупости, които, ако се систематизират, ще доведат до истината от неочаквана страна.

Той взе шишето от ръцете ми и впи устни в гърлото с отметната назад глава. Володя Фрязин гледаше със зяпнала уста как светилото от криминалната милиция се задавя, докато изцежда в гърлото си последните капки.

Ще има какво да разказва на практикантите и следователите с едномесечен стаж.

Слава си пое дъх и изтри с ръкав устни, после присви очи.

— И тъй, да чуем още веднъж какво са ти разказали гастролиращите братя. — Той сложи касетата с показанията, които взех от младите украинци.

Грязнов пусна записа. Все същото. Как се придвижвали от гарата, как търсили квартира... Взех му касетофона от ръцете, намръщих се и врътнах малко напред.

— Ето тук — рекох и кимнах.

— Спазарихме се с хазайката за четири часа, а нямаше какво да правим и пристигнахме в три — разказваше Микола. — Още я нямаше. Квартирантът събираше багажа си. Имаше два куфара, докато ги стегне... Искрахме да му помогнем, но той не даде. Само ги вдигнах — много тежаха. А той ги грабна сам, спря такси и си замина. После дойде хазайката. Това е с всички подробности, както искахте.

— Как изглеждаше? — попитах аз.

— Ами как... Висок, почернял от слънцето, навъсен — продължаваше Микола. — Но той отпътува от Москва. Да, пък беше облечен просто, дори бедно.

— Откъде знаеш, че е напуснал Москва? — попита Володя.

— Нали се качи пред нас в таксито и каза на частника: на Курската гара. И по-бързо.

— Закъсняваше за влака — подсказа Дмитро.

— На такси ли се качи или с частна кола? — попитах аз.

— С частна кола. Май че... Да, с частна.

— Стопира ли колата, или тя сама спря? — попита Володя.

— Май че сама... Минаваше и го видя с куфарите.

Слава спря касетофона.

— И какво? — попита той.

— Когато човек бърза за гарата, особено ако е от друго място, си поръчва такси, нали така? — попитах аз. — Може по този начин да си осигурява алиби?

— От теб става по-добър престъпник, отколкото следовател — рече Слава. — Не ти ли се струва, че лапаш мухите? Разбирам, нямаме други персони...

— Ние с Володя нямаме — уточних аз. — Фигурира един мъж, който е бързал за гарата. Дори не е дочакал хазайката.

Обикновена ситуация, от която нищо не можеш да извлечеш. Тръгнал е в три и нещо, гръмват Салуцки след шест, по-точно в шест и четвърт. Естествено, имал е време да се върне и да се подготви. Но има и риск. Да го видят онези, които знаят, че вече си е разтворил дисагите във влака, набиращ скорост. Това се запомня.

Не, такива момци предварително се качват на тавана, когато никой не ги вижда. И изчакват да настане времето им. Може няколко дни да е дебнал банкера. Все пак задачата е извънредно трудна. Я се опитай да проследиш в най-голямата навалица някого и да го улучиш!

— Бил е с очила — Напомни Володя. — Обикновени, с диоптър. Те си спомниха за тях на друго място, когато се опитваха да го опишат.

— Също не е факт — прекъснах го раздражено. — Специално ги е сложил, за да не го заподозрат, че е снайперист. Какво неясно има тук?

Трябва да се овладея. Няма нищо по-лошо от това да нагаждаш фактите към собствената си версия. Засега моята версия бе, че убийството не е извършено от квартиранта, когото са сменили момчетата. Володя се съгласяваше с мен, уж за добро, а порода още по-големи съмнения. Но пък как се оживи Грязнов, като чу за очилата.

— Поне съставихте ли фоторобот? — попита той с въздишка. Помогни си сам и Господ ще ти помогне.

— Защо ни е? — не приех аз и продължих да се ядосвам на себе си. Наистина трябваше да направим фоторобот. Нямахме да е излишно.

— Не успяхме — опита се да ме спаси Володя. — Те си заминаха. Имаха билети. Но ги накарах да ми обещаят, че ще се обадят, когато пак се появят тук.

Грязнов въздъхна, но не каза нищо. Въздишката му бе по-красноречива от думите.

— По-добре кажи имат нещо подобно във вашите оперативните сводки? — попитах аз.

Той поклати отрицателно глава.

— А за Салуцки има ли нещо?

— Още ли мислиш, че това са криминални сблъсъци? — попита замислено Слава.

— Нищо не мисля — отвърнах. — Просто те помолих да разузнаеш що за човек е този banker. По-точно, що за човек е бил — поправих се аз.

— Какво значение има сега? — Той безгрижно махна с ръка. — По-добре ми кажи друго: тия украинци си заминали, но хазайката е тук. Тя го е виждала по-често.

Това прозвуча така: хванах ли те!

Погледнах свирепо Володя. Той допря длани до гърдите си, за да компенсира с този жест недостатъчната убедителност.

— Пети ден я търся! Дава жилището си под наем, а живее някъде по пътя за Горки, зад Салтиковка, във вилата на сестра си. Хваща си клиентите на Курската гара. Взема парите предварително. Това е всичко, което казаха съседите.

Недоволството от собствената ми персона се увеличаваше. Оказва се, че тя взема парите предварително. Ето защо този мъж не я е чакал.

Та аз току-що се учудих по този повод. Интересно дали Слава ще го пропусне покрай ушите си, или няма да ми прости?

— Сигурно го е виждала само веднъж — въздъхна той. — И то доста отдавна. Може да не си спомни как е изглеждал.

— Жилището заето ли е в момента? — попитах Володя.

— Какво значение има? — махна той с ръка.

— Такова — Слава отвърна вместо мен, — ако жилището е свободно, значи тя чака клиентите си на гарата. Твоят шеф правилно те попита. Излиза, че стои там, търси те в навалищата, а ти кой знае защо си тук и прекъсваш старшите по длъжност.

Аз и Володя се спогледахме. Излиза, че конякът е разширил съдовете на Грязнов до необходимите размери. И кой знае какво щеше да стане, ако в бутилката имаше повече — вече щяхме да знаем кой е гръмнал банкера Салуцки...

Володя избра бързо номера на онази скапана квартира. Продължителното пиукане се чуваше дори в другия край на кабинета.

— Това не е още факт. — Слава използва моите думи. — Може и новите да са отишли в Лужники. Значи слушай ме внимателно. — Той

хвана Володя за едно копче на сакото. — Ще се обадиш тази вечер. Ако щеш, звъни до сутринта.

— Защо? — не разбра Володя. — По-добре да отида там, да попитам съседката. Хазайката винаги ѝ поръчва да наглежда какво става в апартамента.

— Или така — кимна Слава. — Друго исках да кажа. Утре трябва да слезеш от влака, който пристига от богатия юг, разбра ли? Натоварен с чанти и куфари. Тогава тя сама ще те намери. По-точно, ще те наобиколят много хазайки, те избягват да вземат кавказци. А ето ви русначе, цялото в кожа, с чанти.

— Но аз нямам кожено яке — отвърна срамежливо Володя.

— Твой проблем — намръщи се Грязнов. — Изобщо на какво ви учат там... Ще намериш. Ще откраднеш от някого. Това си е твой проблем, ясно ли е? Значи бабите те наобикалят, ще ти предлагат квартира, но ти кажи: трябва ми в района на институт „Склифосовски“, за екстрени случаи, за да не ме кара „Бърза помощ“ надалеч — и тя е твоя! Тоест хазайката де! Хващаш я, да те закара до квартирата, а там ще съставиш с нейна помощ фоторобота на квартиранта. Започни от очилата. Всичко се случва. Може изведнъж тя да се учуди? Какви очила значи? Не знам за никакви очила. Ясно ли е?

— Бих го изпратил при вас в юридическия — рекох на Володя не без завист. — Да готви младата ни смяна. Какви лекции четете само след двеста грама! А представяш ли си след триста?

— На вас ви дай само да се дракате — самодоволно измърмори Слава. — А работата чака. За Салуцки ли питаше?

— Нима? — учудих се аз. — А ти канеше ли се да разкажеш нещо?

Володя се усмихваше. Изглежда, взе да посвиква с нашия стил, вече не се притесняваше, че ще се скарале на сериозно.

Сега ще започне като счупен грамофон да разказва кога е била основана банка „Лютеция“, помислих аз. Така си баба знае, така бае.

— Банка „Лютеция“ е основана през ноември деветдесет и първа — рече Слава, като прикри очи, сякаш прежалваше Салуцки и банката му. — Ако си спомняте, през ония дни либералната общественост се стесняваше да пита новите богаташи: откъде са паричките ви. Смяташе се за проява на лошо възпитание.

— И го използваше всеки, който поиска — потвърдих аз.

— Обявеният банков капитал не превишава минималната сума, не си спомням каква, но оборотът на финансовите операции расте с приказна бързина. Лихвеният процент е по-нисък, отколкото на другите, а процентът по влоговете по-голям. Мнозина смятаха, че банката бързо ще фалира. Но вносителите се увеличаваха и увеличаваха... Понякога внасяха до милион долара дневно. Просто не знаеха къде да складират тоновете пари. Беше ясно, че тая работа няма да свърши добре. Но банката процъфтява до ден-днешен. Явно за завист на конкуренцията. И ето как завърши.

— Имали ли са длъжници? — попитах аз.

— По-добре да попиташ Саврански — сви рамене Грязнов. — Твоят нов приятел. Но аз не бих си развалял отношенията с него, докато не ти отпусне кредит за вила.

Преглътнах забележката му. Оставих я без отговор, както и много други. Слава ме привличаше не с това, което подсказваше, а с разсъжденията си, те ме навеждаха на неочаквани изводи. Това, което каза два пъти за ноември деветдесет и първа, ме наведе на мисълта, че напоследък убиват тъкмо bankerите, започнали бизнеса си през тази година. С точност до месец-два. Поговориха за парите на партията и забравиха. Но парите, и то големите пари, се появяват именно по онова време.

Трябва да прелистя вестниците от този период. Все повече ми се струва, че шумът около партийните пари е бил за отвличане на вниманието от истинските пари. Може да не съм прав. Но си заслужава да проверя.

— И тъй, докъде стигнахме? — попитах аз.

— Че трябва да поговориш със Саврански за безлихвен кредит за строежа на личната ти вила — отвърна Слава. — И същевременно да го разпиташ за Салуцки. Bankerите не обичат да говорят за колегите си. Особено за мъртвите...

---

[1] Нищо не сме видели, нищо не сме чули. — Б.пр. ↑

10.

— Или добро, или нищо — каза ми Саврански. — Нали помните древния афоризъм?

— Боя се, че това ще продължава — заявих аз. — И ще се увеличават тези, за които или добро, или нищо.

— Какво намекувате? — Банкерът повдигна гъстите си вежди. — Заплашвате ли ме?

— Опитвам се да открия потенциалния ви убиец.

— Е — той присви весело очи. — Понеже вече ме броите за труп, значи това правило не се отнася за мен. Да поговорим за мъртвия banker. Със Съома Салуцки ме запозна известният ви вече помощник на министъра Серьожа Горюнов. Това нищо ли не ви говори?

— Нищо — повдигнах рамене. — Освен за разностранныте интереси на този младеж. Съвсем друго е дали обхващат въоръжените сили. И ако да, в коя област по-точно.

— Съома беше жалък — продължаваше Саврански. — С едно тънко пардесю въпреки студения октомври.

— Деветдесет и първа! — не пропуснах да се изфукам с осведомеността си. Но той не обърна внимание на ерудицията ми.

— Струва ми се, че бяха страстни комарджии — продължи Саврански. — Работеха двамата заедно. Но си намериха майсторите. И когато накрая се разориха, вече порядъчно бити, стигнаха до извода, че не е лошо да си имат банка. За да продължат да играят.

— Извинете, ако мога да попитам, откъде познавате господин Горюнов? — прекъснах разказа му.

Той по навик присви очи. Не е твоя работа, сякаш казваха те. Но отвърна достатъчно вежливо, макар и сухо:

— Запозна ме генерал Тягунов, когото знаете от вашето разследване. Достатъчно ли ви е това обяснение? Или трябва да добавя, че познанството ми с господин Горюнов съвсем не означава, че имам нещо общо с него?

— Това ми е достатъчно, достатъчно... — вдигнах ръце.

— Мисля, че Бертолд Брехт беше казал: какво значи ограбването на една банка в сравнение с нейното основаване? Впрочем не искате ли чай? Кафе?

Повдигнах рамене. Той натисна копчето на огромния си селектор и пак запали огромна пура, а пепелта се посипа от жилетката по килима.

— Сонечка, рожбичко, две кафета за мен и господин ченгето... Не, не Шерлок Холмс, нали вече ти казах, за Шерлок Холмс трябваше да донесеш горещ пунш и шал за краката. Тя обича кримките — поясни той, като прекъсна връзката. — И във всеки ваш колега й се привиждат героите на Конан Дойл. Не се ли обидихте, когато казах, че не сте Шерлок Холмс?

— Ни най-малко. Стига ми, че съм Турецки.

— Поне сте реален — въздъхна Саврански. — А онзи е бил измислен във въображението на един среден писател.

— Иди разбери кое е по-лошото — обадох се аз.

— Докъде бяхме стигнали?

— До изказването на Брехт — напомних му. — Какво са крадците пред основателите.

— Точно така! — кимна той. — Та не минаха и два месеца, когато Салуцки пак се появи при мен — облечен с малиново сако, с папийонка, добре охранен — и предлага сътрудничество. Тоест кредит. Представяте ли си?

— На мен още никой не ми е предлагал — отвърнах аз. — Така че не мога да си представя. Но откъде са се появили пари у Салуцки?

— Питайте нещо по-лесно. Все повече подозирам, че като питате за Салуцки, всъщност насочвате въпросите си към мен.

— Още не са ви убили — напомних на свой ред.

В това време влезе познатата ми вече Сонечка с поднос и две чашки кафе. Лицето й бе подпухнало от сълзи. Тя сложи подноса на бюрото, като разплиска доста от много ароматната течност и се надвеси над ухото на вуйчо си.

— Ще ме разориш! — рече изразително той и извади една смачкана банкнота. После се сети, че дава десет хиляди рубли, и извади зелена банкнота. — Моята племенница — погледна след нея. — Впрочем вече ви говорих за нея.

Кимнах, взех от приличие чашката, в която нямаше почти нищо, освен гъста утайка.

— Какво знаете за връзките на Салуцки? Вече чух за генерала и помощника му. Може би е изпирал чужди пари?

— Искате да кажете мангизи. — Саврански ми се усмихна и пак присви очи. — Приятно е да разговаряш с човек, който въпреки професията е запазил остатък от възпитанието си. Ако бяхте споменали думата мангизи, щях да се сепна, да си погледна часовника и да се извиня със заетостта си. Виждате ли, Александър... — той погледна в някаква хартийка — Борисович, Салуцки е мъртъв, но банката му е жива, ползва се с някаква репутация в деловите кръгове. И не е в моите правила да подкопавам авторитета ѝ.

— Никой няма да разбере за това — рекох аз и преглътнах с усилие гъстата кафеена утайка.

— Не се съмнявам — отвърна той. — Но аз знам.

— Никой няма да ви убие — уверих го аз. — Не знам защо ми се струва така.

— Сигурно няма за какво? — Той сви рамене. — И затова нямам телохранители като другите, ако сте забелязали.

— И все пак аз на ваше място щях да бъда по-предпазлив. А можете ли да кажете поне приблизително какъв е оборотът на банка „Лютеция“? И на какво се крепи благополучието ѝ?

Той повдигна рамене.

— Това е велика тайна! — отвърна. — Откъде се вземат днес големите пари? Наркотици, оръжие, редки метали — по-скъпи от златото. Аз правя парите си от финансови операции. Мога само да се досещам от какво ги правят другите. — И изразително погледна часовника, който веднага отвърна с бронзов, изпълнен с речна свежест звън. Значи е три след пладне. Време е да свършвам. Бездруго отнех на заетия човек сума време. Но си направих оглушки, уж че изцяло съм зает с кафето си. Впрочем домакинът така и не докосна своето.

— Още един въпрос, ако позволите. Нали много обичате децата, прав ли съм?

— Ако говорите за Сонечка, тя е моят кръст — въздъхна той.

— Говоря за сина ви. — Показах осведомеността си за банкера Саврански, която бях почерпил от справките на МУР.

Преди да отговори, той присви по навик очи.

— Какво по-точно ви интересува?

— Нищо особено. Това не е разпит. Само частна беседа, както се бяхме уговорили.

— Разбрах ви. — Саврански кимна. — Марк е наборник. И аз като баща не съм равнодушен къде и как ще се наложи да отбива военната си служба. Какво искахте да чуете?

— Че нали следва? — учудих се аз.

— Добре сте вие, имате момиче, няма да ходи войник.

Сега Саврански озадачи мен: откъде такава осведоменост? А той продължаваше да се оплаква от сина си:

— Това хлапе заряза института, реши да се захване с журналистика. По-точно влюби се в едно момиче, което учи журналистика. Тя го благословила. И му казала, че когато се озове в Чечня, трябва да ѝ изпраща оттам материалите си — очерци, наблюдения... Как мислите, Александър Борисович, животът на собственото дете струва ли един милион долара?

— Безспорно — съгласих се аз. — Особено ако ги имате.

— Сега ще възразите, че заради него ще отидат да служат други! — възкликна той раздражено. — Тези други също си имат родители, ще кажа пък аз. И ако всички си мълчат, докато гледат какво става там, това не означава, че толкова ми е безразлична съдбата на моя син!

— Ами синът на генерал Тягунов? Все пак таткото е заместник-министър. А момчето в Чечня.

— Това е истинска семейна драма. — Саврански махна с ръка. — Дори не питайте... Вие сте интелигентен, порядъчен човек, такава ви е работата, разбирам, но все пак си има граници. Имам предвид измъченото бащино сърце. Познавам това семейство нелошо, повярвайте, достойни хора са, макар да се развеждат, жената почти не спи, плаче, не знае къде е синът ѝ, какво става с него. А той не е изпратил нито ред, представяте ли си? Откакто е изчезнал, горките родители не знаят какво да мислят. Впрочем чеченците са предлагали да го върнат срещу откуп. Но се оказало, че става дума за съвсем друго момче.

— Но това не пречи на Геннадий Матвеевич да строи вила — вмъкнах аз.

— Оставете го на мира с тая вила — с досада ме прекъсна bankerът. — Тя няма връзка. Строителството започна отдавна, когато

всичко беше наред с Паша, сина, когато учеше тук във висшата школа, бе най-добрият от добрите, за което получи капитански чин. Тогава се сдърпа с баща си. Също като вас го укоряваше... Офицерите, казва, няма къде да живеят, а ти си строиш палат. На първо място трябва да е семейството, ето кое все не проумяваме. Семейството е висша ценност! Не ме е направил човек родният колектив. Баща му, разбира се, му говори на шега, виж каква жена имаш, сигурно скоро ще имаме пълна къща с внуци. Къде ще ги заведе? Не сте ли виждали бившата вече жена на Паша Тягунов? Поне на снимка?

— Не се е случвало.

— А аз, като я видях за първи път, изгубих всякакъв интерес към „Плейбой“ и разни от сорта!

— А преди интересувахте ли се? — полюбопитствах аз.

— Е, все пак съм мъж — изпъчи рамене Саврански. — По наше време ние с вас много работи не сме виждали, много сме изпуснали. Та се налага да наваксваме.

Той се надигна от бюрото и ме изпрати до вратата.

— Винаги съм на ваше разположение. — Той учтиво наведе глава. Пак усетих потната му длан. — По всякакви въпроси... — И притисна ръка до сърцето.

11.

Фьодор Земляков, пресекретарят на вицепремиера, бе обаятелен и лъчезарен. Журналистките го бяха наобиколили и не го пускаха, като продължаваха да задават вече несъществени въпроси. След надутите и извънредно сериозни към себе си и мисията си правителствени чиновници новият пресекретар бе просто душичка. Освен това мигаше и потреперваше от светкавиците, смущаваше се, когато хубавиците с тефтери и касетофони нахално го разпитваха за личния му живот и предишната месторабота.

— Женен съм, имам две деца, очарователни момичета, работил съм в Комсомола, сетне в органите. Не, никога не съм работил във вестник. И не съм се снимал в киното въпреки предложенията на модерни режисьори. Предпочитам брюнетките. Но ако някоя блондинка се окаже на висота... Той се усмихваше смутено, а журналистките, сред които имаше и блондинки, се смееха радостно.

Такъв млад и непосредствен — просто прелест!

Пресекретарят излезе от Белия дом, заобиколен от тях. Те го изпратиха чак до колата му, като продължаваха да го питат Бог знае за какво.

До колата той се обърна с лице към тях и с гръб към хотел „Мир“. В пресечната точка на мерника се виждаше само горната част от гръба и главата му, непокрита въпреки лошото време. Бе с модна прическа. Оставаше да се изчака за по-сигурно кога ще стихне вятърът.

Снайперистът не се съмняваше, че ще го забавят още, докато му задават въпроси. Той затаи дъх, плавно дръпна спусъка на винтовката към чертата, която дели битието от небитието.

После също така плавно натисна докрай спусъка. Както винаги, прикладът го блъсна в рамото. Мушката, както винаги, се вдигна нагоре, а целта, както винаги, бавно се свлече, изчезвайки от полезрението му.

Отначало околните не разбраха какво стана. Някой имаше в себе си амоняк, някой започна да му разтрива слепоочията и да нарежда: „Като девица на първия си бал. Презорихме го, момичета...“ И веднага

друг извика, като видя кръвта по пръстите си, когато се опитаха да поизправят убития.

Така или приблизително така си представих картината на станалото.

Куршумът, както и при банкера Салуцки, е влязъл под основата на черепа. При това жертвата не е успяла дори да усети болка, лицето ѝ е останало спокойно. Сякаш човекът е изгубил съзнание. И дори известно време са се опитвали да го свестят. В това време стрелецът е спечелил няколко скъпоценни минути.

Но е възможно това да са само мои догадки, нищо повече.

Както в случая със Салуцки, стреляно е отдалеч и едва ли някой е чул.

Да, бях сигурен, че е стрелял същият килър. Естествено, трябваше да се изчака заключението от балистичната експертиза. Да се разпитат всички, които са чули или видели нещо. Но от известно време повече вярвам на интуицията си.

Гледах една по една видеолентите, заснети на мястото на убийството. Снимани са с друга цел. Трите камери са работели за своите програми. Сега работеха за мен.

Когато съобщих догадката си на Меркулов, той най-напред попита: а какво свързва жертвите? На пръв поглед — нищо.

— Имай предвид — рекох, — докато не открием тези връзки, убийствата ще продължават.

— Пепел ти на езика! — прекъсна ме Меркулов. — Значи се заемаш?

— Няма да се справя сам.

— Смятай, че Грязнов с неговите хора са твои — кимна Костя, докато нещо записваше. — Ще се уговоря с неговия министър.

— От известно време ония в Министерството на вътрешните работи са се хванали за Слава. Както невярната жена за рогата на забогателия съпруг.

— Обществен резонанс. — Той вдигна рамене. — Министрите също гледат телевизия. Предполагам, техните референти и съветници също не спират. И всеки се вижда на мястото на убития. Така че Грязнов вече е в твоята група. Кой ти трябва още?

— Следователят Коля Могилинец, той е постоянен член на моята следствена група. Освен това и ти. И още двамина като теб. Има

работа за всички.

— За Могилинец се уточнихме, той е при теб. А аз бездруго съм ти подръка. — Той кимна и отново нещо си записа. — От известно време. Макар почти да не излизам от кабинета си. Това ли е всичко?

— В градската прокуратура има един Володя Фрязин с едномесечен трудов стаж. Започна делото за убийството на банкера Салуцки. Схватлив е, но има нужда от нещо ръководство. Вземам го в моята група. Засега стига толкова... Е, от само себе си се разбира, че ще е нужна и съдебномедицинската експертиза, и криминалната лаборатория. За да се изпълняват заданията ми на мига. Да оставят всичко и да се занимават само с моите материали. Като начало още утре ми трябва заключението от балистичната експертиза. И нека сравнят балистиката на всички сходни случаи. Не изключвам, че винтовката е една и стрелецът е един.

— Ходи ли в хотела? — попита Меркулов.

— Още не. Там работи дежурният следовател и момчетата на Грязнов. Обещах да отида за окончателния оглед.

— И с ръката на майстор да направиш заключителния щрих. — Костя кимна, като продължаваше да записва нещо. — Отклоняваш се от предписанията на процесуалния закон: следователят трябва да прави оглед на местопроизшествието по своето дело.

— Тук си прав. Но какво пишеш през цялото време? — поинтересувах се аз. — Паметта ти ли изневерява?

— Да отидем заедно. — Той най-сетне вдигна глава от писанията си. — Ще ти помогна да разговаряш с хората от „кантората“. „Големият брат“ непременно ще си напъха носа в това дело.

След половин час вече влизахме в хотел „Мир“. Грязнов вече бе там. Спореше с угрижен вид с някакъв широкоплещест цивилен. Сигурно от службата за охрана на президента. Сигурно са доловили тенденцията — първо убиват пресекретарите, а после ще се окаже заплашен охраняваният обект.

— Никой от персонала не е видял нищо, не е чул нищо — рече Слава Грязнов, след като Меркулов се представи на присъстващите. Всъщност той беше с генералска униформа на държавен съветник от правосъдието втори клас. От километър се виждаше, че е важна птица!

— Покажи ми ги — помолих Слава. — Може ли да поговорим някъде, без присъстващите да си пъхат дългите носове в работата ни?

— Александър Борисович Турецки — обяви Костя тържествено и едновременно с това ме представи в отговор на недоумението на представителите на „кантората“, предизвикано от моята наглост.

— Същият, да, да, не грешите...

Момчетата от Федералната служба за сигурност на свой ред се представиха с имената и длъжностите си.

Повече не възникваха въпроси. Макар и с неудоволствие момчетата от „Лубянка“ предадоха в ръцете ми пиколото, дежурил вечерта, а също и дежурните от петия етаж нагоре. Въпреки че според мен спокойно да са могли да стрелят и от втория.

— Ами портиерът, който е бил на вратата същия ден? — попитах аз.

— Болен е — отговори една от дежурните. — Пази стаята с температура.

— Тогава и вие не ми трябва — рекох аз. — Ще ви разпита моят помощник Фрязин. Разбира се, не се съмнявам, че нищо не сте видели... Нали по това време вървят серийните филми? А убийците не ги гледат. Професията им пречи. А вие — аз посочих портиера, вече възрастен човек, запазил стойката и достойнството си в цялото си изражение, — вие ми трябва. Ще ви разпитам лично. Почакайте ме там — и посочих към асансьора. — И към вас ще имам един-два въпроса — обърнах се към старшия от „момчетата“, генерал-майор Черкасов.

Той мълчаливо посочи към вратата зад дежурния администратор, където хората от „Лубянка“ бяха разгърнали своя временен щаб.

В неголямата стая седяха младежи с цивилни костюми. Посрещнаха ме доста дружелюбно.

— Престъпникът е стрелял, когато е било достатъчно тъмно — казах аз. — Според вас използвал ли е инфрачервен мерник? Защо питам — според мен той е нещо много обемисто, за да остане незабелязан, когато го носи в асансьора или по стълбите.

— Не е било необходимо — рече генерал-майор Черкасов. — Убитият е бил заобиколен от телевизионни оператори, техните прожектори са го осветявали от всички страни.

— Така е — съгласих се аз. — Но стрелялият все пак е дебнел жертвата. Не е могъл да знае, че прехласнатите дами ще се втурнат с

камерите си да го изпращат чак до колата. Във всеки случай аз на негово място нямаше да разчитам на това.

Момчетата от Федералната служба за сигурност се спогледаха. Май не се бяха сетили. Нощният прицел е нещо много обемисто. Плюс винтовката, дори да е разглобена. Естествено, може да се събере в куфар. Но такъв куфар е страшно тежък. Под тежестта му можеш да се превиеш. А това ще се забележи.

Ако го носи носач, няма да се забележи в хотел от такава класа, дори да мъкне няколко куфара. Няма да му обърнат внимание. Но едва ли ще му поверят такъв товар. Носачът може спокойно да запомни господина, дал му такъв багаж. Значи се е наложило килърът да си мъкне сам куфара. Следователно е бил много силен, щом е успял да не се издаде колко тежко носи...

Така или приблизително така разсъждавах, докато питах за нощния мерник.

— Засега това са всичките ми догадки. Но бих искал да знам колко тежи такава винтовка, да кажем „Драгунов“, с мерник плюс заглушител?

— Ако е наша конструкция, доста много — отвърна Черкасов. — Ако е западногерманска — той още не можеше да свикне, че вече няма две Германия, — значително по-малко.

— Да кажем, че е наша — казах аз. — Вие лично ще носите ли такъв куфар, или ще го дадете на носача? Имайте предвид, че сте конте, което не носи нищо по-тежко от дипломатическо куфарче с ценни документи. Такава е вашата роля.

Момчетата ме бяха зяпнали в устата. Ясно, учили са ги на друго. И по-добре от нас. И за нещастие те са отличници по бойната и политическа подготовка. Затова изкуството на превъплъщението им е чуждо. Затова е над техните възможности да си представят, че са някои други.

— Благодаря — казах аз и се поклоних леко. — Ако позволите, ще поговоря с пиколото на хотела.

И излязох от стаята с усещането, че гледат след мен. Много е полезно да направиш впечатление на тези момчета. Следващия път, когато пак се сблъскаме, ще е от полза.

С пиколото, фамилията му бе Бичков, влязохме в кабината на асансьора. На всички други бе предложено да използват втория

асансьор. Или в краен случай стълбището.

— Не сте ли забелязали един добре облечен господин и затова малко отличаващ се от другите ви гости, да носи доста тежък куфар? — попитах аз.

— Не мога да си спомня. — Той сви рамене. — Такъв ще ми направи впечатление.

— Точно така — кимнах.

Ако се съди по ъгъла на попадението, може да е стреляно от петия етаж нагоре. От него започнахме.

Дежурната на етажa вървеше пред нас, отваряше стаите, които гледат към „Белия дом“. Почти всички стаи бяха празни. Кой е живял тук, питах, отдавна ли е напуснал.

Разбрах, че напразно си губя времето. Убиецът би могъл най-спокойно да отвори с шперц всяка една от стаите, като знае със сигурност, че човекът ще отсъства. Например слязъл е в ресторанта. Или по-скоро е могъл да проследи как отива при валутна проститутка. За през нощта.

Но кой ще си признае доброволно? Клиентът — никога. А проститутката — винаги. Особено ако я помолиш хубавичко.

Разбира се, може да се стреля от края на етажa, от балкона, но е опасно. Могат да те забележат, макар всички да са вперили очи в сериала, например по време на рекламата.

Най-добре става от стаята. Лично аз бих стрелял точно от петия етаж. Така е по-близо, вижда се по-добре. Можеш да смениш мерника с обикновен оптически още като забележиш кой придружава обекта с всички телевизионни камери и фотосветкавици. За един професионалист смяната на мерника ще отнеме секунди. И докато горкият обект се пъчи край колата си и отговаря на наобиколилите го журналистки, времето е напълно достатъчно.

Картината е ясна. Дежурната и камериерката гледат „Санта Барбара“, гостът от стаята сваля за през нощта проститутка и отива при нея. Убиецът отдавна е пресметнал всичко, в това число и времето за пресконференцията, и понеже нещата вървят по план, отива в комфортната хотелска стая и дочаква излизането на обекта от „Белия дом“.

Освен това трябва да знае къде е колата с шофьора, който очаква шефа си. Значи го следи отдавна? Откога? Колко дни или седмици?

И друго — в такъв случай има ли последователност на убийствата? И кой е следващият? Колкото повече следват, толкова по-ясна става закономерността.

Хиляди въпроси! Засега няма отговори. Само предположения и догадки. Ами ако не е така? Интуицията си е интуиция, а фактите — факти. Никой не може да рита срещу тях.

Така разсъждавах, докато се изкачвах с пиколото от етаж на етаж. И разбирах, че напразно си губя времето. Ако убиецът се е канел да излезе незабелязан, тогава му е бил нужен по-кратък път към изхода.

Сериалът ще свърши, всички ще се размърдат, ще хлопат врати, ще надничат хора...

И тъй, имал е на разположение не повече от пет минути след изстрела. Три минути по-късно започват възклицанията на мястото на гибелта на пресаташето. Значи е имал примерно осем минути.

Всички ще забележат бързащ човек с куфар в ръката, дори да не го запомнят за дълго. При това асансьорите може да са заети. Всички ще започнат да слизат долу за вечеря. И няма никакъв смисъл да се блъска с тях.

И тъй, все пак това е станало на петия етаж, трябва да признаем заслугата на „по-големите братя“. Осем минути са напълно достатъчни за слизане от петия етаж.

— А вие гледате ли тези филми? — попитах Бичков, като си спомних огромния телевизор във вестибюла, какъвто видях и у Горюнов.

— Да, с половин око — отговори той. — Трупат се хора, гледат, не виждам всичко, но горе-долу съм в течение на събитията.

— Значи може да сте го пропуснали — въздъхнах аз.

Слязохме на долния етаж. Кабината безшумно се спускаше надолу. Погледнах часовника си. Три-четири минути, не повече. После може да се излезе спокойно.

— Но ако някой е излязъл с куфар...

— Щях да забележа — прекъсна ме той.

Погледнах го в очите. Не е факт, но прилича на истина — щеше да го забележи.

— Ами ако ваш служител носеше куфара?

Бичков не знаеше какво да отговори. Разбирам го. Човек забелязва само онова, което не се помества в стереотипа. Носачът,

момчето, което носи куфара след госта — това е съвсем обикновена картина.

— Нима този, който излиза с багаж, не трябва да спре до вашето гише? — попитах за всеки случай.

— Не е длъжен — отвърна ми той.

Наистина. В съветските хотели, имам предвид миналите години, подобен гост нямаше да може да направи и крачка до изхода. Щяха да го спрат бдителните администратори и портиерът.

А сега — на добър път, момчета! Върви, където искаш, носи каквото щеш. Пълно доверие към клиента. Още повече към чужденец. А тук повечето са чужденци.

Минах зад гишето и записах показанията на Бичков.

Долу ме очакваше изненада. Тъкмо си спомних за Горюнов, и той насреща. По-точно — спомних си огромния му телевизор. А се появи самият той. Сякаш съм му изпратил телепатична покана.

— Случило ли се е нещо? — попитах аз, след като се ръкувахме.

— Какъв ужас — въздъхна той. Очите му блуждаеха, сякаш нещастieto е станало току-що и пред него. — И той бе мой познат — изтърси Горюнов, — както и Салуцки!

Погледнах го с интерес. Като че ли мартинките му започваха да треперят. Когато се запознах за първи път с него, ми се стори по-самоуверен и хладнокръвен при цялата си освободеност.

Сега нямаше и следа от това. Изглежда, е дотичал при мен за защита. Изглежда, също се замисля над съдбоносния въпрос — кой е следващият?

12.

Володя Фрязин вече за трети път този ден слизаше от влаковете, пристигащи в Москва от юг. Съвсем не вярваше на тази приумица.

Може бабата да се чувства добре и така, без квартиранти. През лятото е събрала толкова пари от наемателите си, че вече не знае къде да ги дява. Макар парите никога да не са излишни — Володя знаеше тази истина. Бабата трябваше да се появи всеки момент.

Володя се качваше във влака обикновено в Подолск, стигаше до Москва, пъшкеше под тежестта на куфарите, проклинаше изобретателността на великия детектив на нашето време Грязнов, търсеше с поглед оная, която би могла да му е хазайка. На тези, които даваха квартири, казваше, че му трябва на „Садовое колцо“, непременно близо до институт „Склифосовски“. Напразно. Все по-често попадеше на такива, които започнаха да го разпознават и затова взеха да си шепнат и да се побутват с лакти. Наистина — прилича на мираж. Преди малко слезе от Симферополския — и на, не са минали и три часа, а той пристига с влака от Сочи. Всеки ще се чалне от такова нещо.

Току-виж извикали милиция или още по-лошо — санитарите от лудницата.

Той плю на всичко и реши да не ходи никъде. Реши да пообиколи, да поогледа, а куфарите временно да остави на багаж.

Така и направи, ходи, гледа, преценява. Вече не му предлагаша квартира, и слава богу. Да видим кой и как ще предлага на другите.

Видя и позна хазайката още щом тя се подаде запъхтяна на перона. В този момент всички очакваха с нетърпение пристигането на влака от Ростов.

Изглежда, жената бързаше много.

— Маря Авксентиевна! — наобиколиха я другарките й. — Търси те един мъж!

— Какъв мъж? — попита тя, когато си пое дъх.

— Смятай, три пъти слиза от влака и пита. Не лично за теб, трябвала му квартира на „Садовое“. И да е до „Склифосовски“. Не е ли

за теб?

— Не познавам никакъв мъж! — Бабата започна да се вълнува. — Който ме търси, нищо не зная. При нас гръмнали някакъв banker посред бял ден вечерта, а съседките викат, че май търсили мен. А пък аз почти не живея там. Имам такова сигурно... алиби.

Володя се разхождаше зад тях, чу и пламна от срам. Ето как изглеждал отстрани. По дяволите! Сега не знае как да я заговори. Ще му се подиграват. Три пъти слизал от влака! И все от различни. Занапред ще се научи. Жените са наблюдателни. Винаги го е знаел. И пак се е издънвал, дори неведнъж. Особено в личния живот.

Ето го! — възкликна една от тях, след като забеляза Володя. — Още чака, пък го е срам да дойде.

Нямаше какво да се прави. Володя отиде при жените.

— Можете ли да ми дадете квартира на „Садовое“, близо до „Склифосовски“?

Стига с тоя „Склифосовски“! — би казал някой отстрани. Положението е идиотско, каквото и да говорим. Но нямаше друг начин.

— Нали вие сте Маря Авксентиевна Бодунова?

— Ами аз — отвърна жената. — Само че не можах да дойда рано. Сестра ми се разболя. Докато отида до магазина, до аптеката. А пък знаете ли колко е скъпо сега! Че се наложи по късното да се търтя дотук. Ами знаете ли колко вземам? Все пак сме в центъра.

— Ще се спазарим — кимна Володя. Не можеше да дойде на себе си след този късмет. Главното — тя сама разказа за убийтия Салуцки, като го избави от разпити. Сега да се махат по-скоро оттука...

И едва когато отминаха, вече на спирката на таксито, си помисли, че лиши женицата от надницата ѝ. Тя търси квартирант, а не въпроси за случилото се.

— За колко сте? — попита тя.

— За седмица — промърмори той.

— Не, миличък, напразно си чакал, не вземам за по-малко от две седмици — и спря.

Слава богу, помисли той, значи ще си намери квартирант.

— Сега ще имам въпроси към вас — каза той тихо.

— За какво? За данъците ли? Всичките съм ги платила до копейка, аз като пенсионерка имам право на отстъпка.

— Аз съм от прокуратурата — въздъхна Володя. — Не се сърдете, просто не знаех как да ви намеря. Моля ви, не се плашете. Само няколко въпроса за квартиранта ви... Защо не се отдръпнем, че има много хора. Не се бойте, няма да ви вода в милицията.

— Че от какво да се боя? Всичко съм платила — за газ, за ток. И данъците. Какво да се боя?

— Правилно, няма от какво да се страхувате — потвърди той. — Искам да ви питам съвсем за друго нещо.

— От прокуратурата? — Жената попита пак недоверчиво.

Володя ѝ показа картата си. Тя погледна снимката му, като присвиваше късогледите си очи.

— Без очила нищо не виждам. Само че в деня, когато са убили банкера, бях на вилата. Имам свидетели. Всички в един глас казаха: не се бой, Авксентиевна, ще се закълнем!

— Но вас никой не ви подозира в убийство — не се сдържа отчаяният се Володя. Той дори повиши тон и хората започнаха да ги оглеждат.

— Тогава какво искате? — притихна бабата.

— Най-последно. Можете ли да опишете квартиранта, който си е тръгнал в деня на убийството?

— Че той на мравката път ще направи. — Тя махна с ръка. — И съседите питайте. На мен казаха, че се държи тихо, не влачи жени, никакъв шум не вдига, вежлив при среща.

— Чудесно, Маря Авксентиевна! Но ще кажете ли поне как изглеждаше?

— А защо ще клепя добрия човек! — държеше на своето.

— Разбира се, че е добър. — Фрязин притисна ръце до гърдите си. — Никой не се съмнява. Търсим го като свидетел на престъплението — разбирате ли? А имаме основания да мислим, че е видял всичко.

— Ами да — съгласи се старицата. — Ще ви кажа как е изглеждал, че повече да не дойде при мен. Къде ще намеря друг като него, а? Тръгна си по-рано, макар че ме предупреди. Предупреди ме, но пак трябваше да търся други квартиранти. И ми плати всичко за оставащите две седмици! Къде ще намеря друг като него?

— А не вземате ли наема предварително? — попита Володя, като почувства сякаш лек полъх в косата — признак за късмета, на който бе

престанал да се надява. Квртирантът си тръгва по-рано. Но и Салуцки се връща от командировката си от Холандия с десет дни по-рано. Той го е знаел точно. Значи е стоял у тази баба срещу банката, държал се е тихо, а в това време е очаквал банкера? Не е факт, както казва Турецки, пак нещо косвено, но все пак, все пак...

— Винаги вземам предварително. — Тя сви устни. — А той искаше за три седмици.

Вярно, вярно, Салуцки изпраща факс, че ще се забави с още две седмици. А си пристига по-рано... Но това не е факт.

— Добър квартирант, каза, че ще идва често. И се разбрахме: значи после ще плати. Не беше добре с парите. Командирован, какво да го правиш?

— А той изчезна. — Володя пак излъга. — Търсим го като свидетел, жена му се вълнува у тях, на работа също. Ще трябва да го търсим.

— А няма жена му нищо не ви каза за него? — Старицата присви очи. — Тя най-добре знае. А пък аз дори не помня името му.

Фал след фал, мислеше отчаяно Володя. Затъна в лъжи, върви, че се оправяй. Бабата веднага го улавя. Тя е за следствената служба на прокуратурата.

— Тя трябва да изпрати словесния му портрет в писмена форма — рече Володя. — Но нали знаете как работи пощата.

— Да. — Бабата въздъхна и се приготви да разкаже за лошата работа на пощите с извод за сегашния живот, но Володя навреме я прекъсна.

— Помогнете! — възкликна той. — Човекът е изчезнал! Всяка минута е скъпа. Може да са го отвлекли, може да лежи някъде ранен.

— Ама не си спомням какъв беше на вид — въздъхна жената. — Много народ е минал при мен. Само помня, че не е водил никого, а плати веднага.

— Поне какъв беше на ръст? — поинтересува се Фрязин.

— Ще дойде по-висок от теб — отвърна тя и го огледа.

— С очила ли?

— Което не съм видяла, не съм. Един кльошав. Сякаш току-що идва от болница. Макар и загорял от слънцето. Носих му извара от вилата, сметана. Съседката си има собствена крава. Плащаше си човекът до копейка, не се пазареше.

— А да знаете поне с какво се е занимавал? — Володя се оклюма.

— С нищо. Все ходеше някъде, връщаше се. Не съм го видяла лично, съседката ми каза, когато да ѝ звънна, все докладва: твоят си стои вкъщи. Не се чува и не се вижда. Да бяхте попитали нея.

Браво... — помисли Фрязин, като изстина при мисълта колко време е изгубил напразно, а пълноценният свидетел — толкова осведомената съседка — си стои вкъщи.

А през това време бе разстрелян още един човек.

В столицата всеки ден стават убийства. Но толкова професионално е голяма рядкост. Изстрелът през улицата, над колите и пешеходците ще влезе в историята на криминалистиката.

А Турецки е уверен, че двете убийства са извършени от един и същи Вилхелм Тел. Такива стрелци се броят на пръсти.

— Тя в апартамента срещу вас ли живее? — попита Фрязин и си погледна часовника.

— Срещу мен е Рая. Дори не ходете там. Тя се оплаква от мен в милицията. Този, за когото непрекъснато питаш, бе толкова тих, а тя да извика кварталния заради него. Добре, че кварталният е добър човек. Дошъл, погледнал му документите, а за какво са говорили после, не зная.

И пак сви устни.

— Така... — промърмори Володя, като се боеше да повярва на късмета си. Никога не знаеш къде ще намериш, къде ще изгубиш. — Да не бъркате нещо? При него ли е идвал милиционерът и му е гледал документите? Защо не съобщихте веднага?

— Ами не си питал. И какво, трябва ли ти квартира? Да не изтърва симферополския. И за седмица мога да дам... Ох, разприказвах се с теб, а ростовският ей сегичка ще дойде!

И като махна с ръка, забърза към перона.

Няма що — има що... Фрязин си спомни този израз на Турецки. Значи възпроизвеждаме контурите на дадения случай. Преди да тръгне да убива, килърът първо е засечен от кварталния. Показал е документите си! После, според версията на Турецки, е гръмнал още един — самият прессекретар на вицепремиера... И то като знае прекрасно, че го търсят! А той, Фрязин, когото няма кой да съжали, като последен идиот се качва три пъти на влака в Подолск, където по

искане на големия началник спираха южните влакове за Москва, за да може после откачените баба да го сочат с пръст на перона, сякаш е някой луд, избягал от психиатрията.

Само спокойствие. Отрицателният резултат, както и провалената версия също са резултат (формулата за самоуспокоение на неудачниците.)

Разбира се, преди да плюе и маже, трябва да поговори с милиционера и съседките. За да е чиста следователската му съвест. И да сложи една тлъста точка на този квартирант. Но това утре.

Днес вече няма никакви сили.

13.

Серьожа видя генерал Тягунов за първи път, когато той пристигна в техния полк на инспекторска проверка от Генералния щаб. Полковник Романов, „бащицата“, гледаше писаря си умоляващо.

Надя, младата жена на „бащицата“, някогашна келнерка в столовата, агитираше Серьожа: „Измисли нещо!“ Тя тичаше при него всеки път, щом съпругът ѝ отидеше в щаба на дивизията, на четирийсет километра от частта. Притискаше се с горещото си тяло към Серьожа, надничаше в очите му. В полумрака на неговата стаичка миришеше на стари хартии. Стените бяха облепени с изрезки от стари списания със сладострастни голи красавици — репродукции от старите майстори.

През затворените прозорци с плътни пердета се чуваше скриптенето на снега от полковия плац, който младите войници чистеха.

Серьожа не бързаше да отговори.

— Проверката е планова — каза той. — Научих за нея, преди да излезе заповедта. Каква е тази паника...

— Той се страхува от пенсионирането като от смъртта — шепнеше Надя и още по-силно се натискаше в него. — Ами аз? Като си го представя... по пижама. Или да играе домино. Бъррр... Какъв орел беше! Като те погледне, като си отвори устата! Не, по-добре тогава да го оставя.

Това е ясно като бял ден, помисли Серьожа, като се отмести леко. Ще отиде при зам.-полита. И ще продължава да тича при мен.

А спането с жената на командира е явно нарушение на воинската субординация. Затова Горюнов компенсираше подобни нарушения с прекалена услужливост към офицерите, които украсяваше с рога. След всеки акт на прелюбодеяние с младата му жена Серьожа се изпъчваше пред „бащицата“, изпиваше го с очи (впрочем твърде нахални), та на полковник Романов му ставаше зле. И се налагаше да прави забележка на подчинения си за прекаленото му чиноподчинение.

— Нищо не мога да отменя — каза той на Надя. — Комисията вече е тръгнала. Не е по силите ми да ги върна. Но дори не искам да се старая! Нека долетят. Въпросът е другаде — как ще ги посрещнем? Въпрос над въпросите — имам ли нужда от твоя мъж в сегашното му качество? Е, ще го пенсионираш, ще изпратят пък друг. По-добре ли ще бъде? С една дума, докато самолетът лети, а това са няколко часа с междинните кацания, трябва да говоря с личния състав. Има ситуации, когато новата метла мете по-лошо от старата. При това новата метла понякога мете в ненужната посока, а докато ѝ покажеш вярната...

— Какъв си умник! — умилкваше се полковнишата.

— Разглезих ви аз — въздъхна Серьожа и запуши в леглото.

— Как така? — Тя го погледна в очите и се надигна на лакът.

— А вие използвате... По-рано всички ме обичаха без хладилници и предни стъкла. А сега — само бартери. Танто за танто. Че и такса сте въвели. За една звездичка на мъжа ми — две ноци. За апартамент в новия блок — ако искаш, цял месец... Не можете да оцените друго — къде се строи за офицерите така, както при нас? Или къде дават навреме заплатите? Всичко благодарение на мен и моите връзки.

— Благодетелю наш — припяваше Надя в неговия тон. — Мигар не разбираме? Мъжете са глупави, затова ние, жените, гледаме да се отблагодарим, както можем. Серьоженка, та тук си като в харем! А все недоволстваш.

— Как да съм доволен, като мъжете ви току-виж ме гръмнали. А зле ли им е? Храната в офицерския стол — като в Кремъл при развития застой. Званията и наградите падат от небето. За да преспят с жената на приятеля си, искат да го сложа за едно денонощие наряд. И пак претенции. А знаеш ли какво ми коства това благополучие?

— Откъде? — въздъхна тя. — Всички само се чудят.

— Истинският господар е този, който владее изчерпателна информация и връзки — не без самодоволство рече Серьожа. — Всичко се крепи на мен, разбираш ли?

— Къде ще се мерим ние... — Тя пак въздъхна и започна да се облича.

Той погледна часовника. Скоро „бащицата“ ще се върне от щаба на дивизията.

Ходи да ги моли да се застъпят пред комисията. Постилаше си, защото не знаеше къде ще се препъне и ще падне. А не трябваше да пада.

Там е тя...

Самолетът с комисията кацна едва вечерта. Докато летели, докато ги карали с въсдеходи през снежните преспи по горските пътища, Серьожа успя да се спазари с един-двама от офицерите да подкрепят „бащицата“. Наложил се да обещае това-онова.

Сложиха гостите да спят, като ги настаняха в най-хубавите стаи на местния хотел, спешно ремонтиран за тяхното идване.

А на сутринта, в слънчевото мразовито утро, когато снегът искри, а тъмнозелената тайга направо те мами да се зарееш из нея, предложиха на членовете на комисията: докато се разчистват пътищата към стрелковия полигон и танкодрума, не искате ли да отидете на лов? За ония глигани, от които после стават преапетитни шишчета.

Понеже предложението дойде още преди закуска, членовете на комисията не се противиха много убедително. Още повече че бяха готови. Горските бяха на място, шейните с конете — единственият транспорт при тукашните преспи — чакаха под прозорците, а пушките, които се пазеха за подобни случаи, вече бяха почистени от смазката.

Генерал Тягунов погледна сурово полковник Романов. Много беше слушал за тукашния лов, за шишчетата от глиганско месо и ликьорите с местни билки, за еленските рога. Колегите, които бяха идвали, само хвалеха тукашното гостоприемство и нищо не казваха за бойната и политическата подготовка.

Генералът виждаше, че повечето членове на комисията вече са готови да отидат на лов. Полковникът гледа мазно, май не му се пенсионира.

На днешно време е страшно да отидеш на заслужен отдых. Сякаш хлътваш в някаква яма, от която няма излизане. Всички, които преди са превивали гръб пред теб, вече не те забелязват. И дори се опитват да те ритнат, ако им падне случай.

По дяволите, нека се стареа, нека се умилква. Ще го видим как го прави. Но ще проверим бойната и политическата подготовка! И тогава — прави му сметката, ако нещо не е наред!

Ловната група се командваше от младо момче с офицерска бяла полушуба, много добре му стоеше на стегнатата фигура. Носеше радиостанция, по която нареждаше на пазачите и кордона.

Всички му се подчиняваха безпрекословно, в това число и полковник Романов.

Членовете на комисията се споглеждаха с недоумение: кой е този? Но трябваше да признаят, че мероприятиято бе организирано безупречно. Всичко бе предвидено, включително термосите с черно кафе и вкусни сандвичи с хубав салам, неизвестно как попаднал в тази провинция. В министерския бюфет не бяха виждали нищо подобно.

Глиганът изскочи, затъна в дълбокия сняг точно срещу мястото, където стоеше генерал Тягунов. Кучетата щяха да се скъсат от злоба. Генералът прекъсна размишленията си и дигна карабината.

— Номер четири! — викаше по радиостанцията младият глас.

— Към теб идва глиган! Спиш ли, какво правиш?

— Чакай! — Генерал Тягунов кипна от недоволство, премесено с ловджийска страст. — Ще го изчакам да наближи...

Серьожа Горюнов пусна бинокъла и се усмихна. Ето че сме равни, мой генерале! Щом преглътна нахалството ми, къде ще се денеш сега. Ще преглътнеш и всичко останало...

Генералът стреля. Върхът на мерника отскочи нагоре и встрани, от полезрението изчезна черната грива на глигана, затънал в снега след удара на куршума. През вдигнатите мерници и биноклите се виждаха кървави пръски по снега. Браво, генерале!

И подчинените от всички постове вече тичаха към мъртвия глиган. Бързаха да направят впечатление, без да обръщат внимание на лаенето на кучетата, които продължаваха гонитбата.

А самият генерал гледеше и не можеше да се нагледа на гътнатия хубавец. Отдавна не бе преживявал подобно кърваво вълнение. Ето какво правят ловджийските забавления със силния мъж, ето какво правят събудилите се първородни инстинкти!

Сякаш в него се върна остротата на усещанията от забравената младост.

— Прекрасен изстрел! — обсъждаха възбудено дотичалите членове на комисията. — Честито, Геннадий Матвеевич!

Но сега генералът се интересува повече какво ще каже този младеж с бялата полушубка, пристегнатата с офицерски колан.

— Къде отивате? — крещеше той към членовете на комисията.

— Къде отивате, вашта мамица! Защо си напуснахте постовете? Я вижте другите глигани и елени! Тичат насам! Марш по местата!

Едва сега всички забелязаха, че преследването продължава с пълна пара. И се върнаха по местата си мълчаливо и безропотно. И пак ехтяха нови изстрели, прекъсвайки воя на кучетата.

Тягунов погледна момъка с интерес. Я виж как креци на старшите офицери. Какъв е — цивилен, прост егер?

Но генералът така и не попита нищо за него. Беше му благодарен за упоението, което току-що изпита. Макар „най-упоителното“ да предстоеше.

После имаше сауна и руска баня с метлички и изгаряща пара. И този хитрец пак бе на висота.

Как шибаше кипналите телеса на московските началници! Сякаш чрез тях си отмъщаваше за всичките подчинени, които са мечтали някога така да „наложат“ бащиците-командири.

А началството само пъшкеше блажено и искаше още пара, викаха „още, още“ като жена, извадила късмет с любовника си.

И отново се появи въпросът: кой е този? В банята всички бяха принцове. Нито пагони, нито документи. Всички — в адамови костюми.

А интересът към личността на момъка растеше...

Много ясно, след банята — заповядайте на масата. Ще ви нагостим с каквото Бог дал. А за днес Бог е дал много, главно блажни работи, каквито можеш да видиш само в московските ресторанти. И главното, тези вкуснотии се сервираха от красиви, сочни млади жени със съблазнителни халатчета, ако дръпнеш коланчето — сами ще се разтворят.

И строгият председател на комисията пак мълчеше, макар да разбираше накъде бият домакините. Самият разпоредител, както и всички присъстващи, седяха размекнати от банята, загърнати с чаршафи, черпят... А на масата, на масата! Московските ресторанти ряпа да ядат!! Димящо глиганско, което преди малко е тичало и сега от него се носеха такива аромати. Ами местните гъби плюс топло и студено пушени и осолени меса... И всичко сервираха румени булки, на които след третата-четвъртата чашка можеш да си сложиш лапата малко по-надолу от талията им.

Има всичко, което можеше да си пожелае душата ти!

После се оказа, че това още не е всичко. Понеже нашият разпоредител извади отнякъде китара и събудилият се от пияна дрямка старичък „бащица“ се нагани да поръча:

— Серьожа, изкарай моята любима! Знаете ли как пее? Пристигна при мен направо от консерваторията, а после направо от летището, беше си тръгнал след края на казармата и казва: не мога да живея без полка!

Гостите се спогледаха. Вече толкова бяха пийнали и се бяха разчувствали, че не възникнаха повече въпроси за статуса на тамадата. Нещо повече, като запя сърцераздирателно „Ой, ти, мраз, ти, мраз...“-мнозина се просълзиха, започнаха да припяват, а като изпя песента, взеха да се натискат да го целуват и прегръщат. Ах, почете ги, почете ги и това си е!

Дори самият генерал Тягунов не се сдържа и пи със Серьожа на брудершафт. И другите членове на високата комисия решиха да не остават назад от шефа. Всички се устремиха към него, като разливаха чашите си.

А Тягунов, на когото Серьожа стана вече като роден, започна да му показва семейни снимки, които извади от портфейла си.

Ето този е синът, току-що завърши военното училище, най-добрият курсант. А това е младата му жена, току-що се ожениха, тук са на плажа в Сочи, ходиха там на почивка. Генералът се оплака:

— Сега всички пътища са открити пред него! Обаче не, не иска да служи при мен, за нищо на света. Исква да е като дядо си, да опъва каиша като армеец. Дай му романтика. И снахичката... Тя е фотомодел. Капризна, своенравна и също опърничава, да пази Господ.

— Дайте ги при нас! — предлага пийналият „бащица“, докато прегръщаше генерала през рамото. — Тук е пълно с романтика, да не говорим за екологията — можеш да ядеш със задните си части! Какво ще кажеш, Серьожа, ще го вземем ли?

И гостите пак се споглеждаха. Да не е всесилен този Серьожа?

А през това време той разглеждаше генералската снаха на снимката. Само по бански, стройна, усмихната.

Така се загледа, не можа да откъсне погледа си.

— А... Може, може. Ще ги посрещнем по най-добрия начин...

14.

Всичко се сгромолясваше пред очите ми. Когато ми донесоха резултатите от балистичната експертиза, бях готов да потъна в земята пред очите на Грязнов. Нищо общо. Тоест и на двете места винтовка „Драгунов“. И сходен почерк на убийствата. Но винтовките, с които е стреляно — различни.

Да чакам ли да убият още някого по подобен начин, че да открива някоя закономерност? Трябва да се залавям с трудоемката работа. Дватамата потърпевши са били познати на Сергей Горюнов. Твърде интересен, но мъглив детайл. Трябва да се изясни що за съвпадение?

А в това време дотича Фрязин с последните новини от перона на Курската гара. Оказва се, че заподозреният, тоест наемателят на Мария Евксентиевна, в деня преди убийството мирно си е говорел с кварталния милиционер и дори му е показал документите си.

Макар че чакай, чакай... Първо, Александър Борисович, да попитаме защо с такава маниакална последователност, преминаваща в шизофренично упорство, броим този чичко за заподозрян? С какво се е провинил пред нас? Какво имаме против него, освен прословутата интуиция?

Стараех се да не гледам Слава в очите. А той ми съчувстваше, както можеше.

— Да вземем да разпитаме Горюнов? — попита Слава. — Видът му е такъв, сякаш е следващият. И не знае къде да се скрие.

— От него няма скриване — навъсено рекох аз. — Убиецът ще го види и застреля дори от камбанарията на храма „Иван Грозни“ в тълпа и сред много телохранители. Нима не е ясно?

Грязнов ме погледна изпитателно.

— Това означава ли, че всички предполагаеми потърпевши трябва да са под президентски надзор? — усмихна се Грязнов.

— Това означава само, че трябва час по-скоро да говорим с Меркулов — свих рамене. — Да помислим как да водим следствието по-нататък. Нека нашият шеф си поблъска главата.

— Какво да правя сега? — попита горкият Володя, който се беше изсилил ненавреме със своите новини за кварталния. — Да продължавам ли да търся свидетели? Да направя ли фоторобот на заподозрения, сиреч на квартиранта?

— Точно така — одобрих аз.

— Не можем да стоим със скръстени ръце и да чакаме кога шефът ще реши в каква посока да продължим следствието и как да живеем по-нататък — рече назидателно Слава.

— Защо да чакаме? — Отворих сейфа. Там тъкмо имаше неначената бутилка коняк за подобни случаи.

Много ясно, Слава се оживи. Володя — напротив — нацупи се като срамежлива мома.

— Нали не пиеше? — поинтересува се Слава. — Особено на работа. Така че не чакай, не стой в очаквателна поза кога шефът ти ще се натряска, за да съставиш компромат срещу него. Върви и съставяй фоторобота на този квартирант според показанията на свидетелите. А като се разведрят главите ни, ще ни покажеш какво е излязло.

Володя погледна мен, индиферентния, и излезе.

Наляхме си мълчешком чашите и пихме. После застинахме в блажено очакване, докато по тялото ни се разля топлина.

— Да вземем да преслушаме Горюнов? — предложи Слава. — Трябва да има някакви подозрения за убиеца. Младежът явно се е изплашил, макар да е помощник на заместник-министъра на отбраната. Убиха двамина негови приятели. Обществеността замря в очакване кой е следващият? Следващият е именно той. В такива условия хората съобразяват къде по-бързо от обикновено.

— Не го понасям повече от три минути — рекох.

— Стареем! — обясни Слава и пак наля в чашите. — Ставаме нетърпеливи към потенциалните жертви.

— На кого е притрябвал тоя? — магнах с ръка аз.

— Лоша работа. — Грязнов поклати глава. — Раздразнителни сме. Озлобяваме се. Аз например нямаше да бързам да отхвърля тази версия.

— Нещо не ми е ясно — въздъгнах на свой ред. — Стреля като професионалист от най-висока класа, а се държи непредсказуемо като новак. Ако тази версия е вярна.

— И това означава... — Слава вдигна показалеца си. — Какво?

Спогледахме се.

— Че не е готвен специално — казах аз. — Просто е много добър стрелец. Нищо повече.

— Значи никой не го е инструктирал — добави Слава.

— Вълк единак? — попитах.

Вече не сваляхме очи един от друг.

— Един дявол знае! Не е килър в прекия смисъл на думата. Един убиец не би се държал така — заключи Слава. — Още по една?

— Поговори с Горюнов — предложих, след като изпихме чашите. — Нещо там не е наред. Представяш ли си, дойде да търси при мен защита? Макар неговият шеф да може да му отдели цял батальон охрана от спецчастите.

— Има с какво да се гордеем — промърмори Слава. — Още правим впечатление, макар и измамно.

В това време позвъни одевешният пиколо от хотел „Мир“, Бичков.

— Спомних си някои работи — започна той. — Може да е дреболия... Но нали ми казахте да си спомня всичко, което ми се струва странно.

— Да, да — рекох аз и намигнах на Слава, за да му подсказва, че се обажда още един свидетел.

— Знаете ли, всички бързаха, тичаха, говореха, когато се случи. А един човек... впрочем не съм го виждал повече, се държеше не като другите.

— А в какво се изразяваше това? — поинтересувах се аз. — Може просто да е бил пиан.

— Веднага виждам пианите — прекъсна ме Бичков. — Този... как да ви обясня... също отиваше към изхода, за да погледне с останалите... Но сякаш малко го интересуваше. Не бързаше, поглеждаше се в огледалото. Как изглежда де. Всички бързаха, заобикаляха го или, напротив — бързаха навътре към хотела. Разказвах си оживено. Хващаха се за главите...

— Разбрах. После видяхте ли го? Да речем, на другия ден?

— За съжаление не съм запомнил. Не ми беше до това, нали разбирате. Ще се смеете, начел съм се на криминалета. Но дори тогава в навалищата и блъсканицата ми се стори...

— Не е като другите — подсказах аз.

— Точно така. Нали ме помолихте да разкажа, ако си спомня нещо необикновено.

— Така, така. И как изглеждаше? Нещо необикновено?

— Май се отличаваше по ръст. Искам да кажа беше висок... Струва ми се, че напразно ви отнех времето — каза той извинително.

— Никак даже — успокоих го аз. — Напротив, вашите сведения са много важни, сега ще изпратя в хотела моя помощник, той ще запише показанията ви.

— Обърнал му внимание, защото клиентът е бил висок, така ли? — поинтересува се Слава, когато затворих телефона.

— Нещо такова. Старче, не ти ли се струва, че в тази история има прекалено много косвени, случайни и незадължителни неща? Като никога.

— Висок ръст — продължи той. — Поне това съвпада. Плюс непрофесионалното поведение при високопрофесионалната стрелба.

Извиках в кабинета си Могилинец и го помолих да отиде в хотела да доразпита Бичков.

— Костя май отдавна не е звънял — казах аз. — Седиш тук като на повикване, а може вече да си отстранен, но размишляваш за нещо...

— Ти му се обади — предложи Слава. — Какво, да не те е срам? И му кажи всичко, както си е. Или работим, или почиваме!

— Сигурно чака да чуе какво сме открили — рекох аз. — Какво имаме? Ръст — висок, точност — още по-висока. Може да е олимпийски шампион по стрелба, когото са забравили, а за отмъщение той се е ориентирал към криминалните структури?

— Ти би ли се натискал там, ако си олимпийски шампион? — поинтересува се Слава.

— Само от скука — повдигнах рамене. — Но ти не ми отговори.

— Какво да отговоря? — Той размаха ръце. — Нали каза непрофесионално поведение и професионална стрелба. А структурите няма да допуснат такова нещо.

— Има и друг вариант. Използват и ликвидират. После ликвидират ликвидатора. По дяволите...

— Щяха да го направят веднага след убийството на Салуцки — заключи сериозно и трезво Слава. — Помниш ли, като ти разказвах за делото на Звонарев?

— Може да им е харесало — настоявах аз. — С банкера минава отлично. Решават да опитат още веднъж. Такъв стрелец!

— Всичко ми е ясно — рече Слава и дръпна един лист към себе си. — Значи трябва да изясним чрез Федерацията по стрелба кой може да е този стрелец. Друго какво?

— Не забравяй ръста — подсетих го аз. — И разпитай из моргите не е ли имало висок мъж, убит през последните един-два дена. Може да е убит по различен начин — намушкан, удушен, отровен.

— Не е лесна работа. — Слава въздъхна. — Когато се залавя с толкова отговорна работа, всеки убиец подозира, че искат да се отърват от него. И затова винаги е нащрек. Но ако има нещо подходящо — млад, висок, слаб, загорял от слънцето... така ли беше? Ще сравним с фоторобота, ако стане.

— Въображението ти работи доста — възхитих се аз. — Какви други светли мисли те спохождат?

— Моите съдове толкова се разшириха, че преставам да разбирам защо ни е всичко това. Нека хората от „Лубянка“ се заемат.

— Те не обичат неразкритите престъпления — вметнах аз.

— А кой ги обича? — Слава заскуча. — Само жълтата преса.

— Да вземем да звъннем на Костя? — предложих. — Така и така, ще кажем. Стоим като мокри врани под дъжда на вестникарската критика и мигаме на парцали.

— Вече ми звъняха от по-известните вестници — рече Слава.

— Такива радостни. Ами как, още едно поръчково убийство, с което нашите славни органи не могат да се справят.

— Я ги прати по... — изругах аз.

— Ще ги пратя. Без да ги моля. А какво ще правим сега? — пак започна да досажда Слава.

— Ще звъним или не? — попитах отново.

— Първо сдъвчи нещо — отвърна Слава. — Ще те удуши през слушалката. Почти винаги познава.

— Няма да ме познае — упорствах, докато набирах номера.

Меркулов беше в кабинета си. Веднага вдигна слушалката, сякаш е чакал да му се обадя.

— Намерихте ли нещо? — попита, вместо да каже „добър ден“.

— Още някого да са убили? — отвърнах на въпроса с въпрос. И почти осезаемо видях как се намръщи. Не от миризмата, която според

Грязнов се разнасяла по жиците, не.

— Още не — каза той. — Но облаците се сгъстват. Мнозина звънят, интересуват се как върви следствието. А вие в това време пианствате...

— Кой се обажда? Банкерите? Финансовите босове?

— И едните, и другите. И пресаташето. Искаш ли фамилията?

— Значи не им е чиста работата... — казах аз. — А ние тук с известното ченге Грязнов се лекуваме и недоумяваме защо още не сме отстранени от делото поради професионална негодност.

— Няма да ви избяга! — отвърна в същия дух Костя. — Готов ли е фотороботът? Вече чух за балистичната експертиза, но фотороботът?

Откъде знае, че го готвим? Не е споменавал нито дума по въпроса. Спогледахме се с Грязнов. Очите му станаха на понички. Което означаваше: за пръв път чувам, макар едва ли знае за какво говорим.

— Всичко ще е наред. Само трябва да знаем със сигурност — убиец ли е квартирантът на старата баба, или няма отношение към всичко това.

— Заеми се с това. — Костя бе твърд. — Тази история се контролира от главния. Разбра ли?

Разбрахме. Как иначе. Всички са изправени на нокти. Костя не ще формалности: стараем се, правим фоторобот. Последното убийство вдигна доста скандален шум. Направо на територията на Белия дом застрелват пресекретаря на вицепремиера. Какво ще стане по-нататък? — Направо виждах как популярните телевизионни водещи подбелват очи.

А ние сме седнали и пианстваме.

— Разбрах намека — рекох на Костя.

Слава ме гледаше.

— Да тръгваме! — казах накрая и затворих телефона. — Хвърлят ни направо във водовъртежа на събитията, които не сме предизвикали. Сега ще спорят: ще изплуваме ли, или ще се удавим.

Той кимна смирено, усещайки вината си.

— Да вървим — съгласи се и едва се надигна от мястото си. — Но къде?

— Засега не знам. Там ще видим...

Едва по пътя съобразих къде се каня да ходя. При кварталния милиционер, бабата е разказала за него на Фрязин. Той има точно око. Сигурно веднага е надушил нещо нередно.

Не знам как е при другите, но за мен образът на кварталния милиционер е навеян от съветските филми за нашата доблестна милиция.

Какво беше учудването ми, когато срещнах Володя Фрязин пред служебния апартамент, където живее търсеният обект. Младият ми колега бе съвсем тъжен и объркан.

Като ни видя, не се учуди никак и допря пръст до устните си.

Ослушахме се. Дори шумът от центъра на столицата не можеше да заглуши мощното хъркане зад вратата.

— Човекът почива — рече съчувствено Слава. — Я колко славно хърка. Може да се каже, че разкрива душата си след трудовия ден и не по-малко от две чаши водка „Бринцалов“.

Слава има набито око, изострен слух, стопроцентов нюх, както е редно за едно опитно ченге, затова не започнах да споря.

— И отдавна ли висеш тук? — попитах Фрязин.

— Ами откакто излязох от вас, оттогава — каза той и деликатно изви носа си встрани от шефските миризми.

— Дълго ли ще стоим тука? — попита Слава и се олюля леко.

Въпросът бе справедлив. И на мен ми омръзна да гледам как Володя натиска ли, натиска звънеца.

Блъснах вратата с крак. Тя поддаде, макар и трудно. Спогледахме се и я напънахме. Най-накрая в образувалата се пролука видях сътрудника на милицията да лежи, вече не хъркаше, а псуваше с всичка сила.

В коридора стоеше млада изнурена жена с бебе на ръце и гледаше безучастно как се опитваме да нахлуем в жилището ѝ, докато мъжът ѝ самоотвержено се мъчеше да ни препречи пътя с тялото си.

Няма да съобщавам подробности как и с какви средства довеждахме в съзнание безсмъртната душа на кварталния, за да не научи потенциалният ни противник нашата методика и да не се възползва от нея.

Когато кварталният Антипенко окончателно се окопоти, се оказа, че е млад светлокос старши лейтенант от най-лека категория

(благодарение на което отворихме вратата, въпреки пасивната му съпротива).

Щеше да се пазари за неприкосновеността на жилището, а после махна с ръка и изпрати жена си Люся за бира.

В това време Слава, като преживяваше, следеше съчувствено перипетиите на възстановяването му, а после зададе подсказващ въпрос:

— Коля, ходи ли у Бодунова, в блока до „Склифосовски“, когато са изпратили жалба срещу квартиранта й?

— Ходих. — Коля Антипенко тръсна съкрушено глава, като се опитваше да нахрани бебето с някаква млечна каша. — Ходих и направих строга забележка.

— Видя ли му документите? — попитах аз.

— Видях ги. Нищо особено. Истински. Защо?

— Фамилията му! — извикахме едновременно двамата със Слава. — Зафиксира ли фамилното му име? Не помниш ли как изглеждаше?

— Ами... — той се смути, сякаш си спомняше. — Някъде съм записал...

И дори се насочи към масата, отрупана с бебешки ританки, чинии и някакви смачкани хартийки. В това време детето ревна и отвлече вниманието му.

Ние със Слава се спогледахме. После погледнахме нещастния Володя. Кой знае защо му се струваше, че е виновен за това, което става. Неловно качество, трябва да признае. Спомага за възпитание на отговорност в подрастващото поколение, което се е забързало да ни отмени.

Затова Слава стана, взе бебето на ръце и то млъкна, поотвори устица и загледа новоизпечената си бавачка.

— Не се отплесвай — каза Слава строго на кварталния Антипенко, онемял от такова посегателство вече не върху служебната му квартира, а върху собственото му синче.

В това време бебето миролюбиво ядеше кашичката, с която Слава Грязнов сръчно пълнеше лъжичката. Нашият милиционер сбърчи чело, припомняйки си за какво сме се явили при него. А като си спомни, изведнъж се засуети, хукна към кухнята и започна да трака там вратата на хладилника.

Пак се спогледахме. Напразно сме разчитали на него. Когато изтрезнее, ще трябва да го разпитаме по всички правила.

Но когато мълчаливо взехме това решение, старши лейтенант Антипенко, поел инициативата в свои ръце, се появи на прага на стаята с радостно очакване в очите.

В едната си ръка държеше недопита бутилка, а в другата — смачкана хартийка.

— Ето! — рече той и показа отдалеч драскулките си. — Иван Владимирович Прохоров! Шейсет и осми набор. Жител на Барнаул. Обаче да ме убиете, не мога да си спомня как изглежда.

15.

Полевият командир Руслан Садуев седеше върху възглавниците, под светлината на телевизионните камери почти без да мига — бе свикнал. Примигваше само когато спираше погледа си — не без интерес — върху младата журналистка от довчерашното комсомолско издание.

А тя пък възторжено гледаше героя от освободителното движение, току-що завършил обиколката си зад свещените граници на свободолюбивата Ичкерия и завърнал се с богата плячка и множество заложници, хванати по пътя към къщи. Беше ги заловил, когато федералните вертолети започнаха много да освирепяват, да кръжат над автобусните колони, претъпкани с бойци с черни превръзки, а също с жени и деца.

— Руските бомби разкъсват нашите жени и деца на парчета! — говореше Руслан, откроявайки се на фона на огромен богат килим с причудливи орнаменти. — Защо да им отвърнем със същото? Нека разберат какво им е на бащите и братята! Нека разберат от какво се ръководим в справедливата си борба за независимост и достойнство!

— Аллах акбар! — обявиха тържествено телохранителите и челядта на Руслан, които присъстваха тук. И телевизионните камери послушно се завъртяха към тях, а очите на младата журналистка се навлажниха.

— Руслан Хамидиевич, сигурно не ви е било лесно да се решите на това? — попита тя, като му протегна микрофона направо под носа. — Сигурно искате да се върнете към мирния труд, да отглеждате жито, да бавите деца, да строите домове и да виждате гордата си страна процъфтяваща?

— Много ми се иска — отвърна полевият командир Садуев, като криеше усмивката си в брадата и неговите телохранители кой знае защо се засмяха дружно.

— Но все пак това са жени и деца — попита плахо друга журналистка, към четирийсетте. — Мигар ръката ви няма да трепне...

— А ръцете на вашите летци треперят ли, когато хвърлят бомби върху мирните чеченски села и градове? — разлюти се Садуев и се понадигна от мястото си, като хвана с дясната ръка инкрустираната дръжка на кинжала. — Когато те бомбардираха нашите домове, не знаеха ли, че там има деца? Кой ви е викал вас, руснаците, когато започнахте интервенцията си в нашата страна?

После той се успокои, отново седна на възглавницата и намигна на журналистката.

— Впрочем днес сте мои гости. Лично съм ви поканил и се надявам, че моето гостоприемство — той притисна ръка към сърцето си, като продължаваше да гледа под вежди журналистката — не ви се е сторило неприятно.

В отговор тя притвори леко очи и едва се усмихна.

— Все пак, Руслан Хамидиевич, как успяхте така лесно да се промъкнете на руска територия? — сервилно попита журналист от много независима телевизионна компания.

— Всичко решават парите, скъпи, парите! — полковият командир започна да се усмихва, като разпери ръце. — Че и питаш на това отгоре...

— Но нима за пари може всичко? — ужаси се младата журналистка. — Нима нашите руски войници и офицери, нашата армия, пазеща традициите, могат просто така, свободно, да направят всичко за пари?

— Ех, като малко дете си! — Героят на деня съкрушено поклати глава. — Офицерите не получават заплати, войниците са недохранени... Как така Русия се канеше да воюва с Америка, а? Даваш му — ето, вземи, скъпи, да си купиш малко продукти, — а той дори те пита: чичко, не ви ли трябва гранатомети? Съвсем евтино давам два броя... Или на връщане, гледам, бензинът ни свършва. Откъде да взема? Ами на най-близкия блокпост! Винаги имат запаси — и той пак намигна. — Не ми е за сефте, както се казва. Връщах се от задание — откъде да намеря резервни части, патрони? На блокпоста! Там вече те чакат, само вади гущерчетата!

Той потърка пръстите си един в друг, като се усмихваше сладострастно. А сетне, без да бърза, извади дебела пачка със зеленикави банкноти от пазвата си. В това време изразително погледна журналистката, чието лице се бе променило.

— Никога не си виждала, нали? Не съм ти показал още всичко. А сега, извинете, но ще направим малка почивка.

— За колко минути? — попита някой от операторите.

— Е, за колко... Искам да се изпикая! Докато си разкопча панталона, докато се облекча... — Той започна да свива пръсти. — После трябва ли да измия ръцете си? Около пет минути, нали така?

— Какво? Какво каза? — питаха чуждестранните кореспонденти. — Какво означава да пикая?

Главно разпитваха младата журналистка от смелото младежко издание, която сега гледаше смутено кумира си.

Руслан каза нещо на телохранителите си, те кимнаха, застанаха до вратата, откъдето той излезе навън, придружен от трима души. Когато спря замислен до стобора, те го обкръжиха.

— Далече ли е, а? — попита той и посочи една будка в далечината. — И не е осветено, а?

— Руснаците се облекчават там, където стоят — кимна някой от подчинените.

— Не можем да се излагаме като тях — прекъсна го строго Садуев. — Защо губят войната? Защото са с ниска култура. Но като имам предвид обстановката, че гостите ни чакат, а сред тях има доста жени, мога да последвам примера на войниците от победената армия.

При тези думи разкопча панталона си и се обърна с гръб към оградата.

В пепелта зашуртя. Руслан стоеше разкрячен, привел тлъстия си врат. Спътниците му мълчаха съсредоточено, всеки с мислите си, или поглеждаха към тъмнеещото небе.

Куршумът прониза наведената му шия ниско долу, затова той се устреми напред, сякаш са го блъснали, а после започна бавно и мълчаливо да се свлича. Струята продължаваше да шурти в краката му.

Телохранителите не можаха да разберат веднага какво е станало. Току-що бе прав. Не каза нито дума. И ето коленичи, после заби нос в собствената си урина.

След няколко секунди те завикаха нещо на своя език, хванаха мъртвия командир, внесоха го в помещението и го сложиха на килима.

Всички видяха изцапаното му с кал и кръв лице. Жените занареждаха, защракаха светкавици. Освирепелите пазачи се

нахвърлиха върху кореспондентите, започнаха да ги бият, да чупят фотоапаратите, после обявиха всички за заложници и агенти на ФСС.

Оставиха на мира само младата журналистка, сигурно заради сълзите ѝ. Тя заплака по детски, като видя трупа на героя от бъдещия си репортаж.

Така или горе-долу така ми разказаха историята другата журналистка, по-възрастната, и един чуждестранен кореспондент, когато бяха разменени за пленени войници и се завърнаха в Москва.

— Като съдя по разказа ви, Вера Петровна, той е бил убит, когато е стоял с гръб към оградата — уточних аз.

— Точно така, Александър Борисович — кимна тя. — Да не мислите, че изпитвах удоволствие да надничам. Просто се виждаше от тази част от прозореца, на която нямаше перде. И макар че беше достатъчно тъмно и аз веднага се обърнах, все пак успях да го забележа.

— Значи е бил с гръб към вас. Към къщата — уточни Слава Грязнов. — Извинете, а какво имаше зад къщата? Откъде е стреляно? Как мислите?

Днес Слава бе с вратовръзка и старателно избърснат, нали знаеше къде отива и кой ще е там. Разговаряше с дамата пределно деликатно, дори се сконфузваше, когато ставаше дума за физиологичните нужди на славния син на гордия народ.

След четвърт час в Мраморната зала на прокуратурата се състоя кратка пресконференция.

— Извинете — обади се чуждестранен журналист някъде от Югоизточна Азия. — Нали официално за вашите власти този чеченец е бандит, срещу когото е възбудено криминално дело с множество обвинения за убийства и задържане на заложници. Не е ли обявен извън закона? Не трябваше ли да бъде убит?

— Той е гражданин на Русия! — изрече тържествено Слава. Не знам защо с чужденците разговаряше винаги така, с патос. Сигурно смяташе, че така е намерил верния дипломатически тон. — Нека да е извършил престъпление! — При тези думи очите му засвяткаха. — Този, който го е убил, също е престъпник, макар с изстрела си да е спасил много невинни.

— Освен тези, които ще настигне кървавата мъст — добавих аз. — А те нямат брой. Разбирате, че трябва час по-скоро да изясним и

разберем всичко.

— И се каните да направите всичко това тук, в Москва? — попита язвително журналистката. — Или ще отидете в родното му село, за да изяснявате?

Спогледахме се. Да кажем, или да не кажем? Макар че каква тайна е това...

— Въпросът е в почерка — отвърнах аз, като навреме сложих ръката си на рамото на Грязнов, готов отново да се впусне в красноречиви разяснения. — Точно така са били убити банкерът и пресекретарят на нашия вицепремиер, както е описано във вестниците...

— А знаете ли, че този вицепремиер вече е свален?

— И вие смятате, че тук има някаква връзка? — попитах на свой ред и пак погледнах Грязнов. Той отговори със свиване на раменете, сиреч нищо не знам, за първи път чувам. — Отдавам дължимото на вашата осведоменост. — Аз наведох глава пред дамата. — Хубаво е да се знае защо?

— Да, да! — не разбра нещо колегата й, не можех да си спомня името му. — Свален е. Има вече указ, ще бъде публикуван утре.

Пак погледнах Слава. Той мълчеше оскърбен. Чужденците знаят, а той не...

— Да не се отклоняваме — предложих тогава.

Чужденецът закима оживено.

— Да, да, първо работата, после удоволствията! — с наслада произнесе руската поговорка.

— Според вас откъде са стреляли? — пак попитах. — Какво има там — гора, планини, съседни къщи, небостъргачи? Какво?

Журналистката помисли и отвърна:

— Сякаш няма други къщи. А планини... Не планини в пълния смисъл на думата, а така — хълм, обрасъл с гора.

— Точно така! — не се сдържа Слава. — А колко е далеч от мястото на събитието?

— Към петстотин метра — отвърна неуверено тя.

— По-малко — поклати глава представителят на Югоизточна Азия. — Към четиристотин метра.

Погледнах и двамата с недоверие. На една жена май не й трябва такава точност. Но и този представител какво ни убеждава. Да уцелиш

някого в тила от четиристотин метра в тъмното...

— А какво направиха след това неговите кунаци? — попита Слава.

Ето един точен въпрос. Оттам трябваше да започнете, Александър Борисович.

— Тръгнаха да търсят убиеца.

— Къде по-точно? Видяхте ли къде?

— Къде... — Тя пак се обърна към колегата си. — Като огледаха господаря си, започнаха да викат и да сочат с пръсти хълма или някъде по-встрани. Според нас там е краят на едно село.

Значи огледали са раната, входния отвор, спомнили са си къде е бил застанал, преди да го уцели куршумът. И са разбрали откъде е стреляно...

— После се качиха в колите — спомни си тя. — И пак с викове, със страшни псувни, а някои и със сълзи подкараха в тая посока, откъдето може да е дошъл изстрелът.

— Значи не е от планината — попитах аз, — тогава откъде е стреляно според вас?

— Малко по-отстрани — каза тя. — Мисля от стотина метра, не повече... После, когато излязохме на двора, по-точно, когато ни изгониха на двора, аз май чух шум от кола.

Картината ставаше все по-правдоподобна. Изстрел от около стотина метра. Също е много трудно да се улучи, още повече в една точка. И нощният прицел трябва да е превъзходен. Виждал съм наш мерник. Тежък, тромав, на голямо разстояние целта се вижда доста размито, все едно гледаш нашенски телевизор с нашенска антена. Чувал съм за френски и немски инфрачервени мерници. Ако ги сравняваме с нашите, разликата е от небето до земята. Но може ли от такова разстояние с него да се различи човек, излязъл в сумрака по нужда?

— Да можем да видим куршума... — въздъхна Слава.

Разбирам го. Куршумът е у чеченците. Да имахме още някой детайл, някоя подробност, от която да разберем, че е стрелял същият човек. Засега го потвърждава необикновената точност на стрелеца. Само тя. Единствената сламка. Меркулов ще започне да вдига рамене: оставете ме... Да тичаме презглава в огнения ад на Чечня? И за какъв

дявол? Какви са доводите ви, прелюбезни Александър Борисович? Подказва ви вашата прехвалена интуиция и нищо друго?

И ще е прав. Единственото, което обединяваше двата първи трупа, освен точността на снайпериста, бе познанството им приживе със Сергей Горюнов.

Слава ме погледна право в очите. Още едно неразкрито убийство на територията на Русия: Чечня засега официално е в състава на нашата федерация.

— Да извикаме ли Горюнов? — попита той.

Намръщих се. От гледна точка на следствието, разбира се, че разпитът му е необходим. Май вече казах, че Горюнов не ми е приятен. Не е професионално, но нищо не мога да направя.

Слава четеше информацията от челото ми. И затова след малко добави:

— А ти си представи за момент, че той също е бил познат по някакъв начин с убития. Значи е ценен свидетел!

16.

На сутринта след лова и угощението генерал Тягунов не се събуди в най-добро настроение. Главата му бучеше, в устата му сякаш бяха нощували полкове мравки. По стената важно се разхождаше дълга рижа хлебарка и се почесваше. Проклятие! Ловът е хубаво нещо, но след приключване на работата. Не бива да започваш с нещо, с което е редно да завършиш. Върви сега, че посочвай съществуващите недостатъци. Няма да те разберат правилно. Ще започнат интригите. Току-виж изпратили в столицата рапорт за аморалното поведение на инспекторите от Генщаба. И какъв беше този хитрец, който непрекъснато се мотаеше в краката им и не знаеше как да им угоди? По-точно — знаеше. И то много добре.

Генералът погледна часовника. Девет нула-нула. Вече трябваше да пристигне полковник Романов и да придружи комисията до огневия полигон на стрелбите. Нали вчера всичко било затрупано, днес трябва да са разчистили.

Така, така... Като се облече, Геннадий Матвеевич излезе в коридора на хотела. Подчинените му вече чакаха там. Поздрави намръщено, без да гледа никого.

— Полковник Романов закъснява — обади се някой.

— Възраст! — додаде друг. — При това жена му млада. Обича да се поглези сутрин. А той спи до стената. Докато прескочи, сложи още десет минути.

Всички се засмяха пресилено на безсмъртния войнишки виц. Нали трябва някак да се убива времето.

Точно тогава Серьожа Горюнов убиваше времето си по друг начин. Отиде с командирската газка до КПП-то и поиска да отворят вратата. Дневалният се забави. Серьожа изскочи от колата — свеж, стегнат, добре избръснат, с неизменната полушуба — и изведнъж погледът му се срещна с небръснат кльощав брюнет, изправен без шапка от другата страна на вратата. Серьожа почувства, че нещо в него там, под лъжичката, изстина — позна по мустаците своя „ангел хранител“.

— Здравсти, земляк! — Брюнетът поздрави дрезгаво. — Не ме ли позна, драги?

— Какво значи — не ме ли позна? — извика смутено Серьожа и огледа мърлявия дневален, който даваше ухо какво си говорят. — Свистунов! Защо има външни лица около частта?

— Вече им казах... — проточи лениво дежурният по КПП. — Махат се за малко, после пак идват.

Едва сега Горюнов забеляза още един, с гола глава, който припалваше цигара от войника до вратата на КПП.

— Служиш, да? — подсмихна се „ангелът хранител“. — Браво! Не се качи на самолета и какво си рече — че няма да те намерим?

— Веднага махнете външните лица от вратата! — повиши глас Горюнов. — Чухте ли какво казах!

Дежурният офицер погледна мрачно всесилния писар, с когото по-рано служеха в една рота и на когото май не трябваше да се подчинява. Но по-добре да си няма работа с него. Макар че му е интересно да чуе какво още ще каже този чеченец или какъвто ще да е. Никога не е виждал благодетеля на полка толкова безпомощен.

Той излезе неохотно пред вратата.

— Хайде, стига, стига... Нали казахте, че чакате познат. Махайте се оттук, нямате работа.

— Ай, това не е красиво, а? — „ангелът хранител“ поклати глава и зацъка. — Такъв красив, такъв важен, да? А не иска да познае приятелите си. Всичко ли забрави? Тогава ще ти припомня.

И се закани с пръст на Серьожа.

Дежурният го изблъска, той се отмести на няколко метра от вратата, каза нещо на своя език и като решиха, че разстоянието до вратата е достатъчно безопасно, двамата клекнаха и зачакаха нещо.

— Аз се казвам Руслан! — извика „ангелът хранител“ отдалеч. — Казах ли ти, че вдън земята ще те намерим? Или мислеше, че няма да те търсим, щом самолетът е катастрофирал?

— Хайде — рече нервно Горюнов на шофьора, заслушан в чудноватото излияние на непознатия. Никой не е разговарял така с Горюнов. Напротив, всички говорят с него ласкаво и умолително. Особено началникът.

Да не говорим за редовия и сержантския състав...

— Какво си зяпнал, питам! — кресна Серьожа. — Тръгвай! Чакат ни!

И газката профуча край кавказците, които все така клечаха, и ги посипа със снежен прах.

„Защо не са с каскети? — помиеш Серьожа. — Странно, тогава беше топло, а те бяха с каскети. А сега в студа — без шапки.“

Тази натрапчива, тъпа мисъл отначало измести всичко останало в главата му.

Значи го хванаха? А какво могат? Какво? Ще се оплачат във военната прокуратура? Никога! Но сега върви си подай носа извън територията на частта. Няма да се отлепят от него. Но как са го намерили? И откъде знаят, че не е катастрофирал заедно със самолета? Впрочем може да са знаели, че милицията го търси. И трябваше да го намери в залата за полети. Щом не са го открили там, значи не е бил и в самолета. Издебнал момента, погледнал какво са му дали и решил да избяга с пратката. А когато е научил за катастрофата, се е успокоил — сега е в пълна безопасност.

Така си беше.

Единственото нещо, което не можеше да направи, бе да изнесе брилянтите. Серьожа вече няколко пъти летя до Москва, но не ги вземаше със себе си. Искаше да провери дали не го търсят. Като че ли не. Но винаги — или така му се струваше — милиционерите се вглеждаха внимателно в него, сякаш си спомняха: не сме ли виждали някой подобен по оперативките? А последния път го претърсиха. Той дори се обля в студена пот.

Нали тогава, последния път, беше решил да ги вземе. Но в последния момент се отказа.

Повтаряше си, че това е лудост, слабост — милицията търси наркотици. Няколко пъти минаваха покрай него с куче, което вървеше и разсеяно махаше опашка. Веднъж пред очите му кучето внезапно грабна дамската чантичка на някакво модерно облечено момиче. Като я гледа, човек никога нямаше да си помисли нещо такова за нея. Все пак се оказа, че има — за една спринцовка или за едно смъркане. Отведоха момичето нанякъде и вече не го видяха в самолета.

Ето че го намериха. Тези са по-лоши от милицията. Ще душат и ще следят. И няма да се отлепят, докато не получат своето.

Но сега не трябваше да го боли глава заради тях. В „дипломатическото“ куфарче на Серьожа бе пълният комплект готови материали от инспекторската проверка.

Макар проверката още да не бе започнала. Сега е важно да е нагъл. Може дори да започне съвсем непринудено на „ти“, понеже вчера пи с всички на брудершафт. Така бе и с несъстоялия се тъст, заместник-ректора на консерваторията. Заместник-ректорът бе извън себе си от ярост по време на разговора им на изпита по солфеж.

Тези, когато са трезви, също няма да позволят никакво фамилиарничене. Все му е тая. Нали Серьожа знае всичко за тях. И дори повече, отколкото те за себе си.

Чиновниците от Генщаба го осведомиха навреме. Някои от тях намазваха от целебните рога на сибирския елен. Толкова съблазни има наоколо!

Дори тук, в цитаделата на суровия, обвеян със слава чисто мъжки занаят се появиха множество разни секретарки с дълги бедра, обули толкова рекламираните чорапогаци. Всяка с английски и компютър, умее да съблазнява и развлича, за разлика от тежката категория — генералшите.

И чиновниците хвърчат да търсят шампанско, презервативи, шоколадови бонбони. И живителни лекове от споменатите по-горе еленски рога.

Серьожа знае всичко за тези, към които сега бърза в хотела с готовия отчет за работата, дето още не са започвали.

И ето го вече в хотела, вмирисан на карбол и препарати против хлебарки, благоухаещ по подобен начин всеки път, когато идва високото началство. И тича горе, към най-хубавите стаи, в които преди отсядаха само приятелките на секретарите от обкома и гастролиращите артисти от областната филхармония.

Ей сега, ей сега ще го видят с пагони на прапорщик. Каква изненада ще бъде! Какъв шок! И трябва да се възползва от това, докато противникът, в дадения случай комисията от Генералния щаб, е в пълен туш.

С подобна сцена завършва комедията на Гогол „Ревизор“. А при нас започва. Но нищо. Ще видим какво ще стане.

Гледаха Серьожа с увиснали челюсти почти до пода. Значи с този прапорщик сме пили снощи? Позволявахме му да ни налага в банята

с дъбовата метличка по някои интимни места? А сега стои пред нас с целия блясък на двете си зелени звездички — поне да бе тракнал с токовете! Само нахалство в погледа и никаква субординация!

— Другарю генерал-полковник! Прапоршчик Горюнов се явява за запознаване с резултатите от проверката!

Тягунов се изчерви. Като го гледаше, Серьожа помисли, че генералът ще получи удар. Какво, да не би Серьожа да се е престарал? Може би не трябваше да започва така? Да не се стареа да смеа, а като има предвид възрастта, да подготви...

Още повече че по коридора се чуваше чаткането на приближаващи токчета.

— Къде е командирът на полка полковник Романов? — ревна страшно генерал Тягунов. — Защо не се яви да доложи?

— Не се чувства добре след вчера — отвърна весело Серьожа. — Но моли да приемете извиненията му.

И се огледа заедно с всички по посока на усилващото се трокане на токчетата.

Полюшвайки бедра, в стаята влязоха вчерашните млади хубавици, пак с подносите, на които имаше пак каквото Бог дал: зелева чорба, такава бира, онакава бира, в кутии, вносна, „Жигульовска“, светла, тъмна... И минерална вода „Арзни“ за генерала. (Серьожа проучи специално в един нощен разговор по петолъчката с Генщаба какво предпочита на другия ден председателят на комисията, за да оправи махмурлука си.)

И ако Тягунов продължаваше да гледа навъсено безобразието наоколо, то подчинените му дори се понадигнаха, като поглеждаха с мерак и младите женички, и разхладителните напитки. Но не смееха да изкажат на глас емоциите си, чакаха реакцията на старшия по звание.

Тогавя Серьожа най-спокойно, без да бърза, извади от куфарчето донесените документи и като използваше смущението в очите, ги подаде на генерала. Той преглътна, проследи капката, която се стичаше по потната зелена бутилка „Арзни“, и с нечовешко усилие премести погледа си към книжата. При това продължаваше да се мръщи сурово.

— Това пък какво е? — попита той. — Вас питам?

И удари с юмрук по масата, та една бутилка падна на земята. Всички изохкаха в един глас, а после въздъгнаха облекчено, щом се убедиха, че не се е случила.

Като забеляза всичко това, включително и реакцията на високата комисия за падането на бирата, Серьожа погледна генерала с невинните си очи, пълни с доверие и спокойствие.

— Как какво, Геннадий Матвеевич? Ама прочетете! Резултатите от стрелбата...

— Каква стрелба! — Генералът прелистваше документите с треперещи ръце. — Каква обща оценка? Какви цели са поразени от първи изстрел? Какво, подигравате ли се? Как стоите пред старши по звание?

Но никой не се уплаши от генералското викане. Младите хубавици продължаваха да се усмихват лукаво на членовете на комисията. Да не им е за първи път я... Пък и знаят как ще завърши. С прощален банкет с повторение на програмата.

— Ах, сигурно съм обърнал нещо! — възкликна прапорщикът Горюнов и артистично се плесна по челото. — Сигурно това е сметката от горското на нашия клиент. Но все пак три глигана и един елен... Не се притеснявайте, ще платим всичко. А пък от друга страна, Геннадий Матвеевич, лошо ли ви беше да постреляте? От първия раз повалихте глиган! И другарят полковник Писарев — също. Е, ако това първия, може да се поправи. Само че няма кой да препише това. Пишещата машина се повреди. Горката машинописка, цяла нощ го преписва и сега спи. А вашият самолет за Москва е довечера. Какво съм заприказвал все за работа и грижи. Заповядайте, не се притеснявайте, нали сте ни гости.

Генералът гледаше смутено подчинените си. Те извъръщаха очи. А хубавиците продължаваха да се усмихват, изглежда, си припомнях снощните изпълнения.

А като прозвуча командата на прапорщика, никой не посмя да не се подчини, всички грабнаха дружно бутилките с живителната влага. Но никой не посмя да докосне „Арзни“. За генерала, значи за генерала.

17.

— Прохоров Иван Владимирович, шейсет и осми набор, старши лейтенант... — Слава четеше факса от Барнаул, като плъзгаше пръст по текста. — Така... Изчезва безследно в Чечня. Там командвал рота...

— Най-последно нещо! — рекох аз. — Значи неслучайно разпитвахме кварталния.

— Просто не е бил пиан, когато е говорил с този Прохоров — отвърна Грязнов. — А трезвеността е някаква пролука в пълната мъгла на монотонния ни живот, така да знаеш. Аз не бих бързал да му благодаря. Нещо ме възпира.

— Във всеки случай имаме някаква сламка в тази чеченска история.

— Направо те тегли натам! — промърмори Слава. — Под дъжда от куршуми на планинците. За да не правиш напразни опити, ще те предупредя: вчера ми се обади вкъщи Костя и аз го помолих никъде да не те пуска. Като си си навил на пръста този квартирант и правиш-струваш, все го слагаш във версията си. А какво ми каза?

— Хайде на бас! — Протегнах ръката си. — Ще ни изпратят снимката на този Прохоров и ще видиш... висок, слаб, изпечен от слънцето.

— На какво? — поинтересува се Слава, но не подаде ръката си.

— На съдържанието на моя сейф — предложих аз.

— Празен е. — Слава махна с ръка. — Вече надникнах в твоето отсъствие, докато ти се вееше не знам къде. Няколко незавършени дела, мръсна чаша, която не ме домързя да измия. Нищо повече. И не ме гледай така. Не съм ли ти показвал универсалния си шперц, който получих в наследство от един печен крадец — Горелия?

Аз въздишах и клатех глава. Върви, че пусни друг път такъв в кабинета си.

— А какво трябваше да правя, докато те чаках? — Слава продължаваше сърдито да се оправдава. — Каза ли в колко ще дойдеш? Дойде — и то без фоторобот.

На това отгоре ще трябва да се оправдавам...

— Още няма фоторобот — заявих печално. — Макар до полунощ да остават няколко часа. И Фрязин го няма. Обикаля, търси бабите съседки, които да си спомнят квартиранта.

— Ами ако съобщят за нисък и шкембелия, ще го отхвърлиш ли с негодувание? — промърмори Слава. — Не съм ли прав?

— Цялата ми надежда е в момчетата, които са го видели — отвърнах. — Как се казваха... Микола и Дмитро. Моят Коля Мигилинец вече им позвъни. Трябва да пристигнат. За стока. Тук ще ги разпитаме повторно. Иначе ще се наложи да отидем в командировка. Но дали ще се появят? Какво друго знаеш? Има ли друго?

— Моите хора обиколиха всички хотелски стаи от петия етаж догоре. Стотици отпечатъци на различни хора. Поне представяш ли си каква адска работа е това?

— А как са отпечатъците на пръстите в дома на старата Бодунова?

— Намерени са двайсетина. — Той махна с ръка. — А кой ще го оцени? Нашите компютри прегряват от работа!

— Не те разбрах: кого съжеляваш — себе си, момчетата или компютрите?

— Следващата жертва! — извика Слава. — Когото ще гръмнат по същия начин пред очите на тълпата. Няма да успее да извика „мамо“. Макар че той може да е последното лайно!

— Мислиш ли, че ще има следващ? Може оня да е задоволил отмъстителността си и да се е върнал в Чечня? И там да е гръмнал Робин Худ на чеченския народ.

— От твоите уста в божиите уши! — Той махна с ръка. — Не мога да спя нощем, скачам при всяко позвъняване, търся на сутринта из вестниците — кого са гръмнали по познатия начин?

— Трябва пак да се върне от Чечня — рекох аз и смигнах.

Той побесня, което всъщност целях. Обичам да го изкарвам от нерви.

— Стига вече с твоята версия! — развика се, като скочи и затича из кабинета. — Не ми надувай главата с този квартирант! Помисли: ако Прохоров е изчезнал безследно — значи роднините му го търсят.

А защо не се появява? Избягал ли е? Тогава защо толкова спокойно си показва документите пред милиционера? И след

случилото се продължава да живее там още някое време. Значи е спокоен. Тогава документите му са изрядни. Макар че го търсят.

— И за какво говори това? — попитах аз.

Той ме загледа стреснато с бесен поглед.

— Ти си следовател от Главна прокуратура, по-добре знаеш. Нашата работа е да ви гледаме в устата, господин Турецки, да тръпнем в очакване кога ще изречете поредната глупост като например за вината на този квартирант, да го вземат дяволите дано!

— От глупостите може да изплува истината — забелязах аз. — Глупостта е излишното, което великият Роден е изсякъл от камък, когато е създавал скулптурите си. И аз искам да слушам глупостите ти, за да знам кое да отхвърля, да отсека. Затова те понасям. Поне имам версия! А ти какво имаш?

— Нека се успокоим. — Той протегна пред себе си длани, сякаш се защитаваше. — В противен случай ще се унизим да изясняваме отношенията си на трезва глава, което е страшно нетърпимо. Твоята работа е да генерираш версии. Ако версията ти издържи критиката ми — тогава ще търсим там. Досега подобно разделение на труда даваше резултат. Но какво си се хванал с онзи юнак? Покажи ми го! Искам да го видя как изглежда поне приблизително, какво представлява и какво може да се очаква от него?

Дожаля ми за него. Такава реч ми дръпна, макар че от сутринта не бил близвал нито капка, ако се вярва на честната му дума. Тогава откъде се взе вдъхновението му? И кое го подхранва? Подозирам, че усеща правотата ми и затова толкова се горещи. Понеже не може да настоява на своето. А не е в състояние да признае поне един процент от моята версия.

В нашите отношения има елемент на надпревара, има. Понякога ни пречи, понякога помага. В дадения случай, като слушам възраженията му, само се убеждавам в правотата си, макар тя да се крепи единствено на интуицията ми.

— Добре де, стига се пени — рекох аз. — Няма да си докажем нищо. Затова да продължим. Нека твоите хора да търсят. Това е прякото им задължение. А пък експертите да приложат намерените пръсти към отпечатъците от хотел „Мир“ и от апартамента на старата Бодунова.

— Търсим. — Грязнов се поклони като клоун пред уважаемата публика. — Работим. И все нищо! Засега няма резултати. Не можем да потвърдим или да отхвърлим идеята на маестро Турецки.

Ако говорим сериозно: вдигнах на крак целия МУР, цялото Московско управление на вътрешните работи!

— Иди в конюшната и поискай да те нашибат с камшик — обадих се аз. — За отвратителната работа!

— Чапай ще мисли! — продължи да се преструва той.

— И все пак — рекох аз, докато го изпрацах до вратата, — Слава, провери, отпечатъците на този Прохоров са останали все някъде. Например в ротата му, в дома му... А най-добре да го намериш.

Той въздъхна дълбоко и поклати глава.

— Ще проверим. — Вече съм изпратил нареждания до всички управления на вътрешните работи из страната. Но времето, времето... Ние с теб размахваме юмруци из въздуха, а някой вече лежи прострелян. И не сме могли да го предотвратим.

Махна с ръка и затвори внимателно вратата след себе си.

„Чапай ще мисли!“ — повторих наум думите му. За какво да мисля? Главата ми е празна, защото няма нова информация за размисъл.

Струва си да поговорим с Горюнов. Но нека с него се занимава Слава. Той умее тия неща. Ще го разнищи. А после ще послушаме записа. Добре, че Горюнов се изплаши. Значи тук се крие нещо. Какво? За кой път се питам, и то, защото не мога да преодолея враждебността си към него. Има такива хора. Пълно самодоволство плюс изражение на лицето, сякаш човекът отдавна не е ял бой. Оттук и самодоволството. И ето — изплаши се... Каква е връзката между тримата? Нека го изясняват оперативните служители на Грязнов.

Погледнах часовника си. Сигурно сега ще звънне Меркулов.

Няма какво да му казвам. Следствието е в състояние на хаос. Нищо не се очертава, мотивите на убийството са неясни, убиецът (или убийците) не са открити. Пълен провал!

Така разсъждавах и поглеждах телефонната слушалка. И дори трепнах, когато звънна. Мистика — нищо повече.

— Чу ли за оставката на вицепремиера, при когото е работел познатият ти пресекретар? — попита направо Меркулов, без да

поздрави, сякаш от сутринта вече сме се виждали.

— И какво от това? — попитах. — Голяма работа! Президентът ги сменя като носни кърпички.

— А ти да беше се размърдал и поинтересувал — заради какво? — каза сърдито Костя.

— Не е заради убийството на собствения му секретар — промърморих аз.

— Става дума за друго. — Той явно започваше да губи търпение. — За дейността му. За позицията му. Само не се извинявай със заетостта си. Впрочем как вървят работите?

— От лошо по-лошо. Търсим по малко. Ето че по подобен начин е гръмнат и чеченския полеви командир. Да можехме да видим куршума, а, Костя? Нямах ли близки познати в обкръжението на президента Яндарбиев?

— Същият почерк? — Той се замисли.

— Било е тъмно като в негърски задник. Излязъл да се облекчи до оградата, дал техническа почивка на пресконференцията. Куршумът долита отдалеч. Улучва го точно в тила. Умира с гримаса на лицето — облекчен от горестите на живота. Моят ротен командир разправяше... не съм ли ти разправял?

— Да, помня. Душата на човека се намира под пикочния мехур. Поне десет пъти съм го чувал. — Костя бе нетърпелив. — И какво мислиш по въпроса?

— Нищо. Стрелял е защитник на Корана, защото оня се е облекчавал на непозволено място и е осквернил нещо...

— Нали знаеш какво имам предвид. — Костя пак прекъсна дрънканиците ми. — Друго какво?

— Фотороботът не е готов. Няма данни за съставянето му. Ще трябва да изпратя Фрязин в Украйна, за да повтори разпита на ония момчета.

— Нали се канели пак да идват — попита той.

Разбира се. Пак няма пари за задгранични командировки. Да беше в Италия или Франция. А казваше, че няма да пожали никакви средства.

— Значи ще стоим и ще чакаме, докато се появят.

— Ще чакаме — потвърди той. — При нас в следствието вече са изчерпани всички средства за командировки.

— Значи ще тъпчем на едно място — рекох аз. — Поне разбираш ли за какво говориш? Следствието ни няма да мръдне на сантиметър без елементарни разходи за необходимите пътувания.

Измърмори нещо в отговор, после доста отчетливо произнесе:

— Да заминава. На твоє място щях да се поинтересувам от вицето в оставка. Може да видиш някаква връзка между оставката на шефа и убийството на подчинения. Аз свърших.

— И аз. — Затворих телефона, като се чувствах в небрано лозе. Забравих да го питам нещо... Добре де, трябваше да прочета наистина за вицепремиера в оставка. Спомних си: Костя има комплекс заради непрестанната си борба с цигарите. Колко време мина, откакто ги отказа? Много. Аз нямаше да издържа. Като гледам как страда, не бих се решил.

Затова веднага след разговора запалих от „Марлборото“, което ми остави като трофей позорно избягалият Грязнов.

Отворих леко вратата с цигарата в ръка. Секретарката на следствения отдел Лара седеше на компютъра и чаткаше нещо по клавиатурата.

Сигурно нещо много лично, защото за днес не съм ѝ поставял още никаква задача.

Пазех Лара. Всичко се случва. Ако изведнъж Ирина вземе и поиска развод? Да речем заради тази Лара, за която вече са ѝ доложили, сякаш се бавя с нея на работа или отмарям в нощния клуб — където съм ходил само веднъж.

Да, ако Ирина поиска развод, Лара ще ми е подръка. И това ще ме утеши. Разбира се, настръхвам при мисълта, че използвам това прелестно момиче за подмяна, държа го на разположение... Като резервен колян вал за колата — в случай че щатният излезе от строя. Настръхвам, но винаги си имам неоспоримото съображение, че всички мъже са еднакви. Да кажем честно — пръчове. Но цялата работа е в концентрацията на хормоните в кръвта. Ако е ниска — мъжът е порядъчен. Малко по-голяма — и той вече мисли как да подмами в леглото колежката си...

— Получаваш ли вестник „Московски комсомолец“? — попитах аз.

— Не ми пречи — каза тя. След като пихме брудершафт в една компания, тя си позволява пред други хора да се обръща към мен на

„ти“. Сякаш демонстрира властта си над мен. Но аз не мога да си го позволя. Особено пред подчинените. Къде отива субординацията? Така никога няма да стана главен прокурор. Впрочем тя мечтае за това.

— Струва ми се, че попитах нещо — казах по-строго. — С какво си заета? Трябва ми „Московски комсомолец“ от последната седмица.

— Изчислявам по хороскопа кога мога да родя момче от теб — отвърна тя. — Можеш ли да потраеш една минута?

— Какво момче? — изстинах.

— Успокой се. Хипотетично момче — поясни тя. — Как всичко да съвпада, по време, за да се получи по най-добрия начин? Така, зачеването трябва да стане само след два месеца. Уточнявам на коя дата... Така че бъди готов.

Поуспокоих се. За два месеца могат да се случат такива неща, че да избие от прелестната си главица тази параноидална идея да има дете от обожаемия шеф.

Чувал съм, че това било последният писък на модата. Секретарките и референтките се гълпят. Но не мислех, че тази мода ще достигне до Главна прокуратура на Русия. Ще трябва да съм нащрек. Да не си позволявам нищо лично. Още повече засега не се каня да се развеждам с Ирина. Въпреки че в нашите отношения има повече навик, отколкото любов, намирам съюза ни за твърде здрав и непробиваем.

— Не ми трябва момче, а течението на „Московски комсомолец“ — повторих пак. — Веднага!

— Колко си досаден. — Тя започна да се изправя, като знаеше прекрасно колко ми харесва, до пресъхване на гърлото ми харесва да наблюдавам сладострастните ѝ бавни движения.

— Какво, не се ли получава? — попита тя. — Все изясняваш с Грязнов кой от вас е доктор Уотсън и кой Шерлок Холмс?

— Редуваме се — отвърнах зло. — Днес той е докторът. Това не е твоя работа.

— Като каква ме държиш тук, граф Турецки? — Очите ѝ започнаха да побеляват, което говореше за прогресираща порочност. — Каква съм ти аз? Момиче за всичко? Резервното летище, където кацаш всеки път, щом жена ти се обърне към стената и се оправдава с преумора?

— Ще отидеш ли най-сетне или не? — попитах по-тихо, като си спомних със съжаление как наскоро се борих за нея, когато началникът на следствения отдел постави въпроса да нямам секретарка.

Напоследък редовно се карахме. Това винаги бе прелюдията на страстно примирие в полутъмното ѝ жилище. А поводите бяха моят застой в разследванията или нейните неуспехи в личния живот.

Тя не се отказваше да мисли, че може да ме получи като законен съпруг. Днес това съвпадна със съкрушеността ми по повод бездарното разследване на двете убийства.

Гледах как отива към вратата, плавно и невъзмутимо, после отидох до компютъра ѝ и взех кутия със сок, като я огледах предварително. Веднъж така доизпих чашата ѝ и съм се изцапал с червилото ѝ. За мен си остава загадка как забеляза жена ми — на светлината на нощната лампа, в полутъмния коридор, когато се върнах от „приятелска вечеря“.

Не стига това, ами определи номера на червилото, а беше и прекрасно информирана, че го използва именно Лара.

Никога нямаше да помисля, нямаше да заподозра, че жена ми, преподавателката в музикално училище, има следователски способности. С каквото се събереш — не намерих друго обяснение.

Трудно загладих този конфликт с помощта на безупречно алиби — научих този номер от моите подследствени (мисля, че те биха се гордели с мен) — и се зарекох повече да не правя фалове.

Лара се върна след половин час. Сложи на писалището ми вестника и наведе очи, сви устни, а ръцете си сложи на корема. Същинска съгрешила ученичка, извикана при директора.

— Много се забави — рекох сърдито.

Щях да добавя още нещо, ако не бях почувствал физически как зад вратата на кабинета ми животът е спрял и замрял, утихнаха дори компютрите — всички даваха ухо на разговора ни.

За всички отношенията ни с Лара бяха като филма „Санта Барбара“ на работното място. Нещо толкова безкрайно и неопределено.

Лара не отговори на упрека ми и излезе.

Разсеяно прелистих последните броеве. Май това: Във връзка с преминаването на друга работа... Много ясно. Тези хора не остават без топло местенце. Когато ви изритат, Александър Борисович, тук никой няма да пророни една сълза. Лара ще се утеши с новия шеф. Така ще е,

защото не разполагате с опасна информация за тези, които на прощаване ще ви стиснат ръката.

Така. Ръководел... Забелязан там и там... Хм. Привърженик на силовото решение на чеченския проблем. Аз също. Наистина, не толкова бездарно.

Бандитът трябва да бъде разоръжен и наказан. Страх ме хваща да гледам географската карта на отечеството, то е като огромен бик, натъкнал се на кавказкия кинжал.

По-нататък. Нефт... Става по-топло. Всякакви квоти и облекчения. А иначе — нищо особено. Свалили го — свален. Трябва свежа кръв. Като за хирургическа операция. Това е всичко...

18.

Из магнетофонния запис от разпита на свидетеля С. А. Горюнов:

Грязнов: И тъй, да започнем. Ако обичате, говорете направо в микрофона.

Горюнов: Едно, едно... Чува ли се?

Грязнов: Чува се. Запис.

Горюнов: Питайте!

Грязнов: Стори ми се, че искахте отначало да направите някакво изявление.

Горюнов: По-добре попитайте нещо.

Грязнов: Как се запознахте с покойния Салуцки?

Горюнов: Пристигнах в Москва след уволнението ми от армията. Не познавах почти никого. И той ми помогна. Запознахме се в билиардната.

Грязнов: Един момент. Нали ви заплашваше затвор?

Горюнов: Да. И той ми намери добър адвокат.

Грязнов: Припомнете в какво ви обвиняваха.

Горюнов: Учех в консерваторията. Бащата на моята приятелка беше заместник-ректор там. Накратко — тя забременя. Аз отказах да се ожения веднага за нея. Бях сополанко. Не си представях много неща. И татенцето ме изгони. После ме прибраха в казармата... И...

Грязнов: Ясно. Решихте да си разчистите сметките?

Горюнов: Нещо такова. По-точно — да се обясня. Да погледна детето. Дали прилича или не. Не ме пуснаха. Беше вече се омъжила за някакъв преподавател. Започнах да се разправям. Извикаха милиция. Наложих да употребя юмруци.

Грязнов: Ясно. Състояние на афект.

Горюнов: Същото каза и моят адвокат.

Грязнов: А как така изведнъж започна да ви помага? Говоря за Салуцки?

Горюнов: Първо му помогнах аз. Беше изгубил всичко. Гледам, човекът преживява... Подхвърлих му мангизи.

Грязнов: Извинете, откъде имахте пари след армията?

Горюнов: Търговска тайна. Мога ли да отговоря така?

Грязнов: Можете, естествено. Ако желаете да ви подозирам още повече.

Горюнов (след пауза): Интересно, а в какво?

Грязнов: Да не се отвлечаме.

Горюнов: Но нали сам дойдох при вас. Казах, че познавах и двамата, дето ги гръмнаха. Искях да ви помогна...

Грязнов: Да ви наля ли вода? Не? Тогава се успокойте.

Горюнов: Аз съм спокоен. Вие се успокойте.

Грязнов: Да ви припомня, ако сте забравили. Да, вие сам дойдохте в следствените органи, изплашен за живота си. Не е ли така?

Горюнов: Защо да крия? Да, страхувам се. А нима опасността не се усили, след като дойдох при вас?

Грязнов: Може и така да е. Но друго ме интересува. Какво свързва вас и ония двамата, които вече са убити? Кой стои зад това? Какви са мотивите и обстоятелствата? И кой е изпълнителят? Предполагам, че такъв килър не струва евтино.

Горюнов: Сто хиляди долара, не по-малко.

Грязнов: Виждате ли. За какво се дават такива огромни пари? Къде са корените на престъпленията?

Горюнов: Мислех, че вие ще ми обясните.

(Секундна пауза. Чува се въздишката на Грязнов.)

Горюнов: Не исках да кажа това. Мислех, че ще ми помогнете да се ориентирам и по този начин да избягна опасността.

Грязнов: Ще се опитаме. И тъй, с какви пари бе основана банка „Лютеция“?

Горюнов: Не знам. И аз се чудя. До ден-днешен се питам. Какъв вариант на отговора ми повече ви

удовлетворява?

Грязнов: Тогава от какво се страхувате? Ако искате да получите спасителен шанс, трябва да сте откровен с нас. Разбирате ли? Нали вие сте запознали убития banker с другия banker, Саврански.

Горюнов: И това ли знаете?

Грязнов: Я не се преструвайте! За кого щеше да е интересен вашият приятел Салуцки, ако нямаше банка? Точно тук трябва да се рови, ако не разбирате по друг начин.

Горюнов: Мога само да предполагам.

Грязнов: Хайде, предполагайте.

Горюнов: Тази мисъл, по-точно догадка, току-що се появи в главата ми... Бих искал да помисля. Правилно ме разберете, ако ви кажа предположението си, за мен може да стане по-опасно.

Грязнов: Не ни ли вярвате?

Горюнов: На вас вярвам. Но няма при вас няма изтичане на информацията? Кажете ми честно.

Грязнов: Всичко се е случвало. Кое е вярно — вярно е. А вие откъде знаете?

Горюнов: Е, аз не ви казвам: „Моля, първо затворете каналите за изтичане на информация, после ще разговаряме.“ Но все едно. Записвате показанията ми с мое съгласие, а откъде да знам в чии ръце ще се окаже после този запис?

Грязнов: И какво предлагате? Щом сте направили такова заявление и то е записано, ако има изтичане, както казвате, тогава още повече ще се стараят да ви премахнат, как не разбирате? Говорете, щом сте започнали.

Горюнов: Трябва да помисля. Да претегля всичко. И моля да осигурите моята безопасност.

Грязнов: Как така?

Горюнов: Арестувайте ме. И ме затворете в единична килия. Там ще помисля.

Грязнов: С удоволствие, но няма доказателства за вината ви в конкретното престъпление.

Горюнов: Не се съмнявам. Имайте предвид, че съм най-ценният ви свидетел.

Грязнов: Ако дадете ценни показания, тогава ще ви осигурим безопасността. А родното ви Министерство на отбраната не може ли да ви помогне и да осигури безопасността ви? Да помогне на вас и на нас?

Горюнов: Не им е до мен. Но ако министърът на вътрешните работи се обърне към Геннадий Матвеевич...

Грязнов: Отбелязвам си. Колко време ви трябва за размисъл? Ден-два?

Горюнов: Мисля, че седмица.

Грязнов: Но през това време могат да убият още някого.

Горюнов: Но аз ще остана жив.

Грязнов: Завършваме записа на вашите показания. Непременно ще се обадим на шефа ви. Следствието очаква от вас помощ и правдиви показания по даденото дело.

Слава изключи магнетофона. Зяпна ме въпросително.

— Многословно и нищо конкретно — рекох аз. — Но като цяло правилно си постъпил. Трябва да се намерят следите. Той трябва да бъде претръскан хубавичко. Какви са тези намеци за изтичане на информация? Знае ли нещо?

— Само блъфира — отвърна Слава. — Много е пъргав този Горюнов. Като слон в стъкларски магазин. Надул корема на професорската дъщеря. Нещо не се получило. За което татенцето се постарал да го изгони, макар нашият Серьожа, сегашният помощник на генерал Тягунов, да е давал големи надежди като бъдеща национална ценност. В армията, много ясно, давал тон при всяко пеене. Повредил гласните си струни по време на преглед на строевата подготовка през зимата.

— Има от какво да се озлоби — съгласих се аз.

В това време, без да чука, влезе Лара и сложи пред нас две кафета. Слава погледна изразително първо нея, после мен. Чул е нещо. Но аз нямах намерение да променям темата на разговора ни, още повече в нейно присъствие. Не знам защо Лара не излизаше.

— Александър Борисович, ще ви бъде интересно да знаете, че онзи Володя Фрязин, дето го командировахте, няколко пъти се опитваше да се свърже с вас от Украйна — каза тя. — Точно във ваше отсъствие, когато по заповед на съпругата си спешно заминахте за вкъщи.

Намръщих се. Не мога да търпя, когато разговарят така с мен. Макар Слава да не е външен човек. „По заповед на съпругата!“ Дори не се притеснява.

Слава ме гледаше съчувствено. И също очакваше отговора ми.

— И ти какво му каза? — поинтересувах се аз.

— Да звънне привечер — отговори Лара.

— Нищо ли не предаде? — попита Слава, като видя смущението ми.

— Искали му пари за някакви сведения. Не възнамерявали да идват тук. А той имал само пари за връщане. Май че иска триста долара.

Двамата със Слава се спогледахме. Няма що. Изнудват сътрудниците от прокуратурата за пари! Това е нещо нечувано. Впрочем всичко е ясно. Тук ги зарязват землячките им, те, естествено, не са ги намерили. А там са им поискали изгубеното. Сега искат да получат парите дори по този необикновен начин.

— Може да се обърнем към украинските следствени органи — полугласно каза Слава. — Нека да помогнат на нашия Фрязин да разпита тези диванета и да състави фоторобот.

— Няма смисъл — каза Лара, след като седна и сложи крак връз крак. — Нашите момчета от спецчастите вече ги търсиха по друг повод. Нищо не направиха. — И се наведе с цигарата си към Славината запалка.

— Лошо са ги молили — рекох мрачно. — Трябвало е да се свържат директно с главния прокурор и министъра на вътрешните работи на Украйна. Свърши ли?

— Да. — Лара сви рамене. — Сега ще доизпуша цигарата си и няма повече да ви преча.

— А ние ще си доизпием кафето, за да ти правим компания — отбеляза весело Слава и ми намигна.

Тя му хвърли най-чаровната усмивка, на каквато бе способна.

Стояхме още минута-две мълчаливо, мислейки всеки за своето. Аз мислех колко ми е скъпо наистина това момиче. Нека понякога да ме ядосва. Но го прави, защото иска да ме накара да ѝ обърна внимание. А аз съм ръб, самодоволен и тъп. И правилно ще направи, ако някой ден ме разкара. Сигурно се е хванала на бас с някого, че ще хукна след нея на края на света. Може някога да хукна. Когато вече ще е късно. Но не сега. Сега съм затънал до гуша в други грижи.

— Хайде, оставям ви! — На прага тя пак погледна към мен. А аз, глупакът с глупак, седях с обидена физиономия и чаках кога ще затвори вратата след себе си. Може би завинаги.

Но сега не ми е до това. Трябва да намеря убиеца и да го разоблича.

— Ти, естествено, не спомена на Горюнов за убийството на Садуев?

Той погледна към тавана. Значи ме смята за пълен параноик. Но все пак трябваше да му каже.

— Честно казано, забравих — каза Слава. — А още по-честно, дори не съм имал намерение. Всички вестници писаха за гибелта на Садуев. Трябваше да знае. И щеше да каже, ако го е познавал.

— Във вестниците не пишеше как е загинал — махнах с ръка аз. — Но все едно, трябва да го попитаме при следващия разпит. Какво друго? Осигуриха ли му безопасността?

— Вече всичко съм организирал — заяви важно Грязнов. — И го изпратиха в казармата на Топли Стан. При спецчастите на Министерството на вътрешните работи. Оттам го карат с охрана на работа в неговото Министерство на отбраната.

— Ние нямаше да можем да му осигурим такива условия — въздъгнах аз. — Не ценим свидетелите си. Не ги пазим.

— Ще говориш ли с него? Ще го разпитаеш ли? — поинтересува се Слава.

— Малко по-късно. Искам да те помоля да отидеш в Барнаул. Горюнов е служил там. Оттам е и безследно изчезналият Прохоров. Трябва да го издирим, в краен случай да се намерят отпечатъци от пръстите му. Бръснарските му принадлежности, шлосерски инструмент, ловна пушка... Останали са върху нещо, разбираш ли? А аз ще се опитам да измъкна бедния Володя от братска Украйна. На всичкото отгоре ще го ограбят...

— Мислиш ли, че в Барнаул ще се намери някаква следа? — попита той, когато стана.

— Откъде да знам! Изобщо смятай, че нищо не знам и не разбирам.

— Добре тогава — съгласи се Грязнов, — добре. И слава богу! Защото вече започнах да се страхувам за теб. Проглушил си ушите на всички с твоята натрапчива версия...

И навреме се наведе, за да не го удари собствената му запалка, забравена върху бюрото ми.

19.

Лейтенант Тягунов, синът на генерал Тягунов, пристигна в полка съгласно заповедта на министъра на отбраната, за да продължи службата си.

Слезе от колата, която бяха хванали на стоп с жена си Ала, и свали двата огромни куфара.

Бе знойно пладне. Кавказците, които дебнеха Горюнов и всеки ден дежуреха в будките си срещу КПП-то, подсвирнаха с уста и изведнъж изгубиха бдителността си, като зяпнаха Ала. А имаше какво да гледат.

Когато тя и мъжът ѝ прекрачиха прага на КПП-то и наближиха плаца, маршируващите роти объркаха крак, но офицерите, които провеждаха занятията, не забелязаха грешката.

Тук още никой не бе виждал такива дълги крака и такава къса пола. Изобщо цялата бе облечена като столичанка, според сезона, кажи го почти гола, и със слънчеви очила.

Като я видя от прозореца на щаба, дежурният по полк капитан Холин, плешив и невзрачен, който отдавна чакаше майорското звание, подсвирна.

— Коя е тази? Защо не я познавам? Защо не докладвате, другарю прапорщик? — каза строго на Серьожа Горюнов, който работеше с документите.

Той пък погледна бегло през рамото на Холин.

— А това са... Късничко пристигаш, другарю лейтенант, късничко. Та това е лейтенант Павел Тягунов, синът на генерал Тягунов, който идва на инспекция миналата зима.

Съобщи каквото имаше да казва и пак заби нос в книгата, като демонстрираше пълна осведоменост и още по-пълно равнодушие към въпросното събитие, толкова развълнувало личния състав на поделението.

Холин го погледна смаяно. Прапорщикът седеше пред него, старшия по звание, метнал крак връз крак, втренчен в неразбираемите книжа и което е особено възмутително — не обръщаше капка

внимание на приближаващия обект на всеобщо възхищение, сякаш всеки ден среща подобни хубавици.

— Защо при нас? — попита Холин. — Генералското синче можеше да се уреди и при татенцето си.

— Попитайте нещо по-просто, Пьотър Авдеевич — навъси се прапорщикът. — Заповедите не се обсъждат. Още повече на министъра на отбраната, нали така?

Дори не вдигна очи към офицера, който се обърна към него, само полюляваше крака си, както го бе метнал на коляното си.

„Я стани!“ — изкомандва наум капитан Холин, но на глас каза:

— Гледай, гледай само каква походка. Това се казва жена! Отдавна не сме имали такива в частта, а, Серьожа?

— Тъй вярно. — Прапорщикът се обади лениво. — Откакто пристигнахте вие със съпругата си, не е имало нито една... Какво ще кажете, Пьотър Андреевич, да вземете да застъпите вдругиден наряд вместо майор Гришаев, че боледува нещо? То е доброволно, но бих искал да ви помоля... — Прапорщикът погледна многозначително смутения капитан.

В частта наричаха капитан Холин „вечния дежурен“, както бе и вечен капитан. Мнозина от колегите му от военното училище вече командваха полкове или отделни батальони. А капитан Холин все запълваше всевъзможни дупки с хилавото си тяло, когато трябваше да подмени някого или пък някой е отказал да отиде на бригада за картофи. Опитваше се да компенсира липсата на командирски глас и внушителен външен вид със стопроцентова изпълнителност и готовност да запълни всяко празно място в строя, особено ако негов боен другар е паднал в боя с чашката.

Но нито трезвеността, нито споменатата по-горе изпълнителност му носеха желаните дивиденди. Лентата с надпис „дежурен“ плюс капитанските звездички станаха познат детайл от пейзажа на военното градче и това никой не искаше да променя.

Цялата му надежда бе във всемогъщия прапорщик Горюнов, затова капитан Холин изпълняваше винаги безпрекословно и в срок неговите указания.

Когато Холин излезе от щаба, за да проследи къде ще отиде новопристигналата двойка и да се присъедини към тълпата, обсъждаща основните технически данни на младата лейтенантша

Тягунова, Серьожа остави книгата и се протегна във фотьойла с ръце на врата.

— Да започнем с молитва! — рече той на глас. — Добре дошла, уважаема Ала Аркадиевна!

Но това съвсем не означаваше, че на мига ще хукне да се представя. Знаеше предварително, че Тягунови ще дойдат точно днес. Бе получил информация от сигурни източници от Министерството на отбраната. Знаеше, че лично генералът е настоявал (щом младите се инатят и искат да сърбат казармена чорба далеч от татковото опекунство), по-добре да дойдат да служат именно тук, където командва парада този Фигаро с пагони на прост прапоршчик. Младото семейство ще бъде при него като зад каменна стена. Както бяха се споразумели предварително...

А Серьожа не се съмняваше, че генерал Тягунов може да бъде благодарен.

Да, той няма да бърза. Ще се появи пред Тягунови малко по-късно. Да направи впечатление, да спечели от контраста. Нека другите любопитстват и въздишат. Серьожа ще бъде навъсен и делови. Знае как да впечатли разглезената от чуждото внимание красавица — ще бъде равнодушен към нея, а при разговор — небрежен.

Той има нужда от нея. Но първо трябва да ѝ стане нужен, и вече после ще ѝ благодари.

Докато съпругът ѝ с угрижен вид уреждаше нещата си и представяше документите, Ала се разхождаше самотна из града, без да обръща внимание на възторжената тълпа, която не я оставяше на мира. Всички се тикаха да я разгледат по-добре, изблъскваха с лакти старшите по звание, без да спазват субординацията.

От прозорците на жилищните блокове и общежитието за офицери я гледаха осъдителните очи на офицерските жени. Голяма работа, столична клечка... Висока — тъкмо подхожда на снажния си и навъсен съпруг, разголила се, а нашите хубостници само това гледат...

Ала вървеше и изведнъж видя нещо достойно за нейното внимание.

— Ау, това нещо танк ли е? — попита тя и възторжено огледа мръсната, покрита с ръжда бойна машина. Няколко оцапани войници, голи до кръста, я миеха в огромна локва всред парка, където се пазеше техниката.

— Да, танк — отговори единият от тях, макар това да бе бронетранспортър.

— Ах, ще може ли да се повозя на него? Да не мислите, че не мога да карам кола? Карала съм ауди, пежо... А такава бойна — нито веднъж! Само ми разрешете, може ли?

Войничетата се спогледаха. По принцип не е разрешено. Пък и в БТР-а няма кормило, а ръчки. Погледнаха въпросително офицерите.

Те пък не сваляха очи от Ала.

А тя прие мълчанието за съгласие, протегна ръка на сержанта горе, върху бронята до кулата. Той също ѝ подаде ръка, като първо се помая, а сетне се изчерви.

Тя остана доволна и се покатери горе. Сама свали от сержанта пропития му с пот шлемофон и го надяна на главата си. И влезе в люка на механик шофьора. Войниците се спогледаха, свиха рамене и също се качиха след нея.

Едва тогава господа офицерите се опомниха, завълнуваха се — какво става тук и къде е дежурният. А капитан Холин все не можеше да си проправи път в тълпата и да стигне до мястото на събитието. Най-накрая с тънко гласче нареди всички да си отидат по местата, да продължат занятията си и се готвят за храна.

В това време бронетранспортърът изрева, обви се в сини кълбета пушек и тръгна, после спря, люшна се, пак тръгна, както става, когато го кара неопитна ръка.

И се понесе пред погледа на смаяния гарнизон някъде към синеещата зад полята гора и скоро изчезна сред тъмнозелените ѝ гъсталаци.

Всички веднага започнаха да говорят развълнувано, че трябва да се организира преследване, защото кой знае какво става...

И докато говореха, капитан Холин изведнъж видя двама небръснати кавказци сред възмутената и негодуваща навалица. Бяха се промъкнали през КПП-то, оставен без охрана, и се присъединиха към любителите на прекрасното, сляха се с тях като единни и неделими.

— Кой сте вие? Как попаднахте тук? — капитан Холин се развика с прегракващ от възмущение глас и тропна с крак.

— Защо да не може, скъпи? — заръкомахаха децата на планината. — Защо да не можем да гледаме красивото момиче? Всички му се любуват, хукнаха след нея, оставиха вратата отворена,

как можехме да се спрем? Тръгнахме след твоите дневални. Вие като можете да я гледате, защо ние да не можем?

— Веднага напуснете разположението на частта! — ревна капитан Холин и започна да ги избутва към вратата. — Къде е дежурният по КПП? Сержант Силин! Какво става при теб? Ще отидеш в ареста! Защо си зарязал поста? Кой ти разреши? Десет денонощия арест!

— Ай, не викай! — Руслан, същият онзи „ангел хранител“ на Серьожа Горюнов, запуши ушите си. — И не ни блъскай, драги, сами ще си отидем. Защото, ако аз те блъсна! — и направи съответния жест.

Всички се възмутиха от нахалството на новодошлите. Дори за малко да провалят преследването на БТР, с който войничетата са похитили Ала — както решиха всички.

В това време съпругът на Ала, Павел Тягунов, подреждаше кътчето в общежитието, оградено с параван, шперплатова плоскост и одеяло, от също такива кътчета в една огромна зала.

Павел миеше пода яростно, по курсантски, а през пролуката го наблюдаваха офицерските жени, толкова млади, колкото и неговата жена, макар и по-малко красиви. Павел имаше мъжествена и същевременно по младежки ъгловата красота. Пък и си го биваше на ръст, по нищо не отстъпваше на забележителната си съпруга. И жените го обсъждаха и като се подсмиваха, подрусваха децата си.

— Вие ли сте лейтенант Тягунов? — попита запъхтелият се дневален, когато дотича в общежитието.

Павел се изправи. Дневалният се оказа с една глава по-нисък от него.

— Какво има?

— Току-що откраднаха жена ви с бронетранспортър! — на един дъх изрече дневалният и ококори очи. — Дежурният по поделение нареди да се явите...

— Започва се... — Павел сърдито хвърли парцала в кофата. — Да не го е откраднала тя?

Когато стигнаха до танковия парк, бетеерът се връщаше, а от люка му надничаше оцапаното и сияещо лице на жена му. Павел отдалеч ѝ показва юмрука си.

Бронетранспортърът забива спирачки, разтърсва се и едва не отнася вратата на парка. Моторът заглъхва. Ала сваля душния шлемофон и пред всички се хвърля на врата на мъжа си.

— Колко е хубаво! Необяснимо и готино!

Все ѝ е тая, че ги гледат, че поличката ѝ се е вдигнала до не знам къде, та се виждат символичните ѝ гащички.

— Ах, не можеш да си представиш! Мерцедесът ряпа да яде! Като отцепиш по равното, можеш да заспиш! А тук нагоре-надолу, нагоре-надолу... Така възбужда, толкова е сексуално, толкова романтично! Било през яма, било през падинка...

— Стига си правила циркове! — разсърди се съпругът и подръпна вдигналата се поличка, после внимателно я свали на земята — в прекия и в преносния смисъл.

И тя спря да бърби и видя как се карат на момчетата, които ѝ разрешиха да се повози.

— Не им се карайте! — помоли тя капитан Холин. — Моля ви! Аз съм виновна. Ама, другарю полковник, много ви моля.

Можеше ли суровият капитан Холин, току-що получил извънредно звание, да устои пред умолителния ѝ поглед?

И дори това да не означаваше нищо, но дълго чаканата заповед на министъра не изпълни душата му с толкова бурна радост, както този нежен, умолителен гласец.

— Никой няма да ги накаже — тихо, но ясно се обади някой отзад. И когато Ала се обърна, видя за първи път прапорщик Горюнов, за когото ѝ предстоеше да научи много интересни неща.

Тя схвана, че тук той не е най-старшият. Но гласът му, никой не можеше да я излъже, такъв глас има само най-главният.

Ето защо всички наоколо притихнаха и гледаха и слушаха с интерес.

— Къде сте се учили да карате бронетранспортър? — попита вежливо писарят Горюнов и погледна Ала право в очите.

Тя повдигна рамото си, от което непрекъснато се свличаше тъничката ѝ презрамка.

— Никъде. Момчетата ми показаха. Защо, не бива ли?

— Разбира се, че не бива, колко пъти да ти казвам! — отвърна сърдито съпругът. — Стига, хайде да си ходим вече. — И я хвана за ръката.

— Но защо... — каза спокойно Горюнов. — Щом не бива, но много ни се ще, значи може. Това е лозунгът на нашето непросно време. Не ви ли се струва?

— Наистина! — Ала дръпна ръката си. — Не разбирам защо да не бива. В американската армия и в Израел на жените е разрешено. Карат танкове, самолети... Права ли съм?

— Разбира се. — Серьожа кимна и примига. — А не искате ли да постреляте с оръдие?

— Ах, ама може ли? — Тя плесна с ръчици. Сиреч цял живот съм мечтала за това. — С истински снаряди ли?

— Скоро ще имаме нощни стрелби — каза Серьожа. — Знаете ли колко е красиво? Трасиращите снаряди отиват с рикошет към звездите! Представяте ли си?

Тя го гледаше очаровано.

— Наистина ли? — Ала въздъхна тъжно. — Но мъжът ми няма да разреши. — И със същото безупречно рамо, от което пак падна презрамчицата, се притисна към суровия мъж.

— Можем да заповядаме на мъжа ви. — Серьожа сви рамене и за първи път погледна лейтенант Тягунов.

— Не, трябва ми разрешение — пак въздъхна тя. — Само че не разбирам кой командва тук. Всички се нахвърлиха на бедните момчета. А какво са виновни те?

— Попитайте мен, прапорщик Горюнов — усмихва се Серьожа. — И смятайте, че всичко съм съгласувал с командира на полка.

— А вие какъв сте тук? — попита най-накрая лейтенант Тягунов, малко смаян от царящите нрави. — С какво се занимавате?

Странно нещо — прапорщикът облеци очи, изпъва се „мирно“, сложи ръце по шевовете. Същински ветеран, който знае устава наизуст.

— Тъй вярно, писар на строевата част, другарю лейтенант!

Всички се запревиха от смях. Смешно беше... Пред Горюнов отдаваха чест полковници. А той се правеше на палячо пред някакъв лейтенант. Макар че заради такава жена ще козируваш и на ефрейтор.

Тягунов бе недоволен. Преди всичко от себе си. Дори се изчерви. Не, съвсем не се стъписа от такова нахалство. Сърдеше се на себе си, че не може да постави на мястото му този тарикат.

Макар че ако си спомняше, баща му спомена нещо такова за него...

— Тогава защо не сте в щаба, защо сте тук? Защо възразявате на старшите по звание?

Ала плахо погледна мъжа си, хвана го за лакътя и се постара да го спре. Но Серьожа Горюнов изигра докрай своята роля:

— Виноват, другарю лейтенант! Разрешете да вървя?

— Разрешавам... — не обърна внимание Тягунов и хвана под ръка своята Ала.

— Разрешете да изпълня? — не миряса писарят.

И отново всички избухнаха в смях. Ах, Серьожа, бива си те... Само Ала беше притеснена. Сякаш усети как започваше, как се надигаше бъдеща драма.

И дръпна мъжа си по-надалеч от насъбралата се тълпа.

— Какво става тук? — попита Павел насъбралите се офицери, на които този цирк им допаднаше.

— Каквото навсякъде — сви рамене потният капитан Холин.

— Провинция, другарю лейтенант! — доложи писарят Горюнов, макар да не питаха него. И като застана в стойка „свободно“, приятелски се подпря на рамото на капитан Холин, който май сам си го подаде. — Само със самолет може да се отлети!

Володя Фрязин проклинаше деня, в който се натисна да лети в братска Украйна, за да „шукае“ там, както казват украинците, и разпита ония младежи. Намери Микола и Дмитро и ги разпита неумело, но те отказаха да помогнат при съставянето на фоторобот на човека, когото бяха видели в Москва. Не се канели да ходят в Русия. Нямали пари. Дай Боже да си върнат дълговете. За целта трябвало да намерят ония „приятелки“. Виж, ако Володя им помогне да ги намерят, тогава друга работа. Тогава те ще помогнат за по сто долара на калпак. И ще дойдат в Москва, където с удоволствие ще отговорят на въпросите на важните следователи.

Володя седеше в прашната градинка на гарата, ноемврийският вятър го пронизваше, а той унило размишляваше за тленността и суетата на живота. Средата на ноември. Измръзна, тресеше го.

Сухият вятър разносяше угарки, скъсани торбички и гонеше бездомните бродяги, търсещи подслон. Едно парче от вестник се спря в крака на Володя и той взе, че го вдигна. Какво ли ще прочете? Всичко е на украински, едва разбира тукашната „мова“. Искаше му се да се върне в Москва само за да може да чете вестници на своя москалски език.

Но изведнъж нещо от това парче вестник прикова вниманието му. Портрет на млад човек в траурна рамка. Някой си Грицко Меланчук. Загинал от куршума на убиец.

При тях е все същото. Изостават с няколко години, а повтарят нашите стъпки. При нас мафиотски истории, защо да няма и при тях?

Щеше да изхвърли хартийката вестник, но пак я взе. Наистина повтарят всичко! Едно към едно. Или не е разбрал добре какво пише?

Володя огледа полупразната градинка. Няколко дебели лелки дъвчеха нещо, седнали върху също толкова огромни денкове. Чакаха влака.

Ей този младеж, тукашен чейнджаджия, стои с една бала карбованци и ги тупа като карти. Ще ги смени или за рубли, или за валута. Лицето му е съвсем почерняло и загрубяло от вятъра. Като немито. Сигурно цяло лято е висял. И през зимата ще виси. Но не се вижда някой да прибягва до услугите му. Във всеки случай тукашната милиция не го закача. Или е в комбина с него?

Володя го повика с пръст, седнал важно на пейката. Значи — тук на това „независимо“ пространство аз съм най-важният. Ако се спазарим, мога и да сменя.

Чейнджаджията разбра намека и погледна милиционера. Той също разбра нещо и кимна равнодушно и едва забележимо. Значи може да отиде при този москал. Още като преминаваше държавната граница, Володя веднага разбра: на мига го познават, че е москал. Едрогърдата шафнерка, която го обслужваше, от чисто московско произношение веднага премина на родната си украинска мова.

— Ей, приятелю, преведи ми какво пише тук за убийството — помоли Володя.

— Педесе долара — рече тихо момчето и погледна под вежди милиционера. Ясно, ще трябва да дели с него. Но пак е обир.

— Пет хиляди рубли — възрази унило Володя. — Всичките, които имам. И да ме пребъркаш, нямам повече.

— И като смениш още педесе хиляди — предложи чейнджаджията, като гледаше Володя с все по-голямо презрение.

— Бива — кимна Володя.

После слушаше тромавия превод и поглеждаше как към гарата постепенно се стичат натоварените с какво ли не тукашни жители, за да посрещнат московския влак. Интелигентни на вид жени носеха някакви стари книги, глинени рисувани съдове, емайлирани чайници... Един мъж крепеше голямо стенно огледало, което едва ли ще мине през вратата на вагона, ако някой, поел за Крим москал му хвърли око.

Те идваха всеки ден тук, по-точно — по няколко пъти дневно, но богатите пътници от Москва предпочитаха печените кокошки и

зеленчуци, варените картофи, пренебрегваха местната водка „горилка“ и бира, да не говорим за книгите, съдините и евтините украшения.

И въпреки това ще идват тук и ще молят като милостиня да им вземат стоката едва ли не даром, и ще стоят като стена, ще молят и протягат ръце през прозорците на вагоните.

Володя поглеждаше разсеяно гражданите на свободна Украйна, слушаше внимателно какво чете с множеството „ами“ и „как беше това на руски“ тукашният преводач. Но един пасаж накара Володя да даде ухо.

— Какво? Я прочети пак — помоли той.

„Преводачът“ погледна мрачно — сигурно ще поиска допълнително за повторението, но не поиска.

— Специалистите твърдят: изстрелът е произведен от разстояние не по-малко от сто метра, тъй като... абе, как беше на руски, наблизко не е имало други къщи и други здания, а са стреляли от укритие или от покрив. Разбра ли? Било е светло, имало много хора, а никой нищо не чул. Да. И куршумът уцелил този Грицко точно в тила. Разбра ли?

Гледай ти, помисли си Володя. Цяла сюррия терористи, първокласни стрелци, и всичките се целят в едно място. И винтовките им първокласни, и заглушителите им. Или наистина в ОНД се е пръкнал един-единствен килър гастролъор, който обикаля по градове и села?

— Кой е този Меланчук? — попита Володя. — Пише ли във вестника?

— Един дявол знае — сви рамене чейнджаджията, обяснявайки на руско-украински. — Нали виждаш, тук е скъсано.

Така е. Скъсано е. Но все пак е интересно... След безпросветните дни, когато нямаше късмет, сега го обзе усещане за успех. Володя дори се надигна от мястото си, готов да тича към най-близкото управление на милицията. После се сепна и даде на „преводача“ си обещаните пет хилядарки.

— А педесе за смяна? — скочи онзи и пак погледна милиционера, който ги наблюдаваше внимателно.

— Нали ти дадох пет хиляди — всичките, които имам. Тук ме изцедиха до последната рубла.

Чейнджаджията се навъси и го хвана за реверите.

— Защо не каза бе, гад?

Сега и двамата погледнаха милиционера, който идваше към тях. И двамата имаха нужда от него. Макар и по различни поводи.

Отначало той и чейнджаджията, като свои хора, размениха няколко фрази на езика си. После милиционерът попила наболите си мустачки и въпросително поглед на Володя. След това пое дълбоко дъх, за да изрече нещо сакраментално по повод глобата за нарушаване на обществения ред, за предпочитане във валута. Но Володя го изпревари, пъхна под носа му червената си книжка като сътрудник на Главна прокуратура на Русия.

При вида на командировъчното свитите очи на милиционера се ококориха. Пообърка се, не знаеше какво да реши: дали да отдаде чест, или да зашлеви един на чейнджаджията. Володя пак го изпревари и не му позволи да направи нито едното, нито другото.

— Къде ви е районното? — попита той.

В милицията Володя обяснява дълго как стоят нещата, показва на началника парчето вестник със статията за убийството, което смая страшно много тукашния шеф, но като разбра, че убийството е станало другаде, веднага се успокои.

— Какво искате от мен? — попита той. — Тук ясно пише. Друг град. Там се отнесете. А иначе — това е намеса във вътрешните работи на суверенна държава, аз така го квалифицирам! Убиецът е наш, ние ще го търсим. А вие не си пъхайте носа в чуждите работи.

Той говореше на чист руски, дори без акцент и някак си кокетничеше с московското си произношение.

— Ами ако ви помогнем да го хванете? — попита Володя. — Нима ще откажете?

— Обърнете се към началника или в прокуратурата — заяви началникът на районното, като криеше очите си, видимо побелели от ненавист. — Свършихте ли?

— Бих искал да прочета цялата статия — заяви твърдо Володя. — У нас станаха множество подобни убийства. Три на брой. Сигурно е някой гастролъор, опитен и много опасен стрелец. Искаме да разберем как и по какъв принцип си избира жертвите. А вие не желаете да ни помогнете, макар че убийството е станало на територията на републиката ви.

— С какво да помогна? — Той вдигна глава и разпери ръце, като се облегна на стола. — С какво?

— Тук живеят двама свидетели, които не мога да накарам да помогнат за съставянето на фоторобот на предполагаемия убиец — поясни Володя. — Ето имената и адресите им.

Той даде на началника на милицията писмото, адресирано до министъра на вътрешните работи и главна прокуратура на Украйна, подписано от заместник-главния прокурор на Русия Меркулов. То съдържа молба за съдействие на следователя Фрязин. До този момент писмото не бе направило особено впечатление на длъжностните лица. За какво ни е писмото ви? Нямаме време да се занимаваме с вас. До този момент така или приблизително така отговаряха на Володя, с думи или красноречиви жестове. Днес ситуацията се промени. Убийството е станало направо тук, край „ридна хата“^[1]. И е работа на местните следствено-оперативни органи да го търсят.

Ако се съди по изражението на лицето му, сигурно точно такива мисли споходиха началника на милицията.

И той здравата се замисли. Хич не му се искаше да се забърква в тази съмнителна работа. Е, обикаля из страната някакъв килър, гърми всички, за които са му платили огромни пари. Мафията преследва мафията. Само гледай да не попаднеш под кръстосания огън. Какво му е на този москал? Поговори и си тръгна. А ние трябва да живеем тук, да осигуряваме реда...

От друга страна, убита е важна птица. Иначе нямаше да публикуват портрета му. Май че е виждал тази нагла физиономия. Сигурно са го давали по телевизията. Върви, че скръсти ръце...

— Добре — изломоти той. — Ето ви вестника, ще ви намерим и свидетелите. И на мен сякаш са ми познати. Чувал съм някъде имената им.

— Ходят в Москва за стока — поясни Володя. — Там ги ограбили техни землячки. Може да са ви търсили.

— Май имаше нещо... Ще ви ги доставим. Само че не можем да направим фоторобот. Потърсете градското управление. Там имат научно-технически отдел, експерти и прочие.

— Някой ще ми преведе ли пълния текст на статията? — попита Володя.

— Ей, всички московчани сте такива... — Началникът се размърда на стола, сетне стана. — Пристигате при нас, а не желаете да

знаете езика ни. А ние сме длъжни да ви превеждаме на вашия!

— Няма ли да преведете? — въздъхна Володя.

— Защо, ще ви намерим преводач, а вие се пазарете с него. — Той сви рамене. Върху полусънното му лице се появи нещо като съчувствие. Изглежда, бе разбрал от подчинения си от гарата, че този руснак вече е без пукнат грош. Ощушкали са го.

— Но разберете, това е и във ваш интерес — рече Володя и отново въздъхна. — Нали е убит ваш гражданин. Нали и вие търсите убиеца.

— Аз не търся никого. — Началникът махна с ръка и пак седна. — Моята работа е да се грижа за реда. Да търси прокуратурата, криминалната... Добре де, ще ви превода, щом е тъй. Михас! — Той извика някого.

Веднага се появи дежурният, който дъвчеше парче пушена сланина и бършеше с ръкав устата си.

— Какъв е този вид? — попита началникът на руски и доста учуди подчинения си. — Срамота е пред госта от Москва. Върви си дояж, от сутринта дъвчеш, а си все така кльоцав. Жена ти не те ли храни? Казах, излез. И ми донеси „Радянски вестник“. От вчера. Разбра ли?

Дежурният изскочи като попарен. В тишината се чуваше как провинилият се си дояжда зад вратата сланината и от бързане се задавя.

Началникът погледна госта.

— Така живеем без вашите енергоносители... Май се смеете?

— А, и при нас се случва. — Володя сви рамене.

— Как е там, Москва стои ли на мястото си? Отдавна не съм ходил. Пък и честно казано, нямам желание. Напълнило се е с черни. Не мога да понасям тия негри! При нас имаше един, беше изпуснал влака си, та го арестувах за десет денонощия за извършване на естествените нужди на неподходящо място. Макар че трета година клозетът е закован. То пък откъде ли са намерили гвоздеи. Този черният не можа ли да потрае? До следващия влак? Заради него ми лепнаха наказание, но на ухото ми казаха: правилно, така трябва. А той си извадил принадлежностите, вижте ме значи, и ми полива пейзажа като с маркуч... Насъбрал се народ. Пък той добре облечен, с куфарче, не можеш да познаеш какъв е... А вие се церемоните с тях. Казват, че

Москва вече не е Москва, пълна била с черни и с ония с големите носове... Ей, Михас, какво стана с теб?

Вратата се отвори, дежурният подаде вестника, като продължаваше да дъвче. Началникът сложи очилата си и заприлича на счетоводител.

— Къде, къде... Аха, ето.

Володя слушаше с притворени очи. Чувстваше как болката в главата му се усилва. Стараеше се да не пропусне нещо важно.

— Какво ти казах! — Началникът вдигна очи към Володя. — Видях го наскоро. По телевизията, когато ОМОН разгонваха митинг на „Крещчатик“^[2]. Националистите... Искат да скъсаме с Русия. Да ти кажа ли, пълни идиоти. Сега е кучешки студ, парното почва през декември, а може и хич да го няма. У вас в Москва парното от октомври ли започва?

Володя кимна, като усети, че краката му замръзват.

— Вие нямате такива — продължаваше началникът. — Вашите са други. Искат със сила да ни върнат. Като провинила се съпруга. Честно да ти кажа, аз не съм против. Омръзна ми да студувам. И този гаден навик! — Той прокара ръка през гърлото си.

— И кога ще мога да видя нашите свидетели? — попита Володя и усети как от гласа на домакина в ледения кабинет главата започва да го боли още повече.

— А, замръзна ли! — рече началникът, сякаш Володя бе виновният. — Свикнали сте там на топло. А при нас правим икономии, дявол да го вземе! Михас! Къде изчезна?

Михас пак си подаде дъвчещата физиономия.

— Дай му имената и адресите — каза началникът на Володя. — Михас веднага ще ти ги намери. И веднага ще ги изпратим в управлението.

— Случайно да имате нещо за главоболие? — Володя се намръщи, като усети, че започва да му се гади от миризмата на чесън, която сега се носеше около Михас.

— Не. — Той сви рамене. — Нищо не ни остана. Само идиоти с карбованци. Ами защо си се облякъл толкова леко, драги, като си тръгнал за насам? Мислел си, че у нас е топло, юг? Поне ял ли си нещо днес?

Володя си спомни, че наистина не е ял. Поне днес.

— Почакай, сега ще ти донеса нещо, докато Михас се размотава наоколо.

Смигна му, надигна се тромаво от мястото си и излезе от кабинета.

Володя продължаваше да седи с притворени очи. Сега му липсва само да припадне от глад. И какво излиза? Засега е трудно да се свържат тези четири, да, вече четири убийства, да се разбере приликата им. Дватамата убити са явни мерзавци. Турецки настоява, че трите убийства са свързани по някакъв начин. Да вземем почерка, изключителното майсторство на стрелеца...

Какво друго? Двамина са свързани по някакъв начин с помощника на заместник-министъра на отбраната. И него си го бива. Какво ще каже Александър Борисович, като разбере за четвъртото убийство? Отличаващо се от системата, ако изобщо има такава.

Когато в кабинета влезе началникът, Володя бе заспал. Той разтри слепоочията му и му даде да помирише нещо. Володя отвори с усилие очи и видя пред себе си парче домашна селска сланина, посипано с едра сол, и филия черен хляб. И две скилидки чесън. Не пожела да хапне. Поиска чай, за да овладее тръпките по цялото си тяло, да се стопли.

— Сега ще отидем двамата в управлението, може парното там да работи — рече началникът.

Добре ще е поне малко да се стопля, помисли Володя.

Нямаше чай. Само вряла вода. Като на гарите из необятната родина след войната. Слава богу, че се намери захар. Липсваше само печка „циганска любов“...

В управлението бе топло. Там бумтеше „циганската любов“, за която си спомни преди малко Володя.

Дмитро и Микола вече чакаха в лабораторията на научно-техническия отдел в градското управление. Седяха мирно и тихо, гледаха екрана, където като в калейдоскоп се сменяха очи, вежди, уши, носове. Засега вдигаха рамене: „А бис его знает... Мабуть, и так.“^[3]

Володя имаше треска. Само му трябваше да се разболе. Мечтаеше за таблетка аспирина „Байер“, дори почувства как при разтварянето му в чашата водата шушне...

— Зле ли ви е? — попитаха го.

— Май се разболявам. — Той се усмихна. — Но не ми обръщайте внимание. Може ли да ви помоля за едно копие от балистичната експертиза по делото за убийството? Трябва да сравним резултатите, разбирате ли? Да сверим вашия куршум с нашите.

Началниците се спогледаха. Зад полуотворената врата на лабораторията надничаха сътрудниците от градското управление и експертизата. Сигурно са чули за идването на важната клечка от самата Москва. А важната клечка едва дишаше.

— Случайно да имате аспириин? — попита Володя.

Имаха. „Байер“. Значи положението не е толкова лошо.

Той изчака, докато топлината започна да се разлива по тялото му и да прогонва главоболието. Има на разположение няколко минути, докато действа таблетката.

— Много ви моля... Билетът ми е чак за утре. Ако днес направим фоторобота и получа копията от материалите от балистичната експертиза, ще можете ли да ми уредите билет за нощния влак?

Те пак се спогледаха. При тях всичко се съгласува. Но нали има някакви споразумения за съвместна дейност на правозащитните органи? Самият той е чувал нещо.

— Разбирате ли — той е фашист! — съобщи на ухото му началникът на градското управление, полковник от милицията, Володя не запомни името му.

— Кой е фашист? — учуди се Володя.

— Този Меланчук. Затова си имахме много разпавии с тях. Той им беше координатор. Нещо като референт.

— Намекват, че дори не се каните да търсите убиеца? — попита Володя.

— Не, защо, възбудено е следствие. Престъпникът се издирва. Но имаме толкова други проблеми. Толкова убийства, и то шумни, загиват хубави, нормални хора — полугласно поясняваше другият полковник, началникът на криминалната милиция.

— Намерихте ли куршума? — поинтересува се Володя.

Пак се спогледаха. Ама че публика. Страх ги е да не кажат нещо излишно.

— Разбирате ли... там вече работят неговите хора. Заканват се лично да намерят убиеца. Не ни вярват.

— Разбирам ги — уморено каза Володя.

— Възможно е при тях да намерите куршума. Възможно е да намерите общ език с тях. Все пак той не е бил последният човек там. Бил е координатор.

— Остава да се надявам на това. — Володя погледна Дмитро и Микола. Засега тяхната работа не вървеше. — Само че къде ще намеря тези националисти? Можете ли да ме свържете с тях? Да речем утре?

Полковниците пак се спогледаха.

---

[1] Родният дом (укр.) — Б.пр. ↑

[2] Централната улица на Киев. — Б.пр. ↑

[3] Дявол знае. Може и така да е (укр.). — Б.пр. ↑

21.

— Какво означава координатор? — попитах Фрязин. — Разбра ли?

— Секретар по общите въпроси — отвърна пресипнало моят помощник.

— Лежи, лежи, не ставай — спрях го аз, защото разговаряхме у тях. След посещенията си в братската република той лежеше с температура. Майка му го наливаше с чай с малина, че и мен покрай него. Правех му само компания, предпочитах чаша коняк.

— Намерили са куршума — продължи да докладва Володя, като се изправи с усилие на лакът. — Но искат петстотин долара като залог, че ни го дават временно за провеждане на експеримента.

— Ти обясни ли им, че за тях е по-важно, отколкото за нас?

— Да. Не искат да чуят. Казвам им: имаме вече два такива куршума. Може вашият да даде отговора на загадката. Трябва да ги сравним, тогава ще разберем с какво оръжие е стреляно.

— Лежи — въздъгнах аз.

Откъде да им намеря тези петстотин долара? Е, има конфискувани. По правило се предават на държавата. Можем да вземем временно в заем, стига да има гаранция, че украинската страна ще ни ги върне.

Още веднъж погледнах фоторобота. Май съм виждал някъде това лице.

— Володя, виждал съм го някъде. Не ти ли напомня някого?

— Не. — Той поклати със съжаление глава. — Да не е някой артист?

— При всички случаи от Холивуд. Мъжествено, привлекателно лице. А какво казаха Дмитро и Микола?

— Когато се появи това изображение, извикаха в един глас: Той е, той е!

— Да си ходя — изправих се аз. — А ти не ставай, не бива. Ще ми трябваш, но здрав. Постарай се да оздравееш по-бързо.

На прага се огледах. Володя и майка му гледаха след мен. Сигурно Володя е наредил на майка си: у дома ще дойде известният следовател Турецки, да не се изложиш. И тя се бе постарала. Мила, интелигентна майка. Московско семейство. А аз дойдох при сътрудника си като изпратен от профкомитета. Нося само една кесия с портокали. Макар той да има повече нужда от лимони. Сигурно няма пари дори за аспириин.

— Заплатите ще се забавят — казах нерешително. — Но дойде премията за миналия месец. Щях да забравя... Ето твоята част. Като дойдеш, ще се подпишеш във ведомостта.

Пъхнах в ръката на майката няколко банкноти, дори не ги преброих и засрамен изтичах навън.

Браво на него. Поне знаем къде има още един куршум. Все пак тия дръвници с дълги мустаци ще ни отстъпят куршума срещу залог. Мислят, че ние, москалите, сме милиардери. Ако Володя вземаше подкупи, можеше веднага да откупи този дяволски куршум. А като е такъв честен — има да чака. Неизвестно какво...

В управлението Лара още на прага ми съобщи, че пак ме е търсил Бичков от хотел „Мир“, дето го разпитва Коля Могилинец. Гласът му бил нетърпелив.

— Пак ще позвъни — рекох аз и седнах в креслото си.

— Остави един номер. — Тя разкърши дивните си рамене, знаеше как ме разпалва това движение. Много повече, отколкото ако наклони към носа ми отвора върху гърдите си, забравих как се казваше... А, деколтето!

Позвъних без желание. Какво интересно може да ми съобщи?

Бичков отговори веднага. Да, телефонът винаги му е подръка...

— Портиерът оздравя, онзи, дето питахте за здравето му.

— Кой..., ах, да! И какво?

По-добре да бяха се разменили. Портиерът да бе боледувал по-дълго, а Володя да беше здрав. Грязнов най-сетне беше заминал за Барнаул с неговите луди глави, ако не беше Костя Меркулов, аз никога нямаше да мога да го изпратя. Щеше още да ми се мотае и да ми задава гадните си въпроси. Изпратих Могилинец да разпитва свидетелите, да изяснява всичко за убийците. От всички, които бяха съгласни да ме търпят, остана само Лара.

— Нали искахте да си поговорите? — учуди се искрено Бичков.
— Нали помните, попитахте кой може да е видял излизащите от хотела?

Минали са толкова дни. Нима още помни?

— А той на колко години е? — попитах аз.

— За това бъдете спокоен. Има професионална наблюдателност и памет.

Ами да, бивш служител от КГБ. От тия, дето не мога да понасям. Но се налага да разговарям с него. Ако Грязнов или Могилинец бяха наблизно, щях да изпратя тях.

Портиерът от хотел „Мир“ Коростильов пристигна при мен в следствения отдел привечер. Беше снажен, стегнат и доста охранен.

Плавният преход от храната в Държавна сигурност към ресторантските порции се е отразил благоприятно на фигурата му. Само склеротичните синкавочервени жилки по бузите му подсказваха за известни пороци, които по правило се проявяват на определена възраст.

Ръката му трепна чисто рефлексивно, за да ми отдаде чест, но аз поех инициативата и му подадох ръката си и той трябваше да я стисне. Не мога да понасям да ми козируват.

— Седнете — поканих бившия майор (или по-висок чин). — Казаха ми, че сте дежурили вечерта, когато стана убийство на територията на правителственото здание, известно като Белия дом. Правилно ли съм разбрал?

— Съвсем правилно. — Той присви очи и приглади бездруго зализаните отделни мазни косми, като се озърна за огледало. Ами да, при тях всичко е в огледала, винаги може да си оправи прическата, да коригира имиджа си, както се казва.

— Видяхте ли този човек онази вечер? — попитах аз и подадох фоторобота.

Той го повъртя оттук-оттам и сви рамене.

— Или нещо подобно. Това е фоторобот.

— Знам — отвърна той. — Н-не, не мога да кажа нищо определено. Симпатична личност, но не се отличава с нищо особено. Поне да имаше някое белегче. Или плешиво местенце.

— Или бенка на плешивото — не се стърпях аз. С какво си губя времето?

Дори да е видял, какво може да помни?

— Доста време е минало оттогава — продължих аз. — Не може всичко да се помни. Но все пак след убийството не сте ли запомнили нещо необикновено, да кажем в поведението на някой от гостите на хотела?

— Вдигна се шум. — Той сви рамене. — Всички хукнаха да гледат какво се е случило... И аз се отвлякох. — Той въздъхна смутено и ме погледна страхливо, сякаш очакваше да му се скарам, че е изгубил бдителността си.

— И все пак — започнах да губя търпение, — поне нещо необикновено? Според мен навремето също сте се занимавали с подобни неща, с каквото аз сега.

— Има нещо такова — рече той многозначително и въздъхна, сякаш се готвеше да се отдаде гласно на спомени.

— Та на мое място кое щеше да ви интересува? Добре, на ваше място. Какво щяхте да забележите?

Аз потърках пръсти, палец и показалец, сякаш броя пари или търся думите.

— А! Идва Светка Зазорина — оживи се той, — свалила един японец. Сигурно се бяха уговорили предварително. И го замъкна със себе си. За цялата нощ. Взема им по петстотин долара — рече той и понижи глас. — Отдавна не я бях виждал. И хоп — точно тогава се появи. Той е богат, японецът де. Върна се призори. Уморен, но доволен.

— Така... — опитах се да си събера мислите. „Гук има нещо. Бяхме предположили нещо подобно.“ — Може ли някой да ги е видял, как мислите?

— Какво толкова — той сви рамене, — срещнаха се във фойето. Тя се хвърли на врата му. Всички, които бяха там, забележах. Тя е един път! Красавица, ще ти падне шапката. Петстотин долара за час. Или за нощ, вече не си спомням. И винаги е любезна с мен. Винаги ми дава петдесет бакшиш. Не е стисната като другите.

— Какво петдесет, копейки ли? — сбърчих чело.

Разбира се, че се правех на интересен. Но много се надявах, че става дума за петдесет хиляди рубли.

— Петдесет долара! — побърза той да ме разочарова. — Двеста и петдесет хиляди наши пари.

И гордо се облегна на седалката с искрящ поглед. Я виж ти! Вие тук си седите, протривате си панталоните, а не събирате мангизи за нови. Постарах се да преодоля нездравото чувство на завист. Можеше да попречи на по-нататъшния ни разговор. В моя кабинет никому не е позволено да чувства превъзходството си. Нито морално, още по-малко — материално.

— Заради това, че сте я пуснали да влезе в хотела, така ли? — уточних аз, за да го сложа на мястото му.

Той въздъхна и скръсти ръце на корема си. Разбира се, че не е редно. Но нали трябва да се живее... Впрочем прекалено много мисля вместо него. Не играем шах. Ако пък играем, аз съм с белите и карам по свои правила.

— И тъй, те заминаха — обобщих аз, — японецът се върна чак на сутринта.

— Ами да, още бях на смяна — потвърди той.

— И това е всичко? Всичко необикновено през онази вечер? Не сте ли видели след изстрела поне мъжа, който е излязъл бавно с куфара си, без да бърза, запалил цигара, и едва след това е позвънил за такси... Наоколо всички тичат, суетят се... А на него не му дреме. Мъж с палто, един такъв висок, виден, какво ще кажете?

Просто го умолявах. Хайде, потвърди, пън такъв, за да има какво да предложи на Слава Грязнов, когато кацне от Барнаул.

— Не — отговори той съкрушено, някак съчувствено. — Не мога да си спомня.

— Ами да, помниш само тези, които дават петдесетачки за бакшиш. А ако излезе обикновен човек и запуши, но дава само пет хиляди бакшиш, дори няма да погледнеш към него — отвърнах злобно.

Той въздъхна виновно. Което е вярно, вярно е. По дяволите. Писна ми от него. Не са минали пет минути, а вече ми омръзна. Има такива заподозрени или свидетели. Поговориш с тях пет минути — и вече ти се иска да ги праснеш с нещо по главата.

Той почувства нещо такова, от което голата му глава се покри с пот, а като взе да става от креслото, запъшка.

— Стойте — магнах с ръка и пак минах на „вие“. — Този японец не беше ли случайно в стая на петия етаж?

— Което не знам — не знам. — Той разпери ръце.

— Но може ли да се разбере? Поне името. И на коя дата е дошъл.

— Ще искате наказание за половите връзки?

— Много ли японци имахте тогава? — попитах аз. — През ония дни?

— Цели делегации! Но този май беше сам. И е много богат! Рядко идват такива богати.

— Но щом е толкова богат, тогава е наел апартамент? — попитах аз.

— Сигурно. Само че най-добре попитайте в администрацията. Там ще ви кажат най-сигурно.

— Вашата администрация... — магнах пренебрежително с ръка. — Не знае това, което знаете вие. Може ли да ме запознаете с тази Света Зазорина?

В очите му проблесна мъжко разбиране на проблема. Погледна ме някак оценяващо. Ставам ли, или не ставам. Май не...

Наистина. Ставам само да ѝ изпратя призовка да се яви тук. И да я разпитам: какъв е бил онзи японец, в коя стая е бил?

Все пак моето предположение, че убиецът е стрелял от някоя стая, не е било напразно. Можел е да види как чуждестранният гост заминава с момичето, как оставя ключа на дежурната администраторка, при желание е можел да запомни стаята му... После остава само да отвори с шперц вратата на стаята и да се разположи вътре. Никой няма да забележи, в този момент всички са гледали „Санта Барбара“.

Това предполагах и няхах търпение да разкажа на Грязнов. Нищо чудно да ми се присмее. (Хем се отнасяше тогава спокойно към основната ми версия. Не като после, когато започна да чувства правотата ми.)

— Мога да поговоря. — Той внимателно ме погледна. — Мога да уредя нещата по най-добрия начин. Винаги се е отнасяла към мен... Вече съм ѝ казал: защо твоите са все чужденци? Чичо Ваня, намери ми, казва, някой мъж. И на мен ми писна от чужденци.

— Разбрахме се! — казах аз, когато приключих със съставянето на протокола. — Все пак сме колеги в някои области, ако се не лъжа. Трябва да си помагаме. Нека се обади.

На лицето му се появи нещо като облекчение. Само това му липсва, да търси шантонерка за другаря началник. Може да потрябва.

— Как искате — за една нощ или временно? — попита той вече на вратата.

— Ще се споразумеем — уверих го аз. После разбрах, че въпросът му съвсем не е случаен. Още не беше загреял, че не възнамерявам да заплащам услугите на проститутката. И си тръгна с някакво недоумение, като пухтеше озадачено.

Останалата част от деня прекарах в някакво приповдигнато и разсеяно състояние. Не ми се случва всеки ден да се срещам с проститутка. Валутните не съм ги поверявал на никого. Смятах се за специалист по техните пропаднали души. Присмиваха ми се, Дара се ядосваше, когато се затварях с тях на четири очи за разпит, а аз обяснявах всичко със спецификата на жанра.

Когато в края на деня телефонът звънна, разбрах, че това е тя. Същата, с която ме е сватосал бившият майор от държавна сигурност Коростильов.

Имаше приятен глас.

— Ах, да идвам във вашия кабинет... По-добре да си поръчаме някъде маса. „Ъп енд даун“, отгоре и отдолу, там поне може да се поседи и да се поговори. Нали искате да поговорим? Или нещо друго?

— Това нощен клуб ли е? — попитах разочаровано. — Харесва ми идеята за среща в неформална обстановка, но е прекалено...

— Не можете да си го позволите? — промърмори тя. — А знаете ли колко струва моето време?

— За мен ще е безплатно, когато ви изпратя призовка да се явите в кабинета ми. Така че избирайте.

— Я не ме плашете с призовки — рече тя. — Само те ми липсваха! Не можете да платите за дамата, добре. Правя го само от желание да помогна на правосъдието. Между другото, някога учех в юридическия. Това е основната причина да ви позвъня и да не съм треснала още слушалката. И после, чичо Ваня каза, че сте в разцвета на силите си. — Тя се изкиска. — Любопитна съм да ви видя. Още не съм имала следовател.

— Тогава какво предлагате? — попитах аз.

— Ами не знам... Днес в кино „Русия“ има конкурс за „Мис Русия“. Чували ли сте? Наистина, там билетите са по сто долара... Ще можете ли?

— Не знам — въздъхнах аз и си представих тънкия си портфейл.
— Честно казано, не съм се канил...

— Добре. И не се обаждайте на жена си и не лъжете нищо — посъветва ме тя. — Не мога да търпя, когато мъжете лъжат. За вас входът е безплатен. Ще ви вкарам, там ги познавам. А след два часа ви освобождавам. Става ли? Впрочем с кола ли сте? Или да ви закарам?
— Тя пак се подхилна.

— Значи пред кино „Русия“ в седем — рекох сухо...

Срещнахме се около седем вечерта на „Пушкински“. Тя ми извика от черен мерцедес, спрян до кино „Русия“. Честно казано, не съм мислил, че имаме такива красавици.

Всичките ми представи за женска красота станаха на пух и прах, когато я видях да слиза от огромната кола в блестящ черен шлифер, върху него танцуваха и се отразяваха светлините на рекламите и уличните лампи. Беше с тъмни очила, те само подчертаваха нежния овал на лицето, свежестта на устните и снежнобелите зъби. Нито следа от пошлост или притворство.

Гладко сресана коса, съвсем мъничко козметика. Без капка фамилиарност в обноските. Усмихна се мило и ми помахаша с ръка като на стар познат. Не знам как ме е открила веднага в навалищата застинали в изумление мъже, включително и тези, които се подаваха от колите, след като бяха заседнали тук в голямото движение.

— Вие ли сте Александър Борисович Турецки? — попита тя, като се смуцаваше малко. — Правилно? Не съм сгрешила, нали?

Гледах я като последния идиот. Не можех нито да потвърдя, нито да опровергая въпросите ѝ. И това ми било проститутка? Прекалено очарователна за подобен род девици. И много непосредствена. А докато идвах, се чудех: дали да ѝ купя цветя или не? Все пак това е делова среща... Може да не разбере правилно.

И затова купих набързо първите попаднали ми астри от една бабка, а може да бяха и хризантеми.

— Благодаря. — Тя се усмихна, искрено зарадвана, и лицето ѝ се скри в букета. (За нея ли ми разказваше портиерът?) После погледна часовника си. — Закъсняваме малко, да вървим — каза тя и отвори вратата на мерцедеса си.

— А нима... — Аз се озърнах към киното. — Не сме ли пристигнали?

Тя не разбра веднага, а сетне прихна.

— Горкичкият. — Хвана ме под ръка и ме поведе към колата. — Нали не пречи, че ви наричам така? Сигурно във вашата младост сте идвали тук на първите кинофестивали и това е било върхът на цивилизацията. Правилно ли се изразих? Май отдавна не сте ходили никъде. Разбирам, нямате време... Работа, семейство. Такива мероприятия стават в хотел „Русия“, там има концертна зала...

— Знам, ходил съм — казах обидено и тя пак се разсмя.

— Защо стоим? Сядайте най-сетне. Ей сега ще ви закарам. Само не се страхувайте. Не допускам никакво дискредитиране на моите познати.

Май не обръщаше внимание на насъбралите се младоци. Съществувам само аз, единствен и неповторим, свалил я за тази вечер.

Това бе един от малкото моменти в биографията ми, когато престанах да се чувствам старши следовател по особено важни дела. Бях нещо като възторжен младок, който не сваля очи от блестящата във всички отношения богиня на куртизанките, курвите, гейшите и одалиските.

Когато в „Русия“ тя съблече шлифера си — разбира се, с моята суетлива помощ, — още веднъж се възхитих на вкуса ѝ във всичко, най-вече в дрехите. Нищо екстравагантно и излишно.

Всички гледаха към нея. Май неосведомените я възприемаха като една от участничките в конкурса, реална претендентка за първото място. Какво ще избираме? Ето я нашата мис красота! Можем да си ходим...

Тя пак не забелязваше никого. Не ѝ пукаше как я оценяват. Изхитряваше се да гледа от високо дори по-високите от нея.

Все повече се учудвах и очаровах. Дори забравих за какво съм дошъл. Отначало дори ми се струваше невъзможно да попитам тази тургеневска госпожица с кого е спала онази нощ. Струваше ми се вулгарно и кощунствено.

Забелязах в хола още няколко красавици на това равнище като Светлана и дори ми се стори, че си размениха някакви знаци. Красавиците се стараеха да бъдат далеч една от друга. Сякаш се бяха споразумели да не затъмняват себеподобните си.

И в залата всички оглеждаха Светлана. Не забелязах особен възторг в очите на членовете на журито. Само досада. Ето, пак е

дошла. Край, конкурсът отива на кино. Понеже в залата всички виждат коя е първата красавица на Русия. И сега всички ще гледат само нея. В това число и кандидатките.

Така разбрах погледите и шушуканията им. А какво да направим? Да я помолим да се смили над бедните участнички, тези ученички, които печелят с младостта си там, където не могат да спечелят нито с обаянието, нито с грацията си?

Светлана също го разбра. Хвана ме под ръка.

— Напразно дойдохме тук — каза тя тихо. — Искате да поговорите с мен? Хайде да излезем, ще постоим в кафе-ресторанта. Там ще поговорим.

И ние излязохме, съпроводени от възхитени и завистливи погледи. Какво да се прави. Завиждах сам на себе си.

В кафе-ресторанта имаше малко хора, но аз забелязах, че когато излязохме, след нас излязоха от залата и някои зрители. Главно изпечени брюнети със златни зъби и копчета, които от време на време изваждаха златни табакери. Сякаш бяха забравили спътничките си...

Вече физически усещах острата миризма на мъжкия мерак, запълващ пространството.

Моята спътничка както преди нищо и никого не забелязваше и негодуващите погледи на присъстващите постепенно се преместиха върху мен. Кой е този тип с омачкано сако и връзка на чиновник? Пък и сако то му не е от червена коприна, и връзката му не е от „Карден“...

Изобщо кой го е пуснал тук?

Когато Светлана извади цигара, веднага скочиха от различни страни мъже със златни запалки, което я накара учудено да се огледа, сякаш виждаше тези кавалери за първи път, после сви рамене и запали от кибритената клечка, която ѝ поднесох.

Това разстрои малко бойните навици на поклонниците. Вече ме гледаха с очите на гробарите, които търсят последното жилище за клиента. Изгасиха запалките си и се магнаха, без да си дадат труда да вдигнат съборените масички и столчета, преобърнати току-що от общия порив, докато се надпреварваха кой ще е пръв. Сега бързаха да си изясняват отношенията, щяха да се заемат с това след коктейла...

Защото може да не остане нищо...

Светлана така ми обясни поведението им, когато бяхме вече в колата ѝ. Тя се усмихваше, като гледаше смутения ми вид. Избърсах

потта от челото си и въздъгнах. Да бъдеш с такава дама на публично място — не е за хора със слаби нерви.

— Ще отидем у нас — рече тя просто, сякаш ставаше дума да се отбием в хлебарницата. — Но за да няма въпроси. Тази кола също ми е подарък от Като. За когото питахте.

Замълчах. Оперативна работа, няма що. Или си в засада по входовете, вмирисани на пикоч, или в леглото с благоуханна красавица... Специфика! Ще се оправдая с нея. Както винаги, жена ми ще ме разбере. Макар че няма да повярва.

Светлана живееше в далечен район. Според адресната ѝ регистрация живее в „хрущовка“, в апартамент от времето на Хрущов.

После дойде нощта с източни аромати, свещи и тиха музика. С желанието да се оплачеш на тази нимфа от несполучилия си живот.

Макар до ден-днешен да не съм подозирал това.

Не може да се предаде с думи. Само ще оскърбя паметта на душата.

Сутринта тя ми донесе кафето в леглото и попита най-последно какво искам от нея.

Искаше ми се да кажа: каквото исках — получих, но овреме спрях. Сигурно съм имал много глупав вид, защото тя прихна и поля одеялото с кафе.

— Чичо Ваня каза, че май сте се интересували от Като. От този, който ми подари колата. Японският бизнесмен.

Не можех да разбера за какво ми говори. Ах, да, убийството до хотел „Мир“. И сега тя задава въпроси, а не аз на нея.

— Да — признах аз. — Интересувах се. Само че защо да говорим за това сега?

— Отдавна го познавам — започна тя сериозно. — Винаги се срещаме, когато идва в Москва. Той не може да извърши нищо лошо. Можете да ми вярвате. Той е много порядъчен човек. Отдавна ми предложи ръката и сърцето си и още чака да му отговоря. Мнозина ми предлагат, да не помислите, макар да знаят с какво се занимавам... Но аз искам да се омъжа само за руско момче, за да остана в Русия. Но засега не са ми предлагали наши момчета. Отблъсква ги занаятът ми.

— Не сме ли вече на „ти“?

— Както искате. — Тя сви прекрасните си рамене.

Досега съм мислел, че само Лара може да има толкова съблазнителни рамене. Лара, жена ми... Всичко потъна в някаква неясна далечина. Защо ми е да знам за някакъв японец? Защо ми е този килър, дете убива без всякаква система, когото си иска. Да си убива, щом му харесва. Ето къде е животът и смисълът на съществуването. (Мигар това всеки миг ще свърши?)

— Слушате ли ме? — попита тя. — Мисля, че сте някъде далеч. Тъгувате за жена си?

— Попитах само защо не ми говорите на „ти“? — въздъгнах и се облегнах на възглавницата. (Никъде няма да ходя. Правете с мен каквото искате. Можете направо тук да ме убиете!)

— Ами... вие сте на възраст. Ако бяхте мой връстник...

Това малко ме отрезви. Стар пън. През нощта смятах, че съм на висота като блестящ любовник. Сега ме спуснаха на земята. А скоро ще ми дадат сметката. Като в живота.

Седнах и започнах да се обличам. Тя ме гледаше внимателно с леко издута долна устничка.

— Обидихте ли се?

— Не, какво говорите, всичко бе прекрасно. Колко ви дължа?

— Нищо. Може да не повярвате, беше ми много хубаво. Шепнете ми на ухото такива думи... Другите също ми говорят разни работи. Но дори да знаят добре руски, пак не могат да го кажат така... Разбирате ли?

— Ами — въздъгнах облекчено. — Значи и нещо съм разказвал?

— Не се безпокойте, нищо не сте разказвали. — Тя се засмя. — Дори да бяхте, ще си остане между нас. Просто много ми харесахте. Не в сексуален план, в това отношение има още много да се работи с вас.

Аз зяпнах от такава перспектива.

— Бяхте много нежен и грижовен... А това се среща днес рядко. Но ако нещо не ви е харесало...

Честна дума, не кокетничеше. Изобщо е искрен човек. Такива няма нужда да ги уязвяваш. Сами ще ти разкажат всичко.

— А пък аз се страхувах, че ще ме разпитвате как съм стигнала до този живот. А вие сте тактичен човек, просто удивително. Другите смятат, че трябва да ме посъжаляват, разбирате ли? А това е по-лошо...

Ето и сега не се решавате да ме питате за японеца. Деликатност, интелигентност — толкова ги ценя в един мъж.

Стана от креслото и отиде до една изящна масичка, като всичко в спалнята ѝ, и извади една визитна картичка. После ми я подаде.

Това бяха данните на японеца. Макар още да не е факт, че е стреляно от неговата стая. Просто аз щях да стрелям оттам. На мястото на убиеца. А той като по-умен от мен, може би е постъпил по друг начин. Всичко е възможно, нали така?

Сякаш продължавах задочния ни спор с Грязнов, който сега се намираше в Барнаул. А оттам няма ни вест, ни кост.

Изглежда, също спори по телепатичен начин с мен. Във всеки случай така е по-евтино, отколкото по междуградския телефон.

— Искам да се разделим доволни един от друг. — Тя погледна часовника. — Да ви бъде толкова хубаво, както и на мен.

Погледнах я крадешком. Май не се шегува. Страхувах се да се огледам в огледалото срещу мен, за да не видя прошарените си косми на гърдите и плешивините, които като стрелите върху картата на Генералния щаб се стремят да се съединят някъде в района на темето ми.

— И какво ви липсва, за да бъдете напълно щастлив? — Тя се усмихна, изглежда, почувства страховете и съмненията ми. — Само че честно. Като пред поп.

— Ти май бързаш за някъде? — попитах аз.

— Да — каза тя със съжаление. — Трябва да се срещна с едно момиче. Съченички сме. Наскоро се разведе. Мъжът ѝ беше военен. Такова интересно момче, а тя се разведе. И се събра с не знам кого си. А каква двойка бяха. Всички ѝ завидяхме. Мъжът ѝ безследно изчезнал в Чечня, представяте ли си? Като научил всичко, и изчезнал...

— Случва се — казах аз. — За пълното щастие не ми стигат петстотин долара. За да изкупя един куршум. Без него съм като без ръце. Попаднал е при лоши хора и те искат точно толкова. Дълго е за разказване.

Тя ме изслуша сериозно. После стана и извади от чантичката си точно толкова долара.

— Нямах предвид това! — притиснах ръце към косматите си гърди. — Не ме разбра правилно!

— Вземи — каза тя настоятелно. — Иначе ще се обидя.

— Но това е смешно! — възкликнах аз. — Аз трябваше да ви платя, а не вие на мен.

Тя ме погледна оскърбено.

— Не вземате пари от жени с моята професия? — попита тя. — И затова минахте на „вие“?

— Нищо подобно! — Вдигнах двете си ръце и се предадох. — Трудно ми е да бъда на „ти“ с хора, които ми говорят на „вие“.

— Вземи! — Тя ми подаде пет портрета на Бенджамин Франклин. — Иначе ще се обидя.

ЧАСТ ВТОРА
СИВИТЕ КАРДИНАЛИ

1.

Премиер-министърът на една южна страна се изкачваше бавно по стълбичката на самолета след телохранителя си, който вече застана до очарователната стюардеса на вратата на салона. Тя приличаше по нещо на Светлана, макар да бе брюнетка... (Сега сравнявам всички жени само с нея.)

Тя се поотмести, за да направи път на едрият като планина цивилен полицай, но той се забави, обърна се някак странно назад към шефа си, после падна точно върху него, а всички, които стояха на стълбичката, се изтърколиха надолу. Тези кадри от телевизионната хроника обиколиха световните, екрани.

— Е, какво забеляза? — попита Меркулов.

— А... — влязох в час. — Какво забелязах? Според мен краката ѝ са някак... антиислямски, така бих определил. Прекалено дълги.

— Въпрос на гледна точка — подсмихна се Костя. — Друго нищо ли?

— Не ми говори с гатанки — отговорих. — И този ли да е мой клиент? Стреля в премиера, а улучва телохранителя? Със сигурност не е нашият. Нашият нямаше да сбърка.

— Ами този не сбърка. Куршумът е попаднал в основата на черепа. Да не мислиш, че е случайно?

— Слушай! — ядосах се накрая. — Само не ми стоварвай и това убийство! Дотук са ми дошли моите — и посочих с длан гърлото си. — Да не би да са мислили за мен, да са ме търсили? Като знаят фамилното ми име, да го вземат мътните? Да не са решили, че предайте ми са били еничари?

— Не се увличай — възпря ме Костя. — Лично моя молба. Не ти ли е интересно? Мигар не искаш да зърнеш заключението от балистичната експертиза?

И той разтвори на бюрото ми копие на акта за експертизата, написано на английски. Усмихнах се кисело.

— Оперативно работите, Константин Дмитриевич. Човек не може да се мери с вас. А аз не мога да получа куршума от братска

Украйна. Няма кого да изпратя там. На мен лично не ми се ходи...

А в този случай — показаха убийството по телевизията и ето — експертизата е на бюрото ми.

— Пълно сходство с куршума, убил банкера Салуцки — заяви Костя тържествено. — Едно към едно. Същите индивидуални особености на нарезите по цевта. Същите драскотини по куршумите. Разбираш ли? Това е втора винтовка „Драгунов“!

Изглежда, беше изключително щастлив заради мен. Грязнов, който се губеше някъде из Алтайския край, бе посрамен.

Аз бях доволен: появи се съществено доказателство! Какво, вече отпада ли необходимостта да откупувам куршума от националистите? Може да възнамеряват да го правят музеен експонат. Сега имат нужда от мъченик на движението си.

Но те също имат нужда от ядене и пиене. А във витрината на къщата музей на убития могат да сложат всякакъв куршум. Кой ще вземе да проверява?

Ах, този идиотски навик да мисля от името на другите! Така можеш да забравиш кой си...

— Друго ми обясни — казах аз. — Понеже вече се забелязват някои закономерности, я ми разтълкувай защо този гастролър гърми всякакви второстепенни герои? Да беше гътнал направо премиера — колко повече шум щеше да има. Кого убива? Дребните риби. Някакъв пресекретар, бандит, телохранител, координатор... е, и един банкер. Та за тях не плащат много! А той — с неговата изключителна точност — може да си докара стотици хиляди долара, без да се хаби за дреболии.

— Именно, именно. — Костя примижа. — Е, и?

— Какво е, и? — ядосах се аз. — Аз задавам въпроси! Тебе питам: какво става всъщност? Къде е неговият интерес като килър?

— Най-после! — Костя въздъхна. — Най-после правилен въпрос. Хайде, изясни за една седмица — и той си погледна часовника.

— Защо за една седмица?

— Такава е периодичността на убийствата. Виж календара. Едно убийство седмично. Или предпочиташ да почакаш да гътнат следващия?

— Честна дума, не бих искал да му преча. Погледни кого убива? И аз нямам нищо против някои...

— Не съм чувал такова нещо от теб — усмихна се Костя. — Но ако това са лични сметки, какво лошо са могли да му сторят всички взети заедно?

Защо в множествено число? Какво ги свързва?

— И защо Горюнов се страхува? — продължих навъсено. — Защо не иска да говори? И той поиска седмица за размисъл, това случайно ли е, как мислиш?

— Един дявол знае — въздъхна Костя. — Как да знаеш нещо, което не знаеш? — добави философски.

Натиснах копчето на селектора.

— Лара, или който се обажда, Константин Дмитрич се разфилософства, не бихте ли му донесли чай с гевречета?

Лара се появи след две минути. При нас чайникът винаги е готов. Държа на това най-строго. Тя сложи чашите, захарта. И дори не погледна към мен. В нощта с конкурса по красота до сутринта си звънили с моята Ирина. По-точно жена ми се обадила първа. Звъни ми, каза, самият Вячеслав Иванич Грязнов и е много сърдит, че не намира Турецки в съпружеското ложе. Вместо да я отреже, Лара се загрижила и започнала да звъни на всички, от които ме ревнува.

Според мен в оная безумна нощ те се бяха сприятелили. Във всеки случай — еднакво отслабнаха, което между другото много им прилича.

Аз така и не разказах на никого къде съм бил през нощта. Как ли не ми правиха мили очи. Та цяла Москва е била вдигната на крак! Моля ви, изчезнала важна клечка от прокуратурата, самият господин Турецки! Какво ще прави сега без него Темида?

А аз се появих на сутринта на работа в отлично настроение, сякаш са ми повишили заплатата.

— Пийни с нас — казах на Лара с виновен глас. — Поседни. Почини си от твоите компютри, хич не искам и да ги виждам.

Въпросът е, че и в моя кабинет има компютър. Но само така, за шик. За морално въздействие върху подследствените. Вижте как сега ще поискам данните и ще проверя дали лъжете. Трябва да призная, че действа. Макар нито веднъж да не съм го включвал. Другото е, че благодарение на него можем да закъсняваме тук с Лара под предлог, че тя ме ограмотява по компютър.

Всъщност предпочитам да си остана неграмотен. От суеверие ли, от какво... Боя се да не остана без моята прехвалена интуиция. Все едно щом използваш калкулатор, да забравиш таблицата за умножение. Няколко пъти обяснявах на Лара. Мисля, че разбра.

И когато нейният компютър се повреди, искаше да вземе моя, защото били една система, от една фирма и така нататък, но аз не ѝ разреших. Нека стои. Пречи ли ти? Пречи ли ти, питам, като оставаме тук двамата? Нека си стои.

— Напоследък е много възбуден. — Костя се обърна към Лара през главата ми и в мое присъствие.

— Отразява му се хроничното недоплащане за нервните претоварвания — сухо отвърна тя и излезе от кабинета.

— Какво става при теб? — поинтересува се той и посръбна от чашата. — Вярно е, че малко плащат. Друго какво?

— Все сме на нокти. Работя като вол, а няма резултат. От този килър можеш да превъртиш! По-точно, да се гръмнеш.

— Все пак може да не е сам? Да са цяла бригада? И винтовките да са две?

— Тогава защо го крият? Да гръмнат двама-трима наведнъж в различни страни според разликата в часовите пояси. Тогава и Интерпол ще вдигне ръце. Ще им хване цървулите! А в нашия случай става точно веднъж в седмицата, по различно време, в различни страни. Ако точно по този начин утре в Парагвай някой убие някого, пак ли ще ми го натресеш? — поинтересувах се аз, докато си разбърквах захарта. — Как, мислиш, е попаднал в Турция, като дребен търговец за стока? На Капалъ-чарши?

— Теб трябва да попитам. — Костя вдигна рамене. — Толкова народ ходи сега в Турция. С огромни чанти. Със самолети и кораби. Напълно е възможно, защото митниците се задъхват от работа.

— Знаеш ли, че в стаята, която посочих в хотел „Мир“, вече работят хората от МУР Там са момчетата на Грязнов, а него все го няма...

— Малко късничко съобщи на МУР за тази стая — въздъхна Костя. — Там вече е настанен друг човек. Чистачките са минали с мокър парцал, измили са прозорците. Какво ще търсим там?

— Винаги става така! — казах аз. — Цяла нощ не спиш, за да намериш ценни сведения, намерих точно стаята, чиито прозорци

гледат към мястото на убийството... Изобщо можеш ли да ми обясниш какво става?

— За страната ли питаш, или за органите на правосъдието? „Всичко се обърка, кому ли да кажа, че цял леденея...“ — изрецитира той любимия си Манделщам.

— Аз отдавна съм започнал да откачам и процесът се засилва — оплаках се. — Скоро спях с едно очарователно момиче, което може да ми бъде дъщеря. Вместо да го разпитам. И то ми плати петстотин долара за нощта, за да мога да откупя куршума от братята славяни в Украйна. Макар този куршум да е пронизал тилната кост на техния другар по борба...

Костя уморено потърка носа си.

— Е, пак може да се погледне в стаята — рече той. — Почетелно. Като се обърне внимание на прозореца... Неговите момчета не те ли слушат? Не изпълняват ли задачите ти?

— Имат си достатъчно началници. Какво гледаш? Не съм създал аз тази ведомственост. Няма го началникът им Грязнов, а ти не координираш добре усилията на прокуратурата и милицията.

Той кимна мълчаливо, като продължаваше да пие чай и не обръщаше внимание на войнственото ми настроение.

— Днес е шестият ден от убийството на телохранителя на премиера — каза той. — Или петият?

— Сега ще трябва да седнем и да чакаме кога ще пушнат следващия. Специално ли прави така този убиец, или... Да ни изкара от нерви. За да викнем: хайде, не ни измъчвай повече, гръмвай следващия! Тогава ще ни олекне.

— А ти си наркоман — рече Костя благодушно. — Не съм знаел. Значи сега си в наркотична криза?

— Имам чувството, че се разправяме с Робин Худ, който е решил да почисти човечеството преди Страшния съд — отвърнах аз. — Можем ли да разберем какви прегрешения има телохранителят? Моят Могилинец провери за Салуцки: тъмна Индия, само търговски тайни. В това не изоставаме от Швейцария. Ще помогнеш ли? Поне някоя сламчица да намерим.

Той кимна. После се надигна от мястото си. Стегнат, сериозен, елегантен.

— Друго нещо? — попита той. — Казвай. Или ми звъни, когато решиш.

— После — обещах. — Все после. След поредното убийство. Малко остава да чакаме.

Когато си замина, започнах да кръстосвам стаята от единия край до другия и крясках на всички, които надничаха при мен. Бях бесен от безсилие. За месец и половина само един факт. Идентифицирали сме само два куршума. Поне това се потвърди... И нищо повече? Значи този тип се мотае през границите с две винтовки, гърми, когото иска... Обществеността ни тъпче в краката си, делото е под контрола на всеки, който може да го заяви публично. Засега се браня успешно от пресата, понеже последните убийства са станали зад свещените граници. Остава Горюнов с неговите страхове. Неприятен тип, макар сигурно да е харесван от дамите.

Слава го е разпитал добре. Така че онзи е поискал тайм аут.

Седмицата вече свърши. Има убит, но не е Горюнов. Би трябвало да се успокои. Ех, сега да му покажем фоторобота! Странно, че не помислих по-рано за това. Никакви разпити. Познавате ли го, или не го познавате? Във ваш интерес е да кажете истината. Но къде да го търсим? Сега трябва да е на работа. Съветва генерала, заместник-министъра, къде да изпрати този или онзи корпус или дивизия. Или с какво да ги въоръжи. Или с какво да ги нахрани... Каква гадост! Трябваше да се сетя. Горюнов размества армиите по картата, а генералът стои до бюрото и слуша смирено...

Сигурно го съветва откъде да намери тухли и цимент за проклетата си вила, от която мечтаех да му помогна да се избави, но не успях.

Като си мърморех всякакви такива неудоволствия, набрах служебния номер на Горюнов и замрях в очакване. Хайде, отговори, недей да мълчиш. Изругах Лара, когато надникна през вратата, и магнах с ръка: не ми е до теб!

— На телефона капитан Селезньов — отговори вежлив глас.

— Търся Сергей Андреевич Горюнов! — казах аз.

— Кой го търси? — попита вежливо същият глас.

— От Главна прокуратура. Старши следователят по особено важни дела старши съветник от правосъдието Турецки.

Той се смути, явно провери номера ми по индикатора си.

— Сергей Андреевич отсъства. Взе си двуседмична отпуската.

— Кога... — изтръпнах. — Отдавна ли?

— Завчера.

— В Москва ли е? — попитах и все още се надявах, че Горюнов живее в Тъошти Стан, пазен от специалните части.

— Не, както винаги почива на Алтай, в гората. Там са любимите му места. Кара байдарка, ходи на лов... Ще се обади, какво да му предам?

— Че плаче за затвора! — не се сдържах. — Или за гроба! Да си избира. Иначе ще го доставим направо от тайгата под конвой!

Тракнах слушалката. Това беше излишно. Сигурно капитан Селезньов ще доложи на Горюнов, че съм го търсил. И току-виж Горюнов си продължи отпуската до безкрай.

Но какво става? Непрекъснато закъснявам. С един или два дена. Или с един ход. Непрекъснато ме изпреварват. На мястото на главния прокурор щях да поставя въпроса за моето служебно несъответствие.

Например само за този разговор. Ах, ние излязохме от кожата си! Свикнали сме всичко да разкриваме като по ноти! Не сме свикнали да губим! Затова трябва да си признаем: стареем значи.

Всичко ми се изплъзва. Нищо не мога да направя. Само преди два дена Горюнов беше в Москва. Какво ми пречеше да му покажа готовия с Божията помощ фоторобот?

Трябва да се овладеея и да спра с капризите.

Пак избрах номера на Горюнов.

— На телефона капитан Селезньов.

— Пак съм аз... — казах смутено.

— Извинете, но кой бяхте? — се поинтересува вежливо капитанът.

Добре, че не затвори.

— От Главна прокуратура. Извинете, че ви наговорих едни. Но работата си е работа, нали разбирате? Трябва ми спешно.

Дори повече от спешно.

— Кога? — осведоми се след пауза капитанът.

— Още вчера — отговорих.

— Ясно. Та какво трябва да му предам?

— Първо, не това, което ви наговорих. Второ, в негов интерес е да се свърже с нас. Нека си почива, където си почива, но непременно

да намери възможност да се свърже с мен.

— А нещо...

— Не, нищо. Той е чист. Просто ни трябва като свидетел — нищо повече.

— Ще предам — каза вежливият капитан и затвори телефона.

2.

През нощта в семейната казарма лейтенант Тягунов изясняваше отношенията си с младата съпруга. Предимно шепнешком.

— Какво, ще ме затвориш тук ли? — попита Ала.

— Може ли да те затвори човек...

— Ама, Павлик, тук е толкова скучно. Не споря, ще дойда с теб дори на края на света, както ти обещах... Но все пак съм завършила Музикалнопедагогическия институт „Гнесини“. Ще го направя, когато те видя министър или маршал! А докато си лейтенант — ще правя това, което искам. Разбра ли?

Изведнъж двамата трепнаха от смеха, който долетя зад шперплатовите преградки. Бяха забравили за тях.

— Какво й се приискало! — чуха отляво. — Маршал. — Аз моя старшина не мога да го направя.

— Не можеш ти! — отговаряха отдясно. — На твоя лейтенант татенцето не е генерал, а ти отказваш на писаря... А той хареса ли някого, може и генерал да го направи. И никого няма да пита.

Ала прихна, притисна се по-силно до мъжа си. Ах, къде се озоваха! Всички чуват всичко. Не може да имаш никакъв личен живот.

В този момент под прозореца чуха звън на китара. Някой запя „Серенада“ от Шуберт.

Ала се надигна на лакът.

— Боже, Шуберт? В тази дупка? Кой пее?

— Говорим за вълка... — измърмори мъжкият глас отдясно. — Нашият писар, кой друг. Щом хареса новичката, веднага почва серенадите.

— Значи те е харесал! — заявяват тържествено отляво. — Твоят Павлик ще стане маршал, няма начин.

Жените вече се кискаха завистливо. Ала стана като омагьосана и отиде до отворения прозорец. Сребърната луна я огряваше от главата до петите. Беше с дълга до земята бяла нощница. Павел неволно погледна жена си. Сякаш плуваше по вълните, обяна в лунна светлина. И зад преградките също утихнаха, заслушани в пеенето.

Ала седна на перваза и започна да тананика, отначало тихо, а после все по-високо и вече звучеше дует, хармоничен и професионален.

Ала не видя как долу в храстите се крият и въздишат същите войничета, които я возиха днес на бронетранспортъора си, а после не можаха да заспят и дойдоха тук, за да погледнат крадешком своята божествена спътничка. И я видяха на прозореца полуоблечена.

Най-сетне Павел скочи, пропъди вцепенението от себе си, отиде до прозореца и хвана жена си за ръката. Тя го прегърна покорно през врата, като продължаваше да тананика.

— Ах, каква нощ! И тази песен...

Павел я сложи внимателно в леглото, отиде до прозореца, за да го притвори, и потрепери от изненада: в упор го гледаше някаква възрастна жена по пенъоар и с ролки на косата.

— О, само не ги прекъсвайте! Не им пречете. Толкова е хубаво, не чувате ли? — Тя наведе глава на една страна, заслушана в невидимия певец, който сега пееше сам.

Павел се намръщи, сякаш го болеше зъб. Къде попаднаха?

— Извинете, но вие коя сте и какво искате?

— Не ме познавате още, дойдохте съвсем скоро, вчера, но аз знам всичко за вас и за очарователната ви съпруга. Излиза, че имала такъв прекрасен глас... Аз съм библиотекарката, Аглая Степановна се казвам, мечтая да създам в нашата част културно огнище, което да привлича хората. А сега виждам, че може да стане малък оперен театър, като имаме такива гласове...

— Извинете, утре ще ставам рано — рече Павел и пак се опита да затвори прозореца, но тя се обиди и хвана ръката му.

— Аз се извинявам, не можех да не ви кажа колко хубаво беше. А вие още не сте свикнали с гарнизонния живот. Живеем просто и колективно...

Точно тогава зад преградката се разнесе недоволен мъжки глас:

— Спим под едно одеяло. Пъди я, лейтенанте! Време е за сън. Няма си работа! Културно огнище...

— Грешите дълбоко, Суровцев. — Библиотекарката се опита да пъхне главата си през прозореца. — Съвсем не исках да пресилвам. Но ви прощавам...

Всички се разсмяха, най-силно от всички Ала. Библиотекарката се смути.

— За бога, извинявайте. Ама спете, разбира се. Вашата служба не е лека, извинете и лека нощ.

— Пфу! — Павел тресна прозореца и Ала го повлече към леглото, като се смееше и го целуваше.

— Не бъди сърдитко. Помисли си, тя е стара, угрижена, като те видя такъв красавец...

Преминаха на неясен шепот, но зад преградките и завеските чуваха всичко и започнаха да коментират.

— Хайде, стига! Какво се притеснявате! Трябва ли да имаме личен живот след отбоя, или не трябва? В устава е казано точно...

— А Круглови не си губят времето, имат бронирана мрежа, чувате ли?

Всички притихнаха и наистина чува скърцане и глухи стонове.

— По-добре всички едновременно — предложи мъдро Суровцев. — По команда. Тогава никой никого няма да чува. Желателно е всички заедно да завършват.

Ала се тресеше беззвучно от смях, притисната до мъжа си.

— Хайде командвай! — обади се отдалеч нечий весел глас. — Правилно се изказа.

— Готови ли сте? — извика същият невидим Суровцев.

Един се засмя, друг се възмути, чуваха се недоволни гласове, шаване, но скоро всички притихнаха.

— Готови... — каза някой от далечния ъгъл и пак всички се засмяха нервно.

— Изходно положение... — започна неуморният Суровцев. — Кой отгоре, кой отдолу — заеми позиция!

— И какво? — Ала попита шепнешком мъжа си. — Нали виждаш, весели са... Искаш ли аз? Е, не се цупи!

Павел лежеше по гръб и гледаше безучастно настрани. Тя се притисна о него, зацелува го и той постепенно започна да ѝ отвръща по същия начин.

— Ей, новите, питам готови ли сте? — пак се обади Суровцев.

— Винаги готови! — извика палаво Ала.

— Раз-два — започни! — викна Суровцев.

Разнебитените кушетки и старите дивани запукаха под дружния смях, заскърцаха под младите тела. После смехът започна да стихва, преминавайки в стонове и вече никой никого не чуваше.

В това време горките войничета, останали без сън, се лепнаха за прозореца на офицерското общежитие. Нищо не се вижда, само можеш да се досетиш и да чуеш... Виждат библиотекарката Аглая Степановна, тя пък се е залепила за другия прозорец и също се опитва да зърне нещо.

Момчетата се спогледаха, после извадиха приготвените одеви маски. И когато тя въздъхна от видяното и чутото, а най-вече от това, за което се досети, и пое през храстите към своя клуб, войничетата тръгнаха след нея...

Тя успя да се обърне:

— Момчета, какво искате, да ви сменя книгите? Елате утре. Ах, но какво правите, какво искате?

В това време Серьожа Горюнов тътреше крак към стаичката си и въздишаше при вида на огромната луна — с тъмни петна по тялото, сякаш се е олющила мазилката ѝ. Нощта е топла, птиците пеят, а пред очите му пак е хубавицата на прозореца, която пее, отметнала назад глава и притворила очи.

Близо до щаба без малко да се сблъска с очакващата го млада жена.

— Ефремова, ти ли си?

— Изплаших ли те? Нали каза... — Тя се озърна боязливо.

— Какво съм казал?

— Не помниш ли? А аз стоя тук и чакам, докато ти пееш романси на Тягунова. Кой прати моя Колка специално днес наряд, кой ме моли не знам си как, а сега забрави?

— Че Коля наряд ли е? — Той я огледа разсеяно, макар и в този миг пред очите му да бе пеещата Ала.

— Нещо си взел да забравяш. Е, да се прибирам ли или как? — Тя размърда зиморничаво едрите си рамене, после праметна шала върху високите си гърди. Горюнов бе вперил очи в тях и си припомняше нещо.

— Почакай... За апартамент в новия блок ли ходатайстваш?

— Да не би да съм само аз?

Запътиха се към жилището му — пристройката до щаба.

Там тя се съблече делово, без да светва лампата.

— Глаша, не бързай да се събличаш. Днес нещо съм изморен.

Но тя вече припряно събличаше гимнастърката му, после се залепи за гърдите му и го зацелува ненаситно.

— Какво да се бавим! Моят ей сегичка ще хукне да ме проверява. А пък иска отделна квартира! За нищо не си мръдва пръста. Ще си събуваш ли гащите?

Наистина, каква нощ, пълна с топлина, лунна светлина, птича песен и любов — най-различна любов.

След известно време замряха, после седнаха едновременно, притиснати един до друг. Запушиха...

— Твоят Колка може ли да провери?

— Сигурно вече е проверил... — Тя махна с ръка. — Да върви по дяволите. За мен е важно квартирата да е отделна, както си обещах. Пък той къде ще ходи.

— Не знам дали ще стане — въздъхна Серьожа и пак се изтегна по гръб.

— Какво значи „не знам дали ще стане“? — попита тя.

— Май няма да ти дам квартира в този блок — заключи Серьожа. — Ако може, в другия. Там вече непременно.

— Ама как? Нали обеща! Какви клетви се кълна!

— Чакай, Глаша, само без това.

— Без кое това? С какви очи ще погледна мъжа си? Аз да не съм ти някоя уличница?

— Не е там работата. Уличница, неуличница... Не си виждала през живота си вана. Ще вземеш да мариноваш вътре гъби за зимата!

— Това си е моя работа — тя изхлипа и размаза сълзите по бузите си, — зимнина ли ще правя или не.

— Именно. — Серьожа въздъхна и я погали по голите рамене. — А Тягунова не може без вана. Нейната кожа е нежна, свикнала с чистотата — каза той все по-замечтано, сякаш милваше онази, за която мисли.

— Браво бе! Хвърли й вече око. Кога успя... — Глаша преглъщаше сълзите си. — Какви животни сте... остави ме, не ме пипай! Върви да галиш жената на полковника! Или тази Тягунова! Само че ще се опариш с нея, Серьоженка, помни ми думата.

— Стига си ревала... Ще те чуят. Може твоят Коля да стои вече пред вратата и да слухти. Дали ще дам квартира или не...

— Нека слуша! Четвърта година се мъча с тоя глупак зад една завеса.

— Разглежих ви аз — врътна глава прапорщик Горюнов. И какво получавам за благодарност? Само враждебност. Да вземем само блока, който скоро ще бъде готов. Който не получава квартира — край, става ми най-злият враг! Ако не строим — край теб пълно с приятели! Какво да ви правя? Ако не бях аз, щяхте да си живеете в общежитието и да се радвате на живота. А сега само заплахи.

— Как успяваш? — попита тя и избърса сълзите си.

— Всички това питат. Също и жената на полковника. Отговарям: за сметка на пълна информираност. Тоест знам всичко и за всички.

— Съвсем всичко? — пак попита тя, явно го предизвикваше да бъде откровен.

— Разбрах въпроса. — Серьожа се усмихна самодоволно. — Пак искаш да разбереш кой при кого ходи, докато мъжът му е наряд. Така ли е? Извинявай, не мога. Но за теб ще направя изключение. За да повярваш. Ето ти ме помоли да сложа твоя днес караул...

— Ти ми предложи! — възкликна Глаша. — Забрави ли вече?

— Ти нали се съгласи? Така. А знаеш ли какво помоли той — не знаеш. Нали?

— А, вече всички знаят... — Тя махна с ръка. — Пак да изпратиш Слава Потехин в командировка. А той, мръсникът, право при неговата Ирка.

— Минало — рече пренебрежително Серьожа. — Изоставаш от живота. А това носи опасни последици. Но само между нас. Иначе — край! Край на дружбата.

— Саша Болдирев! — Тя ахна. — И пак ли при неговата Томка?

— Обърни внимание, нищо не съм ти казвал. Само дадох пример за осведомеността си.

— Ще изпратиш ли Саша?

— А какво ми остава, щом ти идваш при мен и твоят знае? И Саша няма нищо против. Какво ми остава?

— Ето че не знаеш всичко. — Глаша пак изхлипа. — Не знаеш.

— Какво не зная? — Серьожа се усмихна и я прегърна ласкаво.

— Нима има нещо на този свят, за което да не съм добре осведомен?

— Не знаеш, че чеченците питат за теб, ония, дето продават до гарнизона. Не знаеш какви въпроси задават за теб и какви пари предлагат!

— И на теб ли предлагаха? — попита той след малка пауза.

— Не е важно — въздъхна тя.

— И взе ли?

— Ще видя как ще се реши въпросът ми с квартирата.

— А какво питат?

— Вече казах. Ще видя какво ще стане с квартирата.

— Можеш да бъдеш по-ясна. Какво питат? Какво искат?

— Глаша? — Изведнъж зад вратата се чу дрезгав мъжки глас.

— Марш у дома! Седнала да се пазари с него... Чу ли ме?

Тя трепна, притисна се неволно до Горюнов.

— Коля, а ти защо си напуснал караула? — извика Серьожа и притисна Глаша. — Неприятности ли искаш? Няма да сложа Болдирев наряд, ще видиш тогава! Ще има да ме молиш.

Глаша се обличаше бързо в тъмното. Щракаха копчета и ципове.

3.

Костя дойде да ме вземе в десет и половина, понеже в единайсет ни чакаха на съвещание при главния прокурор.

— Нещо ново? — попита той, като ме видя да се приготвям пред огледалото.

— Нищо — свих рамене и се постарах да завържа връзката си. — Нула!

Ирина следеше ревниво приготовленията ми, не издържа, плесна ме през ръцете и започна да ми връзва възела. Винаги го прави по-добре. А аз просто не мога в нейно присъствие. Нервнича и се ядосвам в очакване да ме плесне по ръцете. Когато подаде за развод, непременно ще разкажа на бракоразводния процес. Ще кажа — даваше воля на ръцете си. Макар че прави отлични възли. Заради което я търпях толкова години, граждани съдии.

— Няма ли новини от Слава? — попита Коля.

— Ни вест, ни кост — борех се аз с копчетата на ризата. — Запил се е с мечките.

— Завиждаш ли? — попита Ирина и пак ме плесна през ръцете, за да се справи с копчетата.

— Не е тази думата — казах аз. — По-добре аз да бях отишъл. Сега къде да го търся?

И точно тогава телефонът звънна, явно междуградски разговор. Спогледахме се. Мисля, вече казах, че между мен и Слава се установи телепатична връзка, използваме я, когато нямаме пари за междуградски разговори. Значи Слава Грязнов не е пропилил всичко. Оставил си е за едно обаждане, като последния патрон за себе си.

Дръпнах слушалката. Ами ако не е той? Но днес, в сухото слънчево време, толкова нетипично за средата на ноември, телепатичният сигнал бе изключително силен. Не бях сбъркал.

— Къде се губиш? — викнах нетърпеливо. — Докладвай. Само по същество.

— Здравсти, Сашка! — до мен долетя неповторимият му хрипкав глас като след хубав махмурлук.

— Как върви работата?

— Върви при теб, при нас пълзи — отвърнах. — Намери ли нещо?

— Наложих се да пообиколя. Семейството му се преместило при майката на жена му, на сто и четирийсет километра отук. Но намерих отпечатъци. Заснех няколко на дактилоскопична лента, ще донеса и няколко натурални. От бръснача, от огледалото... Чуваш ли?

Прекрасно! Спогледахме се с Костя. Не отиваме с празни ръце. Засега нямаме окончателен резултат. Но сме на път. В някоя графа на статистическия отчет шефовете ще сложат чавка. Това означава, че ще ни оставят на мира, ще имаме още малко време. Седмица-две. А през това време нашият убиец, ако не е свършил патроните, ще оправи още един-двама клиенти. Макар да е възможно те да си го заслужават.

— Кога пристигааш? — извиках в слушалката.

— Нямам пари за билет! — изръси той. — Трето денонощие живея на гарата. Храня се с подаяния.

Повярвах, но разбрах, че е пропил всичко.

— Изобщо не е това, което си мислиш. — Слава възрази горещо, след като отгатна мислите ми. — Наложих се да изкупувам предмети с отпечатъците на Прохоров. Изпрати поне нещо с телеграфен запис. Барнаул, централна поща, до поискване. Край, свършвам. — И затвори.

Погледнах към Костя.

— Константин Дмитриевич, кога ще свърши това? Нашите сътрудници са принудени самоотвержено да гладуват, да харчат за представителни разходи парите, които им се полагат за хранене, път и хотел.

— Защо, да не е поръчвал угощения с роднините на Прохоров? — измърмори Костя.

— Помисли! В Барнаул Слава живее от подаяния! И спи на гарата заедно с бездомниците — възкликнах аз.

Ирина изохка и затули с длан устата си.

— И Володя гладува в гостоприемната Украйна, защото ние, неговите началници, не сме се избавили от останките на развития социализъм — че може за всичко да се разчита на ентузиазма на широките маси! Този ентузиазъм свърши, така да знаете. Чудесно сте информиран по какъв начин се сдобих с ония петстотин долара, за да

се разплатим с украинските фашисти за куршума, поразил помощника на техния вожд!

За малко да се издам. Ирина пак ахна, но вече не затули устата си.

— Впрочем Володя върна ли се оттам? — поинтересува се сухо Костя. — Оздравя ли?

— Трябваше от приличие да започнете с втория въпрос — рекох аз и изгледах под вежди жена си. Сега ще ме изяде! Върви обяснявай къде и по какъв начин си изкарал проклетите долари. В същото време сме бедни като църковни хлебарки, защото църковните мишки отдавна умряха от глад.

— Постави този въпрос там, на оперативното съвещание — продължаваше Костя.

— Ще го поставя, ще кажа! — продължавах да кипя. — А ти, както винаги, ще премълчиш?

— Стига истерики! — обади се Ирина. — Твоят Грязнов се натряскал там без теб и ти ще се изядеш!

Най-накрая тя се справи с копчето, което ми бе подарила официалната любовница, и се отмести малко, като ме огледа критично: ставам ли, или не ставам да седя до министри и генерали?

— Стига толкоз! Вземай го! — рече тя на Меркулов. — Клиентът е готов. Само че искам да те попитам, скъпичък, защо не вземеш и на същото място и по същия начин, за който не питам, да изкараш и за семейството си петстотин долара?

Изломотих нещо, като същевременно направих измъчена физиономия. Може ли да обясни човек? Ще го разберат ли?

Исках да ѝ кажа горе-долу това и мисля, че тя схвана.

При главния прокурор се събраха все същите — министри със заместниците си и председатели с помощниците. Докато седяхме и чакахме да свършат светкавиците, щраканията и въпросите на журналистите, внимателно наблюдавах събралите се.

Пак ще се говори за ръста на престъпността и недостига на пари за борба с нея. Че петдесет процента от икономиката ни вече е сенчеста. Че става жестоко преразпределение на собствеността. Оттук и убийствата на партньори, не поделили милиони долари в различни

сфери на икономиката. Всички ще доказват горещо, че уж липсата на финанси им връзва ръцете. Мисля, че за тази цел не е нужно да си министър, но никога няма да го кажа. Не е там работата!

Просто могъщата социалистическа икономика, която получихме в наследство, не съответства на пазарните отношения.

И докато това е така, ще възникват противоречия и абсурди, с други думи — няма да се свърши мътната вода, в която обичат да ловят риба всички, които не ги мързи. Но можеш ли да го обясниш? Също като случая с жена ми. Тя се интересува само имало ли е или не? И колко пъти? Така се вълнуват и министрите. Ще дадат, или няма да дадат? А пък ако дадат, колко?

— Първи сме — пошушна ми Костя.

Ами да. Толкова заместници и помощници. И всичките развълнувани. Някой ще е дал лиценз за застрелването им. Няма друго обяснение. Но се пита за какво? Те не отговарят за нищо. Само внасят документите за подпис. Стоят в сянката на могъщите си босове. Но първи поставиха въпроса за собствената си безопасност. Или не съм разбрал нещо? Или нещо не знам?

— Искам да ви представя — започна главният прокурор, откривайки съвещанието — моя заместник Константин Дмитриевич Меркулов, който курира следствието и разследването на известното ви дело за поръчковите убийства, а също и старши следователя по особено важни дела Александър Борисович Турецки. Той възглавява оперативно-следствената група, която се занимава с разследването на същите дела.

Ние се надигнахме от местата си, поклонихме се леко и седнахме, като дадохме възможност на присъстващите да гадаят кой кой е.

— Сигурно не знаете още — продължи главният прокурор, загледан в Костя, — че докато подготвихме това съвещание, дойде съобщение за убийството на референта на руския министър на горивата. Станало е край дома му, когато се е качвал в колата си. Куршумът е попаднал под основата на черепа.

— Не трябваше ли да отидем на местопроизшествието? — попита Костя.

Присъстващите ни гледаха осъдително, сякаш сме участвали в организирането на убийството.

— Замина бригада следователи от ФСС и Московска градска прокуратура, те ще ни запознаят с резултатите от огледа... — ни осведоми главният в скоропоговорка, като кой знае защо се стараяше да не гледа директора на службата за сигурност. Оня кимна мълчаливо.

— Безобразие! — обади се министърът на вътрешните работи и очилата му святакаха към нас. — Толкова време убиха...

— Искахте да кажете: толкова хора убиха — поправи го меко Костя и ми стисна ръката. Значи стой мирно, като не те закачат.

— А какво всъщност ви пречи да намерите убиеца? Или са няколко? — попита вътрешният министър.

— Сега ще кажат: липсата на финансиране — въздъхна някой отзад и всички се засмяха тъжно.

— Точно така! — не издържах аз. — Началникът на МУР, член на моята група, в момента е в Барнаул, трети ден не може нито да си тръгне, нито да закуси. Защото е свършил парите си, изхарчени за получаване на веществени доказателства, с други думи — за предметите, върху които са открити, следи от ръцете на предполагаемите убийци. До ден-дневен не можем да откупим куршума, поразил по същия начин един националист от Украйна, защото колегите му са поискали за него петстотин долара залог. А как да сравним куршумите, по всичко изглежда, че са изстреляни от едно и също оръжие?

— Какво ви казах! — обади се пак същият глас от задните редици, но този път без особен успех.

— Не разбирам за какво говорите? — попита недоволно министърът на вътрешните работи и погледна главния прокурор. — Другарят има нужда да оправдае собствената си несъстоятелност. Не може ли повдигнатият въпрос да се реши на съответното равнище и в работен порядък?

Всички закимаха дружно. Тук един след друг убиват хора, все ценни кадри, а този от особено важните решил да използва благоприятните обстоятелства за свои интереси.

Костя се наведе над ухото ми:

— Изпроси ли си го? Сега разкажи как изкара парите за куршума.

— Може ли да попитам другаря... Турецки? — Шефът на сигурността поиска разрешение от главния. — Колко жертви са

паднали от ръката на предполагаемия убиец или убийци?

Трябваше да знае цялата информация служебно.

— Днес шестата — отговорих.

— По-конкретно, какви хора са? — Главният се усмихна едва забележимо. Явно ни съчувстваше.

— Шест човека! — изрече възмутено вътрешният министър.

Това можеше да означава само едно: и още не сте ги отстранили?

На устата ми беше да кажа, че тъкмо МВР отговаря на първо място за разкриваемостта на убийствата, и да напомня, ако не знае, че в моята група работят и негови сътрудници начело с Грязнов. Именно Грязнов сега мизерства на барнаулската гара.

— Пръв бе убит банкерът Салуцки — започнах спокойно аз. — После пресекретарят на вицепремиера, после полевият командир на чеченските сепаратисти, после украинският националист Меланчук...

— Тези си го заслужаваха — кимна вътрешният министър. — Меланчук агитираше и събираше доброволци за Чечня.

Както го гледах, и се запънах. Ето ти новост. Не съм обърнал внимание... Пак Чечня!

— После по същия начин е убит телохранителят на премиер-министъра на Турция — обадох се аз. — Може да е случайност.

— Тук мога да подсказам — прекъсна ме шефът на сигурността. — Това е доверено лице на премиера, най-близкият му помощник. Между другото, миналата есен идва в Чечня. После натам потекоха пари и оръжие.

— С една дума, оформя се някаква закономерност? — рече главният.

Министрите се спогледаха, заместниците им наведоха очи.

— Да не искате да кажете, че нашите помощници, които падат по същия начин убити, могат да се поставят наравно с тия деятели? — попита ръководителят на Министерството на вътрешните работи и кой знае защо се обърна към мен.

— Съвсем не твърдим подобно нещо — отговори вместо мен Костя. — Засега можем само да констатираме фактите.

Почувствах, че някъде по високото нещо започна да се сгъстява и оформя. Наистина, какво общо има между убития банкер, двамата помощници на министри и убитите от същата ръка или по същия

начин? Ако започнеш да се ровиш, като нищо може да си изкопаеш собствения гроб или гроба на кариерата си.

— Какво знаете за убиеца? — попита министърът на вътрешните работи, като прекъсна продължилото мълчание.

— Фоторобот — казах и кой знае защо извадих едно копие от куфарчето си.

Веднага го грабнаха от ръцете ми и листът тръгна по редиците. Сякаш са могли да видят това лице така, както си седят в министерствата.

Празно любопитство, нищо повече...

— Та аз го познавам! — изведнъж възкликна министърът на отбраната, който до този момент мълчеше. — Само не мога да си спомня откъде. Не ми ли вярвате? Съвсем скоро го видях! Казахте — той се обърна към мен, — че ваш колега сега е в Барнаул със снимката на предполагаемия килър и не може да излети...

— Не може да отпътува — уточни министърът на вътрешните работи. — Разпореди се да го качат на изстребител. И право тук!

Всички започнаха да се усмихват. Ех, че го каза. Сега ще стане ясно, че няма гориво, резервни части, че финансите са недостатъчни.

— Може ли да се обадя оттук? — попита министърът на отбраната домакина на кабинета. — Защо пък не, това е идея. Там имаме авиобаза. Изстребителите са полуразглобени, но ще измислим нещо.

Всички се засмяха. Познаха от раз.

— Какво се смеете? Затова пък транспортната авиация действа — каза министърът на отбраната и избра номера.

— А твоите момчета ги използват за бизнес курсовете си — намигна на присъстващите ръководителят на МВР. — Пари правят. Затова транспортната винаги е готова. Поне делят ли с теб?

Пак се засмяха всички. Много им е весело, помислих си. Имат нужда от разтоварване. Обективно погледнато, не е голяма вината им за това, което става. Но чак толкова да се веселят — не разбирам.

— Фамилия, име и презиме, в кой хотел е отседнал? — попита министърът на отбраната и погледна към мен.

— Полковник Грязнов, Вячеслав Иванович — отговори Костя, като гледаше министъра на вътрешните работи. Да ви видим сега вас.

Лицето му се издължи. Но не се направи, че не познава сътрудника си.

— Вячеслав Иванович? Че той е един от най-добрите ми ченгета, поверил съм му временно Московската криминална милиция. Веднага ще го намерим! В кой хотел е?

Я как се разтърчаха, помислих аз. Заради себе си ли се изплаши, или заради Слава?

— С бездомниците — отговорих. — На гарата. Проси милостиня. Понеже от три дни не може да си купи храна. Едва успя да се обади.

Да не съм на мястото на главния прокурор, помислих си аз, докато гледах издълженото му лице. По дяволите. Нека поне веднъж чуе цялата истина.

— Александър Борисович, как мислите. — Главният прекъсна мълчанието, придружено от сумтенето на двамата силови министри, които избираха своите номера. — Има ли някакви сведения, че този терорист или група терористи ще се прехвърлят на висши държавни лица?

„Зависи как ще се държат лицата!“ — щях да изтъряся, но като срещнах искрящия поглед на Меркулов, се отказах. Все пак се изплашиха за собствената си кожа? Но от друга страна, терорът срещу висши чиновници може да предизвика дестабилизация в страната, независимо от ролята и влиянието им върху това, което става. Така че трябва да хванем този стрелец-самотник — а аз бях уверен, че е сам.

— Засега не мога да кажа нищо определено — вдигнах рамене.

— Дявол знае! Предполагам само, че от него всичко може да се очаква. Стреля от голямо разстояние, със заглушител, при всякакво осветление. Стреля само веднъж. Всеки изстрел е от класа — сякаш е специалист по черепно-мозъчните травми. Куршумът прекъсва гръбначния стълб там, където се съединява с главния мозък. Смъртта настъпва мигновено и на практика безболезнено. Сякаш на човека изведнъж му е станало зле на сърцето.

— Да завидиш на такава смърт — въздъхна някой от задните редове.

— Накратко — продължих аз, — докато хората разберат какво става, терористът успява да изчезне. Трябва му не по-малко от

петстотин метра гарантирана сигурност за дадения охраняем обект, за да не попадне куршумът на посоченото място. В тила например...

— Също добре — обади се шефът на безопасността.

— Излиза, че може да ни изпозастреля като пилци? — попита вътрешният министър.

— Зависи какви мерки за сигурност са взети. — Аз свих рамене. — По правило той стреля отгоре. Защо всички, в това число и охраняемият обект, не си сложат еднакви шапки?

— Ще се оправим сами... — каза тихо всесилният шеф на охраната на президента. — По-добре отговорете какво е необходимо, за да се хване този стрелец?

— Попитахте ме — отговорих — казах аз. — За да го хванем, трябва да го разобличим за извършеното, а също да го идентифицираме. За да го идентифицираме, трябва да видим какво е намерил в Барнаул полковник Вячеслав Грязнов.

Няма да ставам главен прокурор, тогава какво губя?

— Не можете ли да отговорите на въпросите ни без него? — попита някой от страни.

— Не съм бог Шива, имам само две ръце — отговорих. — Грязнов се занимава самостоятелно с различни епизоди от делото, свързва се с федерацията по стрелкови спорт на Русия. Дали нямат някой Робин Худ. Търсят го по дадените белези, но засега няма отговор. Затова много неща са в ръцете на Грязнов.

Погледнах накриво Костя. Седи и безучастно крие очи. Или се е отказал от мен, или изцяло одобрява поведението ми.

— Можем да констатираме едно: нито с милиметър не се приближихме към разгадаването на тази история — каза вътрешният министър, като се обърна към главния прокурор. — Има си обективни и не съвсем обективни причини... Но не му е времето да анализираме. Едно е ясно: убиецът се е върнал в Русия. Като съдя по фактите, които знам за днешното убийство, изстрелът пак е от голямо разстояние. Ще можем ли някога да прекъснем страшната нишка на убийствата? Или ще стоим и ще чакаме: кой е следващият? Какво ни е нужно? Конкретно?

— Нещо много малко: да не ни се пречи — главният прокурор се усмихна и кимна към нас.

4.

Слава Грязнов бе доставен при мен след четири часа благодарение на обединените усилия на армия и милиция. Бе здрав и читав, но с насинено око. Седеше в ъгъла на кабинета ми, поглъщаше огромно количество горещ чай с пасти, за които състрадателната Лара ходи два пъти.

Разглеждах донесените снимки и ги сравнявах с фоторобота. Горедолу прилича. Не мога да кажа, че много. Значи пак трябва да викаме ония приятелчета Дмитро и Микола. Опасно е да се доверяваме на показанията на бабите съседки. Склерозата си е казала думата. Вярно, остава още кварталният милиционер и пиколото Бичков.

Сега криминолозите сравняваха доставените вещи на Прохоров с отпечатъци от пръсти и отпечатъците, намерени в стаите на хотел „Мир“ и по предметите в наетата от заподозрения квартира. Работата кипеше. Компютрите подпушваха, хората не вдигаха глава.

А Слава нагъваше пастите, пиеше чай и ми намигаше с удареното си око.

Очаквах резултатите, разбирайки, че сега от тях изцяло зависи репутацията ми след предизвикателното ми поведение на съвещанието при главния.

Неочаквано се разнесе междуградско позвъняване.

Грабнах слушалката с предчувствие за нещо лошо. Според мен лошите новини по телефона винаги са предшествани от такива тревожни позвънявания.

Наистина. Обаждаше се Володя Фрязин от Украйна.

— Тези националисти твърдят, че не съм ги бил разбрал правилно! — викаше Володя. — Дават куршума, но настояват да остана при тях заложник. За тях куршумът бил национална светиня. Да бъде обследван и да им се върне — тогава ще ме пуснат!

— Володя! — завиках аз. — Откъде се обаждаш?

— От техния щаб — отговори Володя. — Взеха долларите, а сега съм техен заложник.

— Дай да се обади някой от старшите — казах аз. — Само спокойно. Не се поддавай на провокации.

Чуваха се някакви гласове. После пак се обади Володя.

— Казват, че не разбират руски. Какво да правя, Александър Борисович?

— Нека се обади някой от тях. Чуваш ли ме? — повторих аз. — Ще ме разберат. Знам какво да говоря. Ах, гадове...

Най-сетне на телефона се оказа някой голтак, познах го по гласа.

— Слухаю! — каза той на украински.

Говорих три минути. Не ме прекъсна. Слушаше. Сигурно се стараеше да запомни всички идиоми, ако някога му се наложи да ги повтори.

Слава подсвирна възхитено. На другия край на жицата цареше гробовно мълчание. Или бяха затворили, или обмисляха чутото.

— Аз тебе ще те присъединя към Русия самолично, със собствената си ръка — заплашвах яростно, — ако моят човек не се върне още утре със сутрешния самолет!

Лара надникна в кабинета.

— Кого псуваше? — попита тя и ококори очи.

Не й обърнах внимание, очаквах какво ще ми отговорят. Оттатък нещо мънкаха, въздишаха и си шепнеха. В края на краищата получиха доларите. По дяволите националната светиня, дори ако москалите не я върнат. Ще намерим друга... Почти чувах тези думи, произнасяни там. Още повече в началото на отоплителния сезон. Ще вземат да спрат газа. От тия москали всичко може да се очаква. А не щем пак да тракаме зъби. Изобщо за предпочитане е да не спорим с прокуратурата. Дори да не е нашата. Те винаги намират общ език.

— Утре ще долети — отговори друг глас на чист руски език. — Посрещайте го. Самолетът излита от Киев в десет и петнайсет.

И затвори.

Погледнах победоносно Слава. Той вече се беше заситил и се изтягаше блажено в креслото ми.

— Сега да имаше гореща вана и двеста грама арменски... — размечта се той.

— Трябваше да почнеш с ваната — забелязах аз. — Коняк ще има. Но отначало да се посъветваме... Да си срещнал случайно Горюнов?

— Той там ли е? — учуди се Слава.

— Нали трябва да се крие някъде. Странно, не ти ли се струва, че всичко се върти около този Алтай?

— Нещо повече. — Саша се прозина. — Прохоров и Горюнов са служили в една и съща воинска част. Знаеш ли, като видя фоторобота, жената на Прохоров попита: кой е този?

— А така! — подсвирнах аз. — И ти си мълча?

— Не исках да те разстройвам — продължаваше Слава, като се бореше със сънливостта си. — Между другото Горюнов е бил там писар, а Прохоров — командир на взвод.

— Не ти ли се струва, че има много странни неща? — Само не заспивай. Можеш ли да говориш с мен?

— Да отложим за утре — каза той и веднага захърка.

Лара пак се подаде в кабинета. Имах усещането като че ли дава ухо на всичко, което става тук.

— Шт... — допрях пръст до устните си. — Не виждаш ли — преуморен е.

— Каква миризма се носи покрай него! — Тя смешно сбърчи носето си (дори ми се прииска да го целуна). Изправих се, за да притворя вратата.

— Не знаеш още някои работи — съвсем ясно промълви Слава, без да отваря очи, когато сложих ръцете си на раменете на Лара.

Веднага ги свалих, сякаш на вратата е застанала жена ми.

— Пак там е служил синът на генерал Тягунов, когато те молиха да търсиш — каза Слава и отново захърка.

Седнах на бюрото и забарабаних отгоре с пръсти. Посочих с очи вратата на Лара. Трябваше да си събера мислите.

Какво става? Днес министърът на отбраната позна човека от фоторобота, виждал го е някога. Разбирам от вазомоторни реакции. Той не очакваше да го види. И беше поразен като мен, когато помислих, че вече съм срещал някъде този юнак. Само не мога да си спомня къде. А трябва. По-нататък. Двамата с министъра нямаме и не може да имаме общи познати. Не сме се засичали никъде, освен на съвещанията при главния прокурор. Тогава общите познати се изключват. Но има и друго. Този килър е минал пред очите му, а също пред моите. Може да е било за кратко време, но се е мярнал. Тогава къде и как е могло да стане?

Повървах из кабинета. Хъркането на просналия се в креслото Слава Грязнов ми пречеше и отвлечаше.

Трябва отново да се обмисли много добре всичко. Изясниха се интересни неща. Благодаря на спящия в креслото ми Слава Грязнов. И тъй, офицерите са служили в една военна част. Затова ли писарят на полка става помощник на заместник-министъра на отбраната? А как се е оказал там синът на генерал Тягунов? По дяволите, какво се крие зад това?

На вратата се почука.

— Влезте, отключено е! — казах аз, като предположих, че е Лара. Но бе куриер от ФСС.

— Наредено ми е да ви предам заключението от балистичната експертиза от криминалната лаборатория на държавна сигурност.

— От сутрешното убийство на помощника на министъра? — попитах аз.

— Там е казано всичко — отвърна сухо куриерът и като козирува, напусна кабинета ми.

Как можах да забравя! Шести куршум за месец и половина. Остава само да ги сравним. Отворих плика с треперещи пръсти. Предишните актове от експертизите бяха в сейфа ми. Затова като извадих актовете от сейфа и сравних с новите данни, видях характерните нарязи върху снимките на извадения куршум и разбрах: първата винтовка! От която застреляха банкера Салуцки. Не можеше да има грешка. Но пак трябва да се съпостави. Сутринта ще трябва да дам на експертите от Научноизследователския институт съдебните експертизи, сега са си заминали. Постарах се да се овладея. Защото се развълнувах прекалено много. Две винтовки.

Излиза, че килърът се шляе из градове и села с две винтовки? Или просто ги сменя след всяко убийство? Какво дава това? Същото, което и изстрелът под основата на черепа от голямо разстояние. Тоест печели време. Не е глупав, трябва да разбира, че някога ще се разкрие.

Той или си е набелязал ограничени цели, или се стареа да натръшка колкото се може повече, преди да го разкрият. И пак е в Москва... Къде ще се окаже по-късно?

И кой е следващият в списъка му?

За тази цел трябва първо да разбере какво ги свързва? Имам предвид убитите. Ще добавя, че Горюнов, с когото заподозреният в

убийствата е служил в една част, се страхува от него. Защо? Това трябваше да разузнае Грязнов там, в полка, като знаеше, че Прохоров и писарят са служили заедно. Макар че роднините на безследно изчезналия Прохоров са изпързали Слава за солидна сума, та той затъна там, в Барнаул.

Погледнах съчувствено спящия, хъркането му тъкмо премина в мелодично подсвиркване.

Но да продължим интересните си разсъждения, казах си аз. Сега си заслужава да покажем работа не на министъра на отбраната, а на заместника му. На генерал Тягунов. Има смисъл. Синът на Тягунов е служил в същия полк. Може генералът също да е познавал по някакъв начин този Прохоров. Може да е отседнал у тях, когато е минавал през Москва, всичко се случва... Ако военният министър е виждал този офицер, то заместникът му още повече трябва да го познава. Не е изключено.

Интересно, че в цялата история имаме две отправни географски точки. Алтай и Чечня. Интересно, че и двамата офицери са изчезнали безследно в дяволската Чечня. Хубаво ще е да научим: едновременно ли или поред? При това Тягунов-старши помоли именно мен да издирвам сина му. Не, тук имаме просто съвпадение. Винаги съм знаел, че в живота има повече от достатъчно съвпадения. Веднъж като студент пътувах в метрото и на „Сокол“ се качи симпатично момиче. Погледнахме се и нищо повече. На сутринта пътувах по същата линия от станция „Белоруска“. Щом влязох във вагона, веднага я видях седнала до вратата, през която минах. Разбира се, веднага се познахме. И не можехме да дойдем на себе си от изумление. Наложих се да се запознаем, въпреки без продължителни последствия. Срецахме се два пъти и непрекъснато обсъждахме случилото се. Браво, коментирахме, докато се събличахме, да се срещнем в такъв огромен град, да влезем в един и същ вагон, на един влак, да пътуваме в една посока, по едно и също време... Това ни пречеше да се наслаждаваме на секса. Просто не можехме да говорим за друго.

Така и се разделихме, без взаимни претенции. Но това бе началото. На следващия ден след раздялата се сблъскахме на площад „Свердлов“ Този път се отдръпнахме един от друг. Беше десет и половина вечерта, тя се връщаше отнякъде, изморена, но доволна, въпреки, не беше сама...

Тогава замъкна новия си познат в другия край на вагона и ме оглеждаше ужасена. Това е някаква мистика, помислих си аз и гледах след нея. Дали провидението не ни е избрало един за друг? А ние не сме разбрали?

Но да се върнем на нашите работи. Главата ми се върти от предположенията! Но нещо се оформя...

И тъй, фотороботът не направи особено впечатление на тези, които са виждали и познават Прохоров. Преди да се пренесе в царството на Морфей, Грязнов изломоти нещо по този повод. А после министърът веднага каза, че го е виждал някъде... Какво означава това?

Машинално избрах номера на Меркулов. Щом позна гласа ми, секретарката му веднага ни свърза. Въпреки късния час още не беше си отишла.

— Нищо не излиза — казах аз. — Грязнов спи, сега не му е до нищо. Представяш ли си, оказва се, че и двамата са служили в един полк.

— Кой? — не разбра Костя.

— Горюнов и Прохоров. Чиито документи са били у наемателя на „Садовое“...

— Така-така! — заинтересува се той. — И какво?

— Нищо. Жена му не познала мъжа си по фоторобота.

— Чия жена, говори по-ясно!

— Не моята... — отвърнах раздражено. — Жената на Прохоров.

— Може да се е направила, че не го познава — отвърна спокойно Костя. — Преуморил си се от работа. Трябва да правиш компания на Слава Грязнов. Отивай си.

Затворих телефона и огледах мирно похъркващия Грязнов.

Слава богу, че не чу нищо. Нали една съпруга, като види фоторобота на предполагаем убиец, никога няма да признае, че е мъжът ѝ, дори да е той.

Но Слава също разбира това. И се интересува не толкова от отговора ѝ, колкото от първата реакция. А не сме я видели нито аз, нито Костя. Все едно — още е рано да отхвърляме версията, че Прохоров е убиец...

Безцеремонно разтърсих похъркващия Слава.

— А... какво? — подскочи той, като мигаше.

— Пристигнахме! — рекох. — Значи показва на жената на Прохоров фоторобота...

— Старче, успокой се, не е Прохоров. — Слава се усмихна без злорадство. — Съчувствам ти, само не знам как да ти помогна. А къде е обещаната чаша коняк?

— Нали видя снимките му — казах аз.

— Така, както и ти. — Той сви рамене. — Но не си видял реакцията й. А аз я видях. Да, прилича по нещо, и ти ще кажеш същото. А жената ще рече точно: не е той. Или той е. Ще го кажат очите й. За какъв ме вземаш, щом ще ми задаваш детските си въпроси? Разбирам, че собствените версии приличат на истина, но в случая нищо не може да се направи.

— Не аз. Константин Дмитриевич ни подозира в недостатъчен професионализъм — кимнах към телефона.

— Да върви по... — Слава се протегна в креслото. — Не съм глупак. Попитах: познавате ли този човек? А тя ми дава снимките на мъжа си. Това, което донесох, е една десета част. Не ми даде повече. Пък и не е необходимо.

А нали е изчезнал мъжът й. Как да се държи, ако е той? Да го изпие с очи? Да се зарадва? Но на какво да се радва, ако е друг човек?

— Казах й, че го търсим като безследно изчезнал — продължи Слава. — И тя ми повярва, разбираш ли? А аз я излъгах.

— Едно ме смуцава — казах аз, — защо са ти продали вещите му? Убитите от мъка най-малко мислят за това. Още повече че търсиш техен близък.

— Пак излъгах. — Слава въздъхна. — А ти ме разобличи.

— Значи все пак ги пропи?

— Все пак имаш лошо мнение за мен — отвърна той. — Видях как живее жената с две деца и болен свекър, без мъж. И им казах, че тези предмети трябва да бъдат изкупени. И дори се подписах на някаква квитанция, която намерих в джоба си. Май беше някакво старо постановление за обиск, което не съм използвал.

Пак се спогледахме. Какво щях да правя без него?

— Прости ми, ако можеш — казах. — И да го забравим като страшен сън. Не ми обясни кой ти удари окото?

— Заспах на гарата, в стаята за майки с деца, изведнъж тичат местните милиционери и започват да ми извиват ръцете... Сигурно

нещо не са разбрали. И се наложи да се бия. Те извикаха подкрепление. И едва след около десет минути ми поискаха документите. Когато видяха, че пред тях стои шефът на МУР, ме изпратиха за Москва. Безплатно, със спецдокументи.

Колкото по-многословни отговори дава, толкова повече въпроси предизвиква.

— Последен въпрос. Ако не искаш, можеш да не отговаряш.

— Е? — разреши великодушно Слава.

— Как се озова в стаята за майки с деца?

5.

Серьожа Горюнов пристигна в бившия си полк около пладне.

Както и преди, около поделението имаше будки, от които надничаха смугли брюнети с черни мустаци. Изглежда, контингентът се е сменил. Серьожа не позна никого. Тези, които го следяха, отдавна са заминали. Изпратили са роднините си на своето място, оказало се доходно.

Впрочем беше доходно, докато Серьожа осигуряваше материално целия полк, тоест навреме повишаваше звания и плащаше заплатите.

— Кой е дежурен по полк? — попита той строго дежурния по КПП, като показва документа си.

Дежурният се замисли. Още е млад. Скоро е произведен, за първи път е сложен — Горюнов определи с точно око.

— Сигурно майор Холин? — попита той.

— Ах, да, Холин... — трепна сержантът. Подпухнал от сън, още не можеше да мисли. Серьожа сам виждаше, без неговите обяснения, какво се е изменило в частта. Непочистен плац. Размотават се войничета, раздърпани, небръснати, ръцете — в омазнените джобове на памучните панталони.

— Ами извикайте го, какво стоите! — Серьожа се намръщи.

Май само това не се е променило: Холин, както и преди е дежурен и както и преди е майор. Той, Горюнов, съумя, по-точно успя да му присвои това звание малко преди да си замине. А сега — така ще си остане майор. Така и ще умре без калпака, който се полага на полковник.

Холин веднага дойде — остарял, отслабнал, смотан.

— Серьоженка! — Той заряза субординацията и веднага се хвърли да го целува. — Родничкият ми! Нима пак при нас? А казваха, че май си бил при самия министър...

— Ами минах, трябва да поговорим. — Горюнов се огледа. — Къде можем да поговорим в този бардак?

Холин махна с ръка. Лицето му се изкриви. Бардакът си е бардак. Впрочем имаше го и преди. Но имаше и армия. Сега остана само бардакът.

Влязоха на територията на частта, седнаха в стаята на дежурния.

— Виждаш ли какво става? — попита Холин и кимна към прозореца. — Щом си замина, всичко започна да се руши. „Бащицата“ се пропи, пенсионира се, получи удар. Последно сме вземали заплати през май. Нали сега служиш при министъра, това ли е реформата в армията? Когато офицерите се пропиват и бягат, където им видят очите?

— Всеки ден чета за това по вестниците — прекъсна го раздражено Серьожа. — Каж ми друго. Ваня Прохоров не се ли е появявал тук?

— Не, ни вест, ни кост. Откогато се изгуби след Паша Тягунов в Чечня, така и не се чу. Семейството му е тук, сигурен съм. Можеш да питаш Надя, жена му... — Холин намигна на Серьожа и го ръгна в хълбока. Но го направи някак унило, без предишната игривост.

— Нашите жени постоянно си спомнят за теб. Какво време беше, казват. Направо епоха. Това беше преди Серьожа. Не, не, след Серьожа. Не са те забравили. А колко бебета са кръстени на теб! И все гадаеха: как ли са се развили там отношенията им с Ала Тягунова?

— Май и на теб ти е интересно? — Горюнов се усмихна и запали цигара.

— Че как! Помня, като се хванахме на бас. Ти първо загуби, после си навакса. Когато тя дойде през нощта при теб. Помниш ли?

— Да, помня, помня — измърмори Горюнов, но мислеше за нещо свое. — Значи няма никакви вести?

— От Прохоров ли? Или от Тягунов? — попита Холин.

Серьожа го погледна внимателно, сякаш го виждаше за първи път.

От кого наистина? За кого да пита? Искаше да научи кого подозира милицията. Казват, че направили фоторобот.

Но кой знае защо заедно със заподозрения непрекъснато си спомня Павел Тягунов, Алиния мъж...

— Идва следовател от Москва при Надя Прохорова — съобщи Холин. — Показвал съставения портрет.

— И какво? — наостри слух Серьожа. — Чий портрет?

— Не го разпознала, но казва, че приличал на някого. Попитай я. Искаш ли да отидем двамата? Следователят взел от нея снимки на Иван за разпознаване. Издирвали го като безследно изчезнал. Но тя не е глупава, веднага разбрала. Не прилича, казва, за първи път го виждам. Кога е било следователите от Главна прокуратура и от Московската криминална милиция да издирват безследно изчезналите? А щом го търсят, значи е жив, но е забъркал някаква.

— Надка беше разсъдлива — съгласи се Серьожа и отпусна възела на връзката си. — Обаче наистина ли не е приличал, или е излъгала?

— Нали ти казвам — приличал на някого. Но не си спомня на кого. Само не на Иван. И когато му дала неговите снимки, следователят видял всичко. Пък може и да го е познала, но да не се е издала. От женско състрадание, не иска да натопи някого. Не иска да я мъкнат като свидетел. Така разбрах от разговора с нея.

Значи са ме изпреварили, помисли Серьожа. Нищо не са разбрали, но са ме изпреварили. С един ход. Не биваше да го допускам. Трябваше пръв да разбере какво става... Този Турецки има верен нюх. Попаднал е на следа. Как да го използвам така, че и аз да оцелея, и делото да не пострада?

— Добре — рече Горюнов и стана. — Поговорихме си засега. Ще се поразходя малко. А после ми намери кола, да ме закара обратно на летището.

— Ами с колите... — въздъхна Холин. — За съжаление ще трябва да почакаш.

— Не разбрах! — Горюнов стана рязък. — Какво значи да почакам?

— Които стават — са на път. Командирът на полка замина от сутринта в дивизията. Заместниците му също са някъде... Оплака ми се дежурният от гаража. Останалите не са в движение. Нито резервни части, нито бензин... Само бетеерът, с който се вози твоята Ала, помниш ли? Той е на мястото си. Цял. Музеен експонат. Почти не го пипаме. Всички помнят.

— Първо, не е моя — каза Горюнов. — Направо забрави!

— Случило ли се е нещо? — разтревожи се Холин. — Когато заминахте двамата, всички само за това говореха...

— Какво ли не се говори! — кипна Горюнов. — Да не чувам повече тия намеци. Ясно?

— Ясно. — Холин виновно заклати глава. — Значи няма да останеш поне до утре?

— Нямам време, Пьотър Авдеевич — каза Горюнов. — Ще отида да се поразходя. След половин час колата да е готова. Може и танк. Не ме засягат вашите трудности! И ще видим тая работа защо и къде се разхожда началството ви, а полкът е изоставен без техника.

Той тресна за назидание вратата и излезе на плаца. Там се провеждаха занятия. Много нови лица. Почти всичките непознати. Не го познават. И слава богу.

Мина край клуба. Някога тук кипеше живот. Репетираха, пееха.

Онази сутрин Серьожа Горюнов гледаше от прозореца на щаба през оградата на частта как дежурят чеченците. Вече трима клечат. Чакаат. Откъде се взема това търпение?

Зад гърба му полковник Романов, „бащицата“, подписваше някакви списъци и ги поглеждаше разсеяно.

— Всичко ли си взел предвид? — попита за кой ли път Романов. — Да не стане като миналия път с телевизорите? Ту за един нямало, ту за друг...

— Винаги ще има недоволни, Николай Василиевич, колко пъти да обяснявам? Ако нямаше телевизори, нямаше да има недоволни. Основен закон на социалната справедливост. Поне викахте ли милиция? Докога ще продължава това?

— За чеченците ли питаш? Че на кого пречат? Все си седят — добродушно отвърна „бащицата“. — Идваха вчера от криминалния отдел. Откараха ги, после ги пуснали.

— После ще дойдат от корпуса и ще кажат, че им продаваме оръжие.

— Добре де, ще се оправим с тях... — „Бащицата“ вдигна поглед от списъците. — Ти ми кажи за другото. Обажда ли се в Москва?

— Тази нощ — въздъхна Серьожа. — Всичко е нормално, какво се вълнувате? Засега полковник Романов не е в списъците за пенсиониране. Повереният ви полк показва прекалено добри резултати по време на инспекторските проверки! Ценен кадър сте, Николай Василиевич. Министърът на отбраната няма да се раздели лесно с вас.

— Ти по-внимателно. Не можеш, без да ухапеш. И какво значи — засега?

— Ами докато тези... — Серьожа показа с брадичка през прозореца — висят тук. И не бъдат взети никакви мерки.

— Какво ще ми заповядаш, да ги разстрелям ли? — Полковникът се изчерви силно. — Говори, обаче не прекалявай! Ще ми поставя условия. Ами ако те казват, че идват да гледат офицерските жени? Ще забраниш ли? Ако техните мъже само се смеят? А ти искаш най-много, така ли?

— Кого ще разстрелвате? — В кабинета влезе Аглая Степановна, без да чука. — Бе бодра и подмладена, а зад нея вървеше омайната Ала Тягунова. И в кабинета сякаш стана по-светло, сякаш се изгладиха бръчките по усмихващото се лице на полковника.

— Какви ужасни думи говорите, Николай Василиевич! — продължаваше библиотекарката. — Вашият адаш, великият писател, нямаше да одобри!

— За кого говорите? — попита Ала и седна на стола, без да чака покана.

— Моля ти се — ужаси се Аглая Степановна. — Как можеш да питаш! Да не познаваш Гогол... Николай Василиевич, ще ви отнемем една съвсем мъничка минутка. Намерете начин да въздействате на този вироглав Белугин. Нямам думи! Отказва да извика от Барнаул акордьора за пианото и не ни дава дърводелски инструмент!

Романов погледна въпросително писаря си, после попита:

— Извинете, за какво говорите? За какво ви е инструмент? Какво, нямаме ли дърводелци в полка?

— Каним се да поставяме опера — каза Серьожа и размени поглед с Ала. — Ще си отваряме устата на фона на запис. Но все пак трябва да репетираме. Затова ни трябва акордьор.

— Ах, опера! — „Бащицата“ се плесна по челото. — Така кажете.

— Не се правете на скромни, не се правете! — Аглая Степановна се закани с пръст на Горюнов — На фона на запис... Може някой да пее така, но вие с Алочка такъв дуе ще направите! И съпругата ви ще пее, Николай Василиевич. Не се съмнявайте, всички ще привлечем да участват.

— И мен ли? — „Бащицата“ притисна ръка на гърдите си. — Поне ще ме пуснете ли на репетицията?

— Разбира се, нали сте нашият меценат — изпусна се тайнствено Аглая Степановна. — Значи така да предадем на този ужасен Белугин?

— Да — кимна доволен и ухилен до ушите „бащицата“. — Още повече че приближава прегледът на художествената самодейност. Има заповед до корпуса... — Той пак погледна въпросително Серьожа.

Горюнов направи пауза и кимна. Да, което е вярно, вярно е.

Ала дръпна библиотекарката след себе си да излизат, но Аглая Степановна изведнъж страдалчески се усмихна и сложи театрално ръката на челото си.

— Ах, щях да забравя. Само че не знам дали си заслужава? Добре де, щом съм почнала, да ви отнема още една скъпоценна минутка. По-миналата нощ, когато ме осени идеята за операта, докато гледах този прекрасен дует, ме настигнаха момчета с маски... Не помня какво говореха толкова разгорещено, може да са се клеели в любов към литературата, но после ме повалиха на тревата и също ми сложиха маска...

— Как? — извика Ала и притисна с длан устните си.

— Представяте ли си? — продължи библиотекарката развълнувано. — Вие сте мъже, ще ме разберете. Но пред Алочка не искам... Естествено, започнах да викам за помощ. На виковете ми се притече още един взвод. И също с противогази. Но аз не знаех, че сте започнали учения.

— И какво? — успя да каже „бащицата“.

— Ама не мога пред Алочка! — Аглая Степановна се възмути.

На сутринта личният състав на полка бе построен на плаца. С противогазите.

Покрай редиците маршируваше полковник Романов, офицерите и Аглая Степановна. От прозореца на клуба ги следяха Ала и Горюнов.

Плочата се въртеше, звучеше музиката на Верди. Дует от „Травиата“. От нажеженото небе струеше непоносима жегга. Над размякнатия асфалт, където ставаше странно действие, трептеше мараня...

— Дяволска работа! — възкликна Ала. — Какво, да не иска да намери виновника по противогаза? Не знаеш ли кой го е измислил?

— Капитан Холин — отговори Серьожа. — Изключителен идиот.
— Но защо й е? Не разбирам! — възмути се Ала.

Процесията се премести бавно покрай редицата. Жегата се усили, под маските се лееше пот. И не само пот. По панталона на едно войниче — ай, ай — се стече тънка струйка. Право в ботуша.

Аглая Степановна спря. Спряха и другите. Явно краката на войника трепереха от страх. Е какво, той ли е? — попитаха мълчаливо потните офицери. Но тя се усмихна лукаво.

— Не, не е той, сторило ми се е. — И продължи бързо нататък, без да гледа вече никого. Видя каквото искаше. А останалото не е ваша работа. Офицерите погледнаха с облекчение след нея. Май се размина без произшествия. Няма да има купон, тоест скандал.

Ала и Серьожа също гледаха, надвесени от прозореца. Раменете им се докосваха. Той погледна под вежди към нея. В това време на плаца правеха развод. Взводът на лейтенант Тягунов тръгна на полеви занятия в пълно въоръжение.

— Не знам дали да й съчувствам, или...

— ... да я поздравяш — промърмори Серьожа. — Щеше да си умре стара мома. Разбира се, поздравя я.

— Тук всички сте мръднали — разсърди се тя. — Става ми страшно. Какво гледаш?

— Влизам в ролята си. — Серьожа повдигна рамене. — Защо, не може ли? Мъжът ти забранява?

— Не му е до мен. Загрижен е за бойната и политическата подготовка. Но той е войник до мозъка на костите. Това му е в кръвта. Ами ти какво правиш тук с твоя глас?

— То пък един глас. — Той махна с ръка. — Да беше ме чула в столицата. Учих в консерваторията, близо до теб. А си повредих гласа тук, на студа...

— Какво говориш? — изуми се тя. — Ти — в консерваторията? А как се озова тук?

Той пак махна с ръка. Какво да си спомня. И разказа без желание:

— Влюбих се в една професорска дъщеря. Тя забременя от пръв поглед. А татенцето ми заби слаб в книжката. Изгониха ме още от първи курс.

— Дали съм те виждала там? — Тя присви очи. — Не си спомням.

— Затова пък аз те помня — каза той сериозно. — Гледаше всички отвисоко. Кого ще видиш? Имаше такива поклонници. Караха те с вносни коли.

— Вярно, имах... — тъжно се съгласи. — Къде ли са?

— И кой вятър те довя тука?

Те се погледнаха в очите.

— Светът е малък — рече Ала. — Как се озовах тук? Влюбих се! Така внезапно, силно и безогледно. Такова момче и толкова мъжествено, целеустремено, иска да става маршал, не какъв да е. И аз хлътнах. Ти казваш за дъщерята на професора. В такъв случай моят Тягунов щеше да сметне, че е длъжен да се ожени. Чувство за дълг. Ти не можеш го разбра.

— Къде ти... — Той махна с ръка. — А от пръв поглед се вижда, че никога няма да стане маршал. Трябват други качества.

— Колкото и да е странно, не е кариерист — въздъхна тя. — Нещата не стоят така. Искан над него да има колкото може по-малко маразматизи. Като вашия „бащица“...

— Че какво „бащицата“? — Горюнов се обиди заради началството. — На кого пречи да живее? Ще послужи твоят Тягунов и ще стигне до извода: колкото по-малко маразматизи има над теб, толкова повече са идиотите под теб. Като Холин. Върви, че кажи кое е по-лошото.

Тя го наблюдаваше с интерес. Той схвана погледа ѝ посвоему. Приблужи, погледна я, без да мигне. Тя го предупреждава:

— Да ги нямаме такива... Веднага да се разберем. Чу ли? Добре, тукашните дами са те разгледали. Но аз съм свикнала да бъда глезена.

Седна на перваза, замаха красивите си крака, от които той не можеше да откъсне очи.

— И все пак, Горюнов, какво чакаш тук? С твоите способности...

— Значи има какво... — промърмори недоволно той.

— Ох, не ми говори! — Тя врътна глава. — Решил си да съблазниш старата женена жена? Решил си да изиграеш ролята на неразбрания и самотен горделивец? Хайде без тия! Мисля, че днес в този пек вече няма да можем да репетираме. По-добре да отидем да се

изкъпем. Такива места има тук, такава красива река. Виж как гонят по плаца бедните момчета. Не им ли е жал?

— И мен са ме гонили, но нямаше кой да ме съжали.

— Чуй на фона на каква варварска музика маршируват! Можеш да пукнеш! Тук някъде видях...

И зарови из плочите. Серьожа стоеше над нея и жадно разглеждаше златистите къдрици на шията ѝ.

— Ето! — Ала извади стара плоча, издуха прахоляка. Намигна дяволито, сложи я на грамофона и го пусна на най-силно. Зазвуча прочутият победен марш.

Огледаха я. Офицерите, които провеждаха строевите занятия, сякаш бяха недоволни, но войниците — напротив, те като че ли се събудиха и започнаха дружно и отчетливо да бият крак, като се равняваха по прозореца.

Ала им изпрати въздушни целувки. И момчетата вече имаха съвсем друго настроение.

Като си спомни този епизод, Серьожа се усмихна неволно. А после отидоха да се къпят на реката. Двамата. И точно до реката се натъкнаха на взводовете на лейтенантите Тягунов и Прохоров. Войниците копаят окопи, взводните със секундомери в ръце ги наблюдават — нали има състезание...

Но войниците изведнъж спряха да копаят. Гледат приближаващата се Ала, която сега е само по бански. И Горюнов съблича в движение гимнастърката си.

— Паша! — извика на мъжа си. — Да не сте луди да копаете в тоя пек! Дай команда да отидат да се къпят!

— Не пречи! — не обърна внимание на предложението Павел. — Репетирай. Вие какво, заспахте ли?

Той се скара на войниците, а те не можеха да откъснат очи от Ала, която разплиташе разкошната си коса.

Тя видя всичко и се провикна:

— Хайде, момчета, слушайте моята команда! Всички във водата! Кой ще доплува пръв до другия бряг? — и се засили напред.

— Графинята тичаше с променено лице към езерото — тихо, но злобно произнесе Павел Тягунов, но така, че Серьожа Горюнов да го чуе. Въпреки това той също се затича към реката, като събу в движение

ботушите си. Вече никой нищо не правеше. Всички само гледаха как тя умело плуваше към другия бряг, а Серьожа я догонваше.

И там, на средата на реката, тя легна по гръб и разпери ръце. Серьожа се приближи, а войниците продължиха очаровано да ги наблюдават.

Тя вдигна глава.

— Не стойте! Водата е чудна!

И тогава войниците изведнъж съблякоха изпотените гимнастюрки и ботушите, затичаха към водата и се сблъскаха.

Лейтенант Иван Прохоров погледна съчувствено лейтенант Тягунов. Само това го възпря да се присъедини към подчинените. Но все пак се наложи. Оказа се, че не всички войници умеят да плуват. Плъснаха се във водата, увлечени от общия порив, и започнаха да пускат мехурчета, да размахват безсмислено ръце.

Горюнов видя, че лейтенантите скочиха да ги спасяват. Току-виж станало извънредно произшествие, но командирите на взводове се справиха със задълженията си.

В това време Ала изскочи на брега. Легна на пясъка напълно изтощена.

— Аз съм първа!

Серьожа помисли и легна до нея. Погледна я под вежди. После забеляза слънчеви петна като слънчевите зайчета, които се получават от оптически уреди. Значи от другия бряг ги наблюдават...

— Май твоят Паша ни гледа с бинокъла?

Тя понадигна глава, погледна нататък. Забеляза слънчевите петна.

— Първо си поеми дъх — каза му тя и пак сложи главата си на пясъка. — Нали знаеш какво трябва да бъде дишането на певеца? Ако Паша гледа, то е през мерника. Бил е първият стрелец на училището. Запомни.

Да, спомни си той. Пръв стрелец. Горюнов вървеше развълнуван по брега. И по-късно бе слушал легенди за точността на лейтенант Тягунов. Сякаш още дядо му, също генерал, водил внука си на стрелбището. Учил го да стреля. Но ако е така, защо Тягунов не започна от него? От човека, който му отне жената? От какво се е ръководел, когато е съставял списъка на жертвите? Освен турчина, украинеца и чеченеца всички са добре познати. Дори много повече...

Стоп! Може точно там да е работата? Може би там се крие закономерността, по която върви отстрелът?

— И от кого ще започне? — попита тогава той, като се надигна на лакът. — От теб или от мен?

— От теб. — Тя повдигна леко рамене и продължи да се пече със затворени очи. — Какво общо имам аз? Страх те е, нали?

Тя се протегна лениво с цяло тяло и започна да изсипва през пръстите си напечения речен пясък. За миг пръстите им се срещнаха, преплетоха се... Или само така му се стори? Не, не му се стори. Тя си дръпна ръката. Може би си спомни, че ги гледа целият полк.

— Запомни, моят Паша не се страхува от нищо и от никого — каза Ала. — И затова ще бъде маршал. С моя помощ, естествено. А ти така и ще останеш писар. Защото се страхуваш. А кое ти е зло? Всички те гледат в устата. Жените сами се хвърлят в леглото ти.

— Тук е целият кеф — съгласи се той. — Едно е, когато гледат на твоя маршал в устата, както е редно. Друго — на писаря...

— Ето какъв си бил! — Тя седна и го погледна с интерес. — Тайната власт е най-сладката! Така ли?

— Чаткаш ги нещата. — Той също седна. — Значи няма къде да се скриеш от мен.

— Сигурен ли си? — присви очи тя.

— Щом се разбираме от половин дума... Ето, да кажем, когато получите жилище в новия блок...

Тя широко отвори очи.

— Ние — жилище? — Започна да се смее силно. Беше ѝ все тая, че ги гледаха с биноклите и мерниците и гадаеха как ще свърши всичко. — Тогава Тягунов със сигурност ще ме гръмне. Сигурен ли си, че съм толкова евтина? Че можеш просто така да ме купиш?

Серьожа беше уязвен до немай къде от презрителната ѝ усмивка.

— Значи се гнусим... Ами да, чакат ви апартаменти в столицата. Генералското синче ще поопъва малко войнишкия каиш и татенцето ще го вземе при себе си в академията. Така ли е?

Тя махна с ръка.

— Ще стане някога. След две години. Не по-рано. Кой ще има нужда тогава от мен, старата провинциална мърморана. Никой няма да иска да ме погледне.

— А искаш ли... — поколеба се той. — Мога да го уредя. Утре ако щеш!

— Ти си цял Господ! — засмя се Ала. — Кеф ти жилище, кеф ти академия.

— На бас! — увлече се, искаше поне да докаже нещо на тази горда столичанка. — Да се хванем на бас, че още другата седмица ще изпратя твоя Тягунов на висшите курсове за преподготовка на кадри към Министерството на отбраната? За една година! Досега не сме имали такава бройка, но може да се уреди.

Тя го погледна сериозно в очите.

— Ти наистина ли?

— Хващаш ли се на бас?

— На какво? — Тя отметна назад глава и го огледа внимателно.

— На същото. Че там ще получи ново назначение и повишение. Ако се учи добре. А ти, ако се държиш правилно.

— Как да те разбирам — тя се намръщи, — какво значи правилно? Да скоча в леглото ти?

— Не задавай глупави въпроси. Ами операта? Тя е почти готова. Първо ще я изиграем, как мислиш? Все пак това е „Кармен“.

— Дадено. Но първо заповедта и два билета за мен и за мъжа ми до Москва. С една дума — документите на масата.

— Ами да — усмихна се Серьожа. — За теб да има, а за мен нищо.

— Нали си джентълмен! Или вземаш от дамичките си капаро?

— Дадено! В нощта преди отпътуването, за да няма после разговори, ще го сложа караул. А ти ще дойдеш при мен.

Погледнаха се изпитателно. После тя стана и без да се оглежда, тръгна към водата.

Така си говориха. Горюнов обикаляше по брега на реката, вглеждаше се и се вслушваше, сякаш тревата и пясъкът можеха да запазят стъпките и гласовете им. Тягунов и Прохоров си приличаха по нещо. Поне външно. Спомни си още, че Прохоров не се отличава като стрелец. Въобще във всичко бе среден. А на Тягунов се възхищаваше. Ето ви изключителният снайперист, когото търсите, господин Турецки. Защо да е лоша тази версия? Не е по-лоша от вашата. Но засега няма да ви кажа нищо. Сами се оправяйте. Ако това

е Паша Тягунов, изглежда, е решил да не бърза. Първо ще го направи с някой друг. Като че ли постепенно свива кръга.

Никога не съм мислил, че е толкова отмъстителен... Ако е той.

6.

Лично се обадох на Меркулов, без да чакам дежурното му позвъняване.

— Трябва ми твоята санкция за подслушване на телефонните разговори, тоест на телефона на Сергей Горюнов — казах аз.

— Нали е заминал.

— Ще се върне някога — рекох. — Слава изпрати момчетата си в Барнаул. Може Горюнов да е някъде там. Трябва на всяка цена да бъде намерен.

Костя се замисли.

— Той все пак е помощник на заместник-министъра на отбраната. Може да води какви ли не разговори от военен характер.

— Нямам предвид служебния му телефон. Говоря ти за домашния. Няма право да води неразрешени разговори по личния си телефон.

— Защо, това ли е единствената нишка, която води към разгадаване на тайнствените убийства?

— Не е изключено. Най-вероятно Прохоров няма нищо общо. Не са открити негови отпечатъци нито в квартирата, нито в хотела. Фотороботът има малко общи неща със снимките му. Ако не си е правил пластична операция, естествено, като си е изменил лицето и дактилоскопичния рисунок на пръстите.

— Беше ли на мястото на последното убийство? — попита той.

— Естествено. Вече направих оглед. Самолично — поясних. — Видях и разгледах отдалечената къща, от която е стреляно и никой не е чул изстрела. Не намерихме никакви следи и веществени доказателства. Работили сме цяла нощ. Експертите се занимаваха с куршумите и пръстите. Засега в делото фигурират две винтовки, трета не се е появила.

— Научи ли нещо за Салуцки? — попита Меркулов.

— Събрахме информация. Както по следствен, така и по оперативен път. Но няма нищо, което да води до разгадаване на тайната. Нищо ново.

— Фрязин върна ли се?

— Чакаме го всеки момент. Но се съмнявам, че ще добави нещо ново. Това ли е всичко?

— Нали ти ми се обади! — засмя се Костя.

Той винаги чувства настроението ми, както никой друг, а в дадения случай то е повече от отвратително. Сякаш си се изправил пред гладка стена, на която трябва да се изкатериш. И търсиш, налучкваш най-малките издатини или дупки, за да се хванеш за нещо. Той знаеше, че в такива минути отчаянието, преминаващо в паника, може да ти попречи да размишляваш спокойно.

— Не падай духом!

— А по корем! — продължих аз. — До довечера ли?

Вечерта трябваше да се явим при главния прокурор и да доложим резултатите от следствието. Издейства ни две седмици — нито пресата, нито някой друг ни пречеше да работим. Само толкова. Две седмици — двама покойника. Такава е равносметката. Такава е хронологията.

Погледнах си часовника. Къде е Володя Фрязин? Вече не чакам куршума му така, както самия него. Спомних си интелигентната му майка, когато крещях на ония фашисти националисти, и си представих как ще ме гледа с ням укор. И ще ми предложи чай — на мен, виновника синът ѝ да се окаже заложник.

А после? Неслучайно Костя попита за Салуцки. Какво може да го свързва с убитите помощници? Не говоря за бандита Садуев и фашиста Меланчук. Хубава компания...

Намерих номера на банкера Саврански и позвъних.

Изглежда, се обади Сонечка и попита с плачлив глас:

— Кой се обажда?

Много домашно звучи. Изобщо у Саврански винаги се чувстваш като на гости на вилата. Току-виж ти предложил домашни пантофи.

Какво ви казах, много несъвременен банкер. Затова не му дава сърце на килъра да стреля. Пък и защо да убива този вечно примижал пинтия, мъдрец и добряк?

Веднага позна гласа ми.

— Александър Борисович, правилно ли ви разбрах? — попита той.

— Правилно — отвърна по същия начин. — Мислех, че сте ме забравили.

— Как ще ви забрави човек — добродушно отвърна, — не се срещаш всеки ден с интелигентен милиционер.

— Аз изобщо не съм милиционер — прекъснах го, — сбъркахте ме с някого.

— Е, прощавайте, ако греша, макар да не може да отречете, че веднага познах гласа ви. Искахте да ме питате нещо?

— Да се посъветвам, няма да ви отнема много време.

— По телефона ли искате или тет-а-тет?

— Последното е за предпочитане — отвърнах.

— Щом е последното, значи не е първото — въздъхна той. — Ако дойдете след половин час, ще открадна за вас дващест минути във времето, когато обядвам. А обядвам в определен час, както ми препоръчва лекуващият лекар, сигурно не съм ви разказвал още за него...

Чудно нещо как чувства времето, мислех си, докато пътувах към него.

— Не мога да проумея какво свързва всичките — казах на Саврански, когато племенничката му Сонечка излезе и отнесе дващест долара и обещанието на вуйчото да се разори в най-скоро време.

— Виждате ли, Саша... Ще ми разрешите ли да ви наричам така? Виждате ли, често хората са свързани от интересни обстоятелства. Това, което ми разказахте, не ме учудва много, честна дума. Но ако с убитите помощници на министрите има някаква яснота... макар че е трудно да се разбере каква. Те не са властта, те са край властта. Не носят отговорност, затова ръцете им са развързани. Могат тихомълком да направят повече от шефовете си, които са принудени да действат открито. При това са носители на определена информация за шефа си. И затова хората са принудени да се съобразяват с тях. Предполага се, че са верни на този, който ги е приближил, но всъщност са верни само на себе си. Няма да се учудя, ако съществува някакъв паралелен орган на властта, да го наречем съвет на сивите кардинали, където също вземат свои решения. Покойният Салуцки веднъж ми намекна за подобен извъндържавен институт, където уж се вземали решенията, от които зависи съдбата на страната. Не обърнах внимание на думите му, а сега мисля: бях ли прав?

— Да си представим човека, който се е сблъскал с тези момчета. И е разбрал, че от тях зависи много.

— Те не са публични личности, не отговарят за нищо, но шефовете им зависят прекалено много от тях. И затова ги гледат в устата. Шефовете минават в оставка или се пенсионираат, свалят ги или ги разобличават, а тези си измиват ръцете.

— Те са неподсъдни. Техните подписи не стоят никъде. Шефовете получават инфаркти, инсулти, наказания, стават център на публични скандали, а тези типове винаги са в сянка. Какво да прави такъв човек, който знае например кой е виновен за фаталната промяна на съдбата му, но е безсилен да отмъсти на оскърбителите по правен път, чрез съда или прокурора? Струва ми се, че тук трябва да се търси, само тук.

— Серьожа Горюнов, да, добре го познавам, той е от тези хора. Задоволява се с тайната власт над хората с власт. Не е изключено да събира компромати срещу тях. И е неуязвим. Разбирате ли какво имам предвид? Как по друг начин може да се обясни това, което става? И още, забележете, тази роля на съветници и референти е нова за страната ни. Може и преди да е било така, но те са нямали сегашните възможности. Някой хитър адвокат на фирма може да внуши в свой интерес такива неща на шефа си, който нищичко не разбира и не иска да разбира от право, понеже е изпечен бурбон, самозабравил се и самодоволен дърдорко и възприема себе си и положението си напълно сериозно. И като научи един такъв бурбон, че са го използвали, че са го употребили (поради неговата правна неграмотност), мигар ще си признае? Никога! Ще си признае за разврат и пиянство. Но собствената си глупост — никога! И тези юнаци се възползват от това. Струва ми се, май се повтарям, извинявайте, но трябва да търсите някъде тук. В смисъл че има човек, на когото тези момченца някога здравата са напаkali. И той е осъзнал, че е безсилен пред тях. И не му остава нищо друго.

— От всичко, което ми разказахте, убийството на телохранителя на турския премиер ми се стори символично. Така си представям: те се качват по стълбичката, снайперистът спокойно може да стреля по този, който е пред очите на всички. Заради когото ще се вдигне повече шум. И за когото ще получи десет пъти повече пари. Но със своя изстрел той

сякаш подсказва — ето истинският виновник. Затова избирам него. Следите ли разсъжденията ми?

— Добре. А Салуцки? — попитах. — Той беше публична личност, не беше в сянка.

— Тук няма да се съглася с вас. Да, това, с което се занимаваше Салуцки, се виждаше. Но не знаем с какво се е занимавал всъщност, понеже не е ясно как е получил капитала си, за да открие банката. Възможно е някому да е бил нужен точно такъв banker. Както аз, според вашата версия, съм бил нужен на генерал Тягунов, за да може спокойно да си строи вилата за милион — а вече и повече — долара. Схващате ли? И ако Съома е бил свързан със Серьожа, защо Серьожа да не е могъл да го използва по такъв начин, какъвто приписвате на мен? Искате нещо да възразите? Имайте предвид, че ми останаха точно пет минути. След това ще ми донесат пасираната супа и няма да мога да ви отделя повече внимание.

Вече говорих за чувството за време у Саврански. Говореше бавно, според мен не гледаше часовника си, или го правеше толкова деликатно, че не забелязах. Не се въртеше на мястото си, не бързаше. Нека другите подскачат. А той ще се възползва от това, като ги извади от равновесие със спокойствието си.

— Вие сте за аналитик в Главно следствено управление — усмихнах се.

— Какво говорите, поради липса на време... само понякога и само с вас мога да споделя моите отвлечени размишления и наблюдения.

— Познавате сравнително добре Горюнов — продължих аз. — Сега е в отпуска. И кой знае защо на Алтай, където е служил преди.

— В отпуска ли? — Той се учуди. — По това време на годината? Не е ли почивал? Май го чувах да разказва, че ходил в Кипър, но може да греша.

— В неплатена отпуска. Така не мога да му уловя дирите. Сега ми подсказахте добра идея — да намеря някого, който е имал зъб на Серьожа. Нали ме разбирате. На Серьожа и на сивите кардинали, както ги нарекохте...

— Искате ли да ви подсказва нещо? — Той се замисли. — Серьожа се изхитрява да има добри отношения с всички.

— А как се оказа в апарата на Министерството на отбраната?

— Прекъснахте ме — рече той, — а ни остана съвсем малко време. Заради някои негови качества, можем да наречем това талант, той се обграждаше с нужните връзки. А понеже беше служил дълго в армията, имаше доста познати сред военните. Нали знаете, някои хора предпочитат да останат в сянка. Това не е недостатък на честолюбието, просто такава склонност. Според мен Серьожа се отнася точно към тези хора.

— Толкова уважително разказвате за него. — Аз се надигнах от мястото си, понеже в кабинета влезе възрастна, по домашному облечена жена с поднос, върху който имаше метално канче с похлупак. По нещо напомняше самия Саврански.

— Не се ли познавате? — попита той и също стана. — Моята братовчедка Роза Лвовна. А този симпатичен младеж е моят нов познат Турецки, Разказвал съм ти вече.

Тя дойде при него и му пошушна нещо високо, но неразбрано.

— Да, да, ще си ходи, вече свършихме разговора си. Наистина, има още един детайл, ако позволите? — Той ме погледна въпросително.

Свих рамене. Като ще е детайл, детайл да е.

— Само че съвсем между нас. — И той понижи глас.

— Да изляза ли? — попита строго братовчедката.

— В никакъв случай! Ти — това съм аз. — Той притисна ръце на гърдите си. — Каквото не трябва да знам аз, никога няма да научиш и ти. Та там е станало нещо между младия Тягунов и Серьожа, към когото, имате право, изпитвам някаква симпатия, и аз не мога да си я обясня. Нещо като любовен триъгълник. Накратко, Паша Тягунов имал много очарователна жена, впрочем тя е жива, но в един прекрасен момент избягала със Серьожа. Да, да, не се учудвайте, аз също много се учудих, когато чух. Но сега тя... Мисля Ала се казва, нали? — Той се обърна към братовчедка си, която продължаваше да стои в същата позиция и да държи подноса. — Остави го за малко, скъпа, ръцете ти треперят — рече загрижено банкерът, но не изяви желание да ѝ помогне.

— Ако оставя подноса, разговорът ви ще продължи още час — каза тя сурово.

Той ме погледна виновно, едва забележимо посочи с очи: вещица, не знам как я търпя.

— Пее в театър „Станиславски“ — започна изведнъж Роза Лвовна. — Върнала си е моминската фамилия. Има сума поклонници. Обича да ходи из нощните барове. А мъжът ѝ, Пашенка, беше такова славно момче! Но потъна в тази проклета Чечня. Това ли искахте да чуете? — попита ме тя. — Защото Боря винаги започва отдалеч и не знае как да стигне до същността. — И вече към него: — Сядай да ядеш!

Тя тракна подноса на бюрото и излезе от кабинета, без да се оглежда.

Аз се поклоних и излязох през другата врата. Като слизах надолу, изведнъж помислих, че днес Саврански почти не присвиваше очите си, докато ме гледаше.

Сигурно още миналия път е успял да разгледа каквото е искал. И, изглежда, е останал доволен от видяното.

Можех да нарека напълно плодотворно посещението си при банкера Саврански. И дори нещо повече. Появи се някаква певица Ала, носеща някога фамилията на мъжа си, тоест Тягунова. Пък и разсъжденията на Саврански не могат да се нарекат безинтересни. Но е трудно да се каже какво отношение има този Меланчук към нашите столични помощници, референти и консултанти. Или телохранителят на турския премиер. Макар че, казват, бил доверено лице на шефа си. Пак нещо не се връзва.

Не ми е ясна идеологията на килъра. В името на какво убива? И какво или кой стои зад това? Знаем, че е стопроцентов цинизъм, но ми е интересно кого ще застреля след два дена, ако спази графика си.

Последното убийство не прибави много нова информация към вече известното. Не е ясно откъде е стрелял, понеже никой не може да си спомни накъде е бил обърнат с гръб загиналият в момента на изстрела.

Ясно, че е стреляно някъде отдалеч и отгоре. Но откъде точно?

И като че ли напоследък вече не сменя оръжието. Това е втората винтовка. Сигурно предполага, че са направени съответните балистични експертизи и няма смисъл да сменя оръжието. Ако не намери нова винтовка...

Май пак започвам да говоря глупости. Значи трябва да престана да мисля за това. А за какво? Или за кого?

Дали да не звънна на Светлана? Неловко ще е, след като ми даде петстотинте долара. Но поне се появи повод. По-рано нямаше, сега се появи.

Погледнах си часовника. Ако спазва дневния си режим, както преди, сега, в два и нещо след пладне, ѝ е време да става.

Така и стана. Отговори, но не веднага.

— Альо... — каза тя с полудетски глас, от който сърцето ми замря.

— Александър Борисович се обажда — казах полугласно, защото се опасявах, че Лара може да подслушва разговора ни.

— Здравейте! — зарадва се тя. — Защо никак не ми се обаждате? Обиден ли сте ми?

Господи... Да съм обиден. И това за най-поетичната изневяра, която някога съм преживявал.

— Нямаше повод — признах.

— А сега се появи? — попита тя лукаво.

— Да. Първо, благодарен съм ви за вашата... помощ за правозащитните ни органи.

— Какво говорите, такава дреболия! Старая се на всички да помагам. Особено на бедните. Карат ми се, особено мама, но не мога да мина безучастно. Разбирате ли? Като видя дете да държи кутия с надпис „Искам да ям“, не мога да устоя. Нали живея в пълно благополучие, животът ми е успешен, да, да, разбирам, че всички мислят друго. Но нали и вие така мислите, вярно ли е?

— Какво говорите... — измърморих аз.

— Но аз чувствам. Дори по гласа ви. Размишлявах, когато си тръгнахте. Хората нямат представа колко ми е приятно, че им доставям наслада или радост. Толкова са малко в живота им! Но как да им обясниш, че може това да ми е призванието? Никой не иска да ме разбира. Не знам защо мама е убедена, че ще остана сама и никога няма да имам деца. А мнозина ми предлагат да се оженят за мен... Но вие не ми предложихте.

— Е, аз някак... Все пак имам семейство. Макар да сте най-хубавото нещо на света.

— Освен това — пак минахте на „вие“. Защото не сме се виждали отдавна ли? — поинтересува се тя.

— Сигурно. — Не знаех какво да кажа. Пак се почувствах неловко. Може ли да се говори с такава жена по някакви служебни въпроси?

— Вие... ти ми разказва за твоята приятелка, на която съпругът изчезнал безследно в Чечня — започнах аз. — Помниш ли?

— Ами да, Ала Светлова. Разбира се, че помня. Когато се появяваме двете, мъжете падат. Между другото, тя ме покани днес на премиера. Нали пее в театър „Станиславски“, не съм ли споменавала?

Светът е малък. Никога не знаеш къде ще намериш и къде ще изгубиш. Тази най-прекрасна от прекрасните ми помогна веднъж, както никой друг. И ето че пак е готова да помогне.

— Каня и вас — продължи Светлана, — билетът ми е за двама. Ще дойдете ли? Ще ви пусне ли жена ви?

Какво можех да отговоря? Че да седиш до нея, е все едно да цъфнеш гол-голеничък на площада? Където всички те сочат с пръст: този глупак се е осмелил да се покаже в нейната компания, представяте ли си? Но щом днес всичко се нарежда от само себе си, не си струва да отказвам.

Възнамерявах да попитам Светлана за приятелката ѝ, да поговоря с нея, да чуя гласа ѝ — нищо повече, но късметът сам се пъха в ръцете ми. Струва ли си да му давам гръб?

— Само че ще бъда заета след театъра — каза тя. — Ще ви изоставя след спектакъла. Едва ще успея да стигна до „Метропол“. Имам среща там. Чувате ли ме?

Но защо ми разказва лични неща? Така делово и просто. За да не се забравям? Може и така да е... Но днес аз също не мога. Костя иска да ме води при главния прокурор, за да съобщи информацията по делото. Макар че, вече казах — просто чакаме кога ще гръмнат следващия. Малко ме е грижа за тези доклади, нямам нищо ново. Нека Костя се оправя сам. Днес имам среща. Необходимостта, пред която са се прекланяли дори боговете, по израза на древните, ме принуждава днес да се срещна с богиня.

Нужна ми е допълнителна информация за Горюнов, когото, да си призная, изпуснах.

— Разбрахме се — завърших, — къде и в колко?

После звъннах на Меркулов.

— Върви сам — казах, — днес не мога. Днес имам среща. Трябва да ходя на премиера.

— Къде ще ходиш? — попита строго. — При премиера ли?

— На премиера в оперния театър „Станиславски“. Сигурно го знаеш, близо до оперетата.

— Откога започна да се интересува от опера?

— Не мога да я търпя! — възкликнах сърдито. — Но днес се налага. Там ще се срещна с човек, който знае нещо за Горюнов. А какво да кажа на главния? Нали нямам нищо ново за него.

— Прав си — въздъхна той. — Седмицата почти мина, а още не е застрелял никого по известния ни начин.

— Чакаме! — казах. — Така че няма никаква полза от ходенето ни при главния. А тук се очертава полезна информация. Ще се справиш без мен.

— Ще се постарая — отвърна сухо и затвори.

Обиди ли се, какво стана? Телефонът винаги издава интонацията и настроението. Сигурно съм му се сторил възбуден, нетърпелив и непреклонен. На вратата се показва Лара.

— Ще ходиш ли някъде днес? — попита тя.

— Ще ходя — въздъхнах.

Сега ще трябва да се отчитам и пред тази инстанция. После за моята културна проява интуитивно ще научи жена ми. Няма да задава въпроси. Ще поставя домашни задачи. Да отида в аптеката, в магазина, да купя два хляба и нещо за чая...

— Влез и затвори вратата — казах на Лара. — От тази страна, от тази.

Прегърнах я през раменете. Съвсем колегиално. Макар да не съм против да бъде по друг начин. А и тя примижа в очакване.

— Налага се, разбери. Някой друг път. След като хвана този снайперист, да го вземат дяволите, ще отидем някъде.

— И на жена си ли казваш същото? — Тя се отдръпна. — Само не лъжи!

— Защо да лъжа? — свих рамене. — Уви, моят арсенал от лъжи е много малък. Не мога да измисля нищо ново. Така че ми помогни да го намеря по-бързо.

— Днес е петък, а още никого не е гръмнал — въздъхна тя, — а ние се лутаме като слепи котета.

Засмях се: секретарката се чувства пълноценен член на моята група.

Звънна се. Сигурно е жена ми.

— Вдигни и кажи, че съм на съвещание при главния — наредих на Лара. — Това е наполовина вярно. Трябва да съм там.

— Здравейте! — поздрави Лара с радостен глас. — Познах ви. Какво говорите, какво говорите... Александър Борисович помоли да ви предам, че ще закъснее. Но непременно ще ви позвъни. Така ли мислите? Сигурна ли сте? Не знам, не знам. Според мен той не е такъв човек. Какво говорите! Ах, честито! Не питам на колко става, но я поздравявам от все сърце. Ами, той всичко помни. Питаше всички наред какво да купи на дъщеря си, че днес е рожденичка. Обаче го завъртя шайбата, нали знаете.

Слушах бърборенето и се чувствах последната свиня. Да забравя рождения ден на дъщеря си! И какво да правя сега? Да грабна слушалката и да ревна, че не е така и всеки момент ще се прибера?

Лара затвори. Погледна ме внимателно.

— Коя е тя? Така попита жена ви, Александър Борисович, а на мен ми остава само да се присъединя към въпроса ѝ. Коя е? Познавам ли я? Заради някаква си фуста, извинете, да забравите собствената си дъщеря? — Гласът ѝ потрепери.

— Нищо не съм забравил. И не възнамерявам да се отчитам пред теб.

— Ами да, коя съм аз! — изхлипа тя. — Мислех, че сте друг, че не сте като всички! Заради вас живея в лъжа, непрекъснато се преструвам, отказвам на толкова достойни младежи, мои връстници... Заради какво и кого?

Приготвих се мълчаливо. Да ѝ покажа ли вратата? Да я утеша както винаги, като я прегърна? Да заключи вратата, както вече се е случвало, когато ми правеше истерики? Не е лошо. Само че нямам време.

Имам важна среща. Професионална работа. А за днес това е най-важното. Дори по-важно от рождения ден на дъщеря ми. Която, надявам се, ще ми прости. А някога ще ме разбере.

Пак така мълчаливо отворих вратата на кабинета, а когато Лара мина покрай мен и въздъхна, лекичко я прегърнах, но тя веднага ме отблъсна. Може така да е по-добре.

7.

Военното градче стана неузнаваемо. Чистота и ред. От прозорците на казармата вместо чалги се носеше оперна музика. Войниците маршируваха само под звуците на марша от „Любовта към трите портокала“. С една дума — всеобщата подготовка за операта „Кармен“ изправи целия личен състав на нокти. Всички бяха стегнати, изгладени и избръснати. Из въздуха се носеха благолепие, благонравие и благовоние.

Войнишките лавки преизпълниха плана по продажба на одеколон, а техниката стоеше в боксовете си — никой не се сещаше за нея. В полка не се появяваха толкова често красиви жени.

Ала съумя да привлече всички в това културно-масово мероприятие, а то придоби особено значение в дните преди предстоящия преглед на художествената самодейност в окръга.

В деня на премиерата се събраха именити гости. В това число офицерите от щаба и местни ръководители.

Зад кулисите командваше подмладяващата се с всеки изминал ден Аглая Степановна. Как иначе! При нея се трудеха постоянно и безропотно три войничета. Бяха командировани по нейно настояване до края на подготовката, въпреки че ѝ се опъваха. Изглежда, и тримата имаха общ проблем: или затвор, или да правят декора под тежкия ѝ, похотлив поглед. В полка всички всичко разбираха, беше им жал за момчетата, но нищо не можеха да направят.

— Защо се криете? — обикновено се караше на горките помощници. — Ще бъдете с мен до края на спектакъла, а вечерта, когато всички се разотидат, ще ми помогнете да почистим клуба.

— Или отивате в кухнята да лъскате котлите — обобщаваше подсмиващият се сержант, като предлагаше алтернатива. В очите на войничетата блясваше някаква надежда, но веднага угасваше, когато тя ги прегръщаше за раменете и нареждаше:

— Вървете, сержант, вървете, ще се разберем чудесно. Те са добри момчета, ще ме слушат и няма повече да се крият от мен.

В това време на сцената се развиваше драма, назряваше и се изпълваше с кръв прословутият любовен триъгълник. Много зрители съпоставяха неволно събитията от сцената с реалния триъгълник, който се оформяше пред очите им.

Наистина, в залата не беше този, който в живота играеше ролята на Хосе. Павел Тягунов бе караул, прапорщикът Горюнов го изпрати там според уговорката.

И ето финалната сцена. Актьорите, които преди това пееха както можеха, главно под звуците на грамофонната плоча, сега вече се покланяха.

Всичко им прощаваха, защото бяха свои. А на главната двойка — Ала и Серьожа — искрено се възхищаваха.

Излизаха на бис няколко пъти, покланяха се, хванати за ръце, а в това време той шепнеше: „Днес, нали помниш?“

Да, криеше очи тя, не съм забравила. Тя всичко помнеше. И документите, в това число билетите за самолета и командировъчното за курсовете, бяха у нея.

И тогава Серьожа, когато за пореден път се поклони до земята, изведнъж видя небръснатите муцуни с бръснати глави — тримата чеченци!

Също ръкопляскаха бясно, викаха „Аллах акбар“ и изтриваха случайни сълзи от лицата си.

Горюнов избяга бесен зад кулисите. В поделението са проникнали външни лица! Къде е този дяволски капитан Холин? Ще го разжалвам до младши лейтенант!

И дежурните, начело с вечния капитан и вечно дежурен Холин, веднага дотичаха. Той се изпъна пред разлютения Хосе, току-що пронизал нежната гръд на любимата.

— Защо има външни лица в частта? — крещеше извън себе си Горюнов, та в залата започнаха да дават ухо и спряха да ръкопляскат.

— Веднага ще взема мерки! — каза изплашеният Холин. — Всички дойдоха на операта, изоставиха постовете на произвола на съдбата. Прав сте, Сергей Андреевич, трябва да се въведе ред! С такава дисциплина армията ще загине! — и погледна под вежди кинжала в ръката на писаря, прегракнал, тропач с крака, с хвърчаща от устата му пяна.

Но в залата публиката застана в защита на джигитите. Добре де, щом са дошли, оставете ги... Сега ще изпеят на бис, нека послушат. Всички се стремят към прекрасното, а те да не са по-долу от нас?

А самите чеченци, които продължаваха да леят сълзи над нещастната съдба на Кармен, пъгнаха на капитан Холин пари: „Вземи, драги! Искай каквото щещ. Само не ни гони! Слушай, такова момиче, а да позволи на тоя негодяй да я коли! Ай, знаем, че нарочно! Ние го познаваме — лош човек!“

Холин подскочи.

— Предлагате подкуп на мен, руския офицер? Оскърбявате най-добрия писар на полка с нецензурни думи като „Аллах акбар“! Арестувани сте! Хванете ги!

Лесно е да се каже — арестувани. А къде да ги затворят? Докато дойде милиция, която след час ще ги пусне, ще чакат повече от два часа...

В този момент на сцената отново излезе Ала, а зад нея и Серьожа. И чеченците отначало ръкопляскаха бясно, а сетне също тъй бясно закрецяха: „Негоднико, защо колеше хубавото момиче? Ти си за колене!“

Сред публиката едни негодуваха, други се смееха — оставете ги, деца на природата. Приемат всичко за чиста монета. Няма си хабер от театрална условност. Какво да ги правиш.

И ето че отведоха неканените зрители в караулното помещение. Там началник бе лейтенант Тягунов, който още нищо не знаеше за смайващия успех на премиерата и на жена си.

Когато влезе Холин, а след него арестуваните, той вдигна глава от книгата, която четеше.

— Какво има? — намръщи се Тягунов. — Какво става, Пьотър Андреевич? Кой са тези?

— Направи ми една приятелска услуга! — Холин притисна ръце към гърдите си. — Затвори ги при теб до сутринта.

— А какво са направили, кои са те?

— Абе това са търговците, не знам колко са ми дотегнали... — Холин махна с ръка. — Промъкнали се днес на премиерата, държали се нагло, нарекли изпълнителя на главната роля акбар. При ареста оказаха съпротива.

— Тук не е карцер — каза Тягунов, — в караулното не може да се държат арестувани. Известно ли ви е? Още повече че тези хора не са военнослужещи.

— Поне докато дойде милицията — примоли се Холин. — Временно, а?

— Значи обичате музиката? — попита планинците Павел и се заслуша в разговора им.

— Слушай, обичаме, такава опера къде да чуем, а? У вас в града може ли да се послуша истинска музика, а? А как пее там момичето, как танцува, ай, жалко, не видя! Караул седиш, да? Никак ли не може да погледнеш? — попита горещо същият този Руслан, „ангелът хранител“ на Серьожа Горюнов.

Точно тогава в караулното дотича същото „момиче“ с рокля на Кармен и пред очите на шашнатите от изненада арестувани се хвърли на врата на младия лейтенант.

— Пашенка, скъпичък, ако знаеш какъв успех! В Москва няма да преживея нищо подобно!

Павел не знаеше как да се държи. Войниците видяха това. Помещението на началника на караула бе пълно с външни хора.

А ето че напук небръснатите поклонници се размърдаха и отнякъде направо от въздуха се появи бутилка коняк.

— Вай, какъв успех, слушай! Трябва да полеем, да?

Холин, като се възползва от суматохата, даде знак на дежурните си и изчезна от караулното помещение.

В това време Павел хвана за гърлото бутилката и я изхвърли през прозореца. Всички затихнаха, чу се само звън от счупено стъкло.

— Къде се намирате? — попита страховито той. — Какво си позволявате?

В отговор — тишина.

— Павлик, да беше им простил... — тихо помоли Ала мъжа си, като го гледаше нежно в очите. — Все пак първите ми поклонници...

Павел се огледа все така намръщен. Къде е този Холин? Избяга и му тръсна тия кавказци.

— Харламов! — Тягунов извика разводача си. — Изведи ги от караулното помещение, заведи ги до вратата и повече да не съм ги видял! Поклонници...

— Ох, благодаря, драги! — Руслан притисна ръка до гърдите си.
— Век ще те помним.

Павел почака да ги изведат.

— Щом имаш такъв успех, може би е по-добре да останеш? — попита жена си. — И такива поклонници... — Кимна към вратата. — И сам мога да отлетя за Москва.

Тя седна на миндера. Погледна се в огледалото.

— Уф, как се изморих. Искаш да се отървеш от мен, Павел Геннадиевич? Не! Няма да дочакаш. Където ти, там и аз. Какво ми обеща, когато ми поиска ръката?

— Именно обещах — усмихна се той и я привлече към себе си.
— Но не съм молил.

— Може ли да остана тук при теб? — жално попита тя и го погледна в очите. — Моля ти се! Само днес. Никой няма да разбере.

— Но нали аз знам — поклати отрицателно глава той.

— Все ми е тая кой какво ще каже! Утре няма да сме тук. И всички ще забравят за нас. Знам, че не е редно. Че си ми толкова дисциплиниран. Но само веднъж! Не те моля заради себе си. По-точно не само заради себе си. И заради теб също.

Павел стана рязко, отвори вратата, та от нея отскочиха всички, които в този час бодърстваха.

— Така. Защо не сте по местата си? — попита Павел. — Смолянин! Я прочети на твоята смяна устава на караулната служба.

Хлопна вратата и мрачно погледна жена си.

— Пак ли? Пак ли си се забъркала в нещо? Пак ли с твоите халосии?

— Моля ти се! Ще легна на пода, няма да ти преча.

Той като че ли разбра нещо. Тръсна недоволено глава.

— Ще легнеш тук! — и посочи миндера. — А аз на пода. И до сутринта да не се чуваш и да не се виждаш. Ясно ли е?

Ала кимна, като гледаше с трепет страшния си мъж. После се усмихна и го прегърна през врата. Външно е така строг. После му минава. Въздъхна: какво да се прави, като не можеш да си позволиш да се любиш с жена си, докато изпълняваш бойната задача. И започна да се приготвя. Павел гледаше внимателно Ала. Тук има нещо нередно. Дотича, сякаш я гонеха. Дори не се е преоблякла. А на сутринта заминават. Куфарите бяха стегнати, но вместо да спи тук, в караулката,

и да слуша хъркането зад стената, не беше ли по-добре да остане вкъщи?

Но не попита. Или се боеше да чуе обясненията, по-точно как тя ги измисля, не искаше да научи истинската причина. Изобщо цялото бързане с курсовете към Министерството на отбраната му се струваше съмнително. Смяташе се, че неговото подразделение е най-доброто в полка. Сигурно беше така. Но имаше и други добри офицери, които служеха отдавна, по-опитни. Вярно, никой не оспори направлението му. Той бе най-добрият по стрелба, крос, тактика. Неговият взвод показва най-добра стрелба, смятаха го за най-управляем. И все пак има нещо нередно. Но не бе ясно защо трябваше да го свързва със странното поведение на жена си. Досега безгранично ѝ вярваше. Но напоследък...

Ако наистина е станало нещо, по-добре той да не го знае. Утре ще затворят тази страница. Той взе решение и се почувства способен за нещо по-голямо. Време е да премине към нов етап в кариерата.

Зави жена си с шинела. Тя му се усмихна, без да отваря очи.

— А ти защо не лягаш? — попита.

— Трябва да проверя постовете — рече тихо и я целуна по устните. — Моята Кармен — най-сетне се усмихна и той.

— Моят Ескамилио — усмихна се на свой ред тя, — или Хосе...

Той излезе, като затвори след себе си вратата. Ала лежа известно време тихо, после изведнъж се разплака. Не разбираше какво става с нея. Но изведнъж ѝ дожаля за всички. На първо място за себе си. И дори малко за горкия Серьожа Горюнов. Чака я, вярва ѝ... Той е истински влюбен, но нещо го тревожи, сковава го и го кара непрекъснато да се оглежда. Например тези чеченци. Какво са се лепнали за него? Утре тя ще замине с любимия съпруг в Москва, всичко ще е минало, а измаменият Серьожа ще има още един белег върху изстрадалото си сърце и дълго ще го боли. Тя ще му напише от столицата — ето какво ще направи. Ще се постарее да смекчи удара. Но това ще стане после. Главното е, че заминават. Поиграха на романтика — стига толкоз.

И тя заспа, успокоена от тези мисли.

Серьожа Горюнов не спа през цялата нощ. Лежеше с отворени очи. Вслушваше се в тишината. Зад стените на пристройката продължаваше обикновеният нощен живот на полка. Стъпките на

часовите, тихите им разговори, шумът на флаговете под поривите на мокрия вятър.

Да! За малко да забрави. Той се хвана на бас с офицерите, с тези, които чакаха и не можеха да дочакат кога тази горда Тягунова ще дойде една нощ при писаря, както техните жени ходят при него, щом станеше дума за присвояване на поредно звание или за получаване на нов хладилник. Идваха всички и за всички бе приемливо. И дори ги примиряваше. Но ето че се появи новата, най-привлекателната. И най-недостъпната. Какво се надува? С какво си по-добра от нашите жени? Но тя упорито не отиваше и колкото и да е странно, това ги караше да ненавиждат писаря. И двойката от столицата. Вижте ги, те са по-горе от другите. Няма тужда от нищо. Не са като всички. А на нас ще заповядате да се чувстваме прости добичета? Ние сме втора ръка? Ето защо се наложи Серьожа да разкрие пред неколцина, че именно днес очаква да го посети прекрасната дама. Нека се успокоят. Тягунови отлитат за Москва, а Серьожа ще остане тук. Не се съмняваше, че при случай ще му припомнят, ако тя не дойде. Властта му ще бъде подкопана.

Той каза това на трима офицери, които особено настойчиво и все по-грубо и присмехулно питаха: кога най-после? Кога ще бъде смачкано последното огнище на съпротива? Бяха пияни, настойчиви, започнаха да си спомнят за изгубената субординация.

И той им каза: това ще стане през последната нощ преди семейство Тягунови да отлети за курсовете. Между тях бе и капитан Холин. Също обиден...

Точно Холин предложи да се обзаложат какво друго може да стане. Макар да нямаше как да не признаят: всичко съвпаднаше. Първо, Паша Тягунов, когото началството непрекъснато им дава за пример, наистина отива на курсове, които се равняват на академия, и второ — последната нощ ще бъде в караула. За такива курсове трябва да се плаща. За да не се наложи после да се разплащаш...

Обзаложиха се на цяла заплата. Но не е работата в заплата. Авторитетът му ще отиде на кино, ето от какво най-много се боеше сега Горюнов.

Дали да не хукне да я търси? Да направи скандал, да настоява за нещо? Ще чака през цялата нощ. И заедно с него — спорещите. Горюнов не се съмняваше, че бяха накарали Холин да следи какво

става. Дали Тягунова ще дойде през нощта при писаря, или няма да дойде.

Тя не дойде.

Сутринта все пак Серьожа заспа за малко. Събуди се късно и чу познатия шум от мотора на газката на „бащицата“. Облече се бързо и излезе на плаца. Пак същото. Някои маршируваха под звуците на марша от „Аида“, други метяха асфалта.

А пред вратата на щаба се бе събрала малка група офицери и жените им. Сбогуваха се с Тягунови. Войниците товареха куфарите в газката, Павел се прегръщаше с Иван Прохоров, а жените им си разменяха адресите.

Есенният вятър късаше от стената афиша със собственоръчно изображение на Хосе, който пронизва Кармен с огромния кинжал.

Като усети погледа му, Ала се обърна, сви неопределено рамене и се усмихна жално. Ето как се получи всичко... После се намръщи недоволна от себе си. И пред очите на всички отиде при Серьожа. Видя на лицето му: как я е чакал. И как е съсипан от измамата. Но мълчи.

— Благодаря за всичко. — Тя му подаде ръка.

Ръката ѝ увисна във въздуха. И това видяха, а като видяха, спорещите се спогледаха. Какво им влиза в работата някаква заплата на прапоршчика!

Къде по-голямо морално удовлетворение им донесе, че е загубил баса.

Ала гледаше Серьожа и не виждаше нищо друго наоколо. Ето кой може би истински я обича. Как преживява само.

Той се усмихна кисело. Да знаеше каква е работата. Но по-добре да остане в неведение.

— Не се сърди! — Тя го прегърна поривисто и го целуна.

Той повдигна рамене. Това е сестринска целувка, на колега.

Нищо повече. Още повече под втренчения поглед на съпруга.

— Всичко е нормално. Всичко ще бъде нормално — поправи се той, като я гледаше в очите.

Тя склучи вежди, обмисляйки думите му. Странен тон. Не си представяше така сбогуването им. Но той каза именно така, сякаш все още всичко е поправимо. Сякаш той не съжаляваше особено.

После тя си спомни странното, спокойно изражение на лицето му. Сякаш е сменил маската на потиснатост.

Тя се върна до колата и се озърна още веднъж. Той гледаше след нея.

Докато пътуваха към летището, тя стискаше чантата с документите, сякаш не си вярваше, че най-сетне са се измъкнали. И от време на време се обръщаше.

— Стига си се озъртала! — Накрая Павел не издържа. — Вече не могат да ни настигнат.

Тя го погледна под око. Ще научи ли някога какво ѝ е струвало това? По-добре веднага да каже.

— Поне досещаш ли се какво ми струваше?

— Представям си... Нали служих там. И знам кой с какво и как командва.

— Можеш да не се безпокоиш. — Тя се нацупи. — Честта ти не е пострадала.

В този момент срещна погледа на шофьора, голобрад сержант. Също знае нещо. И затова дава ухо.

Известно време стоя нацупена, после започна да поглежда вкамененото му лице. Не, не може да мълчи толкова дълго, не може да се прави на обидена. И го хвана под ръка и сложи главата си върху рамото му.

— И аз не си вярвам, че се измъкнахме оттам! Сега никой не може да каже, че си се излежавал на татковия гръб. Изпращат те на курсове като най-добрия офицер! Какво мълчиш?

Той сви рамене. Какво да отвърне? Още повече че шофьорът почти престана да следи пътя и все надаваше ухо. Ще има какво да разказва, като се върне. А за нея сякаш той не съществува.

— Знаем за какво си мислиш — закри очите си Ала. — Мисли каквото искаш. По-добре да поспя. Никак не съм си доспала. Ама че е задушно при вас в караулното...

Той внимателно прегърна жена си.

Забравих да кажа: след последното убийство, което също ми стовариха, вече цяла седмица из Москва се провеждаше операция „Трал“.

Търсеха нечувания убиец. Проверяха през най-гъсто сито гари, общежития, бардаци, казина, ресторанти. Ченгетата на Грязнов работеха денонощно. Сега горките помощници на силовите и другите министри бяха заобиколени от цивилни телохранители, сякаш те са шефовете. По-глупаво не можах да го измислят, така казах и на Костя. Напротив, ако съдим по концентрацията на цивилни агенти, нашият килър може да разбере, че вярно е избрал следващата си цел. Ще могат ли да опазят поне някого, дори самия президент от снайперисткия изстрел в главата от покрив на разстояние триста метра? Няма да могат, а виж килърът няма да пропусне.

Меркулов не обърна внимание на суетнята. Тази операция не го засягаше. Следствието не търпи шумотевица. Това е инициатива на вътрешния министър. Сякаш се отчиташе пред президента и премиера: взети са мерки. Правим каквото можем в борбата с престъпността, заляла Русия.

Разказвам това, защото хората се трепят, а аз в същото време се разхождам с нов мерцедес с валутна проститутка.

Отиваме двамата на премиера в оперния театър. Останалото — дом, семейство, задължения — е оставено на заден план.

Светлана е на кормилото, аз съм седнал отзад, почти съм невидим отстрани, но когато младоците с милиционерска униформа спират колата и подсвиркват, докато надничат в купето, се налага да показвам картата си.

Те пак подсвиркват, вече по друг начин, козируват, което не мога да понасям, и ни пускат. Така, със спиране и задръствания по пътя, за малко да закъснеем за началото. Не само ние.

— После ще ви запозная — каза Светлана загрижено. — В антракта. Ще ви заведе при нея, там ме познават.

Исках да ѝ отговоря, че мен и така ще ме пуснат, хем едва ли ме познават, но се въздържах. Намерих с какво да се хваля.

Да бъдеш на опера с нея е също толкова трудно, колкото и на конкурс за красавици. Всички се кокорят. Но поне тук никой не я взема за прима, не тича за автографи. Прекалено е хубава, че на това отгоре и да пее.

Мъжете се натискаха край нас, макар да не бяха сами, опъваха шии, обръщаха се, но Светлана не се трогваше особено. Беше свикнала да е в центъра на вниманието. Беше се изхитрила да не гледа никого, с никого да не се сблъсква, понеже всички отстъпваха пред нея и ѝ правеха път.

Затова поведението на един мъж, който се изпречи на пътя ни, ми се стори странно. Не се стараше като другите да попадне пред погледа ѝ, напротив, обърна се, дори прекалено бързо и се отдръпна встрани.

Това ми се стори странно. Строен, висок, млад... От какво се изплаши? Че тя ще го забележи? Ще го познае? Сега се обърнах аз, за да го разгледам. Стори ми се някак познат. Видях отново лицето му за част от секундата, не повече, когато се извърна отдалеч към нас, за да изчезне веднага зад гърбовете на пристигащите зрители.

— Познахте ли някого? — попита Светлана, защото сега аз въртях шия, не гледах нея, както нормалните мъже, а в друга посока.

— Сигурно съм се припознал — отвърнах, като я гледах. Сега да ме видеха моите роднини, познати, началници и колеги. Интересно кого от изброените най-малко бих искал да видя? Разбира се, че началството. То не прощава такива работи. Излиза, че той, началникът, трябва да ходи на театър със законната си съпруга, а този — с млада красавица, след като е оставил жена си вкъщи? Пред жена ми по-лесно ще се оправдая, отколкото пред тях.

Все пак кого видях? Явно нито един от гореспоменатите. Това не ми е за първи път. Ту съм гледал фоторобота на предполагаемия убиец и никак не си спомням на кого ми прилича, ту съм видял някакъв младеж, по-точно мъж, и също ровя из паметта си, без да се надявам вече на нещо. Склероза ли е това, или само нейното начало?

В такива минути мислено си припомням телефоните на познати, които знам наизуст. Това успокоява, защото си ги спомням без грешка. Трябва да се вярва на паметта. Щом си записвам някой телефон, вече

не мога да си го спомня. Ако съм се постарал да запомня, благодарната за доверието памет услужливо ми го напомня.

По-зле съм със зрителната памет. Вече за втори път не мога да си спомня къде съм виждал това лице...

На първия ред на партера — къде другаде седят такива важни личности като нас със Светлана — малко се поуспокоих и дори се поотпуснах, като затворих очи. Хубаво се размишлява на фона на приятна музика. Добре съм се подредил тази вечер. Другите, както казах, в кишата, в лошото време гонят убиеца на няколко значителни държавни лица и гледат фоторобота, а аз блаженствам тук, слушам си Доницети до една прекрасна като сън жена, която мога да докосна всеки момент, за да се убедя, че не е сън.

Мисля, че разбрах причината за безпокойството си. Фотороботът. Този тип по нещо напомня за него... Мнозина в залата напомнят фоторобота — млади, стройни, с правилни черти на лицето. Всички ли да подозирам? Така можеш да превъртиш. Вече започва да ми се привижда. При това младежът е с друга прическа и с малки мустачки. Тоест не че не прилича, а се държи странно. Първо, като видя Светлана, се обърна. И какво? Може да е женомразец. Не, по-скоро не искаше да го познаят. Това е по-близо до истината. Второ, дошъл самичък на оперната премиера. Аз не отивам сам, ако ще да ме позлатят!

А може да се е криел от мен, а не от Светлана? Надигнах се, огледах се с надеждата да го видя още веднъж. Само че как да го видя? Море от лица. Заштъркаха ми и аз седнах послушно.

Светлана ме погледна внимателно:

— Нещо не е наред ли?

Свих рамене, за да се успокоя. Виновна е моята дяволска работа. Готов съм да подозирам всички наред.

И тогава на сцената се появи нейната позната, същата онази Ала. Разнесоха се аплодисменти. И аз заплясках вежливо. Още повече че ми напомняше по нещо седналата до мен Светлана. Същата стойка, същата одухотвореност. Макар характерът на заниманията явно да е друг. Мислех, че не може да има нищо общо между една оперна прима и валутна проститутка, а то!

Понякога ми се струва, че Светлана се занимава с благотворителност от съжаление към нас, мъжете. А ние, стари

пръчове, за благодарност и лепим унищожаваци етикети. Древните гърци са разбирали тези работи. Великият Перикъл се е оженил за хетерата Аспазия, на която се покланяли най-добрите хора... Сега почти не виждах какво става на сцената. Сякаш гледах през водната глъбина. Сигурно това е прекрасно. Струваше си само да погледна седящата до мен Светлана.

— Не ви ли харесва? Не ви ли е добре? — попита загрижено тя, когато музиката най-сетне стихна и завесата падна, закривайки сцената.

— Трябва да изляза — извиних се аз, като станах и се заоглеждах.

Вече ми бе все едно как изглеждам и какво тя мисли за мен. Сигурно в този момент приличам на ловджийска хрътка, усетила плячката и заемаща стойка.

— Да вървим — каза тя и ме хвана под ръка, макар да исках да остана сам в този момент.

Но щом се мярна лицето на младежа, аз я дръпнах след себе си.

Всички отиваха накуп към бюфета, като обсъждаха премиерата, колко е успешна или не, а аз с целия си вид показвах нетърпение. Току-виж съм отблъснал най-прекрасната от всички жени и съм хукнал неизвестно след кого.

Тя ме гледаше тревожно. Забелязах го бегло, понеже през цялото време гледах стригания врат на младежа, който сега беше няколко глави пред мен.

— Нали искахте да се отбиете при Ала — напомни Светлана. — Да не сте забравили? Кого видяхте там, може ли да ми кажете?

Какво значи доброто възпитание? Не се обижда, не заема позата, която би заела жена ми. Също и Лара... Тя само е загрижена от това, което става с мен.

— После... — поставих дланта си върху китката на ръката, която ме държеше. — След спектакъла.

— Но после ще бъда на друго място. — Най-накрая тя се обиди.

И околните ме гледаха осъдително. Може ли да се обижда такава красавица! Не бива, граждани, знам, че после ще съжалявам. Но тази моя триж проклета професия! Нищо не мога да направя със себе си. Сигурно моите предци са били запалени ловци. Когато са виждали дирите на мамут, са забравяли за всичко. Дори за жените си. А аз видях

не следи, а май самия мамут, който развали реномето ми, репутацията ми, да не говорим за централната ми нервна система!

Моите прадеди не са сънували и в най-страшния си сън, че техният потомък ще лети така по излъсканите стълби, водещи към бюфета, за да не изтърве плячката си. Пред която после най-вероятно ще трябва да се извинява. Но нищо не може да се направи. Една карта върви само пет минути. А моята петминутка вече свършва. Или ще идентифицирам този гад, или...

Почти избутах Светлана, за да успея да се наредя на опашката в бюфета след него. И едва тогава се озърнах за нея. Тя ме гледаше с прехапани устни. Сигурно друг път не ѝ се е случвало такова нещо. Първо разорих момичето с пет зелени стотака, сега го заряха само заради една бира в бюфета!

Тя се обърна рязко и си замина. Бях готов да потъна в земята. Но не можех да изоставя младежа. Трябва да знам и да видя кой е, що е, откъде и накъде е. Заради това сега хиляди милиционери проверяват, бдят, търсят, сравняват. А той — пред очите ми! Всички служби за сигурност и правов ред са на нокти. Костя опира пешкира заради моето отсъствие. А аз, граждани, изобщо не отсъствам! Аз присъствам и още как!

Той се обърна неочаквано към мен, та дори потръпнах от изненада.

— На опашката ли сте? Ще се върна след малко — каза вежливо мъжът.

За първи път го видях очи в очи. Само допреди минута ми изглеждаше правдоподобно, че се изплаши, като ме видя, и затова се дръпна настрана. Сега обаче тази версия се оказа нелепа. Явно не ме познава. И му е все едно кой съм. Само да го запомнят, когато се върне пак на опашката.

Успях да огледам обветреното му лице с малък, достатъчно скорошен белег около основата на носа. А главното — очите, които гледат открито, безжизнено, без да мигат. Твърде много приличаше на фоторобота. И аз бях готов да се закълна, че съм го виждал по-рано някъде, но да пукна, ако се сещам къде.

Постарах се да изглеждам равнодушен. Вдигнах рамене. Значи ваша работа. Беше безсмислено да го задържам по някакъв начин. Сътрудниците на милицията бяха поне на стотина метра отук, под

дъжда, не по-близо. Сам нямаше да мога да се справя. Бе висок, як, жилив. Сакото му, доста старо, се мяткаше на него като на закачалка, макар в раменете да му бе по мярка. Сякаш го е облякъл след тежко боледуване.

Помислих, че главното сега е да не го изплаша. Бе сам, което е доста странно. Все пак е млад, достатъчно привлекателен. За какъв дявол е тръгнал на старинна опера, на младини аз ходех на такива само по настояване на жена си? Да не се крие именно тук, сред театралите? Трябва да запомня. Търсят го из казината и ноцните клубове, из всички увеселителни заведения. Смята се, че килърите бързат да изхарчат там спечеленото. А той е тук, сред каймака на обществото, ако е все пак същият, когото търсим!

Вече мина една седмица, а още няма известия, че са гръмнали някого. Няма новини за мокро дело. За ликвидиране. Или както на него му харесва да се изразява.

И тъй, стоях, пазех му ред, не смеех да се обърна, за да видя дали не е избягал. Стоях и се проклинах, като си спомних как съвсем наскоро се отказах от мобифон.

Бяха ограничено количество, само десет за нашия отдел, смятах, че телефоните трябва да се дадат на оперативните служители, на тези, които пътуват, и на всички млади сътрудници, които ме гледат умолително.

Само да се върне! — молех Всевишния. Нека вземе чаша, бутилка или кутия с бира... А аз ще го проследя. Няма да изпусна случая.

— Аз бях тук — чух гласа му, обясняваше нещо на чакащите зад нас. — Попитайте господина...

— Да, излезе за малко някъде — казах на свой ред аз и се обърнах. — Сега може ли аз да ви оставя да ми пазите реда.

Той кимна сдържано, по военному. Забележителна стойка, завидях му, като се оттеглях. Като го гледаш, неволно си глътваш оформящото се коремче...

Излязох от опашката. Пред нас имаше още десетина души. Така че имах съвсем малко време да намеря телефон и същевременно да не го изпусна от очи.

Наблюдавах го отдалеч. Имаше меки, еластични, точни движения. Нищо излишно. И все пак се отличаваше сред останалите с

явната си нетеатралност. Като стигна до бара, той се озърна, сякаш търсеше човека зад себе си.

— Какво ще вземете? — попита нетърпеливо продавачката.

— Една кока-кола.

— Само това ли? — попита разочаровано тя.

Стоях на няколко крачки по-назад и се криех зад посетителите, чаках момента да му взема чашата. Или шишето, все едно. Понеже с моите скромни възможности няма да мога да го задържа. Само ще го изплаша. Докато търся телефон, докато обяснявам на тукашното началство кое как, той може да офейка. Може пък да не му е харесала операта.

Тогава защо да стои излишно? Особено като има толкова работа. Например вече мина една седмица, а той още никого не е гръмнал...

Той си доизпи колата и тръгна след публиката към залата, още повече че удари вторият звънец. Аз се засилих към масичката му с празната бутилка. Оставените върху бутилката отпечатьци бяха най-ценното нещо за мен. Поне в този момент.

И точно тогава към масичката се приближи чистачката с количката, в която събираше съдовете. Грабнах бутилката, изпреварих я буквално за миг от секундата. Тя ме загледа смаяно.

— Гражданино, оставете шишето на място! — извика високо, показвайки скандалджийски характер — оформен по опашките и в общите комунални кухни. — Веднага го оставете, на кого говоря! — извика тя, понеже скрих плячката зад гърба си.

Хората се обърнаха към нас. Някои спряха и с недоумение ме загледаха.

— Пияндурници недни! — гърмеше гласът ѝ под сводовете на храма на изкуството. — Само бутилки събират! Стигнаха вече и до театъра!

Моите пет минути свършиха. Дали той чу, или не можа да чуе? Това вече не можем да знаем.

Разбрах, че ако е нащрек, ще трябва да стои настрана от публичните скандали. Още повече като става дума за някаква бутилка. Дали за същата, която току-що е държал? Може, дори е сигурно, че ме е видял в епицентъра на скандала. И е съобразил едно-друго. И значи повече няма да го видя. Поне днес. Но няма да дам на никого неговата бутилка!

Стоях и мълчах, докато гледах как идват към мен тукашните администратори, подкрепени от постовия милиционер.

Оставаше да ги дочакам спокойно. И да се боря до последно за бутилката, колкото и смешно да изглежда...

После видях Светлана. Стоеше и ме гледаше под вежди. Също се стараеше да разбере какво става.

Показах им картата си. Милиционерът проверява втречено няколко пъти снимката ми. Чистачката гледаше и също проверяваше през рамото му.

— Съобщете на вашите хора да обградят театъра — казах аз.

— Да не сте луд! — каза администраторът, май най-главният. — Имаме премиера! Тук е дипломатическият корпус, дипломати, министри...

— Тук е един убиец — прекъснах го аз, — да не искате голям скандал със стрелба?

— Искам да го оставите да си отиде спокойно — настоя той с тон, който не търпи възражения. — Ще го задържите на друго място. Тук трябва да е тихо. Без стрелби. Разбрахте ли ме? — Това го каза вече на милиционера.

Онзи сви рамене и ме погледна.

— А бутилката защо ви е? — попита чистачката.

Не отговорих. Спуснах се бързо към изхода. Милиционерът тичаше след мен.

— Мина ли току-що оттук един висок мъж с белег на носа? — попитах възрастния пазач.

— Ами мина — кимна. — Обличаше се в движение, изтърва си шалчето. Викам му: шалчето, шалчето си изпуснахте! А той не чува. Скочи в едно такси и замина. Няма да ви лъжа, не видях номера!

Взех шалчето. Повъртях го в ръце. Ползата от него... Впрочем още не всичко е загубено. В Москва няма толкова много таксите. При желание, ако не е слязъл, може да се намери.

— Свържете се с шефа си, само че бързо! — казах аз.

Милиционерът забърбори нещо по радиостанцията си. После ми подаде слушалката.

— По повод на операция „Трал“ — казах аз. — Спешно да се намери и задържи такси с неустановен номер. Издирваният

престъпник се е качил в него преди около пет минути до театър „Станиславски“ на „Пушкински“. В коя посока тръгнаха?

— Към... — той махна неопределено с ръка.

— Към околоръстния булевард — преведох жеста му. — Облечен е... — Пак погледнах портиера.

— С палто, тъмно такова, кожено. Без шапка.

— Облечен с кожено палто, черно, с гола глава. Напълно съответства на раздадения портрет.

— И без шал — подсказа портиерът.

— А вие кой сте? — попитаха по радиостанцията.

— С вас разговаря следователят по особено важни дела Александър Турецки. Не губете време! Може да смени колата. Вашият сътрудник, който ми даде радиостанцията, ми прегледа документите.

— Я ми го дайте. — На другия край на ефирната връзка явно не бързаха.

Разбирах, че шансовете са малко. Е, може да се затворят всички подходи към околоръстното шосе. Да се спрат всички таксита. Но той не е глупак. Вече е слязъл и е стигнал до жилището си с обществения транспорт. Бутилката от колата, извоювана в неравната битка с чистачката, плюс шалчето — това е всичко, което имам. Не е малко, но не съм направил главното: не успях да задържа заподозрения.

Влязох в театъра. Светлана стоеше още горе и ме чакаше. От нея може да излезе чудесна съпруга. Щом спътникът ѝ се държи по този начин, значи не е възможно по друг.

И отново, за кой ли път, ме хвана под ръка. Мълчаливо, сякаш нищо не се е случило. Притиснах лакътя ѝ.

Свела поглед, тя вървеше с мен през редицата от любопитстващи служители на музата.

— Говорих с Ала — каза тя, когато влязохме в залата. Операта ехтеше с пълна сила. — Ще ви чака след края на спектакъла.

Седях до нея, не чувах почти нищо и не се стараех да вникна какво става на сцената. Трябваше да разбера какво става с мен.

Днес си поставих оценка „много добър“. Всичко можеше да стане много по-добре, ако не беше тази пъргава чистачка. По-точно, ако ѝ плащаха нормално и тя не събираше стъклен амбалаж.

Седях и чаках кога ще утихнат страстите на сцената, а моите ще се разпалят. Не исках да мисля, че всеки момент Светлана ще си отиде.

Щом оперната прима, която познава Горюнов, ни чака, напълно е възможно да отложи определената за „Метропол“ среща.

— Ето ти пари. — Тя ми подаде сто долара. — Иди тук зад ъгъла и купи цветя... Само че бързо! — И се намръщи, явно очакваше протеста ми. — Всичко знам за твоята заплата, знам, че я даваш на жена си. Това е от нас двамата. Само чайни рози, нейните любими, и най-големия букет. Трябва да стигнат...

Тъкмо ръкопляскахме, изправили се бяхме заедно с всички, а тя ми говореше всичко това на ухото с тон, който не търпи възражения.

Към сцената летяха цветя. Певицата ги хващаше...

Погледнах в програмата. Ала Светлова, заслужила и прочие. Какво общо може да има с бившия писар на полка?

9.

Ала Светлова седеше сред цветя — повечето от същия италиански магазин, където изтичах и аз.

Затова почти не погледна нашия букет.

Според мен повече се преструваше, отколкото всъщност бе изтощена.

— Никога не си пяла така! — възкликна Светлана и целуна подадената буза. На мен бе предложена ръка за целувка.

Не хранех илюзии. Затова ме възнаградиха с оценяващ поглед, в смисъл: откъде ли Светка е изровила това съкровище? Освен оценка, в погледа имаше и любопитство. Сигурно Светлана е успяла да ѝ разкаже това-онова за моята особа.

— Е, аз ви оставям! — каза Светлана. — Чакат ме. Трябва да съм там след пет минути. Не се сбогувам с теб! — Тя махна на примата и изчезна зад вратата, към която напиряха поклонници с поздравления.

Значи не е отложила срещата, както предполагах.

— Не мога да ви отделя повече от пет минути — съобщи Ала. — Виждате ли какво става? Лельо Шура, кажи на всички, че съм заета! Приемам поклонници! — извика на възрастната жена, която се показва на вратата. — Има време за банкетата... Нека започват без мен. Нали не сте против, че ви назначих за мой кавалер, иначе няма да мога да се откача. А вие, естествено, обичате Светка?

Тя запуши, макар да мислех, че оперните солисти трябва да се въздържат от това. Или нещо не разбирам от тяхното белканто.

— Та какво сте искали да научите от мен?

— Познавате ли Сергей Горюнов?

— Да, добре го познавам. Толкова добре, че заради него се разведох с мъжа си. Като си спомня, потрепервам... А какво е забъркал? Извинете, че питам, но ми се иска да съм по-наясно. Скоро ще ме изнесат оттук. Нали чувате.

— Трябва ми като свидетел по едно дело.

— Така си и знаех, че ще се забърка в нещо! — каза тя сърдито.

— Какъв човек...

— Не го обвиняват в нищо — повторих аз. — Но би могъл да осветли някои обстоятелства по едно дело, с което се занимавам.

— Искате ли нещо от мен? — попита тя нетърпеливо.

— Защо сте се развели заради него с мъжа си? — попитах неочаквано за себе си.

— Пет минути няма да ни стигнат. — Тя се намръщи леко. — И едва ли е криминално дело.

— Горюнов се страхува, че ще го убият, както убиха другите — казах. — Затова питам.

— Страхливец! — Тя махна с ръка. — Бившият ми мъж не е способен на такова нещо.

— Не заради вас — рекох търпеливо. — Може да сте чули? Убиват влиятелни хора, дори помощници на министри. Странна история, нали? И още от самото начало, когато това започна, Сергей ни уверяваше, че също може да го убият.

— Ами да, той стана референт или някакъв там при бившия ми свекър — измърмори тя.

Аз я загледах, без да казвам нищо. Жена на сина на генерал Тягунов? Сега вече бивша.

— Какво ме гледате? — попита тя, като изтръскваше цигарата си о ръба на масичката. — Само не казвайте, че сте ме виждали да пуша. Да, бях съпруга на Павлик Тягунов. Какво ви учудва?

— Не, нищо — измърморих, — продължавайте.

— Какво да продължавам? — Тя сви рамене. — Имах там със Серьожа някои неща, казали на мъжа ми нещо не както трябва... С една дума, той се съгласи на развод и избяга от мен в Чечня. Където изчезна...

Гласът ѝ трепна. Тя махна с ръка и се обърна.

— Те, Тягунови, имат много високо разбиране за чест. Къде ще се мерим ние... Извинете.

Тя избърса очите си, после се огледа в голямото огледало, поправи грима си.

— Извинете. Питайте каквото ви трябва. Времето ми е малко.

— Къде може да се намери сега Горюнов? Бил отишъл на Алтай. После съобщиха, че се върнал. Но не си е вкъщи. Не му е свършила отпуската. За нас представлява повишен интерес като човек, който може би нещо знае.

— Ами да, поръчковите убийства... Не можете да ги разкриете. Затова се хващате за първия срещнат. Но тук с нищо не мога да ви помогна. Не знам къде се крие. Поне на мен отдавна не се е обаждал. Но ако се обади? Как да ви намеря?

Дадох ѝ визитната си картичка. Тя я повъртя между пръстите си. Подсвирна.

— По особено важни дела. Нещо като заслужил или народен артист?

Засмях се.

— А вие сте чудесен — призна тя. — Ще ми станете ли поклонник? Или не мърдате от Светка? Само имайте предвид, че тя не може да има обожатели като вас. Поне това знаете ли?

Премълчах. Сигурно съм имал тъжен вид, затова ми каза поверително:

— Така си стоя сама. Всички се възхищават, всички ме обожават. И всички мислят, че не могат да допрат до мен. Да се вредят. И никой не се сеща, че няма нужда от усилия — вратата е отворена! Вие, мъжете, разбирате ли изобщо от хубави жени? Нищо не разбирате! Затова има толкова самотни между тях. А мислите, че чакат своя принц... Де да беше така! Какъв ти принц! Поне да те посрещне някой след спектакъла, да те закара до къщи.

Тя стана, снажна, царствена, наистина може да разтрепери плахите и комплексирани мъже. Протегна ми ръката си с характерния жест, като изви китката си за целувка.

Така и постъпих. Положението ме задължаваше. Макар че какво ново научих? Още веднъж се убедих, че светът е малък. Тя е бившата жена на младия Тягунов. Вече бях чувал, но никога нямаше да помисля. Помня, че Саврански разказваше за триъгълника.

— А вашата фамилия... — попитах вече на вратата.

— Смених я — каза с изморен глас. — Не ме мъчете повече, може ли? После ще ви разкажа всичко, съвсем всичко. Но само не днес. Стига за днес. Става ли?

И тя ми подаде визитната си картичка с причудливи винетки. Поклоних се още веднъж...

На път за прокуратурата, където възнамерявах да се срещна с Меркулов, се постарях да осмисля цялата днешна информация.

За какъв дявол да си пълня главата с тези любовни триъгълници? Трябва да проверя отпечатъците от пръстите върху бутилката от кока-кола. И да ги сравня с намерените в хотел „Мир“ и в квартирата на „Садовое колцо“.

Врълхлетях в кабинета си. Позвъних на Меркулов.

— Сега ще сляза — каза той.

После звъннах на Грязнов на „Петровка“.

— Имам за теб едно шише — прошепнах тайнствено.

— Не го отваряй без мен! — поръча той. — Веднага идвам. Ти все вкарваш тапата вътре.

— Току-що ми се караха заради теб! — започна Костя от вратата. — Звъниха от МВР, питаха кой е този Турецки, че да дава заповеди на милицията. Провалил си им целия план. Наложило се да гонят някакво такси... Можеш ли да ми обясниш какво става?

— Видях го — казах след малка пауза. — И дори успях да разговарям с него. А после го изпуснах. Театър, пълно с народ, жени, дипломати... Като нищо можеше да започне да стреля, да вземе заложници. Подкачаш ме, че не съм достатъчно популярен сред сътрудниците на МВР, а ти висиш по разни ненужни съвещания, докато аз хващам престъпника.

— Защо ненужни? — Той сви рамене. — Тъкмо по мое предложение главният помоли силовите структури да изпълнят точно всичко, което си им наредил. Имаше резултат.

— Ето ти резултат! — показах бутилката и шалчето. — Изпльзна ми се, но не съм останал без трофеи. А за какъв резултат говориш?

Костя хвана внимателно с два пръста бутилката и кой знае защо я погледна на светлината. Поклати глава, когато разглеждаше шалчето.

— Оперативните служители вече намериха таксиджията, който го е карал — обясни Костя. — И той им показал блока, където го е оставил. Но защо реши, че това е точно той?

— Сега ще дойде Слава Грязнов и ще видим — отговорих. После се разходих из стаята и попитах: — Някой започна ли наблюдение на тази сграда?

— Не, чакахме вашето указание — рече Меркулов и се засмя.

— Искам да я видя, сградата имам предвид.

— И как го намери? — попита, докато разглеждаше шалчето. — Както си вървеше по улицата и...

— А той вървеше срещу мен с плакат на гърдите: „Вържете ме, добри хора!“ — кимнах. — Бе дошъл на премиерата, на която и аз. Познах го по фоторобота. Един странен. Беше сам. Там всички се познават, покланят се, като се срещнат: премиера — целият театрален елит там, а той — сам.

— Каза, че се каниш да се срещаш с човек, който добре познава Горюнов?

— Така беше — кимнах. — А срещнах не само него. Срещнах убиеца. Разбира се, преживявам, че не можах да го задържа. Та според мен хич не му дремеше за тази опера.

— По какво съдиш?

— Фотороботът! — тържествувах. — Ей сега ще дойде Грязнов, как ще го наредя само! Колко нерви ми изхаби, за да ми доказва, че съм пълен идиот, щом непрекъснато се занимавам с моите версии. Пълна прилика, разбираш ли? И после, поведението. Там той беше случаен зрител. Защо е дошъл, при кого. Взех бутилката в бюфета, той пи от нея, а чистачката, която ги събираше, вдигна скандал. Той чу... И драсна.

— Какво си се лепнал за тази бутилка! — разсърди се Костя. — По-добре да беше го проследил... Добре де. Та какво научи за Горюнов?

— Нищо особено. Тук има нещо друго. Разговарях с певицата Светлова, синът на генерал Тягунов бил неин съпруг, разделила се с него заради Горюнов. Представяш ли си? Триъгълникът, за който наемкваше bankerът Саврански.

— Направо да откачиш — съгласи се Меркулов. — А хубава ли е?

— Нямам думи — отвърнах.

— Тогава мъжът ѝ може да е искал да застреля писаря. И когато започнала стрелбата, Горюнов дотича при нас?

— Това отпада — махнах с ръка. — Тя каза, че мъжът ѝ не може да падне дотам. Не му позволява честта. Войник до мозъка на костите, вековни традиции и все в този дух.

— За нея отпада. Но за твоя Горюнов — ни най-малко. За него е актуално.

Спогледахме се.

— Чакай, да не намекваш, че в случая със Серьожа Горюнов също въртим на празни обороти? Той клепе мъжа й, а човекът хабер си няма?

— Само предполагам — каза Костя и точно тогава вратата се отвори и в кабинета се втурна възбуденият Грязнов.

— Ето ти бутилката! — вместо поздрав кимнах към целофановата торбичка на перваза. — С пръстите на този — сега кимнах към фоторобота пред мен. — Само да не се объркаш. Ще намериш и мои отпечатъци.

— Ама ти откри ли го? — Слава радостно се озъби. Ето кой истински се радва заради мен. Макар преди това да си бърше краката с версиите ми, които невинаги заслужават подобно отношение.

— Това трябва да се отбележи! — Слава възбудено потриваше ръце.

Трябва да се отбележи. Макар и за да се разширят съдовете му Погледнах Меркулов. Той сви леко рамене. Сиреч правете каквото искате. Намигнах на Слава, който без да каже нито дума, с помощта на универсалния си шперц извади от моя сейф скритата от миналия път половин бутилка коняк.

Заместник-главният прокурор наблюдаваше взлома с подчертано спокойствие. Знаеше прекрасно: това не са безобразия в името на работата, а заради нея. В добре възбудено състояние Грязнов получава озарение и догадките му вървят като на конвейер.

— Това ли е синът на генерала? — възкликна той, като прекъсна печалния ми разказ как в ръцете ми е попаднало шалчето, да го вземат дяволите, и прочутото шише от кока-кола.

— Кой е син на генерала? — уморено попита Костя, макар да изпи с нас за компания съвсем мъничко. Колкото един напръстник. — За Горюнов ли говориш?

— Не! — възрази Слава темпераментно. — Как не разбирате — този, който е избягал! Затова ти се е сторил познат, защото видя снимката му в неговото лично досие! Забрави ли? — Той ме потупа фамилиарно по рамото.

Гледах го и мигах. Току-що двамата с Костя, а преди малко с Ала Светлова отхвърлихме с негодувание такава възможност. А сега Слава отново ни пробутва някаква съмнителна версия... Малко ли версии се провалиха, спухаха се беззвучно, като сапунени мехури?

— Но ти виж снимката му — не преставаше Грязнов. — Покажи фоторобота на баща му или на бившата жена! Показа ли го?

— Засега не — отвърнах. — Според мен стига сме се занимавали с него? — попитах Меркулов.

— Ето ти обяснението защо е отишъл на опера! — Слава замаха с ръце. — Все пак жена му пее. Може ли бившият мъж поне отдалеч да погледне бившата си жена, която продължава да обича?

Има ли такова право? И затова е отменил стрелбите през този ден. А пък утре, ще видите, ще се заеме със старото!

Ние притихнахме. И тримата. Според мен Слава се изплаши от това, което току-що издрънка. По-точно предрече.

Костя стана.

— Бутилката ще почака — каза той категорично. — Хайде да отидем още сега да видим онзи блок, в който според разказа на таксиджията се е скрил. И ако наистина...

Спомних си досието му, постарях се да си спомня снимката, която видях в него. Сега, естествено, ми се струва, че прилича на фоторобота. Щом съм си внушил. Снимката няма да ни избяга. Още утре ще сверим. А сега трябва да погледнем онази кооперация, Костя е прав.

Седяхме в колата, с която долетя Грязнов, и мълчахме, преживявайки събитията от днешния ден. Получи се като във войнишкия виц, ако изпуснем цинизмите, ще остане — отначало нищо, нищо, а после една хуубава...

След час пристигнахме пред кооперацията. Погледнах тъжно тази грамада с хиляди светещи прозорци. Слава се подсмихна.

— Няма нужда да обикаляме из апартаментите! — Той махна с ръка. — Ще отидем да погледнем дали има двор с два изхода. И дали има пожарна стълба от покрива? Или мислите, че е по-глупав от вас? Тази кооперация е отвличаща маневра. Та той е служил в Чечня! Ами да!

Ние с Костя си замълчахме. При нас дойде Володя Фрязин заедно с две момчета с радиостанция. Премръзнали като шушулки. Володя направо тракаше със зъби. Пак се сетих за майка му. Току-що спаси сина си от простуда, а тези дебелокожи началници пак натириха момчето ѝ на студа и влагата.

— Поне да беше се облякъл по-дебело — подметнах на Володя, колкото да кажа нещо. — Защо не наблюдавате поне от колата.

— Оттам не се вижда всичко — възрази той.

— Ще има ли смяна? — попита едно от момчетата на Грязнов.

— Откъде? — въздъхна Грязнов. — „Трал“ още не е отменена. Питайте началника — той кимна към Меркулов — ще отмени ли акцията и ще престане ли да ви простудява.

— Обърни се към министъра си — тросна се Костя. — Никога не взема от дума... Добре де, до утре всички сте свободни. Обектът вече знае, че го следят. И няма да се покаже току-така.

— От тази кооперация е голям кеф да стреляш по банкери и пресаташета — рече Слава. — Ей от онази капандура.

Погледнахме натам, където показваше. Наистина, по-добро място не може да се измисли. Огромна гола поляна отделяше блока от шосето. Нататък покрай шосето са елитните блокове. Излиза някой главен да се разходи с породистото си куче... И изведнъж пада. Докато се разтичат да видят откъде е изстрелът, къде е „Бърза помощ“, къде е милицията... и влакът, сиреч снайперистът, заминал, няма следи.

— Кой живее в тези кооперации? — попитах момчетата.

Не знаеха.

— Утре сутринта се поразходете из апартаментите, попитайте дали не е живял някой под наем... покажете фоторобота. Какво друго? — Слава сгъваше пръсти. — Изобщо разпитайте.

Жалко за изгубеното време. Отвратително чувство, на което не бива да се позволява да премине в съзнание за безизходност.

— Утрото е по-мъдро от вечерта — каза ми Костя, когато се качихме в колата. — Не се терзай!

— Не мисли, че е бил в ръцете ти — добави Слава. — Направил си каквото си могъл. Сега поне знаем кого гоним.

— Утре ще научим, утре — рече меко Меркулов. — Според теб какъв е тоя сантиментален килър, който отменя акцията, защото жена му имала премиера в театъра? Съмнявам се. Трябва още веднъж да се огледат нещата.

— И да изясним защо живее с документите на друг човек? Защо се мотах из Алтай? Да не би да си нямам друга работа?

Въпросите на Слава останаха без отговор.

10.

На другия ден следобед позвъни Меркулов:

— Саша, трябва да те поздравя. Експертите дадоха заключението си: отпечатъците върху бутилката са идентични с тези по предметите в хотелската стая, където е бил настанен японецът. И с отпечатъците, които успяхме да снемем в оная квартира на „Садовое“.

— Откъде е информацията? От Научно-техническия отдел? Или Слава каза?

— Само не го ругай — въздъхна Костя, — все някакви сметки разчиствате. Каза, че не могъл да се свърже с теб. Сведенията му са от НТО, така че са достоверни.

— Но ти успя да се свържеш.

— Слушай, сам се оправяй с Грязнов. Не му е удобно на човека. Толкова се противи на версията ти... А сега да признае, че не е бил прав? Познаваш го не по-зле от мен. Ще се обади... По-добре кажи какво възнамеряваш да правиш?

— Искам спешно да извикам на разпит тази мадам. Бившата жена на Тягунов. Сега си отспива след премиерата, но нищо. Ще обезпокоя. Трябва да ѝ покажа фоторобота. — Затворих телефона. Повъртях между пръстите си визитката на Ала Тягунова. Правя се на важен, но още не знам как ще разговарям с нея. Трябва да дойде сама. Сигурно ще започне да се оправдава с мигрената и репетициите си. Аз ще мъкнам, че е необходимо. Или да я стресна още от прага? Твоят бивш мъж, човекът с високи морални принципи, е килър! Моите шефове ми продъниха ушите: научи кой му дава поръчките.

Според мен сам си ги дава. Тези помощници на министри, като се започне от известния ни Сергей Горюнов, са му взели здравето! Щом види помощник, веднага се хваща за винтовката с оптически мерник...

Но така не се разговаря. Нека види всичко сама, сама да каже всичко. Надявам се, че няма да започне да го прикрива. Все пак ѝ е бивш съпруг. За какво са ѝ неприятности?

Като събрах кураж, позвъних. Какво ли не съм очаквал! Че телефонът ще дава заето или ще е изключен. А ако се свържа, сигурно ще е с телефонния секретар.

За моя изненада тя отговори веднага. И с бодър глас. В отговор на предложението ми малко се смути:

— В качеството на каква? — попита.

Без малко да изръся: „Засега на свидетел.“

— Трябва да уточним някои детайли — успокоих я. — Не мога да отсъствам, чакам едно позвъняване, много важно.

— Мигар нямате секретарка, която...

— Всичко имам освен време. Да речем, че вчера бе вашата премиера, а днес е моята. И аз ви каня. А когато тя свърши, също ще си отспивам.

— Вчера така и не споделихте как ви се стори премиерата — каза изведнъж обидено тя. — Всички говореха разни глупости, а само вие за някакви ужасни убийства...

— Моето не се губи — рекох. — Елате. И сама ще чуете и видите.

— Добре — прие тя, след като помисли. — Колко е часът?

— Един и половина.

— След около два часа става ли? — попита.

Направих се, че мисля. Разбира се, че става. И още как. Важното е да дойде.

— Само гледайте да не закъснеете — заключих с делови тон.

— Довиждане. — Тя се засмя и затвори. Смехът ѝ означаваше само едно: с молбата си да не закъснее аз посегнах на свещените ѝ права на красива жена и оперна прима.

Пообиколих из кабинета и разгледах обстановката. Разхвърлях в художествен безпорядък ксерокопия от фоторобота на бившия ѝ съпруг. Нека сама го познае и да каже нещо. Не е лошо да поканя Слава. За разлика от мен той умее да разговаря с такива дами. Не че не цени прекрасното. По-скоро това прекрасно във вид на противоположния пол не му внушава суетни мисли, които да го отклоняват от работата. Но днес му бях сърдит. Нека ми позвъни и да си признае грешките. Пък после ще видим.

Затова, когато се позвъни, побързах да вдигна слушалката, като смятах, че е той.

Но бе Светлана. Познах гласа ѝ със смесено чувство на разочарование и вълнение — все пак очаквах да е Грязнов.

Обаждаше ми се за първи път. Вероятно току-що става. Да им завидиш на тия жрици на изкуството и любовта с всичките им чудатости.

Спят колкото си искат. И с когото си искат.

Странно, но изобщо не ме занимаваше кой е бил през нощта със Светлана. Приемах го вече просто като нейна работа. Нищо повече.

— Здравейте, Александър Борисович — започна тя разговора с леко напевния си глас. — Светлана се обажда. Помните ли ме?

Има си хас! Как ще я забравиш...

— Здравейте! — заставих се да говоря на „вие“. — Как сте?

— Благодаря, нормално. Току-що ми се обади Ала. Безпокои я вашата покана да дойде в прокуратурата.

— Не съм ѝ изпращал призовка — поясних. — Защо са тия официалности? Само малка беседа. Миналия път бе много заета. А въпросите останаха без отговор.

— Александър Борисович, вие сте интелигентен човек и трябва да ме разберете. Можеше и да не ви запознавам с Алочка. Мислех, че само ще поговорите. А как свършва всичко? Днес я викате без призовка, после ще възникнат нови въпроси, ще ѝ изпратите призовка, а тя е актриса, в театъра е пълно с недоброжелатели и завистници. Разбирате ли за какво говоря?

— Всичко разбирам... — въздъхнах. — Уви, такава е професията ни с нейните неприятни подробности. Светочка, аз съм ловецът, към който ако някое животно се засили, то е само по принуда. Но ви обещавам: разговорът ще е доброжелателен и кратък. Бързо ще я пусна.

— Може ли да дойда с нея? — попита тя, след като помисли. — Колата ѝ е повредена. Няма да ви отнемем много време.

Само за миг си представих как ще се източат лицата на сътрудниците ми, когато двете се появят тук. А Лара безпогрешно ще разбере кой кой е, когато сервира чая и прибира чашите. И въобще ще намери повод всяка минутка да напомня за себе си. Но можех ли да откажа?

— Ще се радвам да ви видя — казах с кисел глас. — Елате, иска ли питане. Ще ви напиша пропуск.

Сега от само себе си се решаваше проблемът с поканата на Грязнов. Света ще дойде с приятелка. Ще се наложи и аз да поканя приятел. Така по-лесно ще говорим...

Но Слава се обади пръв.

— Старче, телефонът ти дава все заето. — Гласът му бе като на пребито куче. — Звъня, звъня...

— Слушам те — отвърнах ледено.

— Ами... Сигурно Костя вече всичко ти е съобщил? — попита виновно.

— Да. Няма ли какво да добавиш?

— Какво да добавя? — Той въздъхна разкаяно. — Прав си, както винаги.

— Да не губим време за вайкане и въздишки. Трябваш ми спешно. За кръстосан разпит. При мен скоро ще дойдат две дами. Твоето присъствие е задължително.

— Те ли настояват? — попита подозрително.

— Просто без теб ще кажа нещо не както трябва.

— Ах, ти, женкар такъв! — въздъхна облекчено той. — Поне бива ли ги, симпатични ли са?

— Напълно по твой вкус. Идваш ли, или не?

— Ще почакам експертите от НТО да оформят заключението от балистичната експертиза. Ще отнеме час-два. Между другото, никой ли не е гърмял по нашия начин?

— Теб трябва да попитам, дежурната на милицията е под носа ти — казах. — Дори ми става скучно. Вече започна втора седмица — и никакви новини по този повод.

— Пепел ти на езика! — Грязнов се засмя и затвори.

А аз се замислих. Началството е право: кой поръчва убийствата? Ако съдим по всичко, килърът си ги избира сам. Стреля, по когото иска.

А сега да не си е взел отпуска? Ходи на театър, шляе се из ресторантите и нощните барове? Извинете, а с какви мангизи? Това е много скъпо. Животът в столицата, пътуването до Чечня, Турция и обратно. Наел беше квартира в центъра за триста долара. Ако сега е в Москва, пак ще наеме. Значи някой плаща? Кой?

Не е лошо да задам тия въпроси на солистката от операта. Но тя няма да е сама. Ще се наложи да изпратя навън Светлана.

Задължително трябва попитам: кой плаща? Дори да не каже истината, поведението ѝ ще подсказва това-онова... Макар че защо ще издържа бившия си мъж, дори да не се досеща с какво се занимава?

Слава дойде точно след два часа, донесе акта на балистиците и снимка с ясни отпечатащи на пръсти. Прочетох изводите — всичко е правилно, съвпадат.

Сега делото се попълваше със солидни аргументи.

— А къде са дамите? — попита Слава и потри ръце.

— Закъсняват — казах. — Не могат по друг начин. Нали знаеш.

Той кимна. Как няма да знае. Веднъж разказа, че като курсант тръгнали с приятеля си за среща. Трябвало да се срещнат с две момичета от съседния селскостопански техникум. Срещата била пред метро „Соколники“. Когато минавали с метрото край станция „Кировска“, Слава побутнал приятеля си с лакът.

— Те са — извикал и почукал по прозореца на вагона, — ей, тук сме, влизайте!

Момичетата си бърбурели, седнали на пейката, и не бързали за никъде. Но Грязнов изтъкувал това по друг начин. Че са сбъркали. Ставало дума за „Соколники“, а не за „Кировска“! И дори искали да скочат от вагона. Но вратите вече се захлопнали и момичетата не ги видели, толкова били увлечени в приказки.

Приятелите стигнали до „Соколники“. Излезли от вагона, изкачили се на улицата. Там се спогледали тъжно.

— Да вървят по дяволите — отсякъл тогава Слава. — Ако сме сбъркали мястото, нека те ни търсят! Следващия път ще слушат по-внимателно.

Момичетата пристигнали след двайсетина минути. Нищо не били объркали. Били значи в някаква компания и не искали да ги пуснат. Едва се измъкнали...

Момчетата разбрали, че така госпожиците си вдигат цената. И се възмутили. Така и се разделили. Не веднага, но вече не се срещали. Като истински правдолюбец, Слава ги разобличил. Стига сте ни баламосвали, казал. В никаква компания не сте били. Седяхте на една пейка на „Кировска“. Ах, обадила се едната, по-добросъвестната, а ние мислехме, че ще дойдете с трамвай.

Те се закискали, изобщо не се разкайвали за станалото. Какъв е проблемът? Нали дойдохме!

Сега всичко трябва да изглежда различно. Тези, които чакаме, не искат нищо от нас. Ние искаме, а това е друг разговор...

Извиках Лара.

— Поръча ли пропуските? — попитах делово.

— Да... Ала Светлова — това солистката на театър „Станиславски“ ли е?

— Да — намръщих се. — Впрочем взemi пари и върви за пасти. Кафе или чай — по твой избор.

— Направила ли е нещо? — Лара не си тръгваше.

Слава въздъхна, като поглеждаше към тавана. Това означаваше: много си я отпуснал. При мен нямаше да има такива въпроси.

Малко е да се каже — отпуснал. Просто не знам как да я поставя на мястото ѝ.

— Разбра ли всичко? — попитах Лара, като барабанях с пръсти по бюрото.

— Какво, закъсняват ли дамите? — усмихна се тя на вратата.

— Отивай, скоро ще затворят долния бюфет! — и погледнах часовника си.

— Значи ще останат без пасти — процеди тя. — А Светлова има нужда от отслабване.

Още малко и ще хвърля нещо подир нея. Но вратата най-накрая се затвори.

— Разглезил си я — рече Слава осъдително. — Що за маниер да флиртуваш с подчинените? Сега ще ти се качи на главата. Предупреждавах те...

Премълчах. Знаех го отлично. Но ми става непоносимо, когато толкова млада и привлекателна личност е всеки ден пред очите ми при тази дяволска работа, където постоянно ми трябва разтоварване.

И попадаш като между чук и наковалня. Но къде са те? Ще дойдат ли изобщо? Светлана непременно ще дойде. А примадоната — не знам. Докато скучаех, се загледах по-внимателно в Грязнов.

Изглежда, е взел новата връзка от някой от сътрудниците си. Избръснат, но явно набързо. Взел е електрическата самообръсначка на някой сътрудник. Иска да направи впечатление. Ах, Слава, ах, злодей такъв!

И направи! Нашите гостенки се появиха с половин час закъснение. И веднага го зяпнаха. Ясно е, че са очаквали да видят само

мен. Май не бяхме се уговаряли, че на партито ще вода и приятел. При това Слава се изчерви.

— Полковник Грязнов! — представих го. — Началник на МУР. А това е Ала, това — Света...

Но гостенките преместиха погледите си върху нещо друго. Видяха фоторобота на издирвания.

— Боже... — промълви примата. — Пашка!

— О, Господи... — повтори Светлана. — Какво означава това?

Бях доволен. Точно това трябваше да се докаже!

Грязнов, който пак видимо се изчервяваше, ми показва вдигнатия си палец.

— За какво ме поканихте? — попита надменно Светлова, след като се окопоти. И седна в креслото ми без покана, като веднага запусти. Точно до надписа: „Тук не се пуши!“

— Можехте да кажете направо — поклати глава Светлана, — а не да си правите с нас експеримент.

— Сядай! — изведнъж ѝ заповяда Ала. — Аз съм виновна. Говорихме по въпроса. Още вчера, когато ми натресе този Шерлок Холмс! Приеми го, поговори... И какво означава всичко това, Александър Борисович?

— Че вие, момичета, го познавате добре. — Слава пое инициативата в свои ръце. — Този душегубец. И неволно го потвърдихте току-що.

— Откъде решихте, че го е направил той? — Ала присви очи и погледна към мен. — Е, някой го посочил, описал външността му...

— Има сума доказателства, например пръстовите му отпечатьци. Ето експертизата... — тикнах към нея донесените от Грязнов материали. — Виждате ли? Това са отпечатьците там, където е живял и откъдето е извършено убийството.

— И какво от това? — възрази Светлана. — Аз също къде ли не съм била. Може случайно да съм пипнала нещо... В хотела например или на друго място.

— Да, да — ободрих я. — Говорете нататък. В кой хотел, не помните ли? За какво си говорихте?

Тя прехапа устни, погледна бързо приятелката си.

— Що за хотел? — попита раздражено Ала. — Била си там с Паша? Да не си откачила?

— В никакъв случай! — протестирах. — Просто от хотел „Мир“ е застрелян пресекретарят, за това съобщиха по телевизията, ако помните. По-нататък. Света, сигурно ви се стори странен скандалът, който се разрази вчера във фойето на театъра.

— Какво пък сега? — намръщи се Ала. — Скандал? Вчера? По време на моята премиера? Можеш ли да ми обясниш нещо? — Тя се обърна към приятелката си.

— Почакайте за момент! — Слава се изправи и както в училище вдигна ръка. — Извинете, но в такива кабинети въпросите се задават от домакините.

— Ах, да, забравих къде се намирам...

Ала Светлова стана бавно и сладно повдигна рамене, после седна до приятелката си. Грязнов ги гледаше като омагьосан. Просто не сваляше очи от тях.

— Ще ви обясня всичко, само не ме прекъсвайте — влязох в законната си роля. — Значи така, ние с вас, Светлана, се качвахме в залата. И аз забелязах как един младеж се отдръпна от нас, докато другите мъже, напротив, все се стараеха да привлекат вниманието ви.

— Е хайде... — въздъхна Ала. — Това никой не може да й отнеме.

— Сега разбирам, че е бил бившият ви мъж, дошъл на премиерата.

Тя пребледня и поотвори уста.

— Паша? Той е тук?

Не е лоша актриса. Но сега не хитруваше. И по този повод се спогледахме с Грязнов. Май реакцията ѝ е съвсем непосредствена. Поестествена не може и да бъде.

— Той се дръпна от вас, Светлана. Но нали го познахте по фоторобота, не е ли така? И той ви е познал. И се е страхувал, че ще го забележите. А защо да се крие от родната съпруга и нейната приятелка? Защо да се крие?

— Искахте да обясните скандала, станал там — напомни ми Светлана. Тя бе малко объркана. И като че ли преживяваше заради приятелката си. Това личеше по погледите ѝ към Ала, която пушеше цигара след цигара.

В това време, без да чука, в кабинета влезе Лара с поднос, на който имаше чаши кафе и пасти.

— Тю, че сте задимили! — Тя сложи подноса пред Грязнов. — Вячеслав Иванович, вашите любими... Между другото тук не се пуши. — Тя се обърна към Ала. — Виждате ли какво пише?

— Аз съм поканена — напомни Ала причината за появяването си тук. — Самият домакин мълчи и аз се възползвах...

— Трябва да знаете, че Александър Борисович е голям ценител и познавач на женския пол! — обяви Лара, а аз исках да ѝ зашлевя един по задника. — Той е джентълмен и никога няма да каже...

— А аз се възползвах — пак повтори примата, като изгасяше цигарата си.

— И аз бих искала да се възползвам — не спираше Лара и лукаво поглеждаше към мен: какво, добре ли те наредих? — и да взема автограф от вас. Че нашите мъже няма да се сетят да го направят. В главата им има само престъпления.

Ала мръдна пълните си рамене, поласкана от комплимента, и се подписа в тефтерчето, което Лара ѝ протегна.

— За едно съжалявам — каза Ала, — че дойдох при вас без адвокатата си.

Изглежда, не знаеше, че с адвокат отиват на разпит не свидетелите, а обвиняемите.

— Искате ли да го заменя? — пошегува се Лара, която уж беше готова да излиза. — Аз съм пети курс в юридическия...

— Ще излезеш ли най-послед? — попита Слава през смях.

— Край! Излизам! Излизам! Ще пийна чай с нашите колеги. — Тя врътна тесните си бедра, с които толкова се гордееше, и излезе най-сетне от кабинета.

— Никога нямаше да помисля. В прокуратурата — такива красиви момичета! — рече примата. — Предполагах, че са стари досаднички, книжни плъхове, могат да уплашат и гаргите. Извинете. Ако бях на ваше място, нямаше да пропусна своето.

И се засмя невесело.

— И тъй — Ала пак извади цигарите, после се сети нещо и отново ги прибра, — поканихте ме тук, за да разпозная бившия си мъж?

— Сега виждате, че не можехме по друг начин — махнах с ръка. — Бездруго сме прекалено откровени с вас. Разбира се, още не всичко в това дело е ясно. Но кажете: бил ли е отличен стрелец?

— Тук не мога да ви помогна — студено отвърна тя. — Или си мислехте, че ще започна да клепам бившия си мъж?

— Но, Ала — тихо въздъхна мълчащата до нея приятелка. — Вече толкова души е убил. Всички говорят за това. Стоварват го на чеченците. На кого ли не. Може да убие още някого. Толкова кръв се пролива!

— Между другото той е убил чеченския полеви командир — добави Слава, като гледаше изпитателно Светлова. Сега пред него стоеше не просто красива жена. Сега това бе ценен свидетел. Не за пръв път пред очите ми се извършваше удивителната трансформация на всяко професионално ченге. Красавица не красавица, работата си е работа.

— Значи са го заслужили! — рязко, с треперещ глас изрече примата. — Аз го познавам. По-добре от вас. Имате ли още въпроси? Не? Тогава чуйте. Не трябва да превръщате мъжа ми в отмъстител!

Двамата с Грязнов се спогледахме.

— Току-що исках да кажа... — погледнах недокоснатите кафета и пасти. Жалко, че сега ще си тръгнат. А аз няма да успея да им призная колко ми е било приятно да ги видя, да ги чуя... Просто като мъж. Но нямам право. Без това наговорих много излишни работи. — Ако изведнъж се появи...

— От мен нито дума повече! — Ала ме прекъсна и избърса очите си с кърпичка.

— Успокойте се — каза Слава — Ех, за нищо и никакво обидихме такава жена! — се четеше в отчаяния му поглед. — Сега, когато официалната част е приключила, моля, изпийте си кафето! Не можете да си представите какви вкусни пасти има при нас. Ние, двамата, какво ли сме видели в този живот? От работа вкъщи, от къщи на работа! Там жената ти трие сол на главата, тук пък шефовете... А сега — две богини се спуснаха от Олимп, а ние, двамата идиоти, им правим пристрастен разпит. Останете! Още повече че и така сте закъснели. А знаете ли колко ви чакахме? Какво плановете крояхме за тази вечер...

Светлана не издържа и прихна като малко дете в юмручето си. Ала също се усмихна, като я видя.

— Умеете да уговоряте, бива ви — успокои се тя и хвана чашката в ръка.

— Ще разрешите ли да се погрижа за вас! — Грязнов припна към нея с чинийката пасти.

— Стига ми една. — Ала се отмести. — Я ме вижте. Скоро няма да влизам във вратата.

— А на мен ми харесва — простодушно каза Слава. — Според мен — точно така трябва! У жената всичко трябва да бъде прекрасно! И отпред, и отгоре...

Страхувах се, че току изтърсил нещо... Но той навреме спря и ме погледна.

— Какъв смешен приятел имате — прошепна ми Светлана, докато Ала оглеждаше фигурата си.

Грязнов бе неотразим. В нужния момент, разбирайки, че след всичко чуто дамите имат нужда от съвсем мъничко положителни емоции, извади прословутия си шперц и пред очите на изумените гостенки отвори сейфа ми, който повече играеше роля на хладилник.

И извади оттам половин бутилка коняк.

— Не е за протокола — пророни Слава, като разливаше коняка. — Само за запознанството...

Точно тогава, как можах да забравя, на вратата пак се подаде Лара.

— Всичко ли имате? Нищо ли не ви трябва? Ах, може ли и аз да се присъединя, щом сте завършили официалната част?

Наляхме и на нея. Лара седна, огледа внимателно всички, сякаш си изясняваше комбинациите. И като че ли остана доволна.

— Вашата съпруга се обади — съобщи ми с меден глас. — Но аз ѝ казах, че имате важно съвещание.

— И правилно си направила — отбеляза Слава, като се канеше да вдигне тост. — Искам да направя признание. Мили дами! За първи път съм в такава сладка компания...

Още близо пет минути се горещи така, вдъхновяван от вниманието на гостенките. Поглеждах към Ала. Тя поклащаше тъжно глава и слушаше разсеяно. Може би си спомняше нещо.

11.

Когато Павел и Ала Тягунови заминаха за столицата на курсовете, Серьожа не беше на себе си. По цели нощи не спеше, размишляваше за неуспеха.

А когато веднъж най-сетне заспа, му се присъни един сън. Уж чеченците, събрани на огромна тълпа пред портала на поделението, крещят и изведнъж тръгват в атака. Оръжието им — настъпателното и отбранителното — са парите. Дават цели пачки на дневалните и дежурните, на часовите и офицерите, на всеки, който се изпречи на пътя им. Пред този всесилен аргумент отстъпват всички. И ето ги вече близо до щаба.

Виковете „Къде е Горюнов? Дайте ни Горюнов!“ се превръщат в скандиране, към което се присъединяват войниците и офицерите.

Серьожа бяга от тях от кабинет в кабинет, за да се спаси, да се скрие, но напразно. Вече са до знамето на полка, часовоят тъкмо се кани да насочи автомата, но под одобрителния рев на присъстващите му дават най-голямата пачка и го потупват по рамото. Големите пари помитат всичко по пътя си, обезоръжават и угасят последните огнища на съпротива. Ето и часовоят предава автомата си и знамето на полка...

А под одобрителния рев на насъбралите се допират нож до заклещения в ъгъла Серьожа...

Той извика и скочи от леглото. И видя: някой стои под прозореца му, а в ръката му нещо проблясва.

— Кой е? Какво има?

— Аз съм, Шура Холина. Събудих ли те? А ми казаха, че не си спял нощем.

— Пфу, че ме изплаши. Влизай.

Сега бе готов да поговори, с когото и да е. Дори с Шура, едрата разплута жена на вечно дежурния капитан Холин.

— За какво си дошла? И толкова късно... Колко е часът? Серьожа запали лампата и подсвирна, като видя часовника. А тя стоеше както преди на вратата с проблясваща бутилка водка в ръката,

напудрена неумело и нацапана, та изглеждаше още по-възрастна и отблъскваща. Същинско бостанско плашило.

— За какво... — подсмъркна тя. — За каквото другите, за това и аз.

Той дори отстъпи, сякаш бе дошла от току-що преживения кошмар.

— Какво се е случило? Чакай! Стой там, където си... Разтърси глава и изтрезня. Вчера малко прекали. В последно време му се случваше все по-често.

— При теб е цял харем — рече Шура, като се приближи и заразглежда старинните красавици от репродукциите.

— Точно така! — отвърна той, като продължаваше да се отдръпва. — Като се откриеш там — добре дошла...

Тя го гледаше, хипнотизирайки го с погледа си, и продължаваше да настъпва.

— Холин наряд ли е? — угоднически попита Серьожа.

— Че той винаги е наряд — пристъпи тя. Но той успя да избяга зад масата.

— Казвай защо си дошла? Че ще извикам мъжа ти!

Тя седна на масата, отвори бутилката и наля в неизмитите чаши.

— Седни, да пийнем... Какво, не ставам ли? Искаш младички? Не му провървя на моя Холин! Щом жена му е бабичка, така и ще си стои капитан.

— Н-но защо... — Серьожа обуваше бързо панталона си и не можеше да улучи крачолите.

— Пък и питаш... Какво е виновен той? С какво е по-лош от другите? Глупав е, сама знам, но другите да не са умни? Неговите връстници вече командват полкове. Може би, защото жените им са млади? Може и аз на млади години... не като сега. И не ме гледай така. По-добре пий! За моята отминала младост...

Тя изхлипа.

— Взе ме с дете, макар че бях по-възрастна, обеща да не ми натяква. А всеки ден ми трие сол на главата, мръсникът с мръсник. Не можел да се развива заради мен! Съседките викат: върви при Серьожа Горюнов. Не току-тъй непрекъснато слага твоя наряд. Може да чака нещо? И аз дойдох. Като последната глупачка.

— Значи не те изпраща той? — Серьожа се облече и вече се чувстваше в свои води.

— Пък и той да е! — Жената го погледна тежко, дори заканително.

— Стоп! Всичко разбрах. — Той изпъна двете си ръце, сякаш се защитаваше от нея. — Ще стане майор. Но при едно условие: повече да не идваш при мен. И ще го слагам да дежури като другите. Край. Разбрахме ли се?

— Напротив! — въздъхна тя. — Слагай го по-често, животното. Поне ще си почина от мърморенето му, докато е там. Няма ли да пийнеш с мен?

— Но нали се уговорихме... — Горюнов притисна ръце до гърдите си. После се изплаши: — Добре, добре, само не ме гледай така.

Пи, после тресна чашата на масата.

— Поне вземи мезе — предложи тя.

— Не, не. Достатъчно ми е... — Той направи лека гримаса, после почувства как по тялото му започна да се разлива приятна топлина, а смътната тежест напуска главата му.

Тя послушно стана, запуши гърлото на недопитата бутилка с топче от хляб.

— Както разбирам, нямаш нужда от нищо? — попита тя, като го гледаше под вежди. — Поне да ти измия пода, да ти изпера, щом съм дошла...

— Ще поговорим, когато твоят мъж узрее до полковник. — Той вървеше след нея към вратата, като спазваше безопасна дистанция. Затръшна припряно след нея. После, като се опомни, също тъй припряно я отвори. — Шура! — извика и се озърна. Май никой не видя как тя излезе през нощта от неговата стая.

Тя веднага се обърна и на светлината на звездите Серьожа дори видя на едрото ѝ лице недоверчива надежда.

— Коя дата сме днес?

Лицето ѝ сякаш угасна.

— Четиринайсети.

— Месец, месец...

— Ех, докъде те докара пиенето... Ами вече става година, откакто пушна твоята Алочка с мъжа ѝ в Москва, Съжаляваш ли сега?

Не искаш да ни гледаш? Стига си се тормозил. Виж колко момичета има. Ще си харесаш някоя лейтенантска булка!

Серьожа тръсна глава, затвори след себе си вратата и светна лампата. Огледа се с ненавист в огледалото. После погледна през прозореца унилия пейзаж, осветен от току-що показалата се от облаците луна.

Пиянството го довърши... Колко време мина, а той все не може да се съвземе.

Разтърси глава и започна трескаво да обмисля нещо, като крачеше от единия ъгъл до другия. Кръстосва до сутринта. После се избърсна, изглади мундира. Сега ще отиде с газката в щаба на дивизията. Трябва да успее...

В това време в столицата трябваше да се състои тържественото изпращане на курсантите от висшите офицерски курсове за преподготовка към Министерството на отбраната. За тържеството пристигнаха жените, годениците, роднините. Стояха с букети цветя и се любуваха на офицерите — в парадни униформи с бели ръкавици.

Пристигна и Тягунов-старши със съпругата си и снаха си. Ала носеше огромен букет. Втренчено оглеждаха редиците на курсистите. Някъде там, на десния фланг, трябва да е Павел Тягунов, най-добрият от добрите.

Нестройната тълпа на роднините трескаво обсъждаше кой къде е разпределен. В Генщаба, в министерството, в най-лошия случай — в щаба на Московския военен окръг. Всички слушаха с известна завист Тягунови и поглеждаха стройната безупречно красива Ала.

Ето кой има късмет! Пред техния Павел, като най-добрия випускник, се очертава нещо такова, за което дори е трудно да се досети човек. А те, тоест Ала и свекървата, спорят бог знае за какво: къде е по-хубаво — в Генщаба или в министерството. В министерството по-бавно се расте, има повече дежурства, нощни повиквания, а който е в Генщаба по-често отсъства от къщи. Затова пък там са най-хубавите командировки.

Генерал Тягунов, цял сияещ от радост, слушаше надменно женските разсъждения.

— Стига вече! Където го изпратят, там ще служи. Сигурно е, че няма да го изпратят в „гореща точка“. Трябва да се пази елитът. Самият министър ми го каза.

— Но сигурно ли е? — попита Ала.

Генералът се усмихна.

— Във всеки случай обеща. Смятай, че Паша е негов кръщелник. Много чорба сме изяли двамата с него в Далечния изток. И не е забравил Павлик. Когато се роди, дойде да ни навести. Ана, кога беше това? — попита генералът съпругата си. — Още заместник-командващ окръга ли беше?

— Как да не помня! — отвърна жена му. — Взе Павлик на ръце. А той го напишка. Направо по ордените протече. А мундирът — параден. Щеше да заминава с него за Москва. Та цяла нощ прах, гладих, оправях.

— Е, тогава съм спокойна — усмихна се Ала.

— Малко по-тихо! — смъмриха съседите щастливите Тягунови.

— Сега ще прочетат заповедта!

Четенето бе продължително. Фамилиите на випускниците бяха подредени по азбучен ред. До буква „Г“ беше далеч. По високоговорителя ехтяха присвоените звания и направленията за по-нататъшната служба. Главно Генщабът и Министерството на отбраната.

— Лейтенант Тягунов! — извика началникът и Павел, представителен, стегнат, със забележителна стойка, излезе от строя.

— Със заповед на министъра като най-добър курсист ви се присъжда извънредно званието капитан! Желая ви по-нататъшни успехи...

Следващите думи потънаха в аплодисментите и поздравленията. Аплодираха самите курсисти. Дадох му палмата на първенството, признавайки неговото превъзходство.

Павел бе невъзмутим. Отривисто наведе глава в знак на благодарност. И остана невъзмутим, когато съобщи мястото, където ще служи занапред. При това началникът на курсовете, прочитайки направлението, за миг се запъна. Взря се в текста дали няма грешка. Не, всичко бе вярно.

— Със същата заповед се изпращате във воинска част 43167...

— Къде, къде? — попита недочула Ала, понеже поздравленията не стихваха.

И в миг настана тишина. Тя погледна пребледнелия свекър.

По заповед на министъра изпращаха Павел там, откъдето дойде на курсовете. Тази заповед не подлежеше на обжалване.

Едва през нощта генерал Тягунов се свърза с министъра. Бе недоволен. Вече си е легнал, а му звънят...

— Поне знаеш ли къде изпрати Паша? — попита Тягунов.

— Не помня всичките — отвърна уморено министърът. — Да оставим утре да се изясним?

— Изпратил си го на същото място! — възкликна Тягунов, като се държеше за сърцето. — Откъдето дойде на тези дяволски курсове! Какво ми обеща?

— Не може да бъде! — сепна се министърът. — Много добре си спомням. Мисля, че беше в Генцаба.

— Какъв Генцаб! — още повече се развълнува Тягунов. — Селиванов дори се задави, като четеше. Два пъти повтори.

Ала бе наблизко и слушаше, от вълнение чупеше пръсти. Пак да се връщат в мечата бърлога? Как ли не! И гледаше под вежди мъжа си, който правеше гримаси, като слушаше виковете на баща си.

— Не разбирам що за трагедия — мръщеше се Павел. — Да не мислите, че ми се ходи? По-добре в тундрата, само не в полка, където командва някакъв си писарушка. Или ти си на друго мнение? — попита жена си.

Но тя само наведе очи. И даде ухо да чуе какво говори свекърът ѝ.

— Имало е проектозаповед, добре. А ти прочете ли самата заповед, преди да я подпишеш?

— Сега лекция ли ще ми четеш! — възмути се министърът. — Нека дойде утре при мен в министерството. Ще измислим нещо...

— Казваше, че елитът не бива да се разпилява! — горещеше се Тягунов. — Това са твои думи!

— Говорих само за „горещите точки“ — въздъхна министърът. — Е, получило се е малко сложно. Стават такива работи. Утре ще оправим всичко. Разбрахме ли се?

Тягунов тресна слушалката.

— Това са те, чиновниците! — Той посочи телефона. — Смяташ, че аз самият съм станал такъв? — попита сина си.

Павел неохотно повдигна рамене.

— Ще отидеш утре при него и нека само се опита...

— Никъде няма да отида — навъсено рече Павел.

— Ще отидеш, ще отидеш — помилва го по ръката жена му. — Или предпочиташ да отидеш в онази дупка? И да ме замъкнеш с теб?

— Според мен ти там не се оплакваше — не й обърна внимание Павел. — Изобщо, хайде да спим, а. Утре ще говорим.

— Имай предвид, че ще се върнеш без мен — рече хладно Ала.

— Както кажеш. — Павел сви рамене. — Ако не аз, значи някой друг. Таткото на когото не е генерал.

— Не е там работата! — възмути се бащата. — Нима стана това, което си, благодарение на мен? Ти си най-добрият от добрите! На такива като теб трябва да им се проправя път! Трябва да ги пазим. Ти си златният фонд на армията!

— Аз съм син на генерал Тягунов — рече Павел. — Никога не ми се разрешаваше да го забравя. Бях обречен на успешна кариера на военен чиновник. А аз не искам! Аз съм строеви офицер, ясно ли ти е? Приличам на дядо. Между другото, твоят баща. Стрелям така, както е стрелял той, сибирският ловец! Сам си ми разказвал... И ако направя кариера, ще е само в полка, а не в някой кабинет.

— А аз коя съм според теб? — попита Ала, вече през нощта, когато останаха сами.

Павел не отговори. Чуваше се как хлипа майка му. Как баща му въздиша...

— Ти си офицерска жена — отрязва Павел. — И ще дойдеш с мен, където ме изпратят. Или оставаш тук. Но вече в качеството на друга.

12.

— Телефонът ти се подслушва — съобщи на Сергей Горюнов помощникът на министъра на правосъдието Аркадий Сазонов.

Бяха се разположили върху дървената пейка в сауната на вилата на Макс Селезньов, пресекретар и референт на финансовия министър, и се обливаха в пот.

Тук бяха само свои. Помощници и референти, съветът на сивите кардинали, както се наричаха шеговито. Събираха се в почивните дни у Макс или у някого друго, за да уговорят и съгласуват позициите на шефовете си два дена преди заседанието на Министерския съвет.

— Не сме свършили! — прекъсна ги Макс, като отпусна недоволно долната си устна и така заприлича на капризно възрастно дете. — Значи ще направим така. Нека твоят... — той насочи дебелия си пръст към референта на министъра на селското стопанство Жора Краснов — изпрати на моя запитване. И без това иде сеитбата. Пет трилиона, не повече. Разбра ли ме? Ще се пазарим до три. Не повече. Аз ще подготвя съответната справка. Освен това спомени за стоковия кредит за сеитбата. Нефтепродукти, резервни части... Ти си знаеш. Само не се престаравай. Просто не мога повече от шестнайсет трилиона! Ето сега той — пръстът на Макс се премести върху Горюнов — ще ми иска за нови разработки и за закупуване на СУ-29. Правилно ли се изразих?

Серьожа кимна разсеяно.

— Сега хич не му е до това — обади се някой полугласно. — Вълнува се кой е следващият.

— А аз не се ли вълнувам? — обиди се Макс.

— Не можеш да разбереш едно нещо — рече Кирил Смолянски, първият помощник на вътрешния министър. — Стрелбата спря. А в това време Серьога не беше в Москва. Значи е следващият в списъка. Килърът е точен. Чакал го е.

— Това не означава нищо! — прекъсна ги раздражено Макс. — Сега за Чечня. Вече казах: ако пак започнем да стреляме, чеченците ще

взривят нефтодобивния завод. Знаете кой. А след това и нефтопровода. Какво ще предложите?

— Какво има да му мислим? — попита Кирил Смолянски. — Трябва да се чака. Ако можехме да съберем заедно техните и нашите глупаци? И да обясним: ако петролът от Каспийско море заобиколи Чечня, цялата ви независимост и нашето единство няма да струват пукната пара. Тогава можете да се изпобиете за нещо, което вече го няма. Милиардите долари са на земята. Само се наведи и ги вдигни! Ако не ти пречи шкембето.

— Мерзавци! — въздъхна Макс. — Всеки ден втълпявам на моя. На кого ще потрѣбва твоята конституция, ако не вземем от турците каспийския нефт! Много им здраве, нека се смятат за победители! Има поражения, които са по-изгодни от победата. Ето твоят — той се обърна към Серьожа Горюнов — строи вила. А с чии пари? И поне знае ли откъде се вземат?

— Саврански му бил дал — усмихна се Серьожа.

— Серж, разбери ме правилно, но ти не доизпипваш нещата — въздъхна Макс. — Напомни ми какво ни струваше да уредим за Саврански квотите за редки метали.

— Всеки ден му набивам в главата — махна с ръка Серьожа. — Докато не завърши вилата — не иска дори да чува. Не ми стига умът какво да правим с нашите дъртаци. Не е ли време да ги сменяме?

— Какво пък, това е идея! — разпали се Макс. — Отдавна е време... И не само тях. Чий човек е този Филкин? За когото пишат вестниците? Твой? — Той допря тлъстия си пръст до референта на министъра на външната търговия Вася Первушин.

— Ами мой... — отвърна навъсено Вася.

— Откъде го изрови? Затова ли му разреших след твоето ходатайство да събира пари от длъжниците на бюджета, та да си ги присвоява после! Ще го оправя аз тоя! Направо ще го дам на данъчната полиция.

Макс се задъхваше. Тежкото му тяло се тресеше възмутено.

— Работете със своите вилолюбци денем и нощем! Нека от време на време да помислят и за ползата за отечеството! Защото бързо ще ги подменим... Набивайте им в главите, че има стратегически интереси, а също и временни интереси. Конституцията може и да се пренапише. Но с петрола — няма да стане! Или го има, или го няма!

Присъстващите се спогледаха с усмивка. Макс бе в стихията си. Беше не по-малко убедителен и когато настояваше войските да навлязат в Чечня.

— Не се хаби — рече Кирил. — На кого доказваш? Ами ако те са непробиваеми! Ако всеки се възприема напълно сериозно... Хайде да свършваме, имаме и други въпроси.

— По повод отстрела на членове от нашия съвет — подсказа Горюнов.

— Серж, безпокоя се не по-малко от теб за сигурността ти — рече Макс, — също и за моята. Но не са ли ви прекалено много бодигардовете, приятели? Хубаво, че вашите шефове така ви ценят. Но няма да ви спасят от куршумите. Като начало искам да разбера: той за кого работи? Какви съображения имате по този повод?

— Май знам кой е — каза Горюнов. — Синът на генерал Тягунов. Заедно служихме. Попадна в Чечня. Предполагам, че работи за себе си. От идейни подбуди. В знак на протест. Изпитвайки отвращение и прочие... Между другото, той е страхотен снайперист.

— Направо сюжет за филм — присви очи Макс. — Да не са го купили турците? Серж, разбери ме правилно. Не твърдя, че не е този, за когото говориш. Да речем, че си прав. Какво да правим с него? Не можем да чакаме кога ще ни гръмне един по един. Или направо да го поръчаме на някого? Сега, като броиш добри пари, можеш да намериш истински специалист.

— Първо трябва да го засечем. — Горюнов повдигна рамене. — И да поработим заедно със следователя Турецки. Нека ни го намери. Между другото, вече говорих с него по този въпрос. След убийството на нашия вицепредседател на съвета край Белия дом.

— И какво му каза? — Макс застана нащрек.

— Че може да съм следващият — отвърна тихо Горюнов.

— Така ли? Наистина? — попита Макс. — Ни повече, ни по-малко? А защо ти? Защо този ловен сезон за членовете на нашия съвет не започна с мен? Като председател по-малко ли съм заслужил куршума на бойния ти другар? — Макс почти крещеше и се държеше за сърцето. — Нашият съвет е най-важната държавна тайна на тази невменяема държава. Тя все още се крепи само благодарение на нас. А пък ако заради този Туркменски...

— Турецки — поправи го Серьожа и се усмихна виновно.

— Не е важно! Ако заради него попаднат на следите ни...

— Дотогава може да са ни изпозастреляли — пак го прекъсна Кирил Смелянски, като поглаждаше непокорния си светлорус алаброс. — Говорим за друго. Ти поначало правилно постави проблема — кой му плаща? Бих добавил дори: каква полза можем да извлечем от обстоятелството, че ни убиват?

— Именно — кимна Макс. — Как да направим от поражението победа... Хайде в басейна, после ще обсъдим. Не съм изчерпал още въпроса и не всички са се изказали.

След басейна пиха чай с билки, които приготви жената на Макс. Щом наля чашите на всички, тя веднага изчезна.

— Поотпусна ли те? — Смелянски се обърна към председателя, който масажираше сърцето си.

— Като че ли... И тъй, искам да знам кой и как ни разкри — нас и ролята, която играем? Съдя за това по подбора на целите, на мишените, така да го наречем, ако никой не възразява...

— Ако можехме да разберем закономерността, по която той избира всеки следващ — каза Кирил. — Започна със Салуцки. А защо?

— Сетне бяха убити Руслан Садуев и телохранителя на турския премиер — обади се Аркадий Сазонов, помощникът на министъра на правосъдието, който до този момент мълчеше. — От Главна прокуратура научих, че стрелецът е един и същ.

— Обидно е, че се е отвлякъл... — въздъхна престорено Кирил. — Някакъв си турчин, някакъв украинец... Да не би за него да сме второразредни?

— Това ще го кажеш на панихидата ми — не обърна внимание Макс. — Вместо некролог. И тъй, за кого е добре дошло това? Какво мисли Серж?

— Нефтът. — Горюнов повдигна рамене. — Чечня. Какво друго? Може някой наистина да иска като Володя Улянов нефтопроводът да мине по друг път. Но ако е Тягунов, едва ли. На него не му дреме за тия работи.

— Ами да — кимна Макс. — Нали уби телохранителя на турския премиер. Казват, че оня бил доверено лице. Така че нещата не съвпадат. Убива и тези, и онези.

— Кой ти каза, че турчинът е от този списък? — попита Кирил.

— Аз — кимна Аркадий Сазонов. — От Главна прокуратура винаги съм получавал достоверна информация. Първо, почеркът на убиеца. Не може да бъде сгрешен, имитиран, той е като балистичните характеристики на винтовката... Второ, както вече предадох на Серьожа, същият източник ми съобщи: Главна прокуратура е санкционирала подслушването на домашния му телефон. Засега това ще бъде забавено. Можем да ги изпреварим. Можем да подслушваме, където искаме. И тогава не ни трябва Турецки.

— Нашите телефони няма ли да се подслушват? — прекъсна го нетърпеливо Макс.

— Няма такава информация — отвърна Аркадий. — Но...

— Няма или не разполагаш? — пак го прекъсна Макс.

— И така може да се каже. — Аркадий сви рамене.

— Може ли да се провери? — попита Макс.

— Вече има такава апаратура — отвърна Кирил. — Получи се преди седмица. Благодаря ти, че намери петнайсет милиона долара. Както си знаех...

— Аз знам само, че за това не бива да се жалят пари — не обърна внимание на думите му Макс. — Не ми харесва как щурмуваме този проблем. Постоянно се отплесваме. Повече от сигурен съм: подслушвателят е сложен, когато Серж се оплака, така да се каже, на гражданина следовател, а после изчезна за две седмици и онзи го е заподозрял, че знае нещо и затова се страхува.

— От какво се изплаши наистина? — попита Кирил.

— Съома и Федя ми бяха приятели — рече Горюнов, без да вдига очи. — И аз помислих...

— Защо се държиш като девица! — възмути се Макс. — И какво от това? И ние дружахме с тях. Но не хукнахме при следователя, нали?

— А аз не знам защо веднага помислих за сина на генерал Тягунов — каза Серьожа. — Изключително точен. Опасен... Освен това съм имал вземане-даване с жена му. Сега тя пее в театър „Станиславски“. Ала Светлова. Казваше, че за това уж можел да ме убие.

— М-да... — обади се Кирил след кратката пауза. — Сега се криеш от него: Но аз на негово място щях да започна именно от теб. Впрочем още не е късно.

— Пак започваш. — Макс се намръщи. — Сега трябва да говорим за друго. Тя, тази Ала, може ли да ни изведе до мъжа си? Ако го преоткупим? При това е уникален стрелец. Ще му платим два пъти повече от досегашния му договор, а на нея комисиона. Какво ще кажете?

— Мислил съм за това — обади се Серьожа. — Боя се, че няма да го издаде дори да знае. Историята никак не е проста. Тя се чувства виновна пред него, разбирате ли? Но ще се опитам.

— Става дума за друго — рече Кирил. — Сами ли ще търсим снайпериста, или Серж ще отиде при този Турецки, с когото ще обединим усилията си, докато не са ни изпозастреляли?

— В никакъв случай! — възкликна Макс. — Нека си върви паралелно разследване. И ще видим чии следователи ще се окажат по-добри.

— Бъди нащрек с Турецки — напомни Кирил. — Още повече че към него са командировали началника на МУР — Грязнов. Добре ще е да научим какво са открили. С това се заемам аз. А ти искаш ли да задействаш твоите хора от „Лубянка“?

— Добре... — отвърна уклончиво Макс. — Но сега друго ме интересува. Обясни ни почерка на килъра... Защо стреля непременно в основата на тила? Не може ли да наведе мушката? За да търсят някого другого? Така е събрал срещу себе си всички хрътки, които са пуснати да го ловят. Не разбира ли, какво? Каква е причината, можеш ли да ми обясниш?

Кирил почеса демонстративно остригания си тил, сякаш търсеше мястото, където ще се прицели снайперистът.

— Казва ли ти някой... И аз се чудя. Там е най-сигурно. Като уцелиш, няма нужда от втори куршум. Прекъсва шийните прешлени, разбираш ли?

— Не — отвърна насмешливо Макс. — Може би по този начин хвърля предизвикателство на нашите прочути Шерлок Холмсовци?

— Ако ме смущава нещо, то е, че Турецки с неговите хора сигурно си задават същите въпроси — каза Кирил. — А ние откриваме велосипеда. При цялата ти безспорна мъдрост, Макс, все пак не си професионален следовател. Затова не бива да поемаме чак толкова ангажименти. В противен случай от нашата голяма мъдрост ще последват печални неща.

— Бъди кратък! — Макс въртна глава. — Какво предлагаш?

— Нека Серж отиде при Турецки. Не толкова да разказва, колкото да подпита. Трябва да се покажеш, когато всички мислят, че се криеш.

— Какво ще кажеш? — Макс се обърна към Горюнов. — Днес мълчиш, сякаш си се видял на мушката. Съгласен ли си с Кирил?

— Зависи с какво — отвърна Серьожа. — По какъв начин възнамерява да използва факта, че ни убиват, в наша полза?

— Още не знам. — Кирил се усмихна. — Засега не съм мислил. Но там се крие тайната на победата, знаеш го не по-зле от мен. А за твоята договорка със следователите вече казах. Възможно е твоето явяване да свали някои подозрения по наш адрес, ако са възникнали такива при тях.

— Или ще ги усили — допълни Серьожа. — Ще решат, че е заговор.

— А не е ли заговор? — Кирил продължаваше да се усмихва.

— Ще ми се да мисля, че засега не е — отговори Серьожа, без да сваля поглед от него.

— Край! — отсече Макс. — Защото ще се изпокараме. Казах край! Кой има въпроси?

— Обеща да финансираш закупуването на картофи в Холандия — обади се помощникът на министъра на селското стопанство.

— Не бих искал да ви отказвам, както се изрази една дама. — Макс разпери ръце. — Нека твоят шеф да напише на моя писмо. А аз ще помисля. И ще потърся. През зимата сме загинали без картофи. И всичко останало! Нямам с какво да платя на армията в Чечня... Между другото, един въпрос към нашия донжуан, заради когото започна тази война срещу нашего брата помощника на министъра. — С какви пари живее и работи твоят килър? Ако е борец за идеята, както твърдиш? Все пак тия пътувания, хотелите и всичко останало струват пари?

— Сигурно това се питат и в Главна прокуратура — промърмори Кирил. — А ние ги дублираме.

— Но ще ги настигнем и изпреварим! — заключи Макс. — Добре, щом нямате други въпроси, ще кажа веднага: пари няма! Това се отнася за всички. Мога да дам лично на някого в заем. Например до предстоящия хонорар. Но не повече.

13.

И те видяха родния КПП на родния полк. Колата спря. Ала продължаваше да седи буквално като вкаменена.

— Не искам там — прошепна тя, като видя на вратата познатата фигура на прапоршчика Горюнов. А зад вратата бе не само той. Почти целият личен състав на частта. Всички бяха научили предварително за завръщането на семейство Тягунови. Тук са и чеченците. Оставили са будките си, а броят им видимо се е увеличил, оставили са момичетата си, които се събираха там. И още нещо — чува разнасящата се от прозорците на казармите монотонна ритмична музика в изпълнение на родни бардове.

Пръв тръгна към тях Иван Прохоров.

— Паша, какво стана, провини ли се там? — попита той. — А тук ни казаха, че уж оставяли всички в Москва...

— Какво ли не се говори! — приближи изотзад Сергей Горюнов. — Заповед на министъра, няма мърдане. Здраве желая, другарю капитан! Добре дошли в родното поделение!

Бе малко пийнал, с ръцете в джобовете, но току-що избръснат и изгладен, с празнично настроение. И може да си позволи да не отговори на репликите на насъбралите се: защо капитан? Както и преди, Тягунов бе с шинела с лейтенантските пагони. Да не им се е причуло? Да не би прапоршчикът да се е объркал?

Павел и Ала се спогледаха. Този писар е прекалено осведомен. Значи не са се лъгали? Всичко е в неговите ръце, както и преди?

— Здравей, Ала! — поздрави в това време Горюнов, като леко склони глава, без да скрива тържествуването си. — Приятно е да те види човек толкова очарователна и жизнерадостна. Благодаря, че не забравихте, благодаря, че се върнахте да изплатите дълга си.

Павел се навъси. Това е прекалено. Този писар явно си проси скандал. И като закри с тялото си Ала, направи крачка напред.

— Я повтори... Какъв дълг? — попита спокойно.

— Тя знае! — Писарят тръсна глава без ни най-малко смущение.

— А може ли да ти го върна аз с лихвите? — попита Павел.

— Паша, остави! — Прохоров застана между него и писаря. — Да вървим, нали виждаш, той е пьян и те провокира.

Павел пусна куфарите и като отстрани от себе си Прохоров, застана съвсем близо до писаря.

Горюнов не се помръдна. Никак не се изплаши от внушителния капитан.

— Ами това е специфичен дълг, Павел Геннадиевич! Опасявам се, че няма да се справите.

Ала отмести мъжа си и мълчаливо, със замах зашлеви шамар на нахалника. Веднага се спуснаха към тях, разделиха ги, макар писарят да не се съпротивляваше. Само избърса кръвта от сцепената си устна.

— Не се безпокойте, господа офицери! — каза той. — Това е напълно в духа на възраждащите се традиции на руската армия! Защо да не цапардосаш по физиономията по-низшия по чин? То е съвсем проста работа. Исках само да напомня за обещанието на нашата Алочка...

— Престани веднага! — Тя пак се спусна към него.

— Но защо? — учуди се той. — Нали ни обещахте след „Кармен“ да поставите „Травиата“? Или забравихте? Ами да. Направо съм за убиване, щом се осмелих да напомня...

Той се подсмиваше под мустак, държеше се дръзко, като я гледаше нагло в очите.

— Защото ние тук, потънали в мрак и невежество, съвсем щяхме да пропаднем. Но се появихте вие като мимолетно видение. И с какво започнахте гастрола си?

В този момент при тях дотича новоизлюпеният майор Холин с нови пагони и пак в качеството си на дежурен по поделение.

— Холин! — Писарят демонстративно се облегна на него. — Виждаш ли кой е дошъл при нас? А като виждаш, защо се бавиш? Хората са уморени от пътя, виж Алочка не може да си вдигне ръката от умора. Помогни им! Занеси куфарите! Ама не ти. Все трябва да ви учи човек. Нали имаш войници!

Но Павел хвана сам куфарите си и тръгна към КПП. След него Ала вървеше с наведена глава, като се стараяше да не гледа никого.

Изпращаха ги с погледи. Представлението свърши. Затова в погледите се четеше разочарование, преминаващо в равнодушие: ето значи пак...

Ала вървеше по познатия плац и едва не плачеше от унижение. Каква власт има този човек? Нейният мъж е по-силен, умен, съвършен, но и той е във властта на този писар. Или сега не беше времето на силните, умните и порядъчните, а на такива като писаря?

В офицерското общежитие — нов проблем. Нямахше къде да се настанят. Старото място бе заето. Ала се отпусна безсилно на куфарите. Погледна с ненавист смутения Павел. Попаднаха в такова идиотско положение заради неговата добросъвестност. Ах, той не може да си наруши принципите! Да стои сега и да слуша как плачат малките деца и жените си подвикват от единия до другия край на коридора. Защо дойдоха тук? За това ли бе мечтала? Павел беше притеснен. И също се питаше: защо доведох тук жена си?

Къде да отидат и какво да прави дежурният по част майор Холин? Оставаше само да се обърнат към писаря Горюнов.

Серьожа стоеше в групата на офицерите и наблюдаваше мълчаливо какво става. Нека сами помолят. Че са прекалено горди.

— Какво гледаш — изсъска Холин, като оглеждаше Тягунови. — Виждаш какво става! Изтърсиха се като гръм от ясно небе. Къде да ги дявам?

— Това са ваши проблеми, другарю майор. — Писарят вдигна рамене. — Макар че не мога да се съглася с вас, че са гръм от ясно небе.

Павел сложи ръка на рамото на жена си.

— Още утре се връщай в Москва — предложи ѝ той.

— А ти? — Тя извърна глава към него. — Та ти ще пропаднеш тук без мен. Ще станеш един от тях. Ще се пропиеш! Ще остана. В края на краищата твоето татенце ще предприеме нещо... Или ние, Тягунови, сме такива горди?

— Тук няма къде да се настанят — каза Холин на писаря.

— Тук няма — съгласи се Горюнов. — А в новия блок ги чака запазен двустаен апартамент.

Павел и Ала чуха това и отидоха при тях.

— Запазен апартамент ли? И отдавна ли? — попита още веднъж Павел.

— Ами вече половин година — потвърди Горюнов.

— Та ти каза, че се очаквал някакъв чин от столицата! — започнаха да се възмущават офицерите.

— Да — кимна писарят. — Ето го чинът, пристигна. И апартаментът е за него. — И при тези думи се втренчи в Павел. Къде ще ходиш! Ще те пречупим, какви по-серт сме ги виждали!

Павел се засили и го удари мълчаливо през лицето. Писарят щеше да стане от пода, но получи втори удар. И тогава върху Павел се нахвърлиха офицерите. Не, не да ги разделят и разтърват — просто започнаха да го бият, ожесточено, до кръв... Павел се съпротивляваше отчаяно, на негова страна застана един-единствен от присъстващите — старши лейтенант Прохоров.

Те се биеха умело, непоколебимо, но численото превъзходство на нападателите бе голямо. Между тях се въртеше майор Холин, дереше си гърлото и получаваше удари. А самият Горюнов в това време наблюдаваше спокойно боя и застиналата в ужас Ала. Наизскочиха жени, занареждаха, заплакаха деца...

Най-накрая, като си спомни, че има пистолет, майор Холин го извади и стреля в тавана. Но сякаш не го чува. От юмруците на Тягунов и Прохоров отлитаха все нови и нови побойници. Но ето че събориха Прохоров, събориха и вързаха Тягунов.

— Бива те — обади се тихо Горюнов и всички чува. И побоят спря. — Виждате ли до какво води при някои хора столичното високомерие! — рече с въздишка Горюнов. — Алочка, Бог е свидетел, че твоят мъж започна пръв. — А това мирише на трибунал — и сбогом, кариера! Или не трябва? — Той огледа офицерите. — Може би ще се размине без трибунал? Предстои ни още много да служим заедно! После, жалко за жените. Ще отидат утре при „бащицата“, ще паднат в краката му...

— Карай! — възбуденият Холин разсече въздуха с ръка. — Още днес да съставиш рапорт!

— Слушам! — Писарят тракна токовете. — Само че вие като дежурен трябва да съставите рапорта, по правилата.

— Ти ще го напишеш, а аз ще подпиша! — държеше на своето Холин.

— Слушам! — Горюнов козирува. — Разрешете да изпълня? Или да почакаме до утре? Да го съжалим? Все пак млад офицер, такава перспектива, татко генерал, жена красавица, певица... Е, Холин, в края на краищата разбиха моя нос, а не твоя! Аз бих простил. Какво пише в

Писанието? Като те ударят по дясната буза, обърни лявата. Така и аз. Жената ме удари отляво, а мъжът отдясно. Всичко е точно.

— Да те вземат мътните... — Холин започна постепенно да се успокоява.

— Хайде, господа офицери, свободни сте! — каза Горюнов на събралите се и преживяващи сбиването офицери. Много от тях си изпатиха здравата, пъшкаха, не можеха да си поемат дъх.

— Мъжки игри! — Писарят сви рамене и се обърна към Ала. — Разтоварване в нашия монотонен, сив живот. По-рано поне имаше опера. Или карти. Сега не е до карти. Развържете ги, какво гледате — нареди той.

— Трябва да ме арестувате — каза Тягунов на Холин.

— И мен също — повтори след него Прохоров.

— Не ви свърта? — Писарят клекна до Павел. — Щом не искате вкъщи, може да отидете и в карцера.

— Хайде, Паша! — Ала умоляваше мъжа си. — Да вървим вкъщи, не мога повече!

— Алочка, вашият мъж май се учуди защо биха него, а не мен — рече Горюнов. — За да спечелят благоразположението ми. Имаме по разпределение един човек за „гореща точка“. Не се казва коя. А те не искат там. Но колкото и да е странно, не това е главното. Те ме ненавиждат, а на вас завиждат. Чувствате ли разликата? Паша, тук си чужд елемент. Такъв ще си останеш. Баща ти е генерал, всеки момент могат да те отзоват в столицата за по-нататъшна служба някъде на паркет. И Алочка не можа да скрие, че се гнуса, като видя как живеем. Вместо да сее светлината на културата във войнишките и офицерските маси. А простите хора съвсем не могат без вълшебната сила на изкуството. Без нея се пропиваме, чувствайки презрението на елита. Сега разбра ли, Павел Геннадиевич?

— Свърши ли? — попита Павел, на когото Ала изтриваше кръвта от лицето.

— Засега това е всичко! И тъй, вашето решение, другарю капитан. В карцера без жената, или в самостоятелно двустайно жилище с жената?

— Арестувайте ме, другарю майор! — спокойно каза Павел на Холин. — Какво гледате? В това поделение някога ще започне ли да

командва уставът, а не писарят на строевата част? Постъпете според устава!

— Паша... — Ала изтръпна. — Какво правиш?

— Всичко направи ти, когато склучи сделка с този...

Той и сега не криеше презрението си към писаря. Горюнов вдигна рамене.

— Е, както искате, другарю капитан! Само че къде ще заповядате да сложим жена ви? Впрочем забравих да ви кажа по повод на разпределението. В онази „гореща точка“, да предположим Таджикистан, се иска да отиде най-добре подготвеният офицер, без деца. Предпочитание се дава на желаещите да изкупят... Ще има какво да изкупвате, като отидете на трибунал, другарю капитан!

— Върви по дяволите! — извика Павел. — Караулът ви, другарю майор? Водете ме.

— И мен също — обади се Прохоров, който бе мълчал досега. — Не мога да гледам как всички се нахвърлят върху сам човек.

— Похвално качество за руския офицер — кимна писарят. — Но вие не сте ме оскърбили с действие. Само се застъпихте за другаря си.

— Гади ми се от теб, писарче! — Прохоров не издържа. — Ето че те оскърбих. Можех и по-грубо. Но тук има жени. Достатъчно ли е?

— Какво правите? — плачеха Ала и Надя, жената на Прохоров. — Спрете. Опомнете се! На кого е нужно това?

— Само на твоя мъж. — Горюнов сви рамене, но вече не толкова уверено. — Не ми трябва този скандал.

Холин гледаше смутено всичко, което става. Макар да е дежурен по поделение, никой не му обръщаше внимание. И той избухна с нова сила:

— Дежурният! Дневалният! Спешно извикайте дежурните от комендантската рота. Кажете, че двама офицери трябва да бъдат изпратени в ареста.

14.

Володя Фрязин се ровеше като къртица. Любознателен младеж, търпелив, затова реших да го използвам да събере информация от роднините и близките приятели на убитите. И Володя се стараше с всички сили, търсеше, копаеше и преравяше. Поне нещо трябва да съвпадне. Естествено, за убития полеви командир не научихме нищо.

Не можех да изпратя Володя в Чечня. Пред очите ми веднага се появяваше светлият образ на интелигентната му майка с немия укор в очите. А той щеше да отиде. Дори говореше за подобна необходимост.

И когато се обади и каза, че май нещо е намерил, аз го възприех напълно сериозно. Володя не хвърля думите си на вятъра.

— Някои неща съвпадат — влезе той стремително в кабинета ми.

— Така направо? — попита Слава. — Просто съвпадения?

Володя не обърна внимание на подмятането. Хвърли куртката си на бюрото и извади касетофона си.

— После ще слушаме — казах аз. — Сега ми трябва резюмето ти. Какво съвпада?

— Чечня — отвърна Володя. — В един или друг аспект — винаги Чечня.

Ние със Слава се спогледахме.

— Да вземем Меланчук — продължаваше Володя, — ето запис от разговора с техния изпълнителен секретар.

Той ми подаде протокола от разпита на свидетеля.

— Колко ти взе? — прекъснах го аз.

— Николко! — Фрязин вдигна рамене. — На това отгоре се канеше да плати. Казах му, че ще бъде интервю за телевизията. Уговорих един приятел, който работи там, да дойде с телевизионна камера. Те имат нужда от изяви в медиите. Трябва да привлекат вниманието върху себе си.

— Умно — похвали го Слава.

— Близо пет минути се перчи. Започна да разказва за мъченика на борбата Меланчук. Стана ясно: Меланчук бил събран група доброволци, главно бивши биатлонисти, половината от които —

момичета. И заминал с тях в Чечня. Там изкарали хубави пари за движението си. Не спомена колко. Каза само, че уж за всеки улучен руски офицер чеченците плащали по хиляда и петстотин долара. Като се успокои, даде показания вече като свидетел.

Двамата със Слава го слушахме внимателно.

— Но, Володя, нали все пак ти започна от Салуцки... — намеси се Слава.

— Със Салуцки, по-точно с неговото семейство, имах най-много трудности. Ако националистът дойде в Москва лично и целият разговор бе на перона на Киевската гара, а после в транспортната милиция, то с роднините на Салуцки ми се наложи да разговарям предимно през опънатите на вратите вериги. Някакви възрастни хора, съвсем бедни и изплашени. Дълго не искаха да отворят. Но на едно място, имам го записано... — Той затърси в тефтера си. — На Лефортовски вал една баба, негова родна леля, изведнъж каза, че не се страхува от нищо и знае кой е убил племенника ѝ, който е бил гордостта на многобройния им род. Попитах я: защо той, толкова богат, не ви помагаше?

— Тук си сбъркал — прекъсна го Слава. — Надявам се, че не те е изгонила?

— Не пречи — казах аз. — Да чуем по-нататък.

— Така е. Не знам как ми се изплъзна от езика — въздъхна Володя. — Та едва я склоних да даде показания. Обещах, че щом намерим убиеца, ще го разстреляме. Без съд и следствие. Тогава тя ми показа вестник със снимката на Руслан Садуев. Имаше статия за него след убийството... Ако си спомняте, писаха във всички вестници. Та бабката веднага го позна. Идвал е в Москва в началото на деветдесетте. Имал някакви взаимоотношения със Съома. Той я помолил да настани Садуев у тях. Затова веднага си го спомни. Отначало се страхувала от него, но после свикнала. Само веднъж се изплашила, когато го видяла как брои пари, огромни пачки в куфара. А той видял как тя се изплашила, но не казал нищо. После Съома ѝ се скарал. Заповядал ѝ да не си пъха носа в неговите работи. И тя мълчала. А след гибелта на племенника си не знаела на кого да каже.

— Знаела ли е за убийството на Садуев? — попитах аз.

— Не. Беше много войнствено настроена. Попитах я колко е продължило гостуването. Взе да си спомня. Отпътуването на Садуев,

когото повече не е виждала, съвпадало с някакъв семеен празник. Това е било през октомври деветдесет и първа. А наскоро след това Семьон Салуцки открил своя банка с неголям уставен фонд. И станал много богат човек. Бабката плачеше от умиление, когато разказваше какви костюми и златни верижки за джобния си часовник е купувал. И дори правел някакви подаръци на лели и вуйчовци.

— Благодетел — рече Слава. — Семейна гордост, неговата верица! Ти разбра ли откъде започва всичко? — и той се обърна към мен.

— Сега ще започнеш да ми разказваш за чеченските авизо — не му обърнах внимание, — както за златото на партията... Добре де. А нашият отмъстител, нека го наречем така, какво не е харесал у телохранителя на турския премиер? Знам какво ще кажеш! — постарах се да изпреваря Слава. — Сигурно е бил замесен в доставката на доброволци и оръжие за сражаващата се Чечня. Върви сега, че провери.

— Проверих — каза свенливо Володя.

— И в Турция ли ходи? — усмихна се Слава.

— Не. Просто трябва внимателно да се четат вестниците.

С тези думи Володя разгърна един брой на „Нощен живот“ с разголена хубавица на първа страница.

— Интересуваш ли се? — ухили се Слава, като се загледа в нощната красавица.

— Не, само разглеждам — отвърна смутено Володя. — Там винаги има нещо неочаквано. Между темите. Разбирате ли? Всякакви скандали и произшествия от света на известните хора. Та ето тази бележка... — Той разгърна няколко страници. — Четете!

Започнах да чета. Отначало повърхностно, после ми стана интересно. Излиза, че главният телохранител е бил не само доверено лице на премиера, но и голям любител на женския пол, главно от славянски произход. Та без да се бои от куршумите, извел от воюваща Чечня една светлокоса биатлонистка. Преди това се бил влюбил в нея на един от плажовете в Апшерон, където тя си почивала след работа, а той бил на неофициална визита по молба на властите в Баку. Вестникът не се интересуваше какво е правил там. Работата е ясна, наблягаха на любовната страна в историята. Той е ходил няколко пъти в Чечня, като е рискувал живота си и използвал служебните си

командировки за срещи с любимата, която го целувала, без да отлепя окото си от оптичния мерник. И уж при едно от идванията си ѝ подарил най-нов модел снайперистка винтовка, с което окончателно покорил загрубялото ѝ сърце. И така нататък. Къде свършва истината и започва измислицата? Интересна версия за гибелта му. Да, казваше статията, по него е стреляно, а не по премиера. Направил го неин бивш ухажор, шампион на СССР по стрелба с винтовка.

Върнах вестника на Володя. Може и така да е. Пък може и да не е.

Той разбра всичко това по погледа ми, наведе очи и скри вестника в старата си чанта.

— Може ли да погледна? — попита ревниво Слава, не знам защо го бяхме забравили.

— Да, заповядайте! — трепна Володя. И пак извади вестника.

Володя пъшкаше, охкаше, клатеше глава. Чакахме го търпеливо.

— А пък аз нямаше да оставя това без внимание — каза Грязнов, когато връщаше вестника. — Забрави ли, че ме праща в Олимпийския комитет и във Федерацията по стрелкови спорт? Та и това момиче, и този ухажор всъщност са били в националния. Едва сега си спомних имената им. Мога да проверя още веднъж. Ясно ли ти е сега какво се получава?

Ние се спогледахме озадачено. Володя мълчеше скромно, за да не пречи на мислите на прочутото ченге да текат и се оформят в логически фигури. Май пак ни тръгна карта.

— Излиза само, че има много съвпадения — казах аз, — дори прекалено много. Непрекъснато очакваш нещо такова. Всичко е много по-просто, отколкото си го представяме. Така или иначе всички действащи лица са свързани с Чечня. Друг въпрос от какво се е ръководел нашият отмъстител в подбора си... Ако помниш, бившата му жена каза: не превръщайте мъжа ми в отмъстител. Да, отмъстител! Човек, дето се е прежалил и само отмъщава, без да мисли за съдбата си, за жена си, който всичко е загубил и не търси нищо. Само мъст! Ето доминантата на поведението му. Сега разбра ли?

Слава скочи и закри из кабинета.

— При това знае много. И би могъл да разкаже. Още от самото начало стана ясно, че всички убийства не са случайни.

— На тебе е ясно — изломотих аз.

— И на теб — не ме остави Слава. — Колко пъти тайно сме одобрявали избора му. Забрави ли?

Посочих с очи Володя. Какво ще си помисли, като слуша подобни откровения?

— Володя е наш човек! — махна с ръка Грязнов. — Между другото, ще ти го взема. Ще му дам прилична длъжност и по-прилична заплата!

— Ама няма да дойда — рече Володя.

— Ще дойдеш и песен ще пееш! — обеща му Слава. — И ще ме надминеш! Пък и какво ще правиш ти, творческата личност, в прокуратурата? Ще се превърнеш в същия досадник като шефа си.

— Говори така от завист — намигнах на Володя. — Някога искаше да идва тук.

— Някога на млади години, когато се скарах до смърт с шефа си — започна да обяснява Слава. — После бях благодарен, че не ме взеха. Моят начин на мислене не ставаше за тях! Не говоря за моите начини за самостимулиране. Но тукашните прокурори са нищо без нас, оперативните служители, работните коне! Истинската работа е само при нас, в криминалната милиция.

— Добре де — казах аз. — Три на два за теб. Разтовари ли се? Да караме нататък. Володя, ти си се докопал точно до каквото трябва. Картината съвпада. А какво си разузнал за потърпевшите, за убитите помощници на велики шефове. Те също ли имат някакво отношение към чеченските събития?

— Чуйте разказите на хората, които са ги познавали отблизо — предложи Фрязин.

Изглежда, Володя мислеше, че не му вярваме. Смятаме, че нагажда отговорите. Сигурно така изглежда отстрани. И не е зле да ги послушаме. Но погледнах тъжно огромната камара с протоколи и касетите, които Володя извади пред нас, и ме заболя главата.

— По-добре със свои думи — рече Грязнов, след като ме погледна бегло. — Както за тези, за които току-що говори...

— Там нещата не са толкова явни... — започна Володя. — Прерових няколко тона вестници и десетки записи с разговори.

— Кога успя? — не се сдържах аз. — Нали дежуреше нощем, участваше в операция „Трал“...

— И разбрах, че не се занимавам с най-важното — отвърна Володя. — По-лесно е да намериш името на много известен човек в някой вестник, отколкото убиец сред десет милиона жители.

— Значи си проявил аналитични наклонности? — попита Слава. — Сега виждаш ли къде му е мястото? При нас, на щат в главното управление.

— И какво откри там? — прекъснах Слава.

— Следих повече за придвижването на самите шефове на загиналите, защото знаех, че помощниците са след тях. След това, което изясних за Садуев и Салуцки, се заинтересувах от работите на отстранения сега вицепремиер, които са свързани с Чечня...

Той пак порови в чантата си.

— Ето снимка от „Известия“. Подписване на предварителен договор. Така се е образувала Южната нефтена компания. Виждате, подписва премиерът. А на заден план и отляво — познахте ли го?

Ние се наведохме едновременно, за да разгледаме вестника.

— Кой е този? — попита Слава.

Володя мълчаливо извади снимката на загиналия помощник на вицето.

— Познахте ли го? А ето какво научих в статистическия отдел на нашата прокуратура... — Той извади официална справка. — Възбудено е следствие за злоупотреба в особено големи размери. По отношение на същата Южна компания. После е прекратено поради липса на достатъчно улики.

Грязнов ме загледа въпросително.

— Какво ме гледаш? — измърморих аз. — Имаше такова дело. Само че не го водех аз. Звягинцев се занимаваше с него, сега го повишиха. А предишният главен го накара да прекрати следствието. Наистина нямаше достатъчно улики.

— Но са откраднали достатъчно? — присви очи Грязнов.

— Повече от достатъчно — отговорих. — Прекратиха го по отношение на ръководството на акционерното дружество. Трябва да надникна в нашия архив. Интересно кой ли фигурира там? Поименно.

— Загрява! — похвали ме Грязнов, като гледаше Володя. — А ние имаме само недостатъчни улики. Достатъчните не ни стигат. Да не говорим за преките доказателства. И пак работим.

Той тупна Володя по рамото.

— И той работи! А ние само правим физиономии. Все не ни отърва! Искаме някой да ни поднесе всичко на часа. Вярно ли е, Александър Борисович?

— Много дрънкаш — казах аз. — А иначе е вярно. Какво още? Има ли нещо друго?

— Мислех, че за начало стига... — смутено отвърна Володя. — Търся. Разглеждам вестниците. Между другото, ето, написал съм писмо до телевизията. Първа и втора програма. Подпишете го. Искам да видя някои телевизионни програми от есента и зимата на деветдесет и първа.

Подписах, без да кажа нито дума. Слава гледаше влюбено Фрязин. „Ще го отмъкне — помислих си аз. — Като едното нищо. Но ще видим тая работа. Ще задействаме майката на Володя. Като интелигентна жена ще ме разбере. Нейният син, естествено, е находка за следствените органи. Въпросът е в чии ръце ще се окаже. Не знам защо ми се струва, че при Грязнов ще започне да пие. И ще престане да се смущава и да се изчервява. Върви разбери какви ценни качества се губят в този случай.“

— И тъй, с какво разполагаме? — попитах аз.

— Стоп! — прекъсна ме Слава. — Дори не започвай без Меркулов. Той има глава на виден държавник. А тук е замесена голямата политика. Не знаем на какво ще се натъкнем. И какво ни очаква. Затова първо му се обади.

— Той усеща кога го чакат и сам ще звънне — отвърнах аз. — Сега ще видиш.

И в този момент звънна вътрешният ми телефон. Грязнов и Фрязин се засмяха. Вдигнах слушалката.

— Какво ви е толкоз весело? — попита Меркулов. — И аз искам да се посмея. Че ме е налегнала мъка... Нещо ново около нашия убиец?

— Ами идвай! — Намигнах на Слава. — Само теб те няма. Чакаме те!

Меркулов дойде, изслуша ни и каза:

— Новото е само това, че засега не са убили никого по познатия ви начин.

Ние дори не помислихме да се обиждаме.

— Като работен резултат звучи тъжно — продължи той. — И оптимистично от гледна точка на човешките права. Може да е свършил патроните?

— Или да е намалил списъка? — предположих аз. — Но пък ако всичко е свързано с Чечня, той има широко поле за действие. Стреляй, колкото си искаш. Между другото, ако има други убийства с подобна винтовка, няма да е лошо по куршумите да се идентифицира оръжието.

— Може да е започнал от помощниците, а после да мине на шефовете им? — каза Слава. — Как е правил другарят Сталин? Започвал от готвачите, шофьорите, лекарите, съпругите...

— Той се крие — рече Меркулов. — Знае, че го търсят, и се крие. Докато спадне напрежението. После ще се залови със старото. При това не знаем откъде има пари. Източникът на доходите му... Ако държите на варианта отмъщение, по правило това се прави безкористно.

— Възможно е да има спонсор — предположих аз.

— Ако се съди по това, което знаем, най-вероятно е вълк единак — обобщи Меркулов. — Въстанал сам срещу всички. Отмъстител, както вече каза и ти. Или нещо, което вече се нарича чеченски синдром.

Погледнах Володя под око. Сигурно имаше какво да каже, но не се решаваше да се намеси в разговора на светилата от следствието. Излишната почтителност не води до добро, знаех го от собствен опит.

— Искаш ли да добавиш нещо? — попитах Фрязин.

— Извинете, но исках да кажа...

— Хайде, прекъсвай ни, у нас има свобода на словото, като на митингите — рече Слава.

— Във вестниците пише за тези, които трупат пари от чеченската война — започна Володя. — Наистина, не съобщават имена. Но пишат много и настойчиво. Може да знаят нещо. А ние само ги заобикаляме. Забраняват ни да контактуваме с пресата.

Той прехапа език, понеже при тези думи Грязнов и Меркулов погледнаха едновременно към мен.

— Ами да — подразних се аз, — имаше такова нещо, и аз, и други забраняваме да се дават интервюта на журналистите. Какво гледате? Забравихте ли колко вреда имаше от публикациите им? Пък и

съдът не се радва, ако във вестниците се появяват писания преди гледането на делото. Толкова доказателства са компрометирани по вина на недобросъвестни журналисти.

— Пък и новият главен прокурор неведнъж ни е молил да не даваме информация, преди делото да влезе в съда — допълни Меркулов.

— Свободата на словото се простира до края на моя кабинет — добавих аз. — Тук говорете каквото искате. Всичко, което ще помогне за разкриването на престъплението.

— Но може ли да издиря тези, които пишат за далавераджиите от войната в Чечня? — попита Володя. — И да ги разпитам?

— Тук няма нужда от разрешението ми — казах аз. — Разрешено е всичко, което е полезно за делото.

— Как не разбираш, та той няма достатъчно опит в общуването с репортерите... — каза меко Костя. — С тях човек трябва да е предпазлив. Нужен е особен контакт.

— Хайде тогава да проведем някаква пресконференция — предложи Слава. — Дори да е при нас, на „Петровка“. Ще съберем пишещите братя, ще отговорим на въпросите им. После ще ги разпитаме пък ние. Кое е главното за нас? Нашето дело. И журналистите могат много да са ни полезни, ако ги предразположим към себе си. Още повече че с тях ще беседва не маститият Турецки, този динозавър от разузнаването, а младото доверчиво дарование на име Володя Фрязин...

И Слава прегърна приятелски младия ми помощник.

Ще го отмъкне, като едното нищо ще го отмъкне!

15.

Телефонът събуди Ала към един по обяд. Като надигна леко глава, видя пред себе си гладкото голо рамо на Валера Сурков, сина на гримьорката ѝ, който бе осветител в театъра. Той дори не помръдна. Спеше дълбокия сън на изморен млад мъж. По-млад с дванайсет години. Сигурно се обажда неговата мамичка, търси го... А доброжелателите, както винаги, само чакат да подскажат къде може да е нощувало ненагледното ѝ чедо.

Тя спусна краката си на пода, хвана слушалката на радиотелефона и мина боса в другата стая.

— Аз съм, Павел — каза бившият ѝ мъж. — Събудих ли те?

Тя усети как дъхът ѝ спира, а краката ѝ омекват.

Затвори вратата към спалнята бързо и по инерция, сякаш той можеше да види кой е там.

— Какво мълчиш? — попита той. — Да не си глътна езика?

— Ами още не съм закусвала — отговори тя с дрезгав от съня глас. — Здравей!

— Исках да те помоля за нещо — започна Павел.

— При мен не бива — отвърна веднага тя.

Той помълча. Изглежда, размишляваше: дали да затвори веднага, или малко да почака. Тя също разбра, че с изпуснатата забрана се издаде, и не можеше да намери необходимите думи.

— Имаш нужда от моята помощ ли? — попита Ала. — Тук ли си, в Москва?

Сега тя мислено се похвали, че зададе естествено въпросите на човека, за когото сякаш нищо не е знаела.

— Трябват ми пари.

— Така изведнъж ли? — На него винаги всичко му трябва на мига, веднага. Така започна любовният им живот. Някога неговата страст я подчини изцяло. Едва се запознаха, а на сутринта вече бяха любовници.

Освен това той се учудваше, че тя се оказа девствена. „А ти какво очакваше?“ — попита тя тогава обидена. Той я прегърна

внимателно за раменете. И на нея ѝ се прииска да се скрие върху силните му гърди, зад широките му рамене.

И с този осветител, който спи отгънат безметежно, се свързва също тъй стремително, повлечена от страстта, без да се съобразява кой какво ще каже в театъра... Тя разбираше, че е безразсъдно, годините ѝ са други, но така бе закопняла за силно мъжко тяло...

— Колко? — попита в отговор на мълчанието му. Изведнъж ѝ се стори, че той затвори. И това я изплаши. Макар съвсем наскоро, като научи, че е тук, в Москва, и го търсят, си казваше, че веднага ще му затвори телефона...

— Не мога да говоря дълго — каза Павел. — Наблизо съм. Наел съм квартира. Можеш ли да дойдеш след два часа на нашето място, помниш ли го?

— Разбира се, че го помня. И всичко помня.

Ала не можеше да се реши да му каже, че го търсят, че го преследват, както той е преследвал неизвестните за нея хора. Но кой знае защо искаше да мисли, че те си го заслужават.

— Не си ли сама? — попита той.

Тя очакваше този въпрос. И се страхуваше панически от него.

— Аз ли? Сама... искаше да дойдеш ли?

— Не, не — побърза да отговори той. — И колко можеш да ми дадеш? По-добре във валута. Наел съм квартира, трябва да платя. Ще ти ги върна.

Сега трябваше да зададе съвсем естествения въпрос: защо не си у родителите си? Защо, по каква причина ти се налага да наемаш квартира? Ако не зададе този въпрос, ще се издаде. Ще означава, че знае: налага му се да се крие. И тогава може би знае и защо се крие...

Так и не попита. Нямаше време. Валера я хвана неочаквано отзад, притисна се с горещо от сън тяло. И тя почувства нещо като отвращение, сякаш е преяла нещо вкусно.

— Защо си сама? — попита младежът, като се стараеше да ѝ вземе слушалката.

— Ще дойда! — извика тя накрая и отстрани Валера с лакът.

Той се сви от болка и се хвана за корема.

— Какво правиш? — извика. В хлапашките му очи се появиха сълзи, устните му трепереха от обида. Същинско теленце.

— Край! Вдигай си багажа! — извика тя. — Отивай си вкъщи, при маминка! Мъжът ми се върна, разбра ли, или не си? Валера, не ставай глупав.

— Нали казваше...

— Какво ли не съм казвала... Приготвяй се!

— И момчетата разправяха. Нямах мъж.

— Значи сега ще имам. Ясно? И повече не се появявай!

— Но защо? — Той като че ли всеки момент щеше да се разплаче.

И тя не за първи път усети към него нещо като майчина жалост. Такъв цял живот ще има нужда от утешение. Нейната гримьорка често ѝ разказваше за сина си как се храни, от какво боледува и че нямат мира от съученичките му. Тя убеди директора да го вземе осветител, за да поработи преди казармата. На Ала ѝ бе интересно да го погледне, когато се появи за първи път. Целият театър се забавляваше, като го виждаше как навежда очи и се изчервява, ако към него се обръщаха ослепителни жени от рода на Ала Светлова.

От Валера не ставаше никакъв осветител. Режисьорите се скъсваха да крещят на репетициите, като искаха от него невъзможното. Майката плачеше и молеше да не изгонят синчето. Веднъж Ала не издържа и се качи горе при него, за да му набие в главата как трябва да осветява нея, водещата солистка, а той я гледаше като богиня, слязла от Олимп.

Горе бе тясно и горещо, тя неволно се притискаше до него с голото си рамо, чувствайки как през нея преминава тръпката на чистото, младо тяло. Почти ѝ се зави свят.

В театъра заговориха за близостта им, това стана след една премиера. Майка му спря да разказва за него и вече идваше в гримьорната ѝ със свити устни и зачервени от плач очи. Не знаеше дали да скърби, или да се радва. При това сега хвалеха Валерочка и помладите от Ала певички започнаха да се качват при него.

Но синчето ѝ, родната ѝ кръв, както преди, умираше от любов към тази вещица, за която всички говореха, че била погубила безброй мъже. Все пак дванайсет години разлика, за какво мисли тя? Той ще си намери жена. Още дълго ще привлича женските тела и души. Ала разбираше, че е време да се освободи от това сукалче. И ето че тази възможност се появи.

— Не си ми направил нищо лошо — започна тя спокойно. — Ти си добро момче. Само че аз постъпих лошо. Нали майка ти ти е говорила за мен? Само че честно. Говорила ли ти е?

Той кимна. Устните му трепереха, както и преди, и той дори не се опитваше да го скрие. Напротив, стараяше се, както правят децата, да събуди жал в нея. И това хлапе ще отиде в казармата? Той има нужда още да го хранят с лъжичката, не може като хората сам да сложи един презерватив... С една дума — Валерочка. Такъв и ще си остане.

— Така и ще сложим край — каза тя. — Мъжът ми се върна. Аз го чаках. Ти приличаш по нещо на него. Но само външно.

— Ще го убия! — изкрещя той и гласът му секна.

Тя въздъхна. Всичко е ясно. Момчето от малко се е нагледало на всевъзможни оперни драми. За него няма други геометрични фигури, освен триъгълници, в които излишният трети разрешава проблемите с помощта на кинжала. Под крилото на обичливата и предана на театъра майка животът му е станал същата опера, в която е чакал да играе главната роля.

— Глупости! Никого няма да убиеш — успокои го Ала. — Нали никога никого не си убивал? — Тя го погледна внимателно.

Той поклати отрицателно глава. А Паша е убивал, помисли си Ала, сигурно е убил вече мнозина. Наистина засега никого от тези, които са ставали трети. В това число Серьожа Горюнов... Макар че е могъл. Но не е искал.

— Бъди умно момче — каза тя. — После ще срещнеш твоето момиче и ще ми благодариш. Бездруго нашите отношения отидоха твърде далеч. Хайде! Край, стига вече... — и свали от себе си ръцете му. — Върви се обличай. Само че най-напред вземи душ. Валерочка, чу ли какво ти казах?

Тя го научи и душ да си взема. Хлапакът хич не беше свикнал на ред и чистота. Все пак личи, че е раснал без баща.

А в леглото проявяваше пълен мъжки егоизъм, който тя преодоля с такъв труд. Налагаше се да го учи на всичко, като се почне от изкуството да осветиш действащите лица и изпълнители.

— Разбрахме ли се? — попита тя. — Валерочка, миличък...

— Ами ако той научи за нас? — С този въпрос и мъченическият си вид изказваше известна надежда, в която сам не си вярваше.

Ала направи ефектна сценична пауза. Нека момчето малко се поизмъчи от неопределеността.

— Ами тогава... може би. Ако не ми докараш алергия с твоето хленчене.

Колко малко му трябва на такъв като него! Лицето му грейна, стана почти детско, очите му засияха.

И пак трябваше да го отблъсква, когато се натисна да я целува.

— За последен път! — молеше се той. — Най-последен...

— Хайде, стига, стига. — Тя го отблъсна. Не много силно обаче. Все пак благодарение на него още се чувства млада и привлекателна.

И той не иска да гледа тия разплодили се напоследък кучки със спуснати коси и цинични възгледи за живота.

Едва се отърва от него. Страхуваше се да не закъснее. От доста време вече колата ѝ е неремонтирана и затова всеки път се налага да хваща таксита, а между шофьорите има всякакви. Лепкави, противни, досадни, не щат пари, искат телефона ѝ. Колко пъти е давала измислени, без да си дава сметка какво ще стане, ако пак попадне на такъв. Досега имаше късмет.

Тя пристигна дори малко по-рано от уговореното. Малко ресторантче в района на „Бронна“. Стоеше и чакаше, от вълнение си хапеше устните и пръстите — лош навик от детството. А той дойде съвсем от друга посока, не откъдето го очакваше. Веднага го позна и си помисли, че дори отдалеч прилича много на фоторобота.

Павел я погледна изпитателно, а тя подсмръкна по женски, склони глава на гърдите му, за да скрие пълните си със сълзи очи. Влязоха в ресторантчето, тя го държеше под ръка, притисната до рамото му. Вътрешно си отбеляза, че е спокоен, не се оглежда и озърта, хем сигурно знае, че го търсят в момента.

Но как да го предупреди. Май ще е по-добре, ако той каже сам.

Вътре веднага им обърнаха внимание. По-точно на нея. Ала помисли, че нямаше смисъл толкова да се докарва и гримира.

Той огледа разсеяно посетителите. Прилича на някакво сборище. Сурови младежи с бръснати глави, почти не се виждаха момичета.

— Да се махаме оттук — каза тя тихо на Павел.

Той сви рамене и седна на една свободна масичка. Нима не се бои?

— Как мина премиерата? — попита той, като гледаше разсеяно менюто.

— Нима си бил там? — полувъпросително каза тя.

— Бях — кимна Павел. — В антракта се наложи да си тръгна.

— Как не те е страх... — Тя поклати глава. — Набиваш се в очите на всички.

Той я погледна внимателно. Значи тя всичко знае. А щом знае, че е бил на премиерата, значи ѝ го е съобщил този, който го търси.

— Видяла си портрета ми? — попита той, като се усмихна едва-едва. — Наистина ли си приличам?

— Мога да помогна, умея да гримирам. Да сменям прическа. Очила...

— И ще станеш съучастник.

— Вече станах... — каза тя, а после се сепна и бръкна в чантичката си.

— Само не сега — спря я той. — И не тук. А ще станеш съучастник, ако не донесеш за срещата ни.

Тя го погледна изплашено. Той се усмихваше напрегнато.

Все пак доста се е променил. Отслабнал е, под очите му има торбички. И това постоянно напрежение, което го издава веднага — ако гледаш внимателно, разбира се.

— Нали ти предложиха да съобщиш, ако се свържа с теб?

Тя кимна.

— Тогава съобщи — рече той. — Само без подробности. Срещнали сме се и точка. И оттогава не съм се обаждал. Разбрахме ли се?

Павел сложи дланта си върху ръката ѝ. От съседните маси ги оглеждаха внимателно. Там пиеха внесена отвън водка и хапваха за мезе пушено месо, миризмата му се носеше от кухнята.

— Защо правиш това? — не се стърпя тя.

— Кое? — попита той, като се усмихваше спокойно.

— Убиваш хора — едва изрече тя с треперещ глас.

— Не убивам хора. — Той сви рамене. — Убивам тези, които убиват невинни. А те не са хора. И стига за това... Искях да ти кажа още нещо: пъя превъзходно. Много съжалявам, че не можах да остана за второ действие. Ти си в чудесна форма. Понякога просто забравям, че ти си ти.

— Благодаря за комплимента. — Ала се усмихна насила, после лицето ѝ потъмня при вида на двама здравеняци, които станаха от съседната маса и се насочиха към тях. Вървяха бавно, клатушкаха се, устата и брадите им блестяха от мазнина.

Павел разбра всичко по погледа ѝ и вътрешно се стегна.

— Да се махаме, много те моля! Ти не бива...

— Стой кротко — рече той спокойно.

— Не желаете ли да се присъедините към нашата маса? — попита единият от младежите, най-якият, и Ала я лъхна на кръчма и чесън. — Че все сме сами. А ни е скучно, няма много момичета.

— Имаме делови разговор — каза тихо Павел. — Не виждаш ли?

— Все работа, работа... — внезапно към тях се присъедини едно курве. — Може пък да скучаем сами. Те са осем, а ние с Надка две, нали? Бе какво ще ги кандърдисваш! Хващай ги и води.

И тя застана до масата им. Този, който ги канеше, си сложи свойски ръката върху рамото на Ала.

— За начало да се запознаем, а? — попита той. — Кротувай, мухльо, не говоря с теб.

— Ръцете! — Павел сякаш изкомандва, като видя как Ала се опитва да се измъкне. — Ръцете, казвам!

После направи някакво светкавично движение — и желаещият да се запознава изведнъж се просна на земята. С лице към фаянсовите плочки, ръката извита зад гърба. Павел го удържаше с една ръка сякаш без особени усилия. В другата му ръка блесна пистолет, което накара цялата компания да се отдръпне и да изпопада на земята.

— Предупреждавах ли те? — Павел попита преобърнатия.

— Боли бе, звяр... Какво гледате? — извика към приятелите си, без да вижда оръжието в ръката на Павел. Откъм кухнята надникнаха бързо физиономии с бели шапки и веднага се скриха.

Ала трепереше цялата, бе се впила в лакътя на Павел и нареждаше:

— Много те моля! Да си тръгваме, веднага да си тръгваме!

— Другарят пак не разбира — изрече Павел любимата си поговорка тихо, но така, че да чуят всички, и направи рязко движение, от което ръката на любителя на случайните запознанства изхруска, изкриви се неестествено и омекна като памучна. Младежът изпищя,

изтрезнелите му приятели се юрнаха към кухнята, като се блъскаха един през друг и преобръщаха маси и столове.

Събореният вече не виеше от болка, а плачеше с пияни сълзи.

— Тръгваме си — каза Павел и хвърли на масата две едри банкноти.

— Защо толкова? Нали имаш проблеми с парите — рече Ала. — Та ние не сме поръчвали нищо.

— Нали ще ми помогнеш? — попита я той с измъчена усмивка, в която прозираше умора от всичко станало. (Ето, даде урок на една отрепка. А колко още има? Един живот няма да му стигне.)

Те излязоха бързо от ресторанта. Ала успя да се огледа. Зяпаха ги от прозореца на кухнята — там бяха и белите шапки, и бръснатите глави.

Тя вървеше след него, а ушите ѝ още чуваха как изхрущя счупената ръка. Отначало той вървеше бързо напред, после поспря, притегли я към себе си, прегърна я през раменете и продължи побавно.

Притъмняваше бързо. Излезе вятър и от ниско надвисналото сиво небе се посипа суграшица.

Той я преведе през някакви дворове с два изхода, влязоха в задънена уличка, където вече не се виждаше никой. Спря и я обърна с лице към себе си.

— Ти си страшен човек — прошепна тя и след малко се притисна както преди към него, с лице до гърдите му. Постояха така известно време, без да говорят. После го погледна и попита: — Нима не ти е студено? Само по шлифер, без шапка?

— Мислех, че ще свърша до началото на отоплителния сезон. — Той се усмихна. — По-добре ми кажи: баща ми знае ли нещо?

Тя сви рамене — не се беше замисляла досега.

— Сигурно не. Щеше да позвъни. Изобщо не го бива много вече, особено след съобщението за изчезването ти. Поне да му беше написал.

— Строи вила! — Той направи физиономия. — И говори за реформа в армията. Смях и позор. Направо ми идеше в земята да потъна, когато показаха вилата му по телевизията. Момчетата се смееха: сега, казват, ще си поживееш. Можеш да настаниш цяла рота

на вилата. А те — в окопите, до коленете във вода. В лайна и кръв! — Той почти викаше.

— Затова ли изчезна безследно?

— И затова. Хайде да отидем при мен, а? — помоли я той. — Нали ти казах, близо е.

Тя кимна мълчаливо и тръгна до него, като се притискаше и се опитваше да го стопли, или сама да се стопли, защото все още трепереше.

— Само при едно условие... — Ала го погледна. — Ще променя облика ти. Да не те познае никой.

— Искаш да спасиш наемния килър от правосъдието ли?

— Няма да споря с теб — рече тя. — Просто ти вярвам. Не си можел иначе. И вярвам в това.

— А защо не ми вярваше, когато влязох в ареста? Когато твоят писар ме постави натясно?

— Бях глупава. Впрочем защо бях?

Те вечеряха мълчаливо, без да палят лампата. Блещукаше само една свещ на масата.

— Трябва да ти призная... — Тя събираше смелост. — Когато ми се обади днес, наистина не бях сама.

— Няма значение — рече Павел, като си свали ризата.

— Така, нищо сериозно... — бърбореше тя, като му помагаше.

— Няма значение! — повтори той вече по-нетърпеливо.

Сутринта, когато едва се бе развиделило, той подскочи, сякаш в него се бе разгънала някаква мощна пружина, очакваща своя час. Изведнъж затича из стаята, оглеждайки нещо, отваряше и преобръщаше.

— Какво се е случило? — попита Ала и седна в леглото.

— Някой е бил тук. — Адамовата му ябълка подскочи на жилестия му врат като затвор на оръжие.

— Изчезнало ли е нещо? — пак попита тя.

— Да... — отговори той и бутна с крак под леглото някакъв куфар. После я изгледа лошо.

16.

През онази нощ, когато вкараха Павел в ареста, тя сама отиде при писаря Горюнов. Вървеше из нощното военно градче със сведен поглед, като се стараеше да не забелязва часовите и дежурния майор Холин. Чу само как някой подсвирна, а друг подвикна нещо зад гърба ѝ.

Серьожа като че ли чакаше. Веднага отвори вратата, щом тя почука.

— Само не светвай — каза Ала. — Имаш ли нещо за пиене?

— Защо дойде? — попита Серьожа, докато наливаше в чашите вино. — Искаш да си върнеш дълга?

— Искам да си върна мъжа. — Тя зиморничаво се гушеше в шала си. — Само по-бързо!

— Не те ли е страх, че тъкмо обратното — можеш да го изгубиш? Хванах се на бас, че днес ще дойдеш при мен. Пред свидетели. И те се убедиха, че спечелих.

— Плюя на тях! Животът на Павел ми е по-скъп.

— Това си има определена цена — отбеляза той. — Ами кога за капитанската звездичка?

— Твоето не се губи — рече Ала. — Е, какво, да се събличам ли?

— Дори не ми се вярва! — врътна глава писарят. — Първо драсна, а сега сама дотича... Поне да пийнем отначало.

— Няма да се чукаме — отмести тя чашата си. — Да, дойдох! Да се събличам или не?

— Няма да ни се размине — въздъхна Горюнов и постави чайника на електрическия котлон.

Тя го погледна с недоумение.

— Ами да, закъде да бързаме! Свидетелите вече са отбелязали влизането ми. А ние трябва до насита да произдевателстваме... — Гласът ѝ предателски трепна. Тя изхлипа. — Но и ти ще си намериш майстора, да знаеш!

— За тия пред портала ли говориш? — Той вдигна вежди.

— И за тях. — Тя кимна. — Защо толкова те е страх от тях? Цяла година те дебнат.

— Не може да се отрече — съгласи се Серьожа. — Но ти можеш да ми помогнеш.

— Аз? — Тя притисна ръце до гърдите си. — На теб? Никога!

— Ти, ти — кимна той. — Няма кой друг.

Наведе се, бръкна под масата, като си светеше с фенерчето. Тя помисли неволно: сега е моментът да го прасна с бутилката по главата. А в това време той вдигна пътеката и измъкна оттам пакет, увит с целофан. После извади на светлото тубичка с шампоан.

— Тия, дето ме чакат пред портала, ми дадоха това на летището, за да го прекарам през митническата контрола. Бях се уволнил, не мислех да оставам тук. Между другото, исках да си продължа следването в консерваторията... — Той я погледна, сякаш да провери: вярва ли му или не. — Митничарите не тършуваха много уволнените войници. А тези — той кимна към вратата — обещаха да ми платят добре. И когато се съгласих, се наредиха на опашката зад мен... Какво можех да направя? Дадоха ми да разбера, че вече съм опасен свидетел. Бях минал проверката, когато изведнъж връхлетя група омоновци и ги спипаха. Прекратиха регистрацията и започнаха да пребъркват наред. Търсеха нещо. Аз се скрих в тоалетната. И там погледнах какво има в тази тубичка.

— Наркотици? — попита тя.

— Де да беше това — въздъхна той. — Отначало и аз помислих така. И дори исках да ги изхвърля в клозетната чиния...

— Не разбирам какво искаш от мен — прекъсна го тя. — За какво съм ти аз?

— Не бързай, щом си дошла — рече спокойно той и отвори тубичката. После започна да я изстискава. И тя видя заедно с шампоана тънката нишка на диамантена огърлица старинна изработка.

И дори ахна, като затисна устата си с ръка.

— И аз като видях, бегом обратно в частта. Исках да изчакам, да намеря подходящ случай. Та това е свободата, разбираш ли? Да не зависиш от никого.

— И заради това отново се продаде в робство? — Тя го гледаше смаяно, сякаш го виждаше за първи път. После взе колието от ръцете му, избърса шампоана и си го сложи на шията.

— Имаш ли поне огледало?

Той извади от масата кръглото огледалце, което използваше при бръснене. И като я гледаше, подсвирна от възхищение:

— Точно за теб.

Тя се въртеше пред огледалото, не можеше да се откъсне от него, обръщаше се насам-натам.

— Но то е крадено! Търсят го! Сигурно го има в каталозите... И точно тогава погледът ѝ попадна на изрезките от списания, накачени по стената.

— Колекционираш голи мадами?

— Моят харем... — Серьожа се усмихна не без самодоволство. И взе нещо като показалка. — А ти се вгледай. Не ти ли напомнят някого? Например тази.

— Боже мой, Аня Зуева! Жената на лейтенанта. Не много, но прилича.

— Картината е на Реноар — каза той не без гордост. — А ето Зоя Солодухина. Картина на Серов.

— Господи, специално ли си ги подбирал? Да дойдат в поделението?

— Да — кимна той. — Чрез отдел кадри на министерството... Когато разпределяха там випускниците, аз поръчвах на чиновниците. Подберете ми, значи, такова лейтенантче, жена му да е точ в точ с едичка си картина.

— А мъжът? — попита тя, без да спира да се удивлява.

— Те са последната дупка на кавала. — Серьожа махна с ръка. — Мъжете с лопата да ги ринеш. Сега на въпроса. Много ще съм ти задължен, ако прекараш това нещо през контролата на летището. Виж, на теб ти стоят като семейна ценност. Никой няма да те спре. Сякаш си родена с тях.

— А защо не си използвал тия? — изхъмка Ала и кимна към изрезките.

— Къде ти? За тях ли е тая работа... Дори Анка Зуева. Нима може да се сравни с теб? Ще сложи огърлицата и веднага ще я попитат: откъде я открадна? А като те гледа човек, езикът му няма да се обърне да каже такова нещо. Стигнах до тази мисъл, когато го видях с очите си. През контролата вървеше богата гледана жена. Вижда се,

когато човек е свикнал със скъпоценностите. Дори не я спряха. А тебе пък — съвсем.

— Виж ти... — Ала продължаваше да разглежда старинните красавици. — Слушай! А тази? — Тя се обърна към него с леко отворена уста. Горюнов пак се усмихна.

— Най-сетне. Мислех си: ще я познаеш ли, няма ли? Това е „Вирсавия“, картина на Рубенс. Всеки, който я е виждал, веднага казва: същинска Тягунова! Винаги ми е харесвала, но все не можех да подбера. А твоят тъст бе тук, показва снимки, където сте с Паша в Сочи на плажа. Какво гледаш?

Ала гледаше и нямаше сили да пророни нито дума.

— Просто да се побъркаш! — каза тя, като се съвзе. — Кожата ми направо настръхна. Та това е същата история! Цар Давид изпраща мъжа ѝ на война, за да я завлече в леглото си. Но там има цар! А ти си писар! Слушай, ти ли скрои всичко това? От самото начало?

— Е, не искам да лъжа, че от самото начало... — Той се протегна. — Но по едно време ми хрумна да приближа библейската легенда към нашия сив делник. Та ние живеем скучно! Докато си губех времето тук, тия игри ми харесаха. Нещо като шахмат, разбираш ли? Кого къде да сложиш. Един наряд, а жена му, естествено, тук. Друг изпращаш в командировка... И повтарям, всичко от скука.

— Значи за теб моят Паша е пешка?

— Нима не разбра, че не е работата в него? — Той поклати глава.

— Значи аз за теб...

— Засега — средство за транспортиране. Като се справиш със задачата, ще видим.

— Слушай... — Тя направо пламна, толкова стана опасно и интересно с него. — А какво означават тези кръстчета? Кого колко пъти, така ли?

— Нещо такова. — Той въздъхна съкрушено. — Не можеш да си представиш колко е интересно. Особено да насъскваш шефовете. Обичам, когато си блъскат главите. На тях им се струва, че ме използват, когато се топят един друг. Какво ме гледаш? И вас разиграх. Организирах командировката за Паша на тези курсове чрез чиновниците в столицата. Пак чрез тях — капитанската звездичка и разпределението тук. Да разказвам ли по-нататък?

Тя се надвеси през масата към него.

— Но на теб ясно ли ти е, че ако го пратят в „гореща точка“ и там... го убият, аз собственоръчно ще те...

— По-полека! — Той се отместил, като я гледале подозрително под вежди. — Нали се канеше да ставаш жена на маршал! Къде другаде ще направи кариера, ако не там? Но ако си размислила, само кажи. Не съм го пращал в ареста насила! Той сам си го изпроси.

— Ама си дявол...

— Къде ти... — той махнал с ръка, — писар съм аз. Щабен плъх. Впрочем можеш да се поинтересуваш. Ето моята настолна книжка. — Той се протегнал и свалил от полицата раздърпана книга. — „Подпоручик Киже“ от Тинянов. Не се учи в училище, а жалко! Ако помниш, там писарят направи подпоручика от нищо.

— Помня — кимна тя. — Званието падна от небето. И той стана генерал.

— Точно така — продължаваше Серьожа и гледале книжката със сънени очи. — Писарят сгрешил, а твоят цар си сложи подписа, без да гледа. Ако искаш да знаеш, нашите началници и генерали ги мързи да прочетат една страничка! Подписват, без да гледат. И никога не си го признават. А който е по-умен, го използва.

Сега тя го гледала така, че на него му стана зле.

— Виж какъв си бил! А искаш ли... Да се съблека ли? И да ме сравниш с твоята Вирсавия!

— Някой друг път — отказа той. — Първо да свършим работата. И после, вече съм те виждал съблечена.

— Къде пък?

— Ами на плажа. Забрави ли? Ти си по-хубава! — Той кимнал към репродукцията с голата жена на цар Давид.

— Изобщо не се канех да се събличам, просто исках да те проверя.

После взел химикалката и сложил един дебел кръст върху Вирсавия.

— Разбрах намека — кимнал той, като се прозявал вече открито. — Извинявай, миналата нощ почти не съм спал... Но разбрах намека. По-добре един тлъст кръст, отколкото множество малки. Това ми допада. Като ще крадеш — милион да е! Като ще имаш — кралица да е!

— А няма аз не съм кралица? — попита тя и се усмихна едва забележимо.

— Но още не си ме признала за цар... — каза той предизвикателно.

Ала го гледа доста дълго в упор. После започна да си играе с диамантите и да им се любува.

— Колко струват приблизително?

— Не съм се интересувал специално от цената, но мисля, че много. Старинна изработка. Двеста хиляди долара, не по-малко. Е? По очите ти виждам, че си съгласна.

— Обичам приключенията — въздъхна тя. — Сигурно това, за което говореше, е много интересно. Само едно условие. Още утре моят Тягунов да си е вкъщи.

— Но проблем. — Той сви рамене. — Какво друго?

— Значи заради тях си изкарал толкова тук? — попита тя. — С твоя глас, дори повреден...

— Е, не само. — Серьожа сви рамене облекчено. — Отначало заради тях... После, нали ти казах, игрите ме увлякоха. Макар че ми омръзна. Все пак мащабът е друг. Лейтенантите са сополанковци, майорите глуповати. Ще полетим с теб към столицата. Ще ми донесеш тези камъчета. И веднага ще подам рапорт за уволнение. Между другото, отдавна ме канят там едни умни хора. Там е малко по-интересно. Генерали, маршали... Ще придвижвам дивизии. Ще решавам — мир или война? Ето това е за мен! А отговорността — за началството!

— А мислиш ли да пееш? — попита тя. Сега го гледаше като омагьосана.

— Изключително за себе си — заяви категорично Горюнов. — Да си призная, не мога да търпя публиката. Сумтят, нахалстват, дъвчат. Мечтая да си купя къщичка край Москва. С градина. Помня, като дете обичах да слушам птиците. И сега ще им пригласям, изтегнат на тревичката. Мечта!

— Такъв живот струва много скъпо — поклати тя глава. — Боя се, че тези камъчета няма да стигнат. Е, това ли беше? Да вървя, че очите ми се затварят...

Той гледаше мълчаливо как тя се надига от мястото си.

— Да беше поседяла. Свидетелите вече си отидоха. Ще мълчат, не се безпокой.

— Друг път — не се съгласи Ала. — Кажим им да си траят.

— Виж, ако ти беше с мен — каза той с променен глас, — земята щях да обърна!

Тя се застоя на вратата, после излезе, без да отговори нищо.

На сутринта дотича в щаба, като разбутваше хората насреща. Тракаше вратите на кабинетите, търсеше някого и вече всички знаеха кого.

Серьожа стана от бюрото, пребледня, когато тя се нахвърли отгоре му с юмруци и каруцарски псувни.

После заключи вратата.

— Ще ти обясня всичко. Седни, успокой се. Ето, пийни вода.

Най-накрая я натисна насила да седне.

— Какво говореше? — викаше тя. — Нали обеща?

— Написал е рапорт! Сам! — надвика я той най-накрая. — Тази нощ! Сам иска да отиде, доброволно! Той и Прохоров. Направо от ареста. Да ти покажа ли?

И той извади от бюрото си два рапорта — на капитан Тягунов и на лейтенант Прохоров.

Ала притихна. Горюнов крачеше из кабинета от единия до другия край.

— Сам? — попита пак тя. — Нищо не разбирам...

— Какво има за разбиране? Двама боеви офицери. Притрябвало им е да служат под началството на някакъв писар...

— А твоите приятелчета да не са издрънкали? — попита тя. — Сега ме интересува само това.

Сетне махна с ръка, изхлипа и избърса очите си.

— Лъжа... Повече ме интересува коя съм за него. Заради кариерата си два пъти ме мъкне в тая дупка. И сега ме изостави тук. А аз като глупачка... — Ала отблъсна ръката му и тръгна към вратата. После спря и се обърна. — А нашата уговорка остава в сила.

Щом тя излезе, в кабинета са промъкна несменяемият майор Холин, наистина — сега без лентата на дежурен. Намигна и подаде на Серьожа пари. Писарят се намръщи.

— Какво е това?

— Серьоженка, ама как, моят дял от баса. Останалите не са ли дали още?

Серьожа го гледаше и започваше нещо да разбира.

— Ти ли каза на Тягунов за баса ни? — попита той и заканително се надигна.

— Ей, ей! Изобщо как разговаряш с по-старши? — извика Холин, като се дръпна към вратата.

— Каква гнида си ти, другарю майор! — рече сърдито прапорщик Горюнов и отново си седна на бюрото. — Сдадохте ли дежурството?

— А... сдадох го, да... — Майор Холин усети снизходителната нотка и приближи.

— Е, как беше? — намигна той.

— Кое как беше? — Горюнов не спираше да се мръщи.

— Сякаш не разбираш! — Холин пак смигна. — Да не ти е сефте. Изобщо как е тя. Сподели впечатленията си. Как са столичанките? По ли ги бива от нашите женоря? — И показа с движение на тялото какво има предвид.

— А, това ли... — Серьожа махна съкрушено с ръка. — Оптическа измама, другарю майор. Смея да доложя — вашата съпруга по я бива!

Известно време Холин го гледаше в очите. Ръцете му по навик шареха по колана. Но напразно. Пистолетът вече бе сдаден.

— Ами да — кимна той. — Разбираме намеците ви, другарю прапорщик. Значи не ни харесвате? Нашите жени ви омръзнаха, така ли? Или мислиш, че никой не е видял как Тягунова идваше ноцес при теб? Ти я използва, а после мъжа ѝ — под куршумите! За да не ни пречи? Мислиш, не разбирам? Аз на негово място...

— Ами скоро ще бъдете там, другарю майор — прапорщик Горюнов се усмихна широко. — На неговото място.

— Как така? — Холин остана с отворена уста. — За какво?

— За да не пречите на нас със съпругата ви — отвърна прапорщикът. — Нали сам казахте. Щом имам тайна любов с някого, веднага пращам съпруга в някоя „гореща точка“! Пък аз не знаех как да се спася от вас. Казват, скоро ще се започне в Чечня, Пак ще разглеждаме с „бащицата“ кандидатури.

— Ти шегуваш ли се? — Холин дори поседна, възприел всичко за чиста монета. — Че тя, моята Шура, е бабичка! Погледни колко млади има. А тази Тягунова... Не ти ли стига?

— Не ми стига! — Писарят разпери ръце. — Какво си мислехте, как ви направихме майор? Изключително от любов към вашата съпруга!

Холин посиня, току-виж ще получи удар.

— Искате ли вода? — Писарят се надигна от бюрото. — Шегувам се, шегувам се... А вие, другарю майор, си мълчете за Тягунови. Ако искате да дослужите до подполковник.

Холин измърмори нещо, после започна да отстъпва, като гледаше с ужас всесилния писар. След това излезе и притвори внимателно вратата след себе си.

ЧАСТ ТРЕТА
ЦИГУЛКА В ДУХОВ ОРКЕСТЪР

1.

Смелянски пристигна на вилата при Макс късно вечерта. Домакинът го очакваше легнал на дивана край камината със синапена лапа на гърдите.

— Здравей — поздрави той кисело Кирил. — Ира, изведи Стив, трябва да поговорим.

— Само че за бързо, не бива да те оставям... — каза жената, като извеждаше огромния черен нюфаундленд от хола.

— С бабини илачи ли се цериш? — попита Кирил, докато отваряше куфарчето си.

— Налага се... — Макс махна с ръка. — Нищо не помагат патентованите таблетки. А така се задейства допълнително чувството за патриотизъм. Уж ми става по-добре... Е, каква е тази тайнственост, тези намеци?

— Най-хубавото лекарство за теб са добрите новини.

— Вече отвикнах от тях — отвърна Макс. — Само че защо настояваше да се срещнем двамата? Това е против правилата ни. Да не би някой да е изгубил доверието ни?

— Има нещо за обсъждане — отвърна уклончиво Кирил.

— Онзи път каза, че уж трябвало някак да използваме факта, че ни стрелят — припомни си Макс. — Откри ли нещо? Да знаеш само, че започвам мъничко да се страхувам от теб. Може с още някого да си започнал зад гърба ми сепаративни преговори. Например с Аркаша. Той има големи връзки в Министерството на правосъдието и в прокуратурата. Прав ли съм?

— Може ли най-сетне да обсъдим? — попита спокойно Кирил. — Не бива да се вълнуваш, сам знаеш. Затова с добрите новини — право при теб.

— Давай! — въздъхна Макс. — Ти си железен. Да не искаш да заемеш мястото ми?

— Нямам работа там — отвърна Смелянски, като отвори куфарчето си и извади оттам някакви книжа. — При нас в съвета е като в цивилизованите страни. Стига ми да съм главен помощник на

финансовия министър. Затова бъди спокоен. Винаги ще бъда до теб. Само престани да жулиш водка и развали сауната си! Иначе няма да изкараш много. А още си ни нужен. Не се знае кого ще сложат вместо теб. Та свързах се с моите момчета от Федералната служба за сигурност.

— Познавам ли ги?

— Не. За теб не е задължително. — Кирил се намръщи. — Може ли да не ме прекъсваш?

Домакинът кимна, легна по-удобно и затвори очи.

— Когато чуха за това дело, много се зарадваха. Отначало не разбрах защо. Най-накрая се изясни — ведомствени обиди. Главният прокурор възложил делото на най-големия им спец, на Турецки, за когото си чувал. Казах им: момчета, законът си е закон, но за нас е най-добре да минем без прокурорската санкция. Те ме разбраха правилно. Не се обърнаха към прокурора, а започнаха да подслушват телефона на известната ти певица Светлова. И правилно — още първия ден ѝ позвънил бившият ѝ мъж. Представяш ли си? Засекли го и записали разговора.

— Мислиш ли, че знам за кого говориш? — попита Макс и поотвори едното си око.

— Същия оня Тягунов, за когото се предполага, че е нашият килър.

— Пак килър! — намръщи се Макс. — Скоро ще стане най-разпространената професия. Като кандидат на науките. Хайде нашия да го наречем условно Биатлониста. Подхожда ли?

— Окей! — отвърна нетърпеливо гостът и нещо записа. — Нека да е Биатлониста. Главното е да стреля добре.

— Предполагаш, че ще стреля така и по някого другиго? — усмихна се Макс. — А когато се прицели в теб, няма да улучи.

— Намерил с какво да се шегува — махна с ръка Кирил. — Сега за най-главното. Те са успели да го проследят, понеже се уговорил с бившата си жена за среща. Успели да засекат откъде се обажда. Нашите момчета предизвикали сбиване в ресторанта, където бил с жена си, като се надявали да хванат килъра. Но това генералско синче се оказало яко. Натръшкал ги всичките на земята и си тръгнал преспокойно.

— Де да имах такъв телохранител! — каза мечтателно Макс. — Моят по цели дни само се тъпче, като мисли, че с габаритите си може да ме предпази. Извинявай, карай нататък...

— В това време други момчета проникнали в квартирата, която държи. Представяш ли си, там намерили винтовката му.

— Още не — каза Макс, като го слушаше внимателно с полузатворени очи. — Добре, намерили я. А по-нататък? Занесли я в прокуратурата?

Кирил въздъхна, загледан в тавана.

— А, всичко разбрах! — възкликна Макс. — Искаш да обясниш как може да се използва това?

— Именно. — Кирил понижи глас и се наклони към него: — Сигурен ли си, че не те подслушват?

— Досега не съм се страхувал — отбеляза Макс, като се поизправи на възглавниците.

— Досега не сме имали подобна възможност — Кирил му подаде лист хартия с написан на ръка списък.

— Какво е това?

— Ами прочети.

— Е, чета. Все познати лица. Ха, и този е тук. И този... А тези не ги познавам. Трябва да ти кажа, странен списък. Обикновено ми показват такива списъци, когато има кандидати за Държавна награда. Отначало зачерквам аз, после министърът, ако има явен преразход. При това министърът задрасква по мое внушение. И се позовава на строгия лимит на наградния фонд. На какъв принцип е съставен този списък?

— Още ли не си разбрал? — усмихна се Кирил.

— Слушай, не говори със загадки! — избухна Макс. — Какво искаш от тези хора? Трябва да ги наградим ли?

— Трябва да бъдат разстреляни — отговори спокойно Кирил. — Нима още не си разбрал?

— Не. — Макс го гледаше с ококорени очи.

— При нас е винтовката на Биатлониста. И има снайперисти, които стрелят не по-лошо. Нищо не им струва да убиват по същия начин — под тила. Има възможност да се отстранят някои от тези, които мътят обществото. Не е ли ясно? Тук в списъка има и леви, и десни. Има скандални журналисти. Има прочути бандити. И обикновени крадци. Има рушветчии, станали супернагли от

безнаказаността. Техният разстрел е идеалната ръчка за манипулиране на общественото мнение. Всеки изстрел в правилно избран момент ще насочи общественото възмущение в една посока, после в друга. В края на краищата, когато свикнат, хората ще се успокоят. А боклуците ще разберат, че несправедното богатство се наказва жестоко. Че политическите спекулации се наказват жестоко. По такъв начин ще имаме време да доведем спокойно докрай всичко, което сме замислили. Съгласен съм, че списъкът е прекалено дълъг. Дай Боже да успеем само с една трета. Та избери тази една трета, както намериш за добре.

— Луд ли си? — попита Макс, като гледаше Кирил. — Да не си преуморен от работа? Тогава защо не отидеш на Канарите? Да се полекуваш?

Той захвърли листа. Кирил го вдигна спокойно и пак го подаде.

— Няма да има друга възможност. И ти го разбираш.

— Как така изведнъж? — Макс се надигна на възглавниците. — Кирюша, скъпи, разбираш ли докъде си стигнал?

— Ние стигнахме — уточни Кирил. — Страната стигна. И изведнъж се появява уникалната възможност да спечелим време. Дори половин година, докато всичко поутихне и най-накрая можем да се заловим с нашата работа.

— Но откъде го измисли... — каза плачливо Макс и пак се хвана за сърцето. — Откъде го измисли, че е станало възможно?

— Ами да... — усмихна се Кирил. — Разбрах. Виж сега, този биатлонист се издирва. С винтовката си вече е гътнал седмина. Сега с нея ще бъдат убивани ония, които ни пречат. А ще търсят него. И на него ще стоварят всичко. От друга страна, сега той е под наш контрол. Тоест няма защо да се страхуваме повече от него. Какво гледаш? Съществува балистична експертиза. Нещо като отпечатащи на пръсти, присъщи само за дадена цев. Разбра ли най-сетне? Стопроцентова гаранция. Той няма да отиде в милицията да се жалва, че са му задигнали винтовката, нали?

Домакинът вече седеше върху възглавниците и тихо се полюшваше, скръстил молитвено ръце и притворил очи. Кирил сви рамене.

— Не можех да го направя, без да те попитам дали си съгласен. А ти се изплаши, сякаш видя себе си в този списък.

— Осъзнай се — въздъхна Макс. — Достатъчно е само да започнем. И в следващия списък ще се окажем двамата с теб. Кирюша, скъпи, за това ли сме мечтали, когато се намесихме?

— Сега остава да ми разкажеш и за трийсет и седма година. И пак му подаде списъка. — Или го направи по твоя преценка, или другите ще го направят по свой избор. Познаваш мнозина от тези. Ако те загинат, ще ти тежи на съвестта... Разбра ли сега всичко? Това е беззаконие, съгласен съм, а няма нашият съвет на сивите кардинали, както го нарекохме, е законен? Затова бъди последователен. Имаш право, че може да трае дълго. Само от нас зависи да спрем навреме.

— Как? — попита Макс и пак прегледа списъка.

— Ще отстраним стрелеца. — Кирил повдигна рамене. — Ще унищожим винтовката... Впрочем ще се наложи да ликвидираме Биатлониста. За всеки случай. Но това вече е моя грижа...

Докато шареше с химикалката по списъка, Макс простенваше, хващаше се ту за главата, ту пак за сърцето.

— Вземи молив — Кирил го следеше внимателно, — че ще задраскаш всички. Разбрахме се — само една трета.

Макс се обливаше в пот. Премести се по-надалеч от камината, погледна един-два пъти пламтящите дърва.

— Безполезно е. — Кирил сви рамене. — Целият списък е в главата ми. Ако го хвърлиш в огъня, ще съставя нов. Разбра ли? И на мен ми беше трудно. Вече съставих моята третина... Интересно, дали съвпада с твоя избор?

— Веднага задрасквам жените! — възкликна Макс. — И да не си посмял да спориш. Не, не и не!

— Никой не спори — отговори Кирил, — само две са. Но едната аз бих я оставил. Знаеш за кого говоря.

— Женя Клеймьонова? — Макс вдигна глава.

— Позна... Прекалено много знае за нас. Не като организация, но знае. Някога двамата с Аркаша положихме неимоверни усилия да прекратим едно дело, което бе възбудила Главна прокуратура. А после да изземем статията ѝ във вестника. Къде щяхме да бъдем сега, ако не бяхме успели?

— Помня, помня — измърмори Макс. — Но все едно. Мисля, че се разбрахме: няма да закачаме жените.

— Това не е жена — Кирил поклати глава, — а източник на опасна информация за нас, попаднала неизвестно откъде у нея. Между другото, не ти ли напомнят нещо фигурантите от делото, което възбуди прокуратурата?

— Не. — Макс врътна глава. — Защо?

— Добре, по-нататък. Като не ти напомнят, значи не трябва. Това ли е?

Той взе списъка от ръцете на Макс. Погледна изпитателно потното му, посиняло лице.

— Забравих да ти кажа, че можеш да добавиш, когото си искаш, по желание. — Той прегледа набързо списъка, намръщи се. После изброи колко остават. — Нали се разбрахме — оставяме една трета! Все пак си задраскал Клеймънова? Ах, ах... — Той поклати глава. — Не бива така.

— Но чуй... — изхриптя Макс. — Току-що си спомних — ти имаше нещо с нея. Нали така беше?

— Да. Запознахме се на някаква премиера в Дома на журналистите. — Кирил разказваше и преглеждаше списъка. — После я изпращах. Рецитирах ѝ стихове. Подарявах ѝ цветя. А после я помолих да потули онова нещо, което бе стигнало до Главна прокуратура. И знаеш ли какво ми отговори? — Той вдигна глава от списъка.

— Откъде да зная — отговори злъчно Макс.

— Че по този начин никога няма да построим правова държава.

Макс прихна, после се разсмя силно, нервно, пискливо, като се държеше за корема.

Жена му откряна вратата. Намръщи се, щом ги видя.

— Какво правите тук, като двама заговорници? — попита тя. — Събудихте детето. Кирил, нали знаеш, че за него не бива... Има режим.

— Край, край, вече приключваме! — Кирил бързо прибра списъка от Макс.

— Ще останеш ли да пренощуваш? — попита тя. — Ще ти приготвя леглото в неговия кабинет.

— Остава, остава! — завика мъжът ѝ. — Днес няма да го пусна никъде. Дори да не се надява!

Кирил повдигна рамене и се усмихна смутено.

— Сега знам с какво привличаш мадамите! — не можеше да спре Макс. — Скромно навеждаш очички, като се представяш за потенциален съпруг, и те захващат въдицата. — Той бе необикновено възбуден, лицето му пламтеше. — Да се върнем на нашите говеда. „Така никога няма да построим правова държава“ — повтори. — Горкото момиче... Малко е да я убие човек за тези думи. Но аз бих я помилвал.

— Напразно дойдох при теб. — Гостът започна да прибира листовите със списъка в куфарчето си. — Нима съвсем не съобразяваш: времената на романтичния либерализъм свършиха. Ние разтъркахме очите си и видяхме, че живеем в същата цървуланска Русия. И либералните идеи трябва да бъдат втъпявани по всякакъв начин — чрез стомаха, далака, но чрез мозъка — на последно място.

— Почакай... — Макс протегна ръка. — Дай да видя още веднъж. Според мен там липсва някой. Или да направим така. Да увеличим квотата. Но нека тя да остане жива. Съгласен съм да допиша двама негодници, които по-добре да не са живи. Но нея я остави.

— От нея ще започнем — каза Кирил и щракна ключалките на куфарчето си. — Между другото, кого се канеше да добавиш? Да не е случайно Серьожа Горюнов?

— Но той не е негодник — въздъхна Макс. — Макар че напоследък все по-малко ми харесва. По-рано бе генератор на мисли, на идеи. Сега очите му шарят, гледа настрани печално... Бих го вписал вместо Клеймьонова. Моля те.

— Мисля, че е в списъка на нашия биатлонист — отговори Кирил. — Нека той да си го убива. Да отмъсти за жена си.

— Ние с теб сме мошеници. Не мислиш ли? — попита Макс.

Кирил го погледна внимателно.

— Наистина е време да си почиваш — каза той. — Та къде да легна в твоята къща, че нощес да не ме удушиш?

— В моя кабинет — отвърна Макс. — Жена ми вече е приготвила леглото. Е, мошеници ли сме или не?

— И то какви! — Кирил сви рамене. — Но запомни: ние сме тук, за да не дойде на наше място още по-голяма паплач. Това е мисия!

— Утешително — съгласи се Макс. — По дяволите, приятно е, че някой е още по-долен от теб. Но поне вършим работа, нали?

— Много добре. Направо ме умили, честна дума. А за Клеймънова ще помисля. Ако вече не е късно.

2.

От Таджикистан Павел се прехвърли в Чечения. Доброволно. Това стана през лятото на деветдесет и пета година, в разгара на планинската война.

Пътуваше към новата си войнска част през район, който се смяташе за умиротворен. Бе хванал автобус на автостоп, пътуваше заедно с местни приказливи баби, жени с огромни сандъци, бохчи и деца, които си разменяха празни гилзи от автомати. Беше единственият руснак в автобуса. Поглеждаха към него злобно, предпазливо, като си говореха на своя език, макар за работите си да използваша езика на „окупаторите“. През полуотворените прозорци нахлуваше тежката жега и прахолякът от пътя изпълваше всичко. Зад прозорците стърчаха умърлушено ръждиви скелети на изгоряла военна техника. Хлапетиите ги обстрелваха от въображаеми гранатомети. Два пъти спираха на заградителни постове. Изпечени от слънцето младежи с маскировъчни костюми и маратонки надничаха в автобуса. Кой знае защо проверяваха особено внимателно неговите документи.

— Всичко се случва! — каза му един лейтенант с изсветлели от слънцето коси. — Щото имахме тук доброволци от Украйна. Братя славяни, тяхната... Естонците ги познаваме по акцента. А тия шпрехят по нашенски. Карайте, по-нататък ще бъде спокойно. Армията вече е там. Поне правят нещо, не са като нас тук.

А след десетина минути ги изпревари стара жигула, натъпкана с планинци с милиционерски униформи и автомати.

Помахаха на шофьора с ръка. Той спря, извърна се към Тягунов. Лицето му мургаво, а очите светли. Мелез. Тук те са най-зле.

— Майоре, бягай... — прошепна старият шофьор на Павел. — За теб са дошли.

Планинците размахваха ръце, ломотеха нещо на езика си и заплашително въртяха автоматите. Двамина влязоха в автобуса. Размахваха автоматите пред пътниците. И замряха при вида на Павел, който бе без оръжие, но с униформа.

— Проверка на документите! — каза по-младият, като произнасяше руските думи с характерния си акцент. — Слизай, да? — Той посочи на Павел изхода с автомата.

— Ами вие, предатели, какво носите? — в това време вторият, по-възрастен и брадат, преобръщаше чантите и кошниците. И още тук, на пътеката, вземаше всичко, което му хареса, пъхаше го в уста и като го сдъвчеше, го глътваше. Бабите нададоха дружно многогласен вой. Тягунов тръгна бавно към вратата, като поглеждаше изплашените пътници. Нямаше на кого да разчита. Младият размахваше автомата под носа му, усмихваше се самодоволно.

В автобуса надникна още един, попита нещо.

— Хванахме офицер! — отвърна младият на руски. — Давай награда!

И намигна на другаря си, който не спираше да дъвче. После направи път на майора, като се отмести до самата врата и сигурно дори не успя да разбере как Павел с едно мълниеносно движение го повали върху старшия и измъкна автомата...

Когато всички се окопитиха, Павел стоеше до вратата, опрял гръб о борда на автобуса и бе насочил автомата към слисаните бандити.

— Затвори вратите! — извика той на шофьора, като извъртя малко автомата към него.

Вратите се затвориха със скърцане, бандитите стояха и мускулестите им, голи до раменете ръце, с които стискаха оръжието, потръпваха. Водачът им викаше нещо на езика си, но колкото и да се стараеше, не можеше да помръдне. Изглежда, искаше да се измести колкото се може повече встрани, за да може да среже русина с един откос.

— Върни им багажа! — извика Павел. — И предайте оръжието. Тук, по-близо, по-близо!

— От специалните ли си, а? — попита го почти без акцент един от бандитите. — От „Алфа“, а? Пристигнал си специално, а? Със спецзадача?

Изглежда, го взеха за някой друг. Нека. Значи няма да го пуснат жив. Още по-добре. Това стимулира. Значи — максимум съсредоточеност и внимание. Който пръв пресметне ходовете на противника, той ще спечели...

— Вземете оръжието! — извика Павел на стариците, като продължаваше да държи под прицел водача. — Вземайте, казвам! Не се бойте, на мушката ми е!

Старите жени стояха неподвижно. Тогава от кабината слезе шофьорът. Като мърмореше нещо съкрушено, събра автоматите и ги занесе в кабината си. Бандитите гледаха с ненавист него и Павел и бяха готови да скочат.

— Отдръпни се на пет крачки! — нареди Павел и щракна затвора.

Няколко души се отдръпнаха, други не помръднаха. Павел натисна спусъка, но нищо не се получи, чу се само щракане. Тогава той припряно се опита да дръпне затвора, като удържаше с една ръка водача, но в този момент младият, дето бе най-близо, сграбчи автомата и падайки по гръб, повлече и Павел. Наложил се да пусне оръжието. Тогава Павел удари с крак водача в гърба така, че той събори няколко от съратниците си, засилили се да му помагат. Това му спечели няколко секунди. Но вече не успя да измъкне друг автомат.

Той се съпротивяваше още малко, понеже разбра, че са решили да го хванат жив, и повали още двамина. Но го събориха, седнаха на гърба му и извиха ръката му.

— Рамбо значи? — говореше възбудено над главата му младият. — Дошъл си да си поиграеш на война?

Чуха се няколко изстрела. Както бе притиснал лице до горещия прахоляк, с крайчеца на окото си Павел видя падналия зад автобуса шофьор. Нападателят се съвещаваха известно време и поглеждаха към Павел. После кой знае защо се засмяха. Гласовете им идваха като от морското дъно. Май бяха решили какво да правят с него. Не е интересно просто да го разстрелят. Трябва по-свежо решение. Да го разменим с някого от нашите. Това вече е приказка! Твърде много засегна самолюбието им. Къде ти! За малко да натръшка по очи целия диверсионно-оперативен отряд! Такова нещо не се прощава. Добре, ще го разменим, а той ще започне отново. А този, с когото ще го разменят, сигурно не е от нашето село. А някой голям началник, предал се от шубе. Истинският чеченски войн не се предава в плен. Аллах не позволява да се предаваш на неверниците.

Така или примерно така можеше да бъде разбрана дивата смесица от руски и чеченски език. И ето че измислиха...

Сложиха вързания Павел на мястото на шофьора. Отпуснаха ръчната спирачка, като придържаха крачната. Павел видя: там отпред, където започва теснината, има остър завой зад скалата. Няма да стигне кормилото. Дори няма да може да легне върху него, за да го извърти нанякъде.

Ето какво са намислили. Нека руснакът се търкулне заедно с автобуса право в преизподнята. При демоните. Докато лети надолу, нека премисли и преразгледа възгледите си за мечтите и надеждите на свободолюбивия чеченски народ!

И ето че освободиха педала, последният чеченец, който завърза пребития руснак, скочи в движение от кабината.

Автобусът се засили по нанадолнището. Все по-бързо и по-бързо. Към пропастта. Павел се извил напипа краищата на възела. Бързали са, били са сигурни, че няма да се освободи. Той смъкна възето... Но остана седнал, защото разбираше, че отдалеч го наблюдават. Както се движеше по права линия, автобусът излезе от пътя. Нека.

Само да стигне до скалата. Сигурно гледат след него, изправени на пръсти. Все пак скалата затуля. И затова, като зарязаха печалните пътници, пак се натъпкаха в жигулата си и отпрашиха към скалата, за да видят как пада в пропастта руснакът, завързан за седалката...

В последния момент Павел успя да извие кормилото и да обърне автобуса зад скалата. Стои с крак върху спирачката и със задницата към пътя. Чака. И ето че се подава жигулата на бандитите. Те не гледат в неговата посока, зяпат надолу, където трябваше да се преобърне проклетият руснак.

И не виждат как отстрани безшумно ги връхлита търкалящият се към пропастта автобус, притаил се зад скалата като в засада.

Павел успя да спре на самия край. Някои успяха да изскочат, но веднага се озоваха под колелетата на бавно настъпващата грамада. Преди да бъде смачкан, един от тях успя да стреля отдолу.

Жигулата падаше с отворени врати, при преобръщането се изсипваха човешки тела. Павел не гледаше надолу. Само запали мотора. Икарусът трепна, разтърси се сякаш от преживения ужас и пое обратно към пътя. Като се оглеждаше и извиваше кормилото, Павел обърна и тръгна обратно. Към очакващите развързката пътници.

За тях той се връщаше от оня свят. Гледаха го с ужас. Като излизаше от кабината, Павел най-накрая усети болка в пребитото си тяло и лепкавата топлина на кръвта, която се стичаше от раните му.

— Качвайте се... — каза той едва чуто.

Те стояха, гледаха го и не знаеха какво да мислят.

Тогава той се наведе над мъртвия шофьор и вдигна тялото му, като се стараеше да го внесе в автобуса. Няколко баби се притекоха на помощ. Момчетата и жените продължаваха да стоят на местата си.

Страхуваха се. Старите жени се качиха в автобуса, като първо си казаха нещо на своя език.

— Те къде са? — попита една от тях.

— В преизподнята — рече Павел и усети, че губи сили от изтеклата кръв.

Моторът продължаваше да работи на празен ход. Той включи съединителя. Автобусът се размърда и бавно тръгна към скалата, откъдето тъкмо се бе върнал.

В същото време друг, точно такъв икарус пътуваше към летището. Сред пътниците бяха неговата жена и бившият писар Сергей Горюнов, сега уволнил се в запас. Той бе цивилен и това явно му отиваше. Грохналата от жегата Ала спеше до него с глава върху рамото му. Серьожа седеше, не смееше да мръдне и чувстваше тежестта на чантата върху коленете си, пълна с какво ли не, в това число и с тубата с шампоана.

На летището ѝ предаде чантата и тя отиде в дамската тоалетна, за да се преоблече и гримира.

Когато излезе, той не можа да я познае. Толкова се бе преобразила. А беше променила само прическата си, грима и бе сложила на прекрасната си шия диамантената огърлица.

Тя вървеше сияеща и усмихната — я кинозвезда, я топманекенка — и всички я зяпаха, а идещите срещу тях се обръщаха.

Серьожа се стараеше да се държи незабележимо и постоянно се озърташе. Благодарение на цивилния си костюм успя да се измъкне от поделението незабелязано. Като видяха Ала, чеченците, които търгуваха в павилиончетата и сергиите си, се отвлякоха. Пък и сега повече се занимаваха с търговията си, отколкото да следят Горюнов.

По същия начин и тук никой не гледаше към него. Всички виждаха само нея. Тя се усмихна приветливо на контрольора зад гишето. Човекът се смути. Още не бяха му се усмихвали такива жени. Той прегледа бегло паспорта и билета ѝ. Всичко беше нормално.

Като че ли можеха да продължат.

Но старши контрольорът не чу името ѝ.

— Ала Пугачова ли? — и дойде по-близо.

— Не, какво говорите! — Тя му се усмихна приветливо.

— Исках да взема автограф — призна той смутено.

— И аз мога да ви дам! — каза тя, като се усмихваше още по-дружелюбно. И се подписа на някаква бланка, която той ѝ подаде.

На пиацата в Москва пред тях спря частно такси. Серьожа не хареса мургавия шофьор с черни мустаци зад волана. Той спря Ала.

Тя го погледна учудено. Тъкмо се канеха да се разделят, тя вече искаше да свали огърлицата.

— Слушай, няма просто така ще се разделим? — попита той, когато в таксито се качиха други пътници. — Защо не отбележим успешния завършек на операцията?

Ала отдаде чест, опряла едната си ръка до главата, а другата до слепоочието.

— Слушам, сър!

И пак се опита да махне скъпоценното бижу. Но той я спря:

— Нека да постои на теб. Много ти прилича.

Ала сви рамене, изхъмка, като го погледна внимателно.

— Искаш да ми я подариш? Не приемам такива подаръци. Не може ли да се отбия вкъщи? Искам да си полежа във ваната, дълго, дълго. Имам право за толкова години, нали? Че то само душ, душ...

И тя продължаваше да го разглежда не без лукавство. Тук, в Москва, Серьожа явно не плуваше в свои води. Няма я онази харизматичност и перченето, които го отделяха от другите в полка. Но това е временно, тя никак не се съмняваше. А как я гледа! Мъничко жално и много възторжено. Няма го предишното хлапашко желание да се хареса, да хвърли прах в очите. Само плахост и обожание.

Вечерта се срещнаха в един ресторант.

— Продаде ли я? — попита тя, когато се настаниха на масата.

Той извади мълчаливо огърлицата и я сложи на шията ѝ.

— Не съм още — каза и се огледа.

Все още не се беше окопитил. Наоколо бе пълно с тъмнокоси брюнети. Върви, че познай от каква националност са. Има и небръснати. И всички зяпат Ала. Той тълкуваше тези погледи по свой начин. И затова нервничеше, съжеляваше, че е извадил огърлицата, пушеше много, нещо, което тя преди не беше забелязвала. И дори се опитваше да остроумничи.

— Сервитьорката не бърза — каза тихо. — Разбира, че завинаги се прощavam с момичето си.

Ала прихна, после се усмихна загадъчно.

— Е, защо така мрачно? Все пак сме в един град. При това сега съм свободна жена.

В това време намалиха светлините, оркестърът засвири и от всички страни към Ала наскочаха същите тия знойни брюнети, като се бутаха един другото. Разбира се, тръгнаха да я канят на танц. Но Серьожа изтълкува това посвоему. Скоси, закри Ала и заби юмрука си в зъбите на първия, който каза с характерния си акцент: „Разрешете да поканя вашата дама.“

Сбиха се. Ала взе най-непосредствено участие, като умело си служеше с дългия ток на обувката си, и това в края на краищата накара кандидатите за дивната ѝ талия да отстъпят.

Докато се изясняваха, докато светнаха и извикаха милиция, Ала успя да измъкне Серьожа някъде към кухнята, после през задния вход — навън.

Там го подпря до стената и взе да бърше с кърпичката си разкрасеното му лице.

— Дай главата назад. Ама че беля си взех! Откъде те намерих... Цяла е, цяла е огърлицата ти!

— Те искаха да я скъсат — бърбореше той. — Видях им очите. Видя ли колко бяха?

— Когато биеха моя Тягунов, бяхте се събрали много повече — отвърна тя. — С теб няма скука!

Като го поддържаше с едната си ръка, с другата спря такси. Серьожа, все още с главата назад, успя да види: шофьорът бе руснак.

— Накъде? — попита таксиджията, като гледаше странната двойка. Докато настаняваше спътника си, Ала мълчеше и когато и тя седна, каза:

— Засега направо. По-далеч оттука. После ще видим.

Когато минаваха край входа на ресторанта, видяха няколко брjunети, които се щураха насам-натам. Ясно кого търсеха...

— Да не гонят вас? — попита шофьорът, като се оглеждаше.

— Направи така, че зад нас да няма никой — каза Ала.

— Разбрано — кимна шофьорът и натисна газта.

— Виж какво — продължаваше Ала, обръщайки се към Серьожа, — по принцип с Тягунов бе голяма скука. Никой не ме е канил на танц. Никой не ме е отвличал. На него на челото му пише: черен пояс плюс сто точки от сто възможни при стрелба с всички видове оръжие. А пък аз обичам приключенията, като днес. Какво, дожاليا ти, не ще потанцувам с другите ли? Макар че мелето беше още по-хубаво. Само че къде да те дявам в този вид?

— Мога да предложа стая — рече шофьорът.

— Това пък защо? — Серьожа застана нащрек.

— Стой мирно — каза тя. — Колко?

Когато срещна погледа ѝ в огледалцето, шофьорът сви рамене. Никак не му беше ясна тази двойка.

— Ще се разберем — отвърна той.

— В този вид няма да те водя у Тягунови я — обясни Ала. — При мен не може, мама е строга и обожава Пашка. И в хотел в такъв вид... Поне имаш ли пари?

— От отпуската и за уволнението — призна Серьожа, като подсмърчаше с разбития си нос.

— Пък ме повел на ресторант! — промърмори тя. — Само проблеми с теб. — После свали огърлицата и му я подаде: — Ето, продай я най-после.

— Остави я за теб — каза той.

— Нямам толкова пари — въздъхна тя. — Може и никога да нямам. Макар че бих я взела.

— Не ме разбра — каза той. — Подарявам ти я.

Шофьорът също се обърна и подсвирна:

— Вземай, дъще, докато дават.

— Ти по-добре си гледай пътя — скастри го Ала. — Това нещо е по-скъпо от твоя таксиметров парк. Освен това не ми подаряват диаманти, а ме купуват.

— Какво говориш! — Серьожа подскочи. — Нека ти е за спомен.

— По-добре мълчи! — прекъсна го тя. — Колко изпи? Щом съм казала, че няма да я взема — значи няма.

— Имам един клиент — обади се шофьорът. — Колекционира такива работи. Говори по телевизията. У тях е пълно с тия играчки.

— Къде живее? — поинтересува се Ала.

3.

Както вече казах, Костя имаше навика да звъни не навреме. И както обикновено, малко се попрепирахме двамата с Ирина кой да се обади, а също надълго изяснявахме кой е забравил да изключи телефона.

— Твоят Меркулов звъни, ти се обади — каза тя.

Нищо не ми оставаше. Вдигнах слушалката и се заканих на жена си с юмрук.

— Убита е журналистката Клеймьонова. По същия начин.

Причакали са я на прага на дома ѝ. Стреляли са през улицата. Тъкмо тръгвала за работа.

— Женья Клеймьонова? — ахнах аз. — Нея пък защо?

— Както се досещаш, не съм стрелял аз — отговори уморено Меркулов. — Тръгвай веднага. Направо ела в редакцията ѝ. Между другото, Фрязин вече е там.

— Тъкмо се бяха уговорили днес да се срещнат! — спомних си аз. — Идвам!

Трескаво се обличах. И тъй, ловът продължава. Нова серия от убийства? Починал си е и се е заловил за старото? С какво му е попречило това момиче? Помня, много добре помня, беше идвала при нас в Главна прокуратура. Чакаше с часове в приемната на главния прокурор... Какво ли не говорех за нея. Обичала, видите ли, горещите теми и непотвърдените факти. Заради впечатляваща публикация няма да пожали и родния си баща. И все в този дух, каквото е прието да се говори в такива случаи. После я видях разплакана, изскочи от приемната. Някой се опита да я спре, но тя махна с ръка...

Веднъж попитах Меркулов за нея. Той направи почти същия жест, който и тя. Като се оправда с неосведоменост.

На път за редакцията изведнъж си помислих: странно, защо не отиваме на мястото на убийството ѝ, а на работното ѝ място. Но Костя знае по-добре. Там, край дома ѝ, вече работи оперативно-следствената група.

В редакцията бе задимено, никой не работеше, момчетата плачеха, момчетата — зли като дяволи. И крещяха на Меркулов и Володя Фрязин.

Отначало не разбрах: за какво е тази врява?

— Нали сте от Главна прокуратура? — викаше срещу тях един чернокос младеж, а сега и срещу мен и възбудено размахваше книжа, които се сипеха по пода. — Ето колко писма сме ви изпратили! Вие я убихте! Вие! — И неизвестно защо забодя пръста си в мен. Сигурно защото вече бе изпобол Володя и Костя.

— Имам алиби — опитах да се измъкна с шега. — Сутринта си бях у дома.

Но това само наля масло в огъня.

Сега крещяха всички. Някои сътрудници имаха истерика. И тогава Меркулов ме шашна. Взех да пушна телевизора. И седна срещу него, като следеше внимателно разиграващите се там латиноамерикански страсти.

— Какво, да не сте дошли тук да гледате кино? — кресна главният оратор.

— Сега ще предадат последните новини. — Меркулов дори не се обърна. — Може да кажат нещо съществено за смъртта на вашата Женья.

Те се спогледаха и млъкнаха.

— А нас не искате ли да изслушате? — попита младежът.

— Затова сме дошли — бе невъзмутим Меркулов. — Но когато говорят всички едновременно, нищо не може да се разбере.

— А вие наистина ли искате да намерите убиеца? — попита някакво момиче.

— Търсим го. — Костя разпери ръце. — Колко месеца вече. Вашата колежка е осмата поред. Но преди да узнаем кой е, искаме да разберем защо. Изясняваме мотивите. Ето, това е следователят, който води делото.

— Вече знаем кой извършва тези престъпления — казах аз. — Дори вашият вестник публикува фоторобота. Нали помните?

— Вие ли сте следователят Турецки? — попита младежът, който засега говореше вместо всички.

— Същият. Извинете, а вие кой сте?

— Толя Воронин. — Той протегна тясната си студена длан, изпоцапана с нещо черно. — Заместник-главен редактор. Женя работеше в моя отдел.

— Много ми е приятно — казах. — Представям си колко време сте изгубили за емоции.

— А този младеж кой е? — Той безцеремонно посочи с пръст Володя, който се смути. — Също ли е следовател?

— Работи в моята следствена група — поясних. — Ще поддържа контакт с вас. Ще се занимава с вас и ще ви разпитва. Това ли беше? Свършиха ли въпросите? Може ли да попитам за някои неща?

— В моя кабинет въпросите задавам аз — заяви той в пародиен стил, което предизвика усмивки по разплакалите физиономии на Женените колежки, но те бързо угаснаха. Сигурно се е нагледал на криминални филми с характерните щампи. — Откъде решихте, че точно този е убиецът? — попита Воронин вече с нормален тон.

— По почерка — отвърнах. — И по доказателствата, които имаме. При това мога да се позова и на един толкова нематериален аргумент, какъвто е интуицията.

— Ние писахме за килъра — каза той. — Макар да ни отказахте контакт. Отказахте да давате информация. Или нещо греша? — Той присви очи.

— От вас щеше да излезе добър следовател, ако навремето бяхте завършили юридическия факултет. А не може ли да поговорим в потесен кръг? Искам да съм сигурен, че чутото няма да излезе от тези стени.

— Аз вярвам на сътрудниците си! — рече той предизвикателно.

— А аз не напълно. Или предпочитате да пренесем разговора ни в моя кабинет?

Толя Воронин погледна колегите си. Те излязоха вкупом, а той спря телевизора.

— Напразно го изключихте — обади се Меркулов. — Може да покажат мястото на убийството, което още не сме видели.

— Не мога да гледам такива неща. — Гласът му трепна. — Ще ви кажа повече, отколкото те. Но първо ми обяснете на какво се крепи вашата увереност? Нали помня нашите публикации по тези убийства. Помня кои загинаха. Там са оформя някаква поредица. Някаква закономерност. Нека засега да е необяснима за вас... Но Женя никак не

се вписва в тази поредица! Извинете, ако не съм казал нещо както трябва. Нали разбирате...

— Няма страшно — успокои го Меркулов, като се спогледахме. — Всичко е съвсем правилно. Ние също не разбираме добре от какво се е ръководел убиецът или тези, които са го наели. Макар да имаме някакви съображения. Правилно, аз също съм съгласен с вас: Женя Клеймънова не се вписва в тази печална редица от никаква гледна точка. Но има обективни фактори. И в това отношение ще ни помогне балистичната експертиза. Надявам се, че разбирате за какво говоря?

— Горещо-долу — Толя кимна. — Нима знаете вече резултата?

— Не още — поклатих аз глава. — Говоря само за собствената си интуиция. Нещо ми подсказва, че е точно така, макар да не разполагаме още с фактите. — И аз прочетох малка лекция. — Отпечатъците върху куршума ясно изобразяват микрорелефа на стените на канала в цевта. Отразените признаци позволяват да се идентифицира оръжието, от което е излетял даден куршум.

— Резултатът ще дойде още днес. — Меркулов погледна часовника си. — Аз съм се разпоредил. Експертите вече работят по въпроса.

— Дори ако бъде така, както твърдите — упорстваше Толя, — пак не мога да сложа Женя в една редица с Руслан Садуев или украинския националист. Опасявам се, че ще тръгнете по лъжлив път, когато поискате наистина да задълбаете.

Погледнах Володя Фрязин, който до този момент не бе проронил нито дума. Той гледаше сериозно Толя, като се стараеше да не пропусне нито дума.

Аз въздъхнах изразително:

— Може да сте прав. Но няма да гадаем. Следствието наистина не търпи гадаене. Сега може ли аз да попитам?

Той кимна, като ме гледаше напрегнато.

— За какво са могли да я убият? Имам предвид мотивите.

— Трудно е така изведнъж... — рече той, след като помисли. — Толкова скандални истории. Заплашваха я по телефона. После заплахите спряха. След некрасивата история, която ѝ се случи във вашето ведомство, където предишният ви шеф просто я изпъдил, тематиката на статиите ѝ стана по-спокойна. Сега и той е в следствения арест. Разбирам, че със смяната на ръководството редът

при вас се е изменил. Но и вие сте работели там по-рано, всичко това стана по ваше време! Защо никой от вас не пожела тогава да изясни нещата, за какво обидихте момичето?

— Изглежда, не си представяте добре по какво Главна прокуратура се различава от вашата редакция.

— Всичко е вярно! — прекъсна ме Костя. — Работехме там, поне по това време. Но двамата с Турецки бяхме отстранени от делата.

— Константин Дмитриевич Меркулов сега е заместник главен, тогава не беше — казах на Толя Воронин. — Затова все пак ни обяснете що за история е тази, заради която Женя е търсила прокуратурата.

— То е свързано с Чечня — отвърна Толя и ние с Костя се спогледахме.

Аз дори не мислех да прикривам тържествуването си и вдигнах палеца си.

— Тя ходи там, колкото и да я разубеждавахме — продължаваше Воронин. — Не бе на себе си, когато се върна. Все се страхуваше, че я следят. Нищо не искаше да ни разказва. После изведнъж ми донесе материал. Само обвинения по адрес на властимащите — и никакви конкретни данни. „Страхувам се — точно така каза. — Първо трябва читателят да се заинтригува. Нека някой да се стресне, да направи запитване. А материалите, които съм донесла, не мога да покажа дори на теб.“ Главният редактор свали статията ѝ от броя. Позова се на липсата на доказателства. За мен това бе неочаквано. Смятах, че е правилно първо да предизвика огъня върху себе си. Нека да има съдебно дирене, там Женя ще си представи материалите. Между другото, поведението на главния ми се видя странно. Нервничеше много, изведнъж ми се разкрещя и замаха ръце срещу мен. Никога не съм го виждал такъв. Та материалът на Женя не влезе. Нищо не можех да разбера. Минаваха къде по-скандални неща. А сега — стоп! Тя ревеше, не беше на себе си, момичетата ѝ даваха валериан. Казваше, че ще отиде при главния прокурор. Толкова пъти ходи. Никаква полза. Просто я изпъдили и обвинили бог знае в какво.

В това време на вратата се показа нечия глава. Някакъв младеж посочи на Толя часовника си: време е значи.

— Извинете, но трябва да отидем в дома ѝ — стана той.

— Последен въпрос — рече Меркулов, когато и ние станаме. — Къде са материалите ѝ — бележници, статии, записи? Може ли да ги видим?

— След като ходи в прокуратурата, в дома ѝ и в редакцията имаше обиск — каза Толя. — Не знам кой го е правил. Бяха преобърнали всичко с краката нагоре. Тя се възмущаваше, плачеше, но аз разбрах, че по време на обиска са ѝ иззети документи. Може да е имала копия, които да са скрити някъде. Възможно е. След обиска тя се успокои бързо. Това е странно, но така беше. Каза, че ни обича всички, но засега няма да може да се довери напълно на никого. Че ще дойде време. И то дойде...

Погледнах изразително Володя. Той ми кимна с разбиране.

— Ще дойдем с вас. Изобщо, поддържайте връзка с Володя Фрязин. Той ще се занимава наравно с мен с това убийство.

Редакционната уазка, която ни друсаше двамата с Володя, бе препълнена. През целия път мълчахме.

Мислех, че всичко чуто не се вписва напълно в моята версия. Журналистката явно отпаднаше от редицата. Макар работата ѝ също да е била свързана с Чечня. Шефът ѝ, този нервен Воронин, имаше право. Не можеш да я поставиш редом с останалите от седмицата убити. Но тя нещо е знаела, пречела е на някого — това бе ясно като бял ден. С какво, с каква информация е идвала при нас в прокуратурата? Останали ли са някакви дири в секретариата, някакви документи, писма? Костя сигурно вече е възложил на помощниците си да проверят. Но сега друго ме занимаваше повече: до какво се е докопал Слава Грязнов? Обикновено той не губи време за разпити, действия, за разлика от някои тук присъстващи...

Да вземем за пример Меркулов. Едва го накарахме да разреши подслушването на телефона на Горюнов. Може Костя да не е протакал случайно. Телефонът върху нощното шкафче на Горюнов до гигантския телевизор е само за заблуда на противника. Самият Серьожа сигурно обикаля из Москва с мобифон. А те имат секретен код. Ще го подслушаш на куково лято.

Въпросът не е там. На кого може да се обажда? Още не му е свършила отпуската. Да е залегнал и да изчаква? Може би се надява, че ще хванат килъра без него?

Нека се надява. Непременно ще се обади на работа. Ясно е като две и две четири. Такива длъжности не се срещат под път и над път. Или все пак животът е по-скъп?

Да започнем да подслушваме във военното му ведомство? Бррр... За това ще трябва да се отговаря. Никой няма да рискува. Има на кого и къде да звъним. На Ала Светлова, от ясно по-ясно. Да разпитаме Светлана какво е имало между тях. Ала каза полунашега, че уж Горюнов я отнел от генералския син, който станал килър.

Хубаво ще е да имаме подробности! Или има смисъл да поразпитаме хубавичко таткото Тягунов? Май не знае, че синът му е толкова жив и здрав, че лишава от живот и здраве съотечествениците си...

Не, жал ми е за стареца. Пък и не сме събрали пълни доказателства за вината на сина му. Засега може да минем без него. И той не знае за кого строи онази огромна вила. Единственият му син изчезнал в Чечня. Засега не се очакват нито внуци, нито правнуци. Струва ми се, че си вдига пирамида като някой древен фараон.

Но да се върнем при убитото момиче. Аз видях предполагаемия й убиец в театъра и никога нямаше да помисля, че е способен на такова нещо. Погледът му е друг. Дори си помислих: този няма да гръмне по жена или дете. А в този случай жена и дете са в един човек. Но ако не е той, тогава кой е?

Сега главното звено е балистичната експертиза. Сигурно трябваше да отида направо при криминолозите от Научно-техническия отдел, на „Петровка“ 38, за да разбера поне предварителните изводи.

Само спокойно. Не се знае кое ще разбие по-бързо предположенията ти — идентичността на оръжието или обратното? И в двата случая е лошо.

Може някой, който е искал да заличи следите, да се е постарал да уцели това момиче в основата на черепа, за да прехвърли отговорността върху килъра, нали вече сме го идентифицирали, макар да не сме намерили винтовката му. Но той, този убиец, стрелящ по младата журналистка, не може да не знае: трябва, задължително трябва балистиката да съвпадне!

Стрелецът не е такъв глупак, за да не разбира тия неща. Може да е разчитал да предизвика сензация сред нашите журналисти?

Те работят, без да имат достоверни данни, позовават се на повърхностна информация, преследвани от мисълта за тиража. И на сутринта току се появила статийка, разтърсваща обществеността. Само че защо му е всичко това на самозванеца? За да сплаши някого? Да посее хаос, паника, подозрения?

Къде е смисълът?

Колкото по приближавахме мястото на убийството на Женя Клеймънова, толкова повече ми се струваше, че познавам тези места. Не че съм бил тук. Така си беше. Същата огромна кооперация, край която таксито стовари килъра, бягащ от премиерата на бившата си съпруга. Да му се не види! Направо ми се вие свят от този сюрреализъм, да го вземат мътните!

— Познато ли ти е? — попита Слава Грязнов, след като се ръкувахме.

— Ти го предизвика... — промърморих аз. — Добре се стреля оттук значи!

— Тъкмо обратното! — прекъсна ме той. — Не са стреляли оттук нататък — той махна с ръка по посока на баровските блокове, — а оттам насам! А тя живее тук, на седмия етаж... По-точно, живеела е — поправи се той.

Спогледахме се озадачено. Какво ли може да означава това?

— Това говори само за едно: че ни домързя да претърсим хубаво всички входове — рече Слава. — Всичко помня, няма нужда да ми триеш сол. Така казах. А вие не трябваше да ме слушате!

— Значи той не е дошъл случайно тук? — попитах аз.

— Ами да! Правилно каза, че е новак. Никой не го е подготвял.

— Нещо става с главата ми... — оплаках се аз. — Може просто да е съвпадение. Трудно за обяснение, но съвпадение. Искаш да кажеш, че онази вечер е дошъл при нея, в тази кооперация, за да се скрие, а после да я застреля от покрива на отсрещната сграда? Глупости!

Най-сетне формулирах виденията си. Сериозни като бабини деветини.

— Не ме баламосвай! — разяри се Грязнов. — Не съм казвал такава неща! И не може да бъде! Освен ако те не са били съдружници. И после той я очиства. При съдружниците стават такива неща...

Оперативните служители, които стояха край нас, ни слушаха със зяпнали уста. И само Володя Фрязин разбираше за какво спорим.

Погледах Толя Воронин, който тъжно ни наблюдаваше.

— Попитай го — хванах Слава за ръкава. — Толя, обясни ми дали тази млада журналистка, надежда на нашия независим печат, такава чиста и благородна, е могла да стане съдружник на убиец?

— Дори не мисля да го обсъждам! — Той тръсна глава и се отмести настрана.

Изгледах умолително Володя Фрязин. Ето кой трябва да реши кой крив, кой прав. Но и неговите очи шарят наоколо — сигурен знак, че е объркан.

— Хайде лично да видим мястото на произшествието — предложи Грязнов. — Само спокойно. Като спазваме всички тактически и технически похвати, разработени за оглед на местопрестъпления, където е употребено огнестрелно оръжие.

— Браво! — похвалих го аз. — Пиша ти шест плюс. Сега да вървим да съчетаваме теорията с практиката.

4.

Шофьорът на таксито ги спря пред тухлената кула на улица „Маросейка“.

— Тук живее. — Той кимна към кооперацията. — Знаете ли? Апартаментът е с пет стаи, две тоалетни, две бани... — И кой знае защо се изплю съвсем искрено.

Изглежда, наличието на две тоалетни в един апартамент нарушаваше етичните и естетичните му убеждения.

— Без покана някак си не е удобно — дръпна се Ала.

Шофьорът я изгледа под вежди. С други думи — няма какво да ми кокетничиш, или нещо от сорта. Такива жени са винаги добре дошли.

— Да се разберем веднага — каза строго тя. — Бъркаш ме с някоя друга. Не бутам за валута. С друга част си изкарвам хляба.

Таксиджията сви рамене.

— Все ми е тая. Шести етаж, петнайсети апартамент. Вика се по домофона. Е?

— Няма да отида аз — рече тя. — Щом му трябва, ще слезе лично.

Шофьорът още веднъж сви рамене, този път по-озадачено. И тръгна към кооперацията. После се върна и извади ключовете от таблото. И отново, без да продума, тръгна към входа, около който бе пълно със западни коли.

— Имам една приятелка, най-добрата валутна проститутка. Спрямо нея аз съм миячката на съдове от затворническият стол. Не познавам по-добра от Светка. Само не се чуди на нищо. Докато те е нямало, в Москва са станали много различни произшествия.

Надошли са толкова пейзажи, че няма къде да плюе човек. Ти се кокориш на всяко нещо, защото прекалено дълго си стоял в оная дупка. Значи аз ще преговарям, а ти си отваряй очите.

— Разбрано — каза Горюнов. — Но ако не стане, аз вземам инициативата.

В това време от входа излезе шофьорът, не беше сам, а направи вежливо път на клиента си. Лесно беше да го познаят — побелял, важен и с бели зъби. И много си приличаше с онзи от телевизията. Току-що бе говорил по програма „Време“. А сега си почива — без грим.

Щом видя Ала, и се смая, сетне, като се окопоти, поклати глава. Но така и не се представи. Тоест бездруго трябва да ме познавате. А за мен вашите инициали не са задължителни. Все едно — няма да ги запомня. Но й целуна ръка, като сведе глава. И също тъй мълчаливо пое огърлицата в ръце.

— Светни малко — каза на шофьора. — Носиш ли фенера? — После извади лупа в изящен калъф. Разгледа внимателно огърлицата с маниера на опитен бижутер. После я върна със съжаление.

— Да се разберем веднага — гледаше той Ала. Май така и не забеляза Горюнов. — Аз не ви познавам, вие не сте ме виждали. Защото се запознавам едва когато предметът ми хареса.

— А не ви ли хареса? — ококори очи Ала. Подбива цената, няма начин...

Той се смути, въздъхна. После си погледна часовника.

— Вижте какво... Това е прочуто бижу. Издирва се. Откраднато е от сбирката на един петербургски колекционер. Не твърдя, че сте го направили вие. И не ме интересува как е попаднала при вас. Но някои ще се заинтересуват. Разбирате ли какво имам предвид? Затова е най-добре да се разделим без каквито и да било последствия за двете страни.

Той се поклонил, върна огърлицата и тръгна към входа си. Изгърбил се бе като стар човек.

— Аристократ, неговата мамица! — рече шофьорът на таксито. — Измъчих се с него. Все нещо не му отърва, все нещо не е наред...

— Избяга ли ти комисионата? — попита присмехулно Ала.

— И още питаш! — Той се качи последен в таксито и даде газ.

Известно време пътуваха мълчаливо.

— На мен все ми е тая — рече изведнъж шофьорът. — Само че на кого ще я пробутате по това нощно време? Още повече че милицията издирва тия дрънкулки. Нали чухте... Само такива графове дават истинската цена.

Серьожа сложи ръката си върху Алината и съвсем лекичко я подви, когато тя се обърна към него. Сега той поемаше инициативата.

— Ами ти я вземи! — предложи на шофьора.

Мъжът го погледна в огледалцето под вежди. Май не се шегува.

— Бе аз бих я взел — поколеба се той. — Дори за цялата днешна печалба.

И пак погледна под вежди пътниците си. Май говорят сериозно.

— Избави ни от стоката, а? — примоли се Серьожа.

Шофьорът чак се изпоти. Докато съобразяваше, взе да въздиша и да пъшка. За този юнак кое е сега най-важното? Да замъкне в леглото си гаджето. Когато един мъж се разгорещи така — можеш всичко да измъкнеш от него.

Той спря колата. Седя една секунда неподвижно и все гледаше под вежди в огледалото към задната седалка. После пак запъшка и завъздиша.

— Я дай пак да видя! — каза той.

— Да идем настрани — предложи Серьожа. — Ей там, пред хотела. Там е по-светло.

Около хотела имаше таксита, затова нямаше да е трудно да хванат друго.

— Ето — рече техният шофьор и протегна пачка пари. — И аз не знам колко са. Ще сложа и от моите... — И затършува из джобовете си.

— Поне си приспаднете за пътуването — усмихна се Ала.

Шофьорът я изгледа накриво, а Серьожа я побутна с лакът.

— Я стига! — рече шофьорът. — Пътуването влиза в цената. Ясно ли е? И по-бързо, че ей сега ще цъфнат ченгетата. Само те ни липсват. Правилно ли казвам?

— Правилно, правилно — закима Горюнов, докато се занимаваше нещо с огърлицата и я криеше от погледа на шофьора зад облегалката на предната седалка.

— Ама вие какво правите там? — попита човекът. — Да не сте решили да я подмените, а?

— Какво ще подменяме! — възмути се Серьожа. — Просто се закачи. Ето, вземи... Може да се каже, че ни ограби, пък и имаш претенции. Вземи!

С крайчеца на окото си вече забеляза бяла лада, чийто шофьор явно скучаеше.

Техният шофьор огледа внимателно огърлицата на светло. Сякаш че разбира нещо, помисли си Серьожа. Не дай Боже да я върне... Но едва ли, такова богатство, и то за жълти стотинки, пада веднъж в живота. Не, няма да я върне.

— И аз не знам — почуди се шофьорът. — Да бях попитал някого... Щото да не съм бижутер случайно? Добре, да става каквото ще... Хайде, със здраве. Не се сърдете, ако има нещо.

Те гледаха след него, докато колата му пъргаво потегли и се скри от погледа им. После Ала не издържа, прихна и притисна глава до рамото на Горюнов.

— Голям смях... Поне ще кажеш ли какво си намислил?

— После — прекъсна я той. — Бързо, бързо...

Той се затича към бялата осмица. Каза нещо припряно на шофьора, оня кимна. Ала ги наблюдаваше разтревожено. Какво е намислил? Таксито с безценната огърлица изчезна в тъмнината, изгуби се сред потока коли, летящи към центъра. Той мисли ли какво прави?

— По-бързо! — извика й, като се качваше в колата.

— Знаеш ли къде е вече онова такси... — рече тя и седна до него. — Там едно такси — може да сте видели — току-що тръгна? — обърна се тя към шофьора, младо момче, което веднага я зяпна в огледалцето. — Трябва да го настигнем.

Шофьорът повдигна рамене.

— Казаха ми: към стария „Арбат“? — Той премести погледа си към Серьожа.

— Там карай! — кимна Горюнов. — Слушай, не ми пречи, а? — обърна се той към Ала.

— Ама ще я изгубим! — възкликна тя.

— Като я изгубим, майната й! — Той махна с ръка. — Много й здраве.

— И къде отиваме? — попита шофьорът и погледна обидената пътничка.

— Мисля, че се разбрахме — рече злобно Серьожа.

След няколко минути пак бяха на „Маросейка“. Пред същата кооперация. И там вече чакаше тяхното такси. Празно...

Ала възкликна щастливо, хвана го под ръка и се притисна в него.

— Ах, че хубаво! — изхихика тя. — Значи всичко си пресметнал, а? Знаел си предварително?

— Почакай... — Той се намръщи и я отмести. И каза на шофьора: — Спри тук. Ще почакаме малко.

— Аз и не бързам — сви рамене младежът. И пак заби поглед в Ала.

Не се наложи да чакат дълго. Шофьорът на онова такси излезе от входа, в движение закопча разтворилото се яке, качи се бързо в колата и нито веднъж не се огледа. Седна и веднага запраши към „Нови Арбат“^[1].

— Благодаря. — Серьожа протегна парите на шофьора. — Нали са точно?

Слязоха от таксито. Тя го хвана под ръка. Огледаха се и влязоха във входа.

— И как се сети? — попита тя. — Такъв си умен. Умееш да рискуваш. Аз за нищо на света...

В преддверието спряха пред домофоните.

— Е? — попита той. — Ти ли ще говориш? По-добре ще се получи. Не забравяй: говориш с човек, който не си оставя кончето в калта.

— Всичко разбрах — кимна тя и натисна копчето на петнайсети апартамент.

Почти веднага се чу щракане и кадифеният глас на Клиента изрече:

— Слушам.

— Извинете, пак сме ние — започна Ала.

— Кои ние? — не разбра Клиента.

— Ами същите — разбърза се тя от страх, че той ще затвори. — Нали не сте решили още да ни издадете? Според мен е много благородно.

И в този момент Серьожа ѝ показа малка висулка с диаманти, която бе откъснал или отхапал в тъмнината на таксито, докато криеше огърлицата зад облегалката на седалката.

Ала се ококори, после заговори още по-бързо.

— Само че ние не постъпихме много благородно — продължаваше тя. — Взехме и отрязяхме една симпатична висулчица.

И искаме също да ви я продадем. Нали разбирате, без нея видът е друг... Не сте ли обърнали внимание? Ами погледнете! Ще почакам.

Чу се нещо като мърморене и скърцане на кресло, после сумтене и след тежка въздишка пак гласът му:

— И какво възнамерявате да правите? Ще ме шантажирате ли?

— Не, какво говорите! — възкликна тя възмутено. — Как можяхте да го кажете... Хванахме се на бас с моя приятел. Той твърди, че уж най-много цените колекцията си, а аз — репутацията на водещ телевизионен наблюдател. Не бихте ли решили спора ни?

— По-накратко. Колко? — попита недоволно Клиента.

— За огърлицата или за репутацията? — попита тя. — Или за всичко заедно?

— Разбира се, че за всичко заедно! — отвърна той раздражително. — Нали няма да мирясате. Само че ми трябва гаранции.

— Гаранцията може да е само една — рече Ала. — Вие купувате от нас висулката, нали така? И ние вече нищо не можем да докажем... Ако не е тайна, за колко купихте диамантите от оня шофьор?

— Имате вид на толкова прилична и интелигентна жена — въздъхна той. — Да направим следното. Ще ви платя за едното и за другото, но ще си удържа сумата, която дадох на онзи песоглавец. Впрочем да не сте го измислили заедно?

След няколко минути слезе при тях. Сам. Преброи парите, като се оглеждаше по посока на масата, на която дремеше възстарата портиерка.

— Видях ви наскоро по телевизията — каза Ала.

— И как ви се струвам? — Той се изпъчи и се подмлади с близо двайсет години, какъвто го помнят повечето зрители... — Е, хареса ми как го изиграхте — каза той на тръгване. — Оня тип ми предложи да ви излъжа, за да не знаете къде ще се озове огърлицата, а в крайна сметка вие ни излъгахте...

Той ѝ целуна ръка на сбогуване.

— Беше ми приятно.

— Забравихте си нещо! — извика след него Серьожа и се спогледаха с Ала.

— Ах, да... — Той се върна от вратата на асансьора. И протегна ръка за отрязаната висулка. Полюбува се за миг на трите диаманта,

като обръщаше насам-натам връзчицата.

Сетне не знаеха как да се отърват от богатството, което им се стовари на главата. Парите сякаш изгаряха пръстите им.

— Да отидем в най-най-хубавия ресторант! — предложи той, когато, хванати за ръце, изтичаха на „Нови Арбат“. — И да има там казино.

— И да прекараме там нощта!

— Докато профукаме всичко — усмихна се той, като я гледаше. И тя го целуна по устните.

А само след час вече не можеше да го откъсне от рулетката. Серьожа залагаше и всеки път губеше...

Ала го измъкваше, той я изблъскваше... Тя го заряза и отиде на бара. И видя одевешния клиент, който преди малко бе ѝ целунал ръката. Сега със скръбен вид разказваше от синия екран за всеобщото падение на нравите.

— Ама че подлец — рече тя, като проточваше пиански думите. — И кога само успява? Преди малко се разделихме! — Тя се обърна към бармана и си подложи празната чаша.

— Това е на запис — поясни барманът, висок охранен младеж с мустачки. — Да повтора ли?

И ѝ наля френско шампанско. Помисли и наля и на себе си.

— Да повтора, значи джин с тоник! — каза капризно тя.

— Извинявай. — Той смени бързо чашите. — Никога не съм те виждал тук. За нашите знам всичко, на кого какво.

— Слушай, затвори му устата! — каза тя и посочи Клиента. — Ще ми прилошее.

— Ще направим така. — Той кимна и изпи чашата си с шампанско. Сетне отстрани ръката ѝ, подаваща долар. — За сметка на заведението. Кой е спонсорът ти?

— Онзи там. — Тя кимна небрежно към Серьожа. Публиката вече бе го наобиколила. — С една дума — писар.

— Какъв? — не разбра барманът.

— Мاستилена душа — отвърна тя. — Няма да миряса, докато не пропилее всичко.

— Ела, когато закъсаш! — Барманът ѝ намигна.

Тя отиде при Серьожа, погледна го отстрани. Той старателно нареждаше жетоните, поизплезил език.

Тя грижливо избърса с кърпичка челото му.

— Да направим пауза, а? — попита тя и го прегърна през раменете.

— Не пречи! — Той отблъсна ръката ѝ. — Докато не спечеля... Не разбирам що за игра е това, щом нищо не зависи от теб!

— Значи ви върви в нещо друго! — засмя се момичето крупие и намигна на Ала. — Ще залагате ли още?

— След малко — отговори Ала и почти насила го измъкна от масата за разочарование на публиката.

И тогава се натъкна на Светлана, своята отдавнашна приятелка.

— Боже, Светик... Не може да те познае човек! Направо мис Вселена. Ти ли си това или не?

— Алка? Ама ти... нашите ми казваха...

— Да бе. — Ала кимна и се засмя пиянски. — Правилно са ти казали. Заминах с мъжа си в сибирската тайга! Като жена на декабрист. По-точно като последната глупачка. А той си намери там друга. А знаеш ли името ѝ? Кариера!

— Нищо не разбирам! — Светлана плесна с ръце. — Всички ти завиждахме. Такава двойка!

— А ти какво правиш тук? — попита Ала. — Не си ли сама? Как е твоят френски? Чух, че си се въртяла повече из Париж и Ница?

— Ето го моят френски — отвърна тъжно Светлана и махна с ръка на двама дебелаца със скъпи сиви костюми, които я търсеха с очи. — Жорж, тук съм!

— Серьожа, не се пули така срещу моята любима приятелка! — каза Ала на Горюнов. — Ще ослепееш. По-добре ни донеси шампанско.

— Кой е този? — попита Светлана, като гледаше след него.

— Моят Паша избяга с Кариерата, а аз избягах с тоя, полковия писар — отвърна Ала. — Не можеш да си представиш... Друг път ще ти разкажа.

— Любовник ли ти е? — попита Светлана.

— По-лошо! — въздъхна Ала. — Съдружник.

— Ти си си все същата — засмя се Ала, — с твоите чудатости.

И се обърна към дебеланковците си, които се бяха заяпали в Ала:

— А това е най-добрата ми приятелка от училище. Казва се Ала. А това е Жорж — съветник на министъра по икономическите въпроси. Етиен е културен аташе. Говори руски не по-лошо от мен. А това... — Тя разпери ръка към задаващия се Горюнов. Той държеше две бутилки шампанско и пет чаши, които крепеше по някакъв хитър начин.

— Бивш писар на полка, прапорщик от запаса Сергей Горюнов! — рапортува той, като се преструваше така, че Ала прихна. После тя демонстративно склони глава на рамото му. Поне ръстът му позволяваше.

— Показвам на приятелите си нощния живот в Москва — каза Светлана. — Искате ли да се присъедините към нас?

— Непременно — отвърна Ала, — нали, Серьожа? Те имат кола, а ние само такси...

И се засмя пиански.

После пътуваха с дълга разкошна кола из нощните улици, Светлана говореше нещо на френски на гостите, Ала седеше мълчаливо до Сергей с глава върху рамото му.

Наближиха басейна „Чайка“. Там под лъчите на прожектор имаше „Гарзан шоу“ — увлекателни скокове от сто метра с главата надолу, като скачачът е вързан с еластично въже.

Публиката — повечето нощна, от онези, които спят до обед — пици, ръкопляска на смелчаците, налива се.

— Твоят Павел щеше да скочи — рече Светлана на приятелката си. — Помниш ли в Крим как се гмурна от „Лястовичето гнездо“.

И прехапа език, защото видя как Ала незабелязано допря пръст до устните си и посочи към Серьожа.

А той вече бе слязъл от колата и вървеше към кулата.

— Да не си посмял, чу ли? — Тя изскочи след него и в движение се обърна към приятелката си. — Кой те дърпаше за езика?

И буквално увисна на него.

— Всичко е нормално! — успокояваше я Серьожа. — Махни си ръцете! — И подаде пари на служителя.

— Защо го пускате? — запротестира тя. — Та той е пиан!

— А кой не е пиан тука? — попита служителят, докато я разглеждаше нахално. — Трезвен няма да се покатери.

— Тогава и аз искам! — каза Ала. — И аз съм пиана. Искам заедно с него.

— Алка, ти си ненормална, къде се юрна? — викаше ѝ отдолу Светлана.

— Постой колкото мен в тайгата — отговаряше Ала, — и на Айфеловата кула ще се покатериш! Нали, Серьоженка?

И ето ги на върха. Връзват ги заедно, с лице един към друг. Те се прегърнаха.

— Не те ли е страх? — попита той. Тя врътна глава, затулила очи.

— Само не гледай надолу. Хайде, раз, два...

И те скочиха. Ала успя само да изохка. Долу гръмнаха аплодисменти.

Когато всичко свърши, Светлана прегърна приятелката си. Ала ѝ прошепушна:

— Каквото щеш мисли, но с Тягунов нямаше да се осмеля, разбираш ли?

— Разбирам. — Светлана кимна. — И какво?

— Това, че ми трябва ключът от жилището ти. С твоите Жоржиковци ще посрещаш изгрева край Москва-река.

— Ти си полудяла — въздъхна Светлана. — Ами...

— Хайде без подробности! — заповяда Ала и протегна дланта си. — Приятелка ли си или не?

След четирийсет минути бяха в околностите на Москва, в апартамента на Светлана.

Те обикаляха в тъмното и докато търсеха ключа за лампата, се блъскаха един в друг. Ала се смееше все по-силно, почти до истерика.

— Къде е този неин ключ? — мърмореше тя. — Ама съм се натряскала. Всичко съм забравила... Останаха ли ти още пари?

— Май останаха — каза Серьожа и си блъсна челото в ключа, та изведнъж стана светло. Той протегна ръцете си към нея. Тя неочаквано се отдръпна.

— Ти ще легнеш тук — заповяда, — а аз в другата стая. Да не си посмял да чукаш. Тогава ме пренебрегна, сега си връщам, разбра ли?

Тя погледна обиденото му лице и се усмихна.

— Беше благородно от твоя страна. Не искаше да се възползваш, нали? И аз не искам да се възползвам, че двамата с теб изпратихме Тягунов по дяволите. Нали така стана? А той сега може би е под куршумите, даваш ли си сметка? Но всичко това не е важно... — Тя се

отпусна уморено на дивана. — Важно е само, че аз го обичам, проклетника. И нищо не мога да направя.

---

[1] Бившият проспект „Калинин“ в Москва. — Б.пр. ↑

5.

— Само без паника. — Грязнов бе навъсен и делови. Тъкмо влезе в кабинета ми, където вече бяха дошли Володя и Костя.

Гледахме го с широко отворени очи.

— И какво? — попитах аз. — Има ли някакъв резултат?

— По намерените куршуми и гилзи балистиците твърдят: винтовката е същата — доложи той, докато седеше в любимото си кресло в моя кабинет. В негово присъствие никой не смееше да го заема. — Тоест от нея са произведени и предишните изстрели, и сегашният, отнел живота на журналистката. Сега експертите внимателно оглеждат жилището на убитата. Ще работят през цялата нощ заедно с моите момчета.

В настаналата тишина се чуваше шумоленето на книгата, които прелистваше Меркулов.

— Хайде още веднъж да осмислим нещата — предложи той и отмести акта от съдебномедицинската експертиза. — Днес цялата общественост е настръхнала. Не е известно още колко жертви ще има. И затова искат от нас да мобилизираме следствието.

— По дяволите, за каква мобилизация говориш, щом още не санкционираш подслушването на телефоните на Горюнов и Светлова! — възмутих се аз. — Къде е тази санкция, Константин Дмитриевич? Обеща, че всеки момент ще утвърдиш моето постановление.

— Но вече съм го утвърдил. — Меркулов чак пребледня.

— Как си го утвърдил? — попитахме едновременно аз и Слава.

— Утвърдих го и предадох всички документи в канцеларията — настоя той. — Увериха ме, че всичко е предадено отдавна по назначение. Нима някой нарочно бави?

— Само това липсваше — да водим следствие в собствения си дом — казах аз. — И друго интересно: като бягаше от мен, убиецът спира пред кооперацията, където живее бъдещата му жертва — журналистката Клеймьонова. Никой не го е преследвал, но има един шофьор на такси, който все едно ще бъде намерен, и той разбира това! И какво? Скрива се точно в тази кооперация. У кого, ако не у

журналистката. Съвпадение, нали? Аз не вярвам. Има безумни, изключителни съвпадения, но чак пък толкоз! Това да не ти е цигулка в духов оркестър!

— Оперативните служители обикаляли ли са другите апартаменти? — попита Меркулов.

— Още обикалят — отговори Фрязин. — Засега всичко е наред. В моята група са само трима души. А знаете ли колко апартамента са това?

— Един момент! — казах аз. — С тия момчета сме се разбрали: само да открият нещо, веднага ще позвънят. Започнаха от съседите. Показали са фоторобота на Тягунов. Засега нищо... Така че да не губим време.

— Нима губим? — засече ме Слава, за да разтовари обстановката.

— Значи изключваме съвпаденията — спокойно каза Меркулов.

— Тогава какво?

— Излиза, че е познавал тази Женя! — заявих аз. — Опитайте се да ме опровергате. А после, когато тя става опасна, е решил да я ликвидира. Между тях е имало нещо в Чечня. Разбирате ли, може би там е започнало. А сетне в Москва връзката е продължила. Не се наемам да съдя от какъв характер е била. Какво общо са имали. Но за мен е ясно, че всичко в това убийство не е случайно. Тя е знаела много неща. Стремил се е да дойде при нас в прокуратурата. А й посочват вратата. Какво е знаела? Какво точно? Страхувам се, че докато не разберем, нищо няма да намерим.

Като изчака да свърша тирадата си, в стаята се подаде Лара.

— Александър Борисович, чай?

— Давай — кимнах аз. — И да е по-горещ. Разговорът е дълъг.

— До първи петли! — додаде Слава и й намигна.

Тя се усмихна и затвори вратата.

— И тъй, той я е познавал, общували са, когато му потрябвало да се скрие, пристигнал — рече замислено Костя. — А после изведнъж тя става опасна за него? Тук има нещо... Нали шефът й Толя Воронин ни убеждаваше, че уж след неуспешното ходене в Главна прокуратура тя престанала да се занимава с чеченската тема. Все повече се интересува от неуредиците в столицата. Правилно ли се изразявам? — попита той Фрязин.

— Да... — отвърна разсеяно Володя, замислен за нещо свое. — Успях да прегледам вестниците с нейните материали. Нито дума за Чечня. Нито по въпросите, свързани с Чечня.

— Но той не я е убил заради това? — попита ме Костя. — Нужна е била, докато е разобличавала. Спряла — разстрелял я. Така ли?

— Глупости — махна с ръка Грязнов. — А защо е живеела на квартира? Струва скъпо. Не е ли московчанка?

— Родителите ѝ живеят в околностите на Москва — отвърна Фрязин. — Аз ги видях, те идваха...

— Поне поговори ли с тях? — не мирясваше Слава. — Попита ли за Тягунов, може да го познават? Нали им показа фоторобота?

— Не им беше до това. — Володя се смути. — Добре де, трябваше. Но аз взех адреса им. Утре ще отида с влака, ще запиша показанията им.

— И ще си изгубиш напразно деня! — казах аз, без да крия раздражението си. — А сега всеки час е скъп. Били са тук, а ти...

— Не са били в състояние — рече Слава. — Тук не си прав, Борисич. Нека отиде. На хората ще им бъде приятно, ще се разговарят... А какво са можели да кажат днес в тяхното състояние?

— Вземам си думите обратно — извиних се на Володя. — Слава е мъдър човек.

— Ако съседите не са виждали Тягунов — продължи Костя, — значи е ходел у Женя доста рядко, ако изобщо е ходел. От друга страна, не знаем дали тя е била в течение на неговите занимания. Може и да не е знаела...

— А като е научила — той я гръмва! — възкликна Слава.

— Но какво общо са могли да имат, освен Чечня? — попитах аз. — Била му е любовница, ходела е у тях, видяла е снайперисткото му снаряжение... И е разбрала всичко?

— Просто е видяла фоторобота — обади се тихо Володя.

— Техният вестник откога го публикува — въздъхна Костя. — Разбира се, ако го е познавала, не може да не е знаела с какво се занимава, казано с голяма вероятност.

— Сега ще съчиним пиеса! — намигна ми Грязнов. — Тя е знаела, но го е обичала прекалено много. И го е накарала да даде дума, че повече няма да прави така. А той, негодникът, си знае своето... И тя

обещала, че ще отиде в милицията и ще докладва. Добре ли го измислих?

— Шегата си е шегата, но май има нещо вярно — подхвърлих аз. — Спомнете си каква голяма пауза имаше между поредните убийства.

— Ами да, и той се е разкъсвал между нея и желанието да продължава делото си — не преставаше Слава. — Нали виждаш, пълни глупости.

— Още веднъж... — Костя прикри очите си. — Ако не е пристигнал тук случайно с таксито, сигурно е дошъл при нея. Така ли?

— Нормален ход — свих рамене. — И тя не е знаела той с какво се занимава тук. А младежът е интересен, истински мъж, не е като връстниците й...

— Почакайте! — изведнъж ме прекъсна Володя. — Сега ще изясним това! И всичко ще дойде на мястото си!

— Какво ще изясним? — попита Костя.

— Какво може да е имало помежду им — каза Володя. — Толя Воронин ми остави телефона си. Също и домашния.

Володя извади от джоба си визитна картичка.

— Ще може ли... — Той взе слушалката и обърна главата си към мен.

— В моята кантора няма да ти се наложи да искаш разрешение — изсумтя Слава. — Давай, мой човек. Звъни.

— Почакай... — прекъснах го аз. — Какво се каниш да го питаш? За интимния й живот ли?

— Поне дали се е срещала с някого. — Костя сви рамене. — Може да се е оплаквала пред приятелки от нечие невнимание или, напротив — не е можела да се отърве от ухажори.

— Май е по-вярно второто — усъмних се аз, като разглеждах снимките на загиналото момиче. — Честно казано, аз бих се кандидатира. Но сякаш той не е от тях, разбирате ли? Не знам защо, но така ми се струва. Виж, ако ми кажат, че обича само веднъж в живота, ще повярвам. Прекалено е сантиментален — ето какво. Отива на премиерата на жена си. Здрав, мъжествен, има да живее, ли живее. В очите никакъв фанатизъм... Вярно, някак си застинали са.

— Някога ще напише дисертация — рече мечтателно Грязнов. — Дрънкането на вятъра като следствие от отсъствието на информация. Да му разрешим все пак да се обади? Трябва да запълним някак

времето, докато разберем резултата от отпечатъците. При мен на „Петровка“ лабораторията е подпушила! А ние тук се занимаваме с глупости: дали му е бутнала или не е. Може пък точно за това да я е гръмнал, като я сварил с друг.

Въздъгнах и се спогледахме с Костя. Разбира се, Слава е прав. Можем да предполагаме каквото си искаме. Но до някаква граница. Факти трябват, факти...

— Анатолий Петрович, извинете, че толкова късно ви звъня — започна Володя. — От Главна прокуратура... Не искахме да ви разкарваме излишно с призовка, а времето не чака. Точно така, прав сте, въпросът е общ. Вижте, Женя Клеймънова имаше ли си приятел? Годеник, който да работи във вашата редакция? Не сте чували? Но може би е била приятелка с някого, с някоя колежка, която може да знае...

— По дяволите! — не издържа Грязнов. — Слушай, прекрати! Тя току-що е умряла, а ние нямаме търпение да научим интимните ѝ тайни.

— Как, как? — Володя не му обърна внимание и записа нещо бързо в тефтера си. — Нейният телефон... Благодаря. И още веднъж ни извинете. Просто времето ни припира.

Той затвори и ни погледна безпомощно.

— Няма повече да се обаждам на никого — каза тихо, но твърдо той.

— Да, ние сме глезена госпожица — ядосах се аз. — Ще звъниш и още как! Или искаш да се заловим ние? В следствената практика няма черна работа. Всичката е светла. И аз няма да се посвения да попитам непознато момиче с кого се е срещала загиналата ѝ приятелка. Това е професия! Това е нашата работа!

Беше ми жал да гледам Володя. Изчерви се, замига... Какво правех аз на неговите години? Как започвахме всички ние? Само по този начин, с най-неблагодарната работа.

— Е, ти прекали! — заяви Грязнов. — Кое момиче ще разговаря неизвестно с кого в единайсет и половина през нощта... Разбирам: някои нямат търпение! Но трябва да признаем неоспоримия факт, че утрото е по-мъдро от вечерта! Ще я извикаме на разпит. Дай ми призовка, моите момчета ще отидат, ще ѝ я връчат, щом сме стигнали дотам...

— Нищо страшно — казах аз. — Няма да отлагаме за утре това, което можем да свършим днес. Търсим убиеца на приятелката й. Ако спи, ще я събудим. Бездруго деликатничим, където трябва и не трябва. А убиецът или убийците не се церемонят... И изпълняват работата на асенизатори на обществото! Наистина, невинаги са прави: последният случай го потвърждава.

Погледнах Костя под вежди. Сега ще произнесе филипика от правилни думи и безусловни тезиси. Ще ме заклейми и осъди.

Но Меркулов мълчеше. После, като видя как присъстващата общественост се интересува от мнението му, отвори уста и произнесе нещо странно, нехарактерно за него...

— Да, разбира се — каза той. — Непрекъснато ни изпреварват. Нашите процесуални действия са прекалено тромави и продължителни. Но е така, защото играем по правовите норми, а престъпниците по криминалните правила. Ние наваксваме и затова изоставаме. А трябва да изпреварваме. Тоест да търсим там, където не ни очакват.

И тогава в кабинета влезе Лара, носеше поднос с димящи чаши чай.

— Ето изхода! — посочи я Грязнов. — Без молби и покани, само между нас, по женски. Прав ли съм? — Той ми намигна.

От това можеше да излезе нещо. Лара умееше да бъде проникновена. Знам по себе си.

Тя погледна смаяно насядалите в кабинета. Сви рамене и започна да сервира чаши и чинийки с гевречета.

— Разкош! — рече Слава. — Само една малка молба! Ларочка, не е служебна, а приятелска. Трябва да звъннем на едно момиче с женски глас. Че може изведнъж да се обади мъжът й.

Ние се засмяхме.

— Ех, че сте! — Тя не обърна внимание и се наклони да излиза.

— Той така се шегува — каза Меркулов, като продължаваше да се усмихва. — Макар всичко да е много сериозно. Нали чухте за гибелта на журналистката Женя Клеймьонова?

— Да — отговори тя, — и не виждам нищо смешно.

— Така е — съгласи се Костя. — Не бихте ли могли сега да се обадите на приятелката й. Късно е наистина. Но сега нещо налучкваме,

по горещите следи сме, така да се каже. Утре вече ще бъде различно. Няма какво да обяснявам на вас точно!

— А какво трябва да я попитам? — Лара ме погледна.

— Искаме да изясним дали е имала близък, много близък приятел? Разбираш ли?

— Да — кимна тя. — Искате да кажете, с кого е спала?

Аз отместих погледа си. Като нищо ще започне да намеква. Това вече бе излишно. Бездруго всички източиха вратове, като ни гледаха. Няма нищо по-лошо да смесваш едното с другото, бирата с водката, а работата с леглото.

— Правилно — кимнах и взех чашата в ръка. И не знам защо си спомних за Светлана. Тя нямаше да задава излишни въпроси. И нямаше да има никакви намеци.

— Дайте номера, ще се обадя — въздъхна Лара. — Както наредите.

Тя не може без това. Но по-рано не беше такава. С времето всичко се променя. За съжаление невинаги към по-добро.

Лара избра номера, застанала с гръб към нас.

— Извинете, Альона ли е? — попита тихо. — Да не съм събудила някого? Да, разбирам, такава загуба... Извинете, че не се представих веднага. И ние тук не спим. Ние — това е Главна прокуратура. Да, да... Аз съм секретарката на следователя, който води делото. Какво да се прави. Имаме само един въпрос към вас. Вие като че ли сте познавали много добре Женя. Така ни казаха нейните колеги. Да, точно така. Разглеждаме най-различни версии за случилото се. Има много. Бихме искали да отхвърлим излишните, за да не се връщаме към тях. Разбирате ли? Та как мислите, може ли да са я убили от ревност? Имала ли си е приятел — младеж или мъж, с когото са я свързвали... Да, разбирам. Какво говорите. Значи не може да бъде? Сигурна ли сте? Изключено? Благодаря. Още веднъж извинете. Лека нощ. Опитайте се да заспите.

И затвори.

— Чудесно! — одобрих. — Аз нямаше да мога така.

— Ето как трябва да се разговаря! — кимна Грязнов. — Учи се!

— Щяла да знае... — каза най-сетне Лара. — Дори ако Женя не си е признала. Били са много близки. Споделяли си всички тревоги, включително и сърдечните.

— Но Женья е можела и да скрие, че познава наемен убиец, ако се е страхувала за него — каза след малко Костя и се обърна към Лара.

— Не мисля — отвърна тя. — И аз имам много близка приятелка, която просто четете мислите ми и знае всичките ми преживявания. Вие не можете да го разберете.

Ние се умълчахме. Както и преди, всичко е много крехко и ефимерно. Кой какво мисли, на кого какво му се струва или привижда. Трябват факти, факти! А те са малко.

И точно тогава зазвъня мълчация до този момент телефон.

— Вячеслав Иванович! — чух в слушалката.

— За теб... — подадох я на Грязнов.

Той слушаше, лицето му ставаше все по-мрачно, кимаше и сдържано повтаряше „да“. После седна и се изкашля.

— Той е ходил у тях. Открили са негови отпечатъци. Едно към едно, както върху шишето кока-кола. Така че си го предизвикахме. — И изпсува съвсем искрено. После се смути и се извини пред Лара.

6.

Павел не знаеше накъде да шофира автобуса. Като покара малко по тесния път, чак до разклона, той се обърна към пътниците.

— Сега накъде?

Те заговориха на езика си, заспориха, на него му се стори странно, че не знаят точно накъде да вървят. Но той още по-малко знаеше. И затова тръгна в посоката, която най-накрая показаха.

Бяха изминали около два километра в прашния зной, когато пак ги спряха хора с автомати и зелени превръзки на челото.

Той си помисли отпаднало, че няма да издържи второ подобно представление. „Аз не съм Рамбо. Ще се предам, пък каквото ще да става. Сигурно ще ме разстрелят.“

Той слезе от кабината и веднага попадна в центъра на разгорещен спор. Изглежда, бабите не искаха да го пуснат. Друго нещо са младите. Направо се разбесняваха, като улавяха за ръкавите хората със зелените превръзки. Но ето че една баба, като крещеше яростно, ги разблъска всичките и заведе при Павел брадат мъж на средна възраст. Той бе с чалма.

— Това е синът ми! — извика жената. — Тук той е главният. Ти спаси от ония бандити мен, сестра ми, племенничката.

Младежите пак заспориха, заръкомахаха.

Синът на старицата вдигна двете си ръце, сякаш се предаваше, и всички замълчаха.

— Ти си спасил моята майка — каза той. — Спасил си нейната сестра и племенничката от бандитите! Тия са по-вредни от руснаците. Те са позор за чеченския народ! Затова — продължи той, след като всички се умълчаха — аз съм готов да те пусна да си вървиш в Русия, ако обещаеш, че няма да воюваш срещу нас.

— Нямам право — каза Павел, измъчван от жегата. Усещаше как го смъдят раните от рояците мухи, които не можеше да стигне с ръка. — Аз изпълнявам дълга си. Както вие изпълнявате своя.

Младежите пак зашумяха и поискаха разстрел за руснака. Но майката на водача пак се застъпи за спасителя си. И пак започна да

доказва нещо на сина си на своя си език.

— Ти си истински воин! — извика водачът. — Отговори като мъж. И аз те пускам без никакви условия, макар да знам колко чеченски бойци можеш да убиеш. Но вярвам ще го направиш в честна схватка. Няма да хвърляш позорно бомби по селата, които защитаваме тук. Няма да палиш и грабиш домовете ни...

— Няма да дам такава заповед — съгласи се Павел.

Главатарят му протегна ръката си.

— Аз се казвам Имай! — представи се той. — Ако попадна в плен, бих искал да е при теб, ако получа куршум — да е от теб. Свободен си!

— Аз се казвам Павел Тягунов. Майор съм от руската армия. — Павел му стисна ръката. — И пожелавам никой от нас да не попада в плен или на мушката на оръжието. Желая на всички да се върнат у дома си.

И се олюля лекичко. Топлинен удар, помисли той, трябва да издържа. Но вече го подхванаха на ръце и го внесоха в най-близката къща. Там му дадоха вода, почистиха и обработиха раните му.

— Ето, ще те излекуваме, ще се върнеш ти при своите и ще убиваш ли мъжете ни? — попита го на лош руски млада жена.

— Не й се сърди — обади се Имай. — Убиха мъжа й и брат й. Служил съм в армията и знам какво е дълг. Моята заповед остава в сила. Пренощувай с нас, утре ще си отидеш.

— Може би е по-добре да ме размените за някого от вашите? — попита Павел. — Така е по-справедливо. Всички ще го разберат правилно.

Те пак заговориха разпалено, заспориха, като поглеждаха доброволния пленник.

— Ти си истински мъж — каза Имай. — Така ще направим. Ще те сменим за войник. Ако в Русия и Чечня всички разсъждаваха като теб, никога нямаше да има война. Щяхме да живеем като братя!

Сигурно е писал някога стихове, помисли Павел. Не бе очаквал да срещне сред тях човек, който да говори с такъв патос. А главното, всички са съгласни с него.

Направо като сцена от опера. Някога Ала го водеше на опера.

— Бях учител по руски език и литература — каза Имай и се загледа в Павел. — Ето какво направи войната с всички. Великият

Толстой е писал за Хаджи Мурат, нима вашите държавници не са го чели?

На сутринта Имай го събуди.

— Ставай, време е да тръгваме, драги. Русите са съгласни да те разменят. Само да не ни пробутат някой криминален като миналия път, тогава няма да има никаква размяна. По-добре да те пусна така.

И както беше по шорти и чехли, отиде в градината. В дъното между дърветата имаше стар обгорял танк Т-55, покрит с ръжда. За дулото му бе вързано въже, на което се люлееха изпрани дрехи.

Домакинът се качи в танка, на мястото на водача. Люкът се отмести трудно встрани, чу се скърцане на отдавна несмазван метал. Запали двигателя. В градината се вдигна синкав миризлив пушек. От къщата изскочиха жени, замахаха с ръце, но късно. Въжето се скъса и танкът излезе от градината на прашния път, а жените огласиха с виковете си наоколо, само че Имай не им обърна никакво внимание. Павел го настигна и седна на бронята. Пътуваха из богато някога село с керемиди по покривите, гаражи и метални врати. След тях тичаха хлапета, викаха нещо, усмихнати, замеряха ги с камъни и буци и се стараеха да улучат руснака. И ето, стигнаха до една голяма плевня, пазена от няколко юноши със сачмалийки. Имай слезе от танка, приближи и им прошепна нещо. Те поклатиха глави, загледани в Тягунов. После отместиха без желание желязното резе от вратата. Те влязоха вътре, Павел помисли и също влезе. Там намериха няколко брадясали, изпосталели пленени войници и двамина дрипави бездомници, които носеха душа под наем...

Роби, Павел си спомни разказите на препатилите. Държат руснаците като роби. И при случай ги разменят като пленници за свои роднини. А след това, като се взря в тъмното, видя още един — офицер, прикован с верига към стената.

— Разбрахме се да разменим трима за трима — каза Имай на Павел. — Теб и ще изберем още двама.

Павел гледаше мълчаливо офицера. Трудно го позна и не вярваше на очите си.

— Паша... — втренчи се в него офицерът. — Ти? Тук? Аз съм, Прохоров. Ваня. Не ме ли позна?

Всички млъкнаха и ги загледаха. Момчетата, които сочеха бездомниците, притихнаха.

— Той е вторият — каза Павел. — Третия сами го избирайте.

Като чуха това, момчетата вдигнаха шум, замахаха с ръце, засвяткаха с очи.

— Не го дават! — съкрушено махна с ръце Имай. — Само за долари.

Като чуха за долари, пазачите закимаха бързо-бързо: да, да, петнайсет хиляди.

— Паша, по-добре остави — рече Прохоров. — Вземи ми документите. — Той ги извади от задния джоб на панталона. — Ето, да ги покажеш на нашите. Че не знаят къде да ме търсят. По-добре вземи със себе си тия нещастници. — Той кимна към бездомниците. — Ние сме отскоро, попаднахме в засада, а те са от няколко години... Всичко ли е наред, изглежда, си дошъл наскоро?

— Дори не успях да стигна до частта си — усмихна се Павел.

— Никога не бих могъл да си представя, ти — пленник — поклати глава Прохоров. — Та предай там... Няма разлика дали ще ме разменят или откупят. И коли приемат. Фолксваген или тойота втора употреба.

Като чуха за коли, момчетата се разбъбриха оживено: тойота, да, мерцедес, да...

— Хранят ни сносно — каза Прохоров. — Охраната дели с нас своята храна. Не са лоши момчета. Натъпкали са им главите с приказки за национална свобода.

Имай закима оживено.

— Да, да, те са мои ученици, представяш ли си? Засега само мен слушат. Не искаха да учат руски език, мислят само за долари и западни коли. За тях това е свободата.

И той каза нещо на момчетата. Те кимнаха послушно, освободиха Прохоров и свалиха веригата.

Павел тръгна към него и двамата се прегърнаха.

— Ще те измъкна оттук — обеща Павел. — Лично ще дойда и ще те измъкна!

Те излязоха от плевнята и онемяха. Върху бронята на танка вече се бяха настанили бабите с чувалите и кошниците си. Една бе вързала козата си за буксирната кука.

— Моля ти се, кажи ми какво да правя с тях? — Имай вдигна ръце към небето. — Само да се обърна, и те цъфват. Наканили се да

ходят на пазар в съседното село.

И започна да нарежда нещо сърдито, като размахваше ръце. Бабите дори не мислеха да слизат. Вдигнаха такава врява, че домакинят махна с ръка и се затътри към люка на водача.

Но все пак се наложи да слязат. Неочаквано зад планината се зададе с бърснещ полет беззвучен щурмовик СУ-27. Стариците се изсипаха от танка с неочаквана за възрастта си енергия и се скриха под него, сякаш бяха правили това неведнъж.

Щурмовикът пусна две ракети, едната по плевнята, втората по танка. Не улучи танка, но удари плевнята. Взривът разпръсна греди и дъски и избухна като огнен букет. Втората ракета се взриви в градината на съседната къща. И едва след това над главите им се разнесе ревът на самолета.

Когато пушекът и прахът се вдигнаха, всички станаха, стариците изпълзяха изпод танка и видяха унищожената плевня и труповете на затворниците и охраната. Бяха загинали всички до един.

Павел стоеше над тялото на Иван Прохоров, хапейки устни, и се стараеше да заглуши надигащото се ридание.

— Паша, да тръгваме — подкани го Имай. — Да тръгваме и да благодарим на Аллах, че ни остави още няколко дни от този проклет живот! Хайде, там няма да ни чакат дълго.

Той се измъкна от надошлите съселяни и изведе след себе си Павел. По-нататък всичко вървеше без особени емоции. Бабите мълчаливо и ловко се покатериха на танка. И ето така, всички заедно, с малка скорост, понеже горката коза едва ги настигаеше, поеха напред под грохота на двигателя и врещенето на нещастното животно.

За тях се залепиха любопитни, главно хлапетии. Така стигнаха до мостчето над пресъхналата рекичка. По-нататък бе истинско шоу за размяна на техен шпионин за наш разузнавач. Бабите гледаха от бронята, утихналите момчета бяха застанали малко по-назад от танка и наблюдаваха със зяпнала уста.

Посрещнаха ги няколко офицери от вътрешното министерство и двама войника десантници с автомати. До тях стояха двама чеченци, оклюмани и със завързани на гърба ръце. Срещнаха се на средата на мостчето.

— Кого си ни довел? — обърна се един охранен капитан към Имай.

Той размаха съкрушено ръце и погледна Тягунов.

— Пленените загинаха — доложи Павел, като приближи. — Те са зад куполата.

— А вие кой сте? — офицерът присви очи. — Също ли сте пленник?

Павел протегна мълчаливо документите си.

— Откомандиrowан... — изхъмка офицерът. — Не успял да стигне частта си и вече се предал в плен... А вие защо оцеляхте, другарю майор, щом останалите са загинали?

Имай искаше да каже нещо, но гледайки Павел, се въздържа.

— Хайде да не се изясняваме тук — процеди Павел. — Не е ли по-добре да свършим с това?

— Откъде да зная, може да са ги разстреляли! — каза капитанът. — И ни пробутват тия... — Той кимна с отвращение към изнемошелите „роби“. — И вас за капак. Не мога ли да си го помисля?

— Коля, по-добре виж загиналите — рече Имай. — Познаваш ме. Не измъчвам пленниците, не ги стрелям аз. Виж им раните. Изскочи един от вашите „Су“-та пусна ракети, мен не ме уллучи, тях уллучи. Изпотрепа и нашите момчета, мои ученици от горния курс, които ги пазеха. Коля, погледни ги. А този майор е спасил моята майка от бандата на Садуев. Може да се каже, че е мой гост.

— Там ще се изясняваме... — мрачно отвърна капитан Коля и тръгна към танка.

Качи се на бронята трудно, не като бабите, отметна брезента. После също така трудно скочи на земята.

— И къде да ги дяна? — попита той Имай. — Аз съм с онази газка, къде да ги дяна? Да ги метна на гърба си ли?

— На покрива — обади се Павел. — Ще седна с тях. И ще ги крепя. Само карайте по-бавно.

— А вие, другарю майор, да бяхте помълчали — прекъсна го капитанът. — Засега сте пленник. И трябва да се изяснят обстоятелствата около вашето пленяване. Както и откъде имате този неканен адвокат. — Той кимна към Имай. — Имай, пак ми пробутваш скитници — рече той. — Какво се разбрахме миналия път? Войник за войник, нали така? Или плащай за тях, както се следва, или си ги вземай обратно! И бъди така добър следващия път да не ми караш

тези, изпосталелите, нито трупове, а наши пълноценни руски войници! Разбра ли ме?

— Чакай, Коля, не се горещи... — Имай го хвана за лакътя и го дръпна настрана. И започна да го убеждава нещо, като поглеждаше към Тягунов.

Павел видя как Имай махна с ръка и започна да брои банкноти от тлъста пачка, която, изглежда, през цялото време е била в джоба на панталона му.

Капитанът, застанал с гръб към всички, ги броеше отново.

— Добре, вземай ги! — каза с въздишка и премести погледа си върху другия офицер, застанал до пленниците. — Само по един, Петя, както сме се разбрали.

И ето на средата на мостчето се срещнаха двама: Павел Тягунов и брадат чеченец — невисок, здрав, с люта злоба в очите.

— Следващия! — извика капитанът, като продължаваше да крие парите някъде под гимнастърката.

На средата на мостчето като на кино излязоха бездомникът и висок младеж с едва наболи мустаци. Може да се каже — красавец.

— Стоп! — викна капитан Коля. — Имай, защо ухото на нашия е отрязано? Пак ли ще запееш старата песен?

— Коля, кълна се в Аллах, нямам нищо общо! Колко съм говорил на нашите, не бива така, не е хубаво, как ще ги разменяме после? А те си знаят своето... Сигурно е искал да бяга, така ли е?

— Да — кимна смирено бездомникът.

— Нали те предупреждавах какво ще се случи? — попита Имай.

— Предупреждавах ме — кимна с готовност бездомникът. — Казаха: ако избягаш, ще ти откъснем мандалата.

— Ето какво прави нашият хуманизъм — въздъхна капитан Коля. — Както искаш, Имай, обаче това не е честно.

При тези думи се приближи до младия чеченец, измери го с поглед от главата до петите, хем беше почти с половин глава по-дребен, и изведнъж сръчно извади нож и дялна ухото на момчето.

Младежът се хвана за окървавеното място, приседна от болка, завика, бабите му запригласяха нестройно от танка.

— Сега вече е честно — каза капитанът, който не криеше удовлетворението си и погледна бегло към Тягунов. — Само така трябва. Само от това разбират... Око за око, ухо за ухо!

7.

Горюнов срещна Семьон Салуцки в едно столично казино. Започна да ходи по-често там след безсънната нощ с Ала, когато ги делеше вратата между съседните стаи в апартамента на Светлана.

Почти не я бе виждал оттогава, живееше където му падне, водеше при себе си който му падне и пилеше пари — сякаш изгаряха ръцете му — и така се сдобиваше с все нови познати. Чувстваше, че няма да се успокои, докато не пропилее всичко до копейка.

Тогава срещна на пътя си този нещастен комарджия и гуляйджия Съома. Трябваше срочно да спечели, преди да са го убили. Парите на Серьожа му донесоха късмет. Започна да печели всяка следваща игра — на рулетка, билиард, на карти.

Сега двамата със Съома не се разделяха. И си водеха момичета за през нощта винаги по две. На разсъмване ги разменяха.

Това продължи, докато в „Метелица“, или „Метлата“, както наричаха заведението на „Дови Арбат“, при тях дойдоха двама брадати чеченци и седнаха неканени на масата им.

— Познаваш ли ме? — попита единият от тях, с дълъг крив нос и бръсната глава.

Това беше Руслан, същият, когото наричаше мислено свой „ангел хранител“, макар повече да приличаше на дявол.

Руслан му протегна ръка.

— Давай! Казвах ти: вдън земя ще те намеря! А ти си мислеше, че ще се скриеш от мен в Москва?

Серьожа изведнъж изтрезня, изпъна гръб и започна да се озърта.

— Момичета, вървете да потанцувате, хапнете един сладолед...

— Руслан направи пренебрежителен жест с китката на ръката, сякаш ги измиташе.

Те скочиха с готовност. Той пхна в задния джоб на дънките на едната няколко зелени банкноти и я плесна отзад. Тази хубавица по график се бе паднала на Съома.

— Хубави момичета, нали? — попита той преbledнелия Серьожа, като присвиваше очи. — Пиеш добре, ядеш... И всичко това

с парите на изстрадалия чеченски народ, нали?

— Какви пари! — понечи да се възмути и дори се понадигна от стола подпийналия Съома, но изправеният зад него друг чеченец го натисна мълчешком по раменете и Съома си седна.

— Хайде, попитах нещо! — Руслан се надигна към Горюнов и сви тънките си устни. — Защо мълчиш?

Серьожа се огледа безпомощно. Безполезно е да вика за помощ. Тия ще го мушнат — и дим да ги няма. Музиката гърмеше, по стъклените стени, тавана и лицата на танцуващите подскачаха множество зайчета, които заслепяваха очите им и превръщаха пространството в нещо безформено и ефимерно. Кой ще види или чуе тук?

Довчера всесилен стопанин на мотострелкови полк, с неговите оръдия, бронетранспортъори и танкове, Серьожа никога в живота си не се е чувствал толкова безсилен.

— Какво мълчиш? — усмихна се враждебно Руслан. — Пилееш ги по мадами? Ходиш на танци-манци?

Сергей продължаваше да мълчи. Изражението на лицето му се променяше, Съома го гледаше и също чакаше отговор, като постепенно се преместваше настрани със стола си, за да може при нужда да духне.

— Серж, какви пари? — попита той и изведнъж точно под ухото си усети острия хлад на нож. — Върни им ги!

— Няма какво да връщам — отговори Серж, когато най-сетне дойде на себе си. Няма да ги пречукат направо тук, сред тълпата. Може да си говори каквото иска, но нали няма да ги заколят пред очите на всички.

И точно в този момент към масата се насочиха момичетата, които Руслан изпрати да танцуват, придружени от младичък милиционер.

— Ето тези... — едната красавица посочи чеченците. — Лепнаха се за нас и ни заплашват!

— Кой те заплашва бе, момиче? — засмя се Руслан и разпери ръце. — Срегнах стар познат, дадох ти да се почерпиш със сладолед... Не мога ли да си поговоря откровено с човека, когото не съм виждал отдавна, а?

Серьожа не успя да отрони нито дума. Почувства внезапно под масата как ниско в корема го докосва нещо остро и студено.

В това време другият чеченец, който стоеше зад гърба на Съома, грижливо сложи ръка на рамото на милиционера и въпреки съпротивата му, го отведе настрана и започна да му шепне нещо проникновено на ухото. Милиционерът се опитваше да се измъкне, но успяваше само да се възмути.

Животът наоколо продължаваше. Музиката ехтеше, двойките танцуваха и никой не се интересуваше какво става на тяхната маса. Момичетата стреснато мигаха и не се решаваха да извикат никого.

Руслан се усмихна и протегна ръка.

— Как се казваш, скъпа?

— Наташа... — изчурулика тя, виждайки как техните кавалери седят бледи и изплашени, а това бе по-страшно от всичко.

— Колко ти плати Серьожа, за да бъдеш с него?

— Николко, не сме се разбирали...

Устните ѝ трепереха.

— Аз ще ти платя да го оставиш днес на мира. Днес той е мой!
— Руслан се потупа за авторитет по гърдите. — Утре не знам. Може и да е твой. Добре ли ме разбра? Тогава вземи, рожбо.

И пхна в ръката ѝ още няколко зелени банкноти.

— Да се махаме отгук — подкани той мълчаливия си спътник, който току-що бе пуснал милиционера. — Да вървим, мигар тук можеш да си кажеш две думи? Шум, врява, момичета, милиция... Хайде!

Той потупа Серьожа по рамото.

— Отдавна не сме се виждали, нали? А ми се ще да си поговорим.

И го погледна в очите с неподвижния си мъртъв поглед, който не предвещаваше нищо добро.

Спуснаха се четиримата долу. Тъкмо излязоха навън, и покрай тях към ресторанта се насочи милиционерски патрул начело с познатия им вече милиционер, угрижен донемайкъде. Толкова бързаше, че дори не ги забеляза.

Руслан погледна учудено след него.

— Пъргав, а? Да не си му дал малко? — попита той другаря си. Оня сви рамене и отговори нещо на своя си език.

— Такива ми ти работи — обясни Руслан на Серьожа и Съома. — Много му дал, а и на приятелчетата се приискало...

И поклати глава през смях.

Те тръгнаха към колата, спряна край тротоара. Серьожа усещаше с гърба си как вървящият след него Руслан го докосваше със същото твърдо и остро нещо.

Качиха се в червена „деветка“. Руслан на кормилото, Серьожа до него. На задната седалка седнаха Съома и другият чеченец.

— Впрочем не ви представих — обърна се назад Руслан. — Това е Шамил, това — Серьожа, нали? А вие, младежо?

— Семьон. А къде отиваме?

— Хотел „Белград“, той е близо — отговори Руслан. — Трябва да поговорим, да обсъдим, да ви направим доста примамливо предложение. Правилно ли казвам? — попита той Серьожа. — Мигар миналия път ти направих лошо предложение? А ти ме измами. Избяга с жената на офицера. Всичко ми обясни онзи ваш майор Холин. Какво и къде. Облякъл цивилния костюм — и дим да го няма. Късно научихме, че са те уволнили. А иначе всичко знаехме за теб. Всяка твоя крачка. Вече искахме да дойдем направо в полка ти през нощта. Вече бяхме купили всичките ви дневални. Майор Холин се съгласи за сто долара да отвори през нощта вратата. А ти избяга. С хубавата жена! Но това може да се прости. Това е мъжка постъпка, нали?

Така пътуваха по „Нови Арбат“, след това завиха на „Садовое колцо“.

Руслан като че ли познаваше тук всичко. Къде да завият, къде да минат.

И след малко бяха в неговата стая на седмия етаж на хотела.

Серьожа забеляза как всички тук посрещат Руслан — угоднически или с боязлива усмивка.

В стаята говориха дълго. Едва ли не до сутринта. Макар отначало да си мислеха, че всичко ще свърши много скоро.

— Виждаш ли килимите по стените? — Руслан показва два килима, окачени на стената. — Нямахте ги преди, аз ги донесох от родния си Ачхой. Но днес пак мога да ги изнеса. Свити на руло. Сецаш ли се кой ще е вътре?

— А мен пък защо? — плачливо попита Съома.

— За отказ — кимна Руслан. — Като ми откажеш една услуга, ще излезеш оттук в този килим... Драги, не питам къде са диамантите ми! — Той притисна ръце до гърдите си и се обърна към Серьожа. —

Взел си ги, хубаво! А ти си мислеше, че са ни арестували, нали? ОМОН ни е арестувал? Няма никога вече да ни срещнеш, нали? И аз щях да си помисля същото. Ако ченгетата не бяха ме забелязали, а ти се постара да избягаш с диамантите, тогава щяхме да си говорим по друг начин, разбра ли, или не си? Или изобщо нямаше да има с кого да говорим. Но щом имаш смекчаващи обстоятелства, веднага ще ти кажа: трябва да върнеш дълга. Двойно. Ако не бях аз, щеше да загинеш в онзи самолет!

— Ето! — Горюнов извади дебела пачка пари. — Всичко, което остана.

— Дръж си ги! — възкликна Руслан и отмести ръката му. — Ако искаш, раздели ги с приятеля си.

— На мен не ми трябва! — Съома се отдръпна. — Не ви знам работите. И няма защо да ме забърквате — каза той на Серьожа. — Сега знам, че нарочно ме забърка в тая история.

— Виждаш ли какъв приятел имаш — въздъхна Руслан. — Веднага се отказа от теб... Макар че ти с тия пари му свали примката от шията, вярно ли е? — каза по-високо отпреди, наклоняйки се към Съома. — Ето какво направи сега! Предаде приятеля си! А той те спасява! И то неведнъж. Правилно ли казвам, а?

Смъртно бледият Съома преглътна конвулсивно слюнката си.

— Виждаш ли, живее ти се... — изрече удовлетворено Руслан и се спогледаха със засмелия се Шамил. — Голямо удоволствие е да убиваш тези, които искат да живеят. Кажи му! — Той се обърна към земяка си.

Шамил промърмори нещо на езика си, като продължи да се смее. Вече наистина презираше тия руски младежи, които приличаха на ревливи госпожици.

— И какво трябва... — попита нещастният Съома. — И колко? Ще ги върна, непременно...

— Ето, това е приказка! — изрече със задоволство Руслан. — Така трябваше от самото начало. Ами ти какво ще кажеш? — попита той Серьожа.

— Аз също... — отговори и се закашля.

— Не чувам! — подложи ухото си Руслан.

— Също ще ги върна — пророни Серьожа, като местеше с усилие изтръпналия си език.

— Ще връщате постепенно, а не изведнъж — склучи вежди Руслан. — Въпросът е само с какво?

— С какво? — попитаха Серьожа и Съома почти едновременно.

— Сега ще се разберем по този въпрос! — Чеченецът се облегна назад в креслото. Не скриваше удовлетворението си. После стана, извади бутилка коняк и наля две чашки.

— Аллах ни забранява, но за скъпите гости защо да не извадим бутилката? Пийте, пийте, конякът е хубав, арменски. Или предпочитате френски? Пийте, какво зяпате! За свободата на чеченския народ!

Да пиеш под втренчения му поглед бе непоносимо. Но те пиха, като едва прикриваха отвращението си. Сякаш пиеха за първи път.

И чак тогава до тях достигна смисълът на тоста.

— Не ви ли хареса? — попита Руслан. — Някой не хареса моя тост?

— Но защо? — побърза да се обади Съома. — Чудесен тост. Всички народи трябва да бъдат свободни. И чеченският също.

— О! — Руслан вдигна палеца си. — Златни думи! А ти какво ще кажеш? — и се обърна към Серьожа.

Той сви рамене.

— По-добри думи не могат да се намерят. Само че от кого трябва да е свободен?

— От Русия — отвърна изведнъж Шамил на съвсем чист руски.

Всички, в това число и Руслан, го погледнаха смаяно. Сякаш изведнъж е заработил високоговорител.

— От поробителите си — продължи невъзмутимо Шамил. — И вие трябва да работите за делото на нашата свобода.

— Ние? — Съома се учуди. — А какво можем ние?

— Това, което ще ви поръчат — отговори Руслан. — Ето ти, Серьожа, с твоите връзки, не скитай по кръчмите. Имаш толкова познати... Вземи, че се нареди на работа в Министерството на отбраната. Там твоят отдавнашен приятел генерал Тягунов се готви да става заместник-министър. Напомни му за себе си. Ще проследя. Една седмица срок. Разбра ли ме? Там имат нужда от такива... — Той намигна на Серьожа. — В Русия винаги ще има нужда от такива като теб — уточни. — Още повече че Тягунов, тъстът на твоята красавица

Ала, е намислил да строи вила... И ти ще му потрябваш. Разбра ли? Впрочем знам къде живее Алочка. И знам какво се кани да започне.

Серьожа го гледаше с ужас. Ама че дявол! Или демон на техния език... Та той знае всичко.

— Нали я обичаш, а? Страдаш, че те изпъди? — примижаваше Руслан. — Ако не слушаш, и тя ще има неприятности, схващаш ли, а?

— Ами аз? — напомни за себе си Съома, сякаш предварително изразяваше ентузиазъм, че ще получи задача.

— Нали си завършил финансовия институт?

— Да... — Съома поотвори уста, а Серьожа помисли, че го е излъгал за института за международни отношения МГИМО^[1], който уж бил завършил с отличие, но ето че пета точка^[2] прекъснала още в началото кариерата на многообещаващия дипломат. И от мъка Съома го ударил на хазартни игри.

— Ще откриеш банка! — заяви твърдо Руслан. — Ще ти дадем за началния капитал. После ще получаваш и внасяш всичко, което ти кажем.

— Искате да ви стана подставено лице? — попита Съома.

Руслан се намръщи, погледнаха се с Шамил: какъв ни се падна... Но няма друг. Ще се поодяла, ще свикне. По-точно — ще отвикне да нарича нещата със собствените им имена. Прекалено угодничи. Но така е дори по-добре.

— Като искате откровено, откровено да е! — Руслан разряза с длан въздуха. — Така ли казвате вие, русите? Ти ще изпираш и въртиш парите ни, а ти — и той посочи Серьожа — ще ни предаваш всичко, което попитаме. И ще съветваш началството каквото ти кажем.

— И едва когато велика Ичкерия се освободи, тогава ще станете свободни и вие! — възкликна Шамил и заскърца със зъби. — И без шеги! Всичко знаем за вас! Само да решите да доложите във ФСС, и там ще ви посрещне наш човек!

— Това е вярно — кимна Руслан. — Серьожа ме познава. Навсякъде ще ви намеря! И ще си взема моето с лихвата. Така че е дошло време да си изкарате своето. Позабавлявахте се с мадами с парите на чеченския народ, стига толкова.

— Тези пари ще си ги вземем от вас с лихвата и ще ги положим в основите на свободата на Ичкерия! — рече Шамил с патос, сякаш е на митинг.

Серьожа и Съома седяха оклюмано. Дори не смееха да се погледнат.

— Шоуто свърши, а? — разсмя се Руслан, като гледаше в какво състояние са. — Ще ви кажа веднага: днес ще се забавляваме, детайлите ще обсъдим утре. Ние ще ви намерим. Има ли въпроси?

— А какво е това Ичкерия? — попита Съома, като вдигна глава.

---

[1] Московски държавен институт за международни отношения.
— Б.пр. ↑

[2] Пета точка в анкетите за постъпване на работа е свързана с националността. — Б.пр. ↑

Макс се разхождаше из билиардната, мръщеше се от тракането на топките, които Серьожа Горюнов и Аркаша Сазонов продължаваха да удрят. Останалите следяха играта мълчаливо.

— Ще спрете ли? — попита Макс. — Поне за минутка? Извиках ви по спешен въпрос. Ще се наиграете.

Двамата прекъснаха играта и сложиха стиковете на масата.

— Аз имам три, ти — четири — полугласно каза Серьожа.

— Искам да започна направо. — Макс издиша, притвори очи и седна в креслото си. — Отидохме твърде далеч. Ситуацията излиза от контрол.

— От твоя контрол — усмихна се Кирил напрегнато. — И ти побесняваш.

— Помолих да не ме прекъсвате! — възкликна Макс. — Ние поехме огромна отговорност. Но действаме по примера на нашите шефове! Започнахме подмолни игри. Да вземем дори убийството на Жена Клеймьонова. Кириле, как ли не те убеждавах да я оставиш на мира.

— Мигар това е наше дело? — учуди се „аграрникът“ Жора Краснов. — Не знаех... А кой може да е? Вестниците писаха, че уж пак бил онзи монстер, дето убива жертвите си с изстрел под тила...

— Аз го направих, аз! — продължаваше да се усмихва Кирил.

— Попитайте Макс. Сега ще ви обясни всичко.

— Аз мислех... — На Макс не му достигаше въздух. — Че ще можем да насочим общественото възмущение в нужната посока. Че ще получим половин година почивка. Как може да се убива това момиче в толкова неподходящо време! Аз бях против... — Той вече хъркаше от задух.

— Против какво? — не схвана Аркадий. — Против самото убийство или против неподходящото време? Какво, този килър да не работи сега за нас?

— Не прекъсвай! — затрепери Макс. — В противен случай се отказвам от функциите си на председател на нашия съвет! Не мога да

осъществя задълженията си в обстановка, когато зад гърба на членовете на съвета се водят сепаративни преговори. Миналия път допуснах това и не бягам от отговорността си. Затова моля за моята оставка...

— Макс, в този момент съвсем точно приличаш на твоя шеф — подкачи го Кирил. — Но той има зад гърба си петнайсет години ръководна партийна работа... Добре де, измиваш си ръцете, изплаши се от обществения резонанс, но какво си виновен? Къде е нашата вина? Разбира се, с помощта на бодвания в определени точки, в смисъл разстрел на ония, които мътят водата, тревожат обществеността, като я отвличат към различни преувеличени инсинуации, може и трябва да се регулира и направлява общественото съзнание. Това е изкуство, което още не сме овладели... Уви!

— По-кратко — навъси се Аркадий Сазонов. — Можеш ли по-кратко?

— Не сме на колегия при вас в Министерството на правосъдието — отвърна хладно Кирил. — Ако трябва кратко, моето предложение е да оставим нещата така. Тоест Макс да си остане на своя пост. А днес всички заедно ще обсъдим новите кандидатури.

— Кандидатури за какво? — попита Серьожа. — За разстрел?

— Именно. Като изберем точно определен човек, който знае колко спасяваме утре, когато се надигне поредната вълна от възмущение.

— Аз съм пас — обади се Серьожа и поклати глава.

— Имаш вид, сякаш се каним да обсъждаме твоята кандидатура — каза Кирил.

— Не разбирам — поклати глава Макс. — Ти ни забърка в тази ужасна история, аз не успях да ти противодействам, разкайвам се, вече заявих това...

— Измиваш си ръцете? — подсмихна се Кирил.

— А защо ти не заемеш моето място? — попита Макс.

— Страх ме е, всички ще се разбягат — продължи да се усмихва Кирил. — Всичко ще стоварят на мен и ще зарежат държавата на произвола на съдбата. А ти си удобен за всички. При теб тук е чудесно. Всичко е удобно. Никой не подслушва. С една дума — домашна обстановка, в която можем свободно да обсъждаме проблемите, както си беше и досега. В това число и днешната ситуация. Струва ми се, че

ти, Аркаша, се канеше да ни кажеш нещо... Това, което ни разказа по пътя.

— Намерили са пръстчетата на Биатлониста в жилището на Клеймънова — съобщи Аркаша. — Те предполагат, че тя е била свързана по някакъв начин с него.

Макс погледна внимателно Кирил. Новината, естествено, е изключителна, но псевдонимът Биатлониста прозвуча на тяхното съвсем тайно съвещание на четири очи. Излиза, че Аркаша знае за разговора им?

Кирил му отговори със спокоен поглед. Много е уверен в себе си. Значи притежава още някаква смайваща информация.

— Чухте, нали? — попита Кирил. — Това не са мои, не са наши предположения за връзката, която е съществувала между Биатлониста и журналистката. Сега най-главното... Аркадий, разреши ми да докладвам лично, понеже вече стихнаха стенанията по повод на една особа, която беше смъртно опасна за всички ни.

— Откъде го измисли, че уж е опасна? — попита Серьожа. — Скандална, да, е, прекалено много се впрягаше...

— Не е там работата. — Кирил бавно извади от куфарчето си синя папка и също тъй бавно развърза връвчиците, като поглеждаше внимателно присъстващите. — Ето копията от документите, които тя е изнесла по някакъв начин от Чечня. Между другото тук са посочени имената на онези, които, ако съдим по приложените документи, отчети, сметки и записани преговори, са взели участие в това, което става сега в Чечня. Ние с Аркаша, както вече докладвахме на съвета, трудно прекратихме делото, оказало се в Главна прокуратура. Канеха се да го разследват щателно. И ако погледнете фамилните имена на фигурантите в това несъстояло се дело, ще видите: съвпадат със списъка на лицата, които нашият биатлонист вече успя да ликвидира. Ще кажа: там сме всички ние. Просто още не ни е дошъл редът. Както дойде на двама наши другари от съвета. Допълнително е бил включен бандитът Садуев след известното му пътуване извън Чечня, и Меланчук като организатор на украинските доброволци.

— Знаел си, но си мълчал! — Макс упрекна Кирил в настъпилата тишина, като гледаше списъка.

— Само се досещах. Тази мисъл ми хрумна за първи път след убийството на моя приятел и наш другар Федя Земляков. Ако съдим по

всичко, Серж също е знаел — той се обърна към Горюнов — и от известно време се страхува от нещо. Сякаш над него е надвиснал дамоклев меч. При това всичко се усложнява от лични мотиви. Правилно ли разбирам нещата?

— Не прилича да е работа на Павел Тягунов — обади се Горюнов. — Познавам го, за разлика от всички вас.

— Но ти хукна при Турецки в хотела, когато убиха там Федя — засегна го Аркаша. — Аз знам. Отначало се учудих, после реших, че разполагаш с някаква информация, а не искаш да ни я кажеш.

— Наистина така помислих отначало... — въздъхна Серьожа, като се люлееше в шезлонга. — Спомних си, жената на Паша ми разказваше, че той стрелял без грешка. Аз го изпратих на курсове към Министерството на отбраната в Москва. Така ми беше нужно. После моите момчета потвърдиха: стрелец е, какъвто не са виждали. Защо не е започнал от мен? — Горюнов взе списъка от ръцете на Макс. — Сигурно така му е по-удобно. Не ги избира по азбучен ред.

— Отмъстител — каза Кирил. — Самият той оцелял по чудо, сега отмъщава за загиналите си другари. Съгласен ли си? — Той погледна внимателно Серьожа. — Питам, съгласен ли си, че трябва да го ликвидираме? И колкото може по-бързо!

— Сигурно. — Серьожа сви рамене, чувствайки, че чакат отговора му. — Изглежда, направих глупост, като се доверих на Турецки... Но за другото без мен. Аз съм пас. Тоест съгласен съм с всичко, казано тук. Но не е по моята част.

— Защо, ако мога да попитам? — присви очи Макс.

— Не ми харесва... — продължаваше Серьожа. — Добре, премахнахме момичето, което бе опасно за нас. Не ви ли се струва, че смесихме собствената си цялост и безопасност със сигурността на страната? По-точно, подменихме едното с другото? В това отношение само да започне човек... Така скоро ще се превърнем в хунта. Вече сме станали каста. И до хунтата остава само крачка.

— Какво предлагаш? — попита Макс. — Според теб какво трябва да се направи, за да не направим тази крачка?

— Вече казах... Прекалено се обособихме. Прекалено дълго водим затворен живот. Знаем предварително кой какво ще каже или ще поиска от Макс... Пари, както винаги, които той няма да даде. Започнахме да се повтаряме, разбирате ли? Закоравяхме. Имаме нужда

от свежа кръв. Защо още между нас няма човек от службата за сигурност? От Главна прокуратура? Защо Аркаша трябва да опъва заради всички?

— Той се справя добре — отбеляза Кирил. — А виж, от Министерството на отбраната само чуваме: кога ще дадете пари! И колко десантници ще са нужни за охрана на нефтопровода... Серж, понякога ми се струва, че ни заблуждаваш. Водиш двойна игра.

— Тогава нямам работа тук. — Горюнов се понадигна от креслото. — Сега ще ме питате за кого работя.

— А не е ли така? — попита Аркаша, след като се спогледаха с Кирил. — По едно време говорихме за връзките ти с чеченците от хотела на „Смоленска“.

— Стоп! — прекъсна всички Макс и замахна с ръце. — Така не се знае докъде ще стигнем. В това, което казваш — той се обърна към Горюнов, — има много истина. Но съгласи се, че ние с теб, когато уговоряхме това и между нас още не бяха нито Кирил, нито Аркаша, нито Жора, всичко бяхме предвидили. И се уговорихме, че приоритет в избора трябва да бъде надеждността на избирания. И компетентността му. Така малко по малко, постепенно към нас се присъединиха Кирил, Жора...

— Кратък курс по история на ССК — подхвърли с насмешка Кирил. — Предлагам да се наричаме така. Съвет на сивите кардинали. Но ние се отвлякохме от обсъждането. Смятах, че въпросът с кандидатурите за разстрела може да бъде от компетенцията на Макс и от моя компетенция. Е, и на Аркаша. Макс възразяваше. Макар че със собствената си ръка... — той извади списъка, издраскан от Макс, — коригира съставеното от мен. Единствената кандидатура, срещу която възразяваше, беше на Клеймъонова. Той поиска да ни събере всички. Аз се съгласих. И ето, аз и Аркаша ви показахме — тя е съставила този документ, предаден в Главна прокуратура, а после, когато там нищо не става, го е предала на нашия биатлонист. Ясно ли е на всички? Сега разбрахте ли защо настоявах? Забъркали сме се, разгоря се борба, но на някои това вече не им харесва... Серьожа, най-малко от теб съм очаквал, че ще се окажеш между чистниците.

— Говорех за друго — каза Горюнов. — Искахме страната да процъфтява, а засега ние процъфтяваме. Забогатяхме. Имаме сметки в западни банки. Бяхме се уговорили да работим като свободни люде,

без да се трепем за насъщния. Трябваше да имаме осигурени тилове. После си поставихме задача да си осигурим безопасността, за което току-що казах, но някои не искаха да ме чуят. Единственото, с което се занимаваме, е да си осигуряваме условия за плодотворна работа. Но времето не чака! Увлякохме се по тая стрелба, по тези игри, като забравихме за главното, заради което се събираме. Аз съм като вас и знам какво и кой иска да каже по този повод. И аз съм такъв! Това ли искаше да кажеш? — той се обърна към Кирил.

— Слушам те, слушам те... — кимна той с неизменна усмивка.

— Аз пък предлагам да обсъдим всичко — обади се мълчащият до този момент „аграрник“ Жора Краснов и бутна с лакът задрямалия Вася Первушин от Министерството на външната търговия.

— Трябва да се действа, а не да се обсъжда! — каза той и приглади белезникавата си щръкнала коса. — Докато преливаме тук от пусто в празно, Биатлониста може да е взел вече някого от нас на мушка! И може би някой от нас няма да стигне до вкъщи.

— Какво предлагаш? — попита Макс. — Конкретно.

— Това, което ти предлагаш по време на разговора ни тет-а-тет. Защо Жора, Вася и Серьожа ще решават проблемите на нашата обща безопасност? Ще потънем в разправии, ще изгубим повече време за изясняване на термини, от които те нищо не разбират.

— Всичко е точно — надигна се от мястото си Серьожа. — Кой където ще да ходи, а аз — вкъщи.

— Момчета, само не се сърдете — скочи от креслото си Макс, като не забрави да се хване за сърцето. — Може би Кирил е прав. Нали ни вярвате?

Той излезе в градината след тях, отлъчените. Кирил и Аркаша се спогледаха многозначително.

— Не ти ли се струва, че Макс също е излишен? — попита Аркаша.

— Затова да се разберем, докато той ги изпраца — кимна Кирил. — Та кой е следващият според теб? Биатлониста ли?

— Добре ще е — въздъхна Аркаша, като хвърляше по едно око през прозореца към градината. Там Макс обясняваше нещо на отиващите си, притиснал ръце до гърдите, — само че къде да го намерим? Та този наш отмъстител е неуловим...

— От друга страна, Серж е прав — кимна Кирил, докато си наливаше от бутилката с лимонов аперитив. — Мислим само за себе си. За собствената си безопасност. А това е неправилно.

— А кой ще помисли вместо нас за това? — попита Аркаша.

Те се погледнаха внимателно. Кирил му се закани с пръст.

— Знам какво искаш да кажеш. Че Биатлониста трябва да потъне в забрава само за нас, нали? А за обществеността трябва да продължава делото си.

— Наистина е така — съгласи се Аркаша. — Затова трябва да се гръмне очакваният кандидат от неговия списък.

— Логично — съгласи се на свой ред Кирил. — И пак всичко да се стовари на него. Да организираме две скандални статии в печата. Та той е Робин Худ, народният отмъстител, а ние ще го изкараме маниак с психически отклонения. Тъкмо това трябва да го извади от релси... Та той не може да не се възмути.

Аркаша пак погледна през прозореца. Макс разговаряше със заминаващите си.

— Готов съм да се обзаложа, че ти вече всичко си измислил. — Аркаша кимна към креслото, в което седеше Горюнов. — По този начин се каниш да убиеш три заека? — Той сви един пръст. — Първият е Серж, който е готов да ни издаде.

— Интересно... — Кирил присви очи. — Но това го каза ти, а не аз.

Аркаша сви още един пръст.

— Второ, всички очакват това. И на първо място самият Серж. Което ще потвърди: делото на Биатлониста живее и побеждава. Трето, това ще отклони подозрението от нас, ако има такава.

И той сви третия си пръст.

— Има и четвърто — каза Кирил. — Аз вече говорих за това, но ти не слушаше внимателно. Като види, че работят от негово име, Биатлониста ще се възмути и ще направи сума ти грешки. И ще се разкрие. Тогава ще се отървем от него...

Влезе Макс и подозрително ги погледна.

— Изглежда, вече сте се уговорили за всичко, без да ме чакате. Нали ви трябва само като прикритие, прав ли съм?

— Серж беше прав — въздъхна Кирил. — Само трябва да се започне. И ето че взехме да се подозираме един друг.

— Определихте ли вече следващата кандидатура? — попита след малка пауза Макс.

— Да. — Кирил погледна часовника си. — Но ще кажем след половин час, не по-рано. Защото пак ще започнеш да се хващаш за сърцето. Мога ли да използвам мобифона ти? Разговорът няма да е за твоите уши. С любимото момиче.

Той избра номера си.

— Люся, аз съм. Скоро си тръгвам. Да, да. След половин час ме посрещни на „Каширка“, където се пресича с околоръстния път. Червена „деветка“, да, да... Правилно ме разбра. До скоро. Целувам те.

— Откога пътуваш с нашенски коли? — учуди се Макс. — Доколкото си спомням, Серж има „деветка“.

— Точно така — каза Кирил, като му връщаше мобифона.

9.

Серьожа караше към столицата, като размишляваше разсеяно за състоялия се разговор. Момчетата явно се увеличат. Прекалено много се изсилват... Колко пъти в такива спорове е оставал сам. Мислеше, че поне Жора ще го подкрепи. Все пак някога го издигна. Жора си беше обикновен чиновник в Министерството на отбраната. Серьожа поддържаше с него връзка, получаваше необходимата информация, помагаше да се прокара или забави нечия документация. После го препоръча на „аграрниците“. И там имаше нужда от свой човек. След това го въведе в съвета на сивите кардинали. Съвет на сивите вълци — така ще е по-точно...

Но направи всичко това чак когато стана помощник на генерал Тягунов по „молба на нашите гости от слънчева Чечня“.

Серьожа съвсем не мислеше да работи за тях. Само така, някаква правдоподобна информация, изгубила значението си поради давност...

Впрочем той смяташе така. Страхуваше се за собствената си кожа. Страхуваше се, както че ще го заподозрат в двойна игра, така и да ги издаде...

Че на кого да каже? На шефа? На КГБ? Както е затънал до ушите...

Спомни си как успя да стане помощник и се усмихна. Влезе в министерството и позвъни от пропуска. Генералът дълго си припомняше, най-накрая се сети.

— А, на Алтай... Вече се уволни? Добре, ела, ще поговорим, ще намеря няколко минути.

Серьожа беше обмислил всичко. Пристигна с униформата на прапорщик, мина през приемната, намигна на изненадалата машинописка или каквато е там, влезе, без да чука, и седна в креслото без покана. По това време Тягунов не беше още нито заместник, нито помощник. В министерството под път и над път генерали като него. Всички разправи, цялата оперативна и черна работа минаваше през него. И сега в кабинета му бе пълно с народ, все от майор нагоре, и

затова всички се загледаха изумено в прапоршчика, цъфнал кой знае откъде.

Тягунов се навъси, но напомнянето, че някога е пил брудершафт с тоя нахалитет, позволявал му е в банята да го налага с метличка по задника, го наведе на една неизбежна мисъл. Нали, ако бившият прапоршчик остане неудовлетворен, това може да стане известно още на някого.

— Другари офицери — Тягунов се надигна от мястото си, — ще спрем за няколко минути. Имам спешна работа, съвсем забравих... Е, какво има? — каза той и нетърпеливо протегна ръката си към Серьожа, когато последният офицер се озърна смаяно на излизане от кабинета.

Серьожа не бързаше. Изчака да излязат всички и намигна на генерала. Изтегна се в мекото кресло...

— Слушай, не видя ли колко хора имаше при мен? — намръщи се генералът. — Всеки момент ще стане бяля! Продаваме бронетранспортъори на арабите. Дотук добре, обаче искат да видят стрелби от щатна картечница. Ще дойде телевизията! А те не са разработени... Пък и няма кой толкоз да стреля. — Той махна с ръка. После погледна госта с надежда. — Слушай, ти си пробивно момче. Ще можеш ли да намериш някой специалист? Вярвай, няма кой да ги пристреля. Всички се уволниха. Малко им плащат... Ами честта на държавата?

— Която не плаща? — подсмихна се Серьожа. — Нали сте в течение, Геннадий Матвеевич, не ни е за пръв път да организираме образцови стрелби! И резултатът винаги е много добър и отличен.

— Знам те аз. — Генералът махна с ръка. — Но работата е сериозна. Няма да се измъкнеш с руска баня и лов. Не можеш ли да намериш и да агитираш тия специалисти? Обещай им нещо от мое име. Че на нас вече не ни вярват. И друго, министърът обеща да дойде.

— Защо да търся, Геннадий Матвеевич? Ето ме мен! Пред вас. Не мога да прицелвам, за стрелянето съм още по-зле, но кое е главното в бизнеса? Кога ще разберете най-сетне, че продажбата на оръжие е бизнес! Не излъжеш ли, няма да продадеш!

Генералът се понадигна от вълнение.

— Слушай, ще се заемеш ли? И след това искай каквото щеш.

— Ще ме вземете ли при себе си на щат? — попита Серьожа. — Ако стрелбите минат отлично? Умеете ли да се отблагодарявате? Аз

умея. Направих синчето ви капитан, помните ли? Вас ще ви направя министър... не, засега заместник, ако слушате и се държите правилно.

— Не се ли изсилваш много? — попита гневно Тягунов. И Серьожа усети как нещо го парна под лъжичката.

— Както искате. — Той разпери ръце и стана. — Не е имало никакъв разговор. Събирайте си бандата, правете си съвещанието.

И тръгна към изхода. Генералът гледаше след него под вежди. Няма мърдане, мислеше си той. Сега е тяхното време.

— Хей, стой! — извика той. — Разговорът не е свършил. Та какво казваше за пристрелването?

Още на следващия ден Серьожа седеше в бункера на полигона край Москва сред войниците, които щяха да проведат демонстративните стрелби. Командваше възрастен капитан, който по нещо напомняше Холин, от неудачниците, дето затулят с тях всички дупки в армията. Серьожа бе цивилен, с фотоапарат и вратовръзка. Представяше се за кореспондент на столичен вестник. Попоглеждаха го и не знаеха как да го възприемат. А той си остреше моливите, без да обръща внимание на никого. Тук го доведе и представи лично генерал Тягунов.

Въпреки че не е прието да се пускат цивилни при огледа на мишените, това свещенодействие се разрешаваше само на доверените лица.

— От кой вестник сте? — попита капитанът и се изкашля. — Понеже не чух.

— От „Российские ведомости“ — усмихна се Серьожа.

— Има ли такъв? — поотвори капитанът уста.

— Започна да излиза. Все още имате време да се абонирате. Това е централен орган на Президентския съвет.

В това време заработи селекторът, по който се чуваха командите и разговорите на кулата, където се бяха събрали представителите на Министерството на отбраната и чуждестранната делегация. Изреваха двигателите на три бронетранспортъора, завиха турбините, после картечните откоси отекнаха като чукове.

И пак рев на двигатели и вой на турбини от завръщащите се на изходна позиция машини. После всичко утихна. Чува се гласовете на докладващите: Първи завърши стрелбата... Втори завърши стрелбата... Трети...

— Да се видят мишените! — чу се от кулата.

— Бегом! — изкомандва капитанът. — Докато мигна, да сте се върнали! А вие, другарю кореспондент, не желаете ли да видите?

— Какво да им гледам? — Серьожа сви рамене. — Щом като вече знам резултата.

След няколко минути дотичаха запъхтели войничета с кривнати шапки. Очите им изплашени, лицата — виновни.

— Другарю капитан! Нито едно попадение! Нито веднъж!

— Не може да бъде? — изохка капитанът. Женското му лице затрепери от ужас. — Всичките ли видяхте? Ще ида лично...

И щеше да изскочи от блиндажа, но Серьожа го спря.

— Какво ви става?! Пуснете ме — взмути се капитанът, но столичният кореспондент запуши с длан устата му:

— От вас очакват доклад. Искате ли той да се забави и така да събудите подозрения? Нали лично министърът е на селектора!

— А какво да докладвам? — ревна капитанът, но властната ръка пак му запуши устата:

— Не крещете! Там могат да ви чуят. Първо изключете селектора!

Капитанът седна, като гледаше Серьожа с очите на мъченик.

— Но какво да кажа? Та това е позор! Пред очите на чужденците... Никога не е било така. А и министърът...

— Значи ще бъде — кимна Серьожа. — Похвалното е, че си изплашен така. Значи правилно разбирате отговорността за резултатите от изпитанията. Нали сте патриот на своята червенознаменна дивизия, носител на ордена „Суворов“, не помня коя степен?

Капитанът преглътна слюнката си и кимна, загледан с надежда в Серьожа.

— Дайте тук! — Горюнов протегна ръка за микрофона. — Сега включете селектора. Аз сам ще доложя. А вие се учете, докато аз съм жив... — каза полугласно и веднага се изпъна, сви устни, вискателният поглед, устремен напред. — Другарю генерал-майор! Докладва старшият на проверяващата група капитан... — Той погледна изпод вежди изплашения капитан.

— Филин... — прошепна оня.

— ... Филин. Докладвам резултатите от стрелбите! Първо направление — седемнайсет попадения. Второто — двайсет и четири. Третото — деветнайсет! Край на доклада.

Горкият капитан само зяпаше с уста и нямаше сила да произнесе нито дума. Като направи строга физиономия, Серьожа допря пръст до устните си.

В това време по селектора звучеше докладът на генерал Тягунов пред министъра:

— Другарю армейски генерал! Докладвам резултатите от стрелбите!

Серьожа кимна и изключи микрофона.

— Май искахте да ми кажете нещо?

— Как можахте! — Капитанът се задъхваше от възмущение. — Каква я забъркахте! Бяха им раздадени само по петнайсет патрона! И всички го знаят! А при вас най-малкото попадение е седемнайсет!

— И арабите ли знаят? — намръщи се Серьожа.

— Не, но министърът...

— Тогава защо мълчахте? Трябваше веднага да ми кажете.

Той пак включи селектора.

— Поздравявам нашите мерачи с превъзходните резултати от стрелбите! — гърмеше гласът на министъра.

— Боже... — Капитан Филин се мяташе из бункера между инсулта и инфаркта. — Какъв позор!

— Стига де... — Серьожа уморено махна с ръка. — Поименните часовници вече са връчени от министъра. Да не мислите, че той ще си ги прибере обратно? После ще отидат в палатката, където вече всичко е сервирано. Ако не разбирате такива прости неща, тъй и ще си останете капитан.

— Ще ме уволнят! — клатеше глава неутешимият капитан Филин.

— По-скоро ще ви повишат — увери го Серьожа, като забеляза как войниците го слушат с възхищение и зяпнала уста. — Във всеки случай аз ще ви ходатайствам. Какво сте се разтревожили? На кого му е зле? На всички е добре! Арабите получиха това, което искаха. Министърът спечели нелоши мангизи за ведомството си. Момчетата ще отидат в отпуска вкъщи и ще се хвалят с часовниците от министъра. Вие ще получите „майор“. Но това вече го казах...

— Ами дългът? — запита капитанът. — А честта? А срамът?

— Само във вашето изостанало разбиране... — въздъхна Серьожа. — И затова в цялата страна няма нито дълг, нито чест, нито срам. Нито майорска звездичка върху пагона ви. Това време свърши, другарю бъдещ майор!

Той пак се усмихна, докато си припомняше онова време. Златното! Докато си играеше, направи „своя“ шеф заместник-министър. Вместо него пишеше речи, доклади, изучаваше роли. Изобщо учеше го на актьорски занаят, толкова необходим в кариерата. Синчето се губеше някъде из „горещите точки“. Засега маршалската му звезда щеше да почака. Налагаше се да урежда кариерата на неговото татенце...

Сега всичко това е минало. Тягунов не е доволен. Като бабата от приказката за златната рибка. Засилил се е да става началник на Генералния щаб. Горката Русия!

Той, Серьожа Горюнов, може и да не обича страната си, но то е със странна нелюбов. Тоест не я уважава, но ѝ желае доброто. Затова да пази Господ от такъв началник на Генералния щаб... Заместник-министър — това вече е свръх неговите възможности. А и Серьожа вече се измори. Време е да спира игрите. Позабавлявахме се, спечелихме на гърба на идиотите — и край! Трябва да помисли и за себе си. Време е да свършва със сивите кардинали. Идеята не беше лоша. Тя се роди едновременно в неговата глава и в главата на Макс. Сега Кирюха Смелянски командва там парада... Сече му пипето, две мнения няма. Но е прекалено зъл. И опасен. По-добре да стои настрана от такъв. Серьожа направо го надушва. И затова избяга от тях. Това не се хареса на всички. Най-вече на Кирюха. Гледаше като вълк. А Макс се страхува от него. И затова блее като овен. А имаше плодотворна идея, имаше! Нека нашите шефове се веселят, нали така. Ние нашата работа си я знаем точно. Ще заявим някога за себе си... И ето че се сметнаха всесилни. А е малко рано. И напразно. Предстои още много работа. Още мечката в гората, кожата ѝ продаваме. Въпросът е кой ще убие мечката.

И кой ще е мечката?

Той приближаваше околоръстния, когато забеляза като че ли го следи едно ауди с цвят на мокър асфалт и повтаря всичките му маневри.

Само спокойно! — си каза Серьожа. Първо, може да му се е сторило. Второ, може да го търси Турецки със своите хора.

Да си го търси. Той си удължи отпуската. Може да е спокоен още една седмица. И да поразмишлява какво да прави по-нататък.

После, когато приближаваше „Садовое колцо“, му се стори, че сега го следи опел с цвят на зряла вишна. Само това липсваше...

Комплексът на бабината питка от онази приказка: от аудито избягах и от опела ще избягам!

И вече близо до дома му за него се залепи сива лада осмица. Или бълнува, или си го предават така един на друг?

Не, като че ли осмицата сама се отдалечи. И май вече никой не го е поел като щафетна пръчица...

Серьожа се оглеждаше неспокойно. Дали си струва да ходи вкъщи? Крие се в частна квартира, временно естествено.

Да отиде в министерството? Там ще е в безопасност, това е сигурно. Но пак до известно време. До седем-осем вечерта. А после? Да звънне пък на Турецки? Така и така ще каже. Преследват ме... Ако се съди по количеството задействан транспорт, фирмата е солидна. Не е във възможностите на Паша Тягунов. Той изобщо няма кола.

Значи — кой? Свои, кой друг... Обсъждат там следващата кандидатура. Обаче не може да са толкова оперативни. И затова тия страхове са напразни. Слънчицето свети, по улицата вървят хубави жени.

Я да звънна на Ала! — реши той. — Или и тя се разхожда някъде?

Горюнов спря до един уличен автомат и набра домашния й номер. Дано е у тях! Или по това време е в театъра?

Но тя беше вкъщи.

— Привет — започна Серьожа. — Попречих ли ти?

— А, ти ли си! — приветливо се обади Ала. — Отдавна не съм те чувала. Слушай, Турецки ме изтормози. Все ме пита за теб. А ти къде се изгуби?

— Случайно да те подслушват?

— Не знам... Да не мислиш, че ще ме предупредят, ако подслушват? Гласът ти нещо не ми харесва. Случило ли се е нещо?

— Още не — въздъхна той. — А какво иска от мен?

— Кой? Турецки ли?

— Да де. Защо ме търси?

— Търсят Павел. И мислят, че знаеш нещо за него. Смятат, че той те преследва... — В гласа ѝ се долови насмешка. — Трябваш ли му, а?

— Малко по-тихо. Трябвам, не трябвам... после ще разберем. Ако съм му трябвал, щеше да започне от мен... Все пак по-внимателно с тия разговори. Ами ако изведнъж Турецки е дал телефона ти за подслушване.

— Ох, не ме плаши! Интелигентен човек, с добри маниери. С това ли ще се занимава.

— Предупредих те.

— След малко ще ходя в театъра — каза Ала. — Позвъни ми довечера, чу ли?

— Ще звънна. На Турецки... по-добре не казвай за мен.

— До довечера! — каза тя с явно облекчение и затвори.

Той излезе от кабината. Озърна се. Напразно настояваше толкова, че я подслушват. Тя не разбра, а своите, тези сиви вълци ли, кардинали ли, ще разберат, че той ги издава. Засега само на нея, но е започнал.

Да вървят по дяволите! Не му пука за тях. Време е да приключва с игрите.

Той се върна при колата и тръгна към къщи, вече без да се оглежда. Паркира на обичайното си място и тръгна към входа, като в движение прибираше едни ключове, а изваждаше други, от квартирата, която бе наел.

Никой не чу изстрела. Само младите майки, които се разхождаха с колички, видяха как младежът падна при докосването на домофона, хем уж не беше пиян. Решиха, че го е ударил ток. Но щом отидоха по-наблизо, видяха добре оформена дупчица под тила му, почти без кръв.

10.

Просто нямам желание за работа! Разбира се, убийството на Горюнов не е изненада, но все едно, когато се случи, ми се стори, че се е срутил таванът.

Сновях из кабинета и се хващах за главата. Не се съмнявах, че балистичната експертиза ще определи същата първа винтовка, с която започна всичко. С нея бе убит Семьон Салуцки, а наскоро и Женя Клеймьонова. И какво от това? Къде е самият стрелец? Къде се крие?

Сътрудниците от моята група се пазеха да разговарят с мен. Дори да звънеше, Костя Меркулов говореше кратко. Ставаше дума за подмяна на членове на следствената група. Вече премиер-министърът настоявал. Убит е помощникът на заместник-министъра на отбраната — шега ли е това? И не само той. Колко още очисти този безумен стрелец? Женя бе извън програмата. Извън списъка. А сега като че ли той пак се е върнал към хората от списъка.

Разбрах, че Горюнов не се крие случайно. Крие се от всички, дори от мен. Или това вече не е мой проблем? Може би е време да предам делото на друг колега, с по-голям късмет?

На мястото на главния прокурор щях да постъпя точно така — щях да изпъдя Турецки! С шут! Какво само тъпча на едно място и повтарям на себе си и останалите за някакъв си Робин Худ, който уж мъстят за другарите си? Та на него просто му е харесало! Никой не може да го познае, защото сигурно си е изменил външността, след като се сблъскахме в театъра. Ах, толкова е сантиментален! Не може той, посещаващият оперни спектакли, да убива всички поред като някакъв маниак!

Може, и още как! Това е деветият труп. Пак в тила. Сякаш издевателства: хайде бе, какво правите? Не можете ли всички вие — от Федералната служба за сигурност, Министерството на вътрешните работи и прокуратурата — да ме хванете и смачкате?

Ето ме! И почеркът ми не е изчезнал. И отпечатъците, и винтовката са мои... Дръжте ме, момчета! Ако можете.

А момчетата не могат. Чоплят си носовете и гадаят: кога и кого ще убие днес или утре? По същия начин. Било в старопрестолния град, било другаде...

Да, в нашата следствена машина трябва нещо решително да се промени! Къде се дянаха всички? Къде се изпокриха? Дори няма с кого да се посъветвам.

Надникнах в съседната стая, където се бе разположила Лара.

— Лара, момиченцето ми, току-що тук беше Слава Грязнов, или така ми се е сторило?

— Какво така всички сте любезни днес? — попита тя, като ме имитираше. — Пак ли имате неприятности? А Вячеслав Иванович излезе да запали. Чакай, казва, кога Турецки ще узрее за разговор и веднага ме извикай.

— Викай го. А Володя Фрязин къде е?

— Май също се скри някъде от страх — засмя се тя и точно в този момент на вратата се появи Володя.

— Изобщо не съм се крил! — каза обидено. — Тъкмо пристигнах. Навсякъде по улиците задръствания...

Поканих го в моя кабинет. Беше смъртноблед. Много преживява заради това, което става. Макар че направи всичко, което можеше. Така и му казах.

— Само без паника. Съвестта ни е чиста. Направихме всичко възможно...

— Но не направихме невъзможното — отговори той и въздъхна като стар човек.

— Кой не е направил невъзможното? — връхлетя в кабинета Грязнов. — Та моите момчета... — той се задъхваше от гняв — ден и нощ тичат... а тези...

— Кой — тези? — попитах аз.

— Още ли не си чул? Предават делото в следственото управление на ФСС! Всичките ни материали подлежат на предаване. Тоест не ни включват към тях, а ни изключват! Разбра ли? Ще ползват всичко, което сме намерили, и ако благодарение на нас го хванат, цялата слава ще бъде тяхна!

— Само без емоции — прекъснах го. — Не съм получавал официално разпореждане от главния. Както разбирам, и ти не си получил от твоя министър.

— Въпросът е решен. — Грязнов махна с ръка. — Знам от достоверен източник. Във ФСС са имали колегия по това дело с участието на самия премиер. И твоят главен е бил там, и Костя, и моят министър. Взето е решение всички материали да им се предадат. Щом следствената част на прокуратурата не се е справила, нека работят следователите от службата за сигурност.

— За разлика от теб не бързам да си посипвам главата с пепел. Нека си строят зъбите, ако мислят, че този орех може да се счупи така лесно. Това момче не е глупаво. А в нашата столица можеш да се скриеш, където си искаш. Някъде в Самара отдавна да са го пипнали. Но я го търси в десетмилионна Москва?

— Струва ми се, че непрекъснато пропускаме едно важно звено — обади се Володя. — Да, познаваме отпечатъците му, винтовката му... Но все още не сме я конфискували. На всяка цена трябва да намерим тази винтовка! Все още разчитаме на фоторобота, който може би е остарял в деня, когато сте видели този тип в театъра. Явно е променил външността си. Трябва да продължим да го търсим.

— Разговаря ли със съседите? Разпита ли ги? — попитах аз, като имах предвид съседите на журналистката Клеймьонова.

— Да. Една баба видяла как наскоро по вечеря от квартирата на Клеймьонова излизал мъж, приличащ по описание на Тягунов. Носел куфар. Не помни точната дата. Ето показанията ѝ. Но аз искам да отбележа друго. — Той ме погледна въпросително.

— Говори — каза вместо мен Грязнов.

— Той не може да е убил Женя!

— Може, не може... Свършвай! — Слава махна с ръка. — Всичко това са емоции, а на нас ни трябват факти.

— А пък аз съм сигурен — настоя Володя. — Особено след това, което ми показва бабата. Нейният апартамент е в съседство с квартирата на Женя Клеймьонова, на една площадка са...

— Хайде говори, не протакай. Сега ще дойде Меркулов и ще ни връчи разпореждането за отстраняването. Та какво каза тя?

— Разгледала мъжа през пролуката. Видяла как се сбогували.

— И как? — Слава бе възмущение на нетърпението.

— Стиснали си ръцете — продължи Володя. — И тя каза: пазете се. И нещо от сорта на „стискам ти палци“. А той вдигнал

палци. И си махнали с ръце. Бабата помислила: може да ѝ е роднина, брат или чичо?

Грязнов изгледа мрачно Володя. После спря погледа си върху мен.

— На мястото на главния прокурор — рече той — отдавна щях да ти лепна строго мъмрене. Макар че нямаше да те отстранявам от делото. Къде са документите, които е предала във вашия бардак? Защо още не сме ги видели?

— Защото още не сме ги намерили — отговорих аз. — Вече ме пита. Отговорих ти. След заминаването на предишния главен прокурор изчезнаха много документи...

— Беше ли на погребението ѝ? — Слава се обърна към Володя. Сега той пое инициативата в разговора.

— Бях — отговори той виновно.

— Сложи ли букет от наше име?

— Венец.

— Така ли? И какво написа, ако не е тайна.

— Не е тайна. — Володя наведе очи. — От следствената група на Главна прокуратура. Че какво?

Ние го гледахме с широко отворени очи. Тоя ни уби!

— Не, наистина ли? — попитах аз. — Или го измисли току-що?

— Какво толкова? Да не би да не съм направил нещо както трябва? Всички много преживявахме, нали помня...

— Трябваше поне да събереш от тях пари. — Слава кимна към мен. — Те са богатички. Сега им плащат редовно, за да не избягат. Само ние, сивите добичета, не сме потребни на никого.

— Венецът е от следствената група — напомних аз. — А засега ти си част от нея... Колко пари даде? — попитах Володя и си извадих портфейла.

— Дай и заради мен — помоли тихо Грязнов. — После ще ги върна.

— Никакви пари не ща! — обиди се Володя. — Това е моя инициатива, не исках и да ви казвам. На толкова неща се научих от вас. Това е безценен опит, с нищо не може да се купи.

— Което е вярно, вярно е — съгласи се Слава. — Поне запозна ли се с родителите ѝ? На помена или другаде.

— Не съм ходил на помена — отговори Володя. — Защо, трябваше ли?

— Детска градина! — избухна Слава. — Не, вземай си го, а аз си връщам думите обратно. Не ни трябва такъв! На какво си се научил, като не знаеш, че точно на помен най-лесно можеш да разприказваш убит от мъка човек.

— Та аз разговарях с родителите й! — Володя се изчерви от такава несправедливост. — Всичко ми разказаха за нея. Още там, на връщане от гробищата.

— И ти мълча? — попитах аз.

— Ами за какво да говоря. — Володя вече се беше изчервил до мекото на ушите. — Те ме поканиха у тях. Извън града. Дадох ми адреса си. Казаха, че там сякаш имало някакви документи, които тя занесла една нощ. Поканиха ме вдругиден.

— Ами да, трябва да се окопитят... — промърморих аз, като гледах Грязнов и ми се струваше, че бих го убил.

— Поне каза ли, че тези документи ни трябва за издирване на убиеца? — попита Слава, за да оправдае някак гневния си изблик.

— Естествено. С това започнах.

— Тю... — Грязнов вдигна и двете си ръце нагоре, предавайки се. — Е, мир, мир! Недооценяваме младежта, все още има такъв неизживян недостатък. Ще го имаме предвид при по-нататъшното общуване с вас.

Той прегърна моя ученик и аз усетих нещо като убождане на ревност.

— Та какво казваше там за винтовката с отпечатъците? — попита примирително Слава. — Какво не съвпада там? И как може да не съвпада?

— Искях да кажа друго — кимна Володя. — Не може да я е убил. Другите да. Нея — никога. Убеден съм в това. Разговарях с нейните приятели. Само маниак, човек, който не я е познавал, е способен на такава нещо. А той не е бил маниак. Не знам как да ви обясня...

— Къде ти, ние нали сме тъпички... — опита да се обиди Слава и в това време телефонът иззвъня.

Вдигнах слушалката.

— Разпореждането на главния прокурор за предаването на делото вече е у мен — изрече като скоропоговорка Меркулов. —

Считано от днешна дата. Но мога да го доведа за ваше сведение и утре. Знаеш ли поне подробностите?

— Досещам се — отвърнах аз. — Значи имам едно денонощие на разположение?

— Защо, очаква ли се някакъв пробив? — попита Костя с треперещ глас. (Нали винаги страдаше заради мен.) — Ако проблесне някаква светлинка в тунела, смятай, че нищо не съм ти казал. Ще поема отговорността. Ще се оправдая — увъртах се с хиляди работи и забравих да известя следствената група.

— Точно така — зарадвах се аз. — Предишният главен с какво ли не ни смайваше: криеше и губеше важни документи. И какво? Куче влачи, дيريا няма.

— Значи нищо не съм ти казвал? — попита Меркулов с предупреждаващ тон.

— Ти си знаеш — отговорих и затворих телефона.

Слава и Володя ме гледаха въпросително. А какво очакваха? Вързах го, че се очаква пробив... Той ще ми прости, но висшестоящото ръководство на него едва ли.

Та къде е този пробив? Добре, Володя ще отиде при родителите на убитото момиче — и какво? Ами ако нищо не излезе? Какво толкова може да пази при мама и татко? Вероятно е разбирала, че ако на някого много му дотрябват, ще ги намери и там.

А има кой да търси документите й. Ето и Володя спомена нещо за отпечатъците върху винтовката, която изобщо не сме виждали...

— И какво следва от това? — попита неуморният Грязнов, след като вдигна на другарчето си от следствената група изискан скандал. — Да не би някой да е взел от него в заем винтовката за една вечер, за да гръмне журналистката?

— Разсъждаваш примитивно! — казах аз. — Разбира се, възможно е хипотетично винтовката да е използвана, за да се разчистят сметки. Все едно него ще търсят, собственика на далекобойното оръжие. Въпросът е: кой и как? Откраднали са я за през нощта, подхвърлили са я призори? И след това той се възползва от нея, за да си разчисти сметките с този крадец на чужди съпруги Горюнов? Възможно ли е такова нещо?

— Звучи правдоподобно — кимна Слава. — От твоите уста в божиите уши! Твоят Тягунов не е такъв човек. Или вече се съмнявате,

Александър Борисович, че това е той?

— Ни най-малко — свих рамене. — Но нали и той направи сума грешки. Появи се в театъра, макар да го търсеха из целия град. Спомням си още от самото начало, вие, Вячеслав Иванович, настоявахте, че като отличен стрелец нашият издирван клиент не е едновременно добре подготвен килър. А най-много грешки правим, когато намесваме в работата си жена.

— О! — Слава вдигна пръст. — Запиши някъде — каза той на Володя. — На професорските лекции в Московския университет няма да чуеш такова нещо.

— Питам ви къде е нашата примадона? Всички говорят, че бившият ѝ мъж застрелял предишния ѝ любовник... А пък аз втори ден не мога да я намеря. В театъра твърдят, че се е разболяла. Сменят я в спектаклите. Никой не знае къде е.

11.

Ала пушеше непрекъснато, седнала в леглото и подпряна на таблата. Павел крачеше из стаята и продължаваше да разсъждава.

— Защо, след като ти позвъних, някой е влязъл в квартирата ми, преди да се върнем с теб! Значи твоят телефон се подслушва.

— От кого? — попита тя. — И седни най-после. Можеш ли да ми обясниш: кой? Следователите? Турецки?

— Не знам. — Той продължаваше да снове из стаята. — Взели са ми винтовката... И са започнали да убиват с нея. Значи не е Турецки.

— Да, а ти веднага помисли, че съм аз — усмихна се Ала и оправи възглавницата зад гърба си. — Защо им е твоята винтовка?

— Вече ти казах — отговори той раздражено. — За да си разчистват сметките на мой гръб. Куршумът се изпраща за анализ, гледа се под микроскоп...

— Да не мислиш, че ми е интересно? — прихна тя. — Все едно нищо не разбирам от тия работи.

— Пояснявам: за да решат следователите, че аз съм стрелял по момичето! — Той спря напред стаята.

— Не викай. — Тя помръдна нервно рамене. — По-рано не беше такъв. Поне не си ми викал.

— Затова ли избърза с развода?

— А ти си злопамятен — рече тя. — Нима не е по-добре така? Като сега? Та ние никога не сме били любовници. Веднага станаме мъж и жена. Представяш ли си колко време сме изгубили? Сега си мъж. Силен, опасен. Такива мъже са рядкост. Неотдавна имах един, същинско теле. Младенец. Сега навсякъде се мъкне след мен и хленчи, хленчи. Поне не се появявай в театъра. А ти каква имаше през това време? Някоя черкеска ли? Или чеченка?

— Престани... Не ми е до това. Представяш ли си, сега те ще убиват всички неугодни за тях, смятайки, че ще им се размине.

— Но нали няма да го допуснеш? — попита тя. — Защо ми го разказваш? Ах, да, да... Трябва да споделиш с някого. Или да се посъветваш. Но нали не си ме поканил заради това?

Той продължаваше да крачи из стаята, почти без да я слуша. Ако са ги подслушвали онзи път, както той току-що се досети, напълно е възможно да подслушват и сега. Значи са могли да разберат къде се крие, като са проследили нея. За тях, за убийците на Женя Кпеймьонова и бившия писар, той вече е опасен. По принцип сега трябва да се отърват от него. И то колкото се може по-скоро. И така, че никой да не намери трупа му. И те да продължават да стрелят, уж продължавайки делото му, но вече по свои цели. Ето какво се получи от цялата работа! Ето какво значи да работиш сам. Ето какво е да няма на кого да разчиташ. Преди можеше да се опре на Женя. Те я убиха.

Сега е сам.

Ала гледаше внимателно как той крачи из стаята и мислеше за нещо.

— Значи не си убил ти Серьожа Горюнов? — попита тя.

— Още веднъж ти казвам: не съм аз!

— Ами кой? — попита тя. — На кого е попречил?

— Или обратното: на кого е помогнал? — усмихна се той и спря.

— Най-лесно е да стоварят гибелта му на моя гръб. За да потвърдят, че уж аз съм убил и Женя Кпеймьонова. Нима не е ясно? Та винтовката е една и съща!

— Но ти, Павлик, си убивал други. И не по време на война. Не в Чечня, а тук, в Москва. С изстрел в гърба. Не е ли така? Не съм се съмнявала, че щом ти го правиш, значи не може по друг начин. Но засега това е само моя сляпа вяра, разбираш ли?

— Добре. — Той седна до нея на леглото. Тя сложи главата си на рамото му, хвана ръката му в своята. — Миналото лято, когато ми дадоха мотострелковия батальон, получих заповед да превзема една височина в района на Бамут. Това не ти говори нищо, разбирам.

— Разказвай. И не ми обръщай внимание. Говори всичко, което смяташ за нужно. Трябва да си кажеш болката.

— Офицерите ме предупреждаваха: войниците не са влизали в бой, не са обучени. Страхуват се от чеченците. Тогава решихме, че ще отидем сами да превземаме височината, само офицерите и хората по договор. Действахме като чеченците. Никаква огнева подготовка. През нощта, на отделни групи, по пет човека. С две думи — превзехме височината. А на сутринта, когато преброихме загубите, видяхме: половината офицери, най-опитните, са убити. Войниците живи, а

командирите им загинаха. И тогава дойде заповед. Във връзка с поредните преговори да се върнем на изходна позиция. Върнахме се. Подготвих войниците, както можех, учех ги, защото разбирах: примирието е за кратко. И видяхме, че чеченците отново укрепват височината, оставена от нас. Те я заеха без нито един изстрел, разбираш ли? Преговорите се провалили и аз получих нова заповед: да се овладее същата височина. Тръгнах напред, войниците след мен. Огънят беше много плътен и аз мислех: по-добре да убият мен, отколкото да чувам как зад гърба ми хъркат простреляните момчета. Ние отново завзехме височината. Заповедта беше изпълнена. Но една трета от състава на батальона загина. След това дойде заповед да стоим там, където сме. В Москва пак пристигнала делегация на Световната банка. От тях се очакваше заем. И по-добре да не бъдат дразнени с тази касапница. И пак се започна нещо като преговори. Чеченците имаха повече нужда от тях, отколкото ние. Те се окопитиха. Стегнаха резервите си, попълниха си запасите. А на нас ни бе забранено да доунищожим пропъдените от височината и така да спечелим. В резултат на което ни обкръжиха и без да дочакат края на преговорите, ни предложиха да се предадем с добро. По смайващо съвпадение те започнаха щурма едва след като стана известно: този проклет заем е даден за примерното поведение на Русия...

— Ако не искаш, не разказвай — продума тихо тя и го погали по главата.

Сега гласът му трепереше. От време на време Павел спираше, сякаш се запъваше и прехапваше устна, за да се сдържи.

— Опитяхме се да се промъкнем. Моите войници бяха изключително управляеми и инициативни. На това отгоре си помислих, че в нормални условия бих могъл да направя с тях чудеса. Но дори не ни помогнаха с авиация. Чеченците всичко бяха пресметнали точно: заемът е даден, преговорите заглъхнаха, а още няма команда за активни действия. Два пъти артилерията открива огън и улучва нас. После разбрах: чеченците използвали същата честота и същите сигнали, които и ние. И поискали да покрият сектора, по който настъпвахме. Загинаха почти всичките ми момчета. Аз самият попаднах в плен. Там срещнах полевия командир, за който вече ти разказвах. Помниш ли? Казва се Имай. Той ми показва някои документи. Договори, разписки, стенограми, телефонни разговори с

Москва. Били сме използвани по най-гнусния начин. Манипулирали са ни, разплащали са се с нашия живот. Оръжие, нефт, валута — всичко приписваха на войната. Видях безспорни документи — записи, в които искаха да се нанесат бомбени удари по уж построени отново квартали. Във всеки случай фалшивите документи потвърждаваха — зданията са възстановени. Там загиваха хора, наши войници, недоумяващи защо бомбардират свои...

Ала седеше неподвижно. По лицето ѝ се стичаха едри сълзи. Тя хлипаше, но продължаваше да гледа пред себе си, към стената с ръждивочервени тапети в тази стара, грозничка квартира някъде в район Братвеево.

— Чеченците ни използваха и във вътрешноклановата си война. Срещу хубаво заплащане ни изпращаха да унищожаваме опълченци от съперническия клан. И всичко това се заплащаше. Трябва дълго да ти разказвам как са попаднали тези документи у Имай. Предали са му ги някъде отгоре, от обкръжението на Дудаев, когато там започва поредното разчистване на сметки. Между другото, там фигурираше и твоят Серьоженка.

— Серьожа? — възкликна тя. — Не може да бъде...

— Може, може — каза той сурово и скръцна със зъби. — Всичко са въртели няколко бивши московски младежи, все още под четирийсетте, уредили се като помощници и референти при различни министри благодарение на майките и татковците си. Те са общували със също такива юнаци от Грозни. Може да са го правили от името на шефовете си, тук не е ясно, но май са водели собствена игра. Във всеки случай са съобщавали собствени сметки, по които да им се превеждат пари. Женя Клеймьонова го установи. Когато беше в Чечня, ѝ предадох документите на Имай. Там тя видя и разбра много неща. Как бивши бандити стават правозащитници и борци за национална независимост. Как бивши демократи стават респектираци бандити. И всичко това е документално потвърдено. Тук, в Москва, тя се опита да предаде документите в Главна прокуратура, за да бъде извършено щателно разследване. Но потулиха нещата, не излезе и статията. Някой някъде от тези момченца, към които принадлежеше и Горюнов, се е опомнил навреме... Заплашваха я. Точно тогава се върнах от Чечня. Не мога да бъда нито съдия, нито прокурор, още по-малко пък адвокат. Затова пък мога да бъда палач. Тя ме разубеждаваше, надяваше се на нещо. Но

когато разбра: там войниците загиват, докато тия момченца тук се забавляват, даде съгласието си. Дватамата с нея съставихме списък, много непълнен, тя задраска много имена. А излезе, че е била в някакъв друг списък и никой не е задраскал името й... Как ненавиждаше тия лигльовци от златната младеж, попаднали във властта, маразматичните са ги зяпнали в устата, използват думите и идеите им, а в това време други момчета плащат сметките им с единствената валута, която притежават — със собствената си кръв!

— Та ти също си от тая златна младеж, генералско синче. — Тя го гледаше под вежди.

— Точно затова ги познавам много добре и не ги броя за хора. Затова убивам безмилостно! — отговори той.

— И Серьожа ли щеше да убиеш? — попита тя след пауза.

— Задрасках го. — Той тръсна глава. — Щеше да прилича на лично отмъщение. Защото ми е отнел жената. — Той се усмихна напрегнато. — А за тях е добре дошло. Първо, както вече ти казах, неговата гибел е най-логична и затова най-изгодна за тях. А това означава едно: те искат да продължат убийствата с моята винтовка, като стоварват всичко на мен. Намерили са някъде стрелец, на когото са заповядали в кого и къде да се цели. Сега само аз мога да попреча. На тяхно място щях да премахна пречката, тоест мен, тихо, без шум и врява, без да се дава гласност, без телевизия и вестникарска шумотевица. Само по този начин могат да продължават да убиват ония, които им пречат, докато милицията и прокуратурата ще търсят мен, несъществуващия вече...

— Но нали все още си жив — каза тя. И пак сложи глава върху рамото му. — Значи можеш да измислиш и предприемеш нещо.

— Точно затова започнах този разговор с теб — усмихна се той и се облегна на възглавницата. — Не те ли следяха, когато идваше при мен?

— Знам ли? — Тя сви рамене. — Взех частно такси, веднага го хванах... Много бързах, понеже ме следеше бившият ми... вече ти казах за него. Не ми дава да мръдна. Синчето на нашата гримьорка. А аз, глупачката, се хванах с хлапак... Колко заслужаващи мъже ме удостояваха с вниманието си. А не се решаваха сами, мислят: сигурно си има някой! Някой от силните — не можеш се допря до нея! Просто

го четях по очите им. Ако не беше гласът ми, щях да започна бизнес като Светлана, там мъжете не ти обръщат гръб. Само плащай!

— Може синчето на гримьорката да е тръгнало след теб? — попита Павел, като свъси вежди. — И да е някъде тук, наблизно?

Той стана и отиде до прозореца. Отметна пердето и надникна предпазливо в двора.

— От него ли ще се страхуваш? — Тя се усмихна. — Много е умислен, ревлив, няма какво да говорим...

— Да не е там онзи? — попита Павел.

Тя веднага дотича и се взря.

— Той е! Същият! Мерзавец... Вече ме е намерил. Представяш ли си? Сега ще му дам да разбере! Проследил ме е, нали?

— Хич и не си мисли — каза строго той и я дръпна от прозореца. — Не е изключено други да те следят. Значи са видели и него. И са го завербували. За тях това е проста работа!

— За кого? За тези момченца, за които говореше ли? — Тя махна пренебрежително с ръка и отиде в кухнята, като си наметна пенъоара.

— Най-много трябва да се боиш от такива момченца — отговори й той.

— Искаш ли кафе? — извика тя от кухнята.

Той замълча. Нещо не му хареса и реши веднага да разбере как стоят нещата. Може това да е поза на нещастен влюбен. Те не се държат така. Стоят и не свалят очи от прозореца, където се крие възлюбената... А този обикаля в кръг. Ами да, има възможност да отмъсти на съперника, като го проследи и предаде на неговите килъри. Мисли, че после тя няма къде да му избяга. Тези сукалчета всъщност са страшни хора, когато много им се прииска нещо. Още в детството си са научени като поискат, да получават и за целта падат на пода и тропат истерично с крачка.

Тя влезе с кафето.

— Още ли оглеждаш? — попита насмешливо. — Нима може да се страхуваш от него? Точно ти? Нещо не ми се вярва.

— Не е там работата — каза той. — Не ти ли се ходи до магазина?

— По принцип трябва да отида... Пий, че ще изстине. Хлябът свършва. Странно, ако още не е казал в театъра къде съм. Светлана казваше, че са й звънили няколко пъти, питали я за мен. А той да не

изтропа нищо през тия дни? Когато сляза, да отида ли при него? — попита тя.

— В никакъв случай. Върви си, без да забелязваш никого и нищо. Но ако видиш нещо странно... някоя хубава кола с тъмни стъкла... Изобщо върви, но по никакъв начин не се издавай. Просто до магазина и обратно.

— А не те ли е страх да ме изпращаш сама? — попита тя обидено.

— Сега им трябва аз. — Павел я притегли към себе си. — А защо си промени фамилното име?

— Е, най-последно. — Ала се засмя, като отблъсна бившия си мъж. — Все си мислех: ще попиташ ли или не... Не исках да бъда в тежест на вас, от семейство Тягунови, ако може така да се каже.

Докато тя се обличаше, той гледаше към двора. Сякаш няма нищо подозрително. Но да видим поведението на изоставеното и обидено до смърт мамино синче, когато тя излезе от входа. Тогава много неща ще станат ясни...

Когато жена му тръгна, Павел извади изпод леглото куфар, измъкна оттам оптичeskия мерник от разглобената винтовка. Малко отдалеч, без да застава непосредствено до прозореца, за да не блестят зайчета, погледна към очакващото долу момче. Ето, отскочи встрани... Засуети се, не знае къде да се скрие, изненадан от появата ѝ. Но тя вървеше, без да се оглежда. Грамотно, нищо не можеш да кажеш.

Сега главното — ще хукне ли след нея или не? Ако не хукне, значи това жребче вече не мисли за фаталната любов. Значи все пак са го завербували. Не, не хукна, което и трябваше да се докаже. Остана там, само се постара да се дръпне в сянката, под гъбката до пясъчника, където играеха деца. Не е лошо измислено — да го използват за кибик. Какви претенции може да имаш към един нещастен любовник? Какви подозрения ще събуди? Само съчувствие. Виж как гледа след нея, обаче не бива да напуска поста! В никакъв случай. Сега има друга задача.

Павел отмести прицела и огледа двора. Килърът или килърите са някъде другаде. Няма интерес да го убиват пред всички, с пукотевица и преследване. Не са пълни идиоти. Появи ли се милицията, прокуратурата — и всички ще знаят, че той, Павел Тягунов, е загинал. А това ще означава, че всъщност не той е стрелял по нежелателните

персони. Тогава защо са всички тия игри с открадването на винтовката му? (Добре, че се бе запасил с втора и я пазеше на друго място.) И като се откажат от първоначалната версия, ще търсят снайпериста с нова, удвоена енергия. Щом е така, какво им остава? Трябва да помисли. Какво щеше да измисли той на тяхно място?

Ала се върна след половин час, а той така и нищо не бе измислил.

— Е, какво? — попита той.

— А, ти за това ли? — махна тя с ръка. — На хоризонта не се забелязват никакви западни коли с дебеловрати. Мир и тишина, другарю майор! Да вземем да хапнем, каквото Бог дал?

— Как мислиш, защо не тръгна след теб? — попита той.

Тя повдигна рамене и отхапа от хляба.

— Сигурно е решил, че съм за малко. Няма къде да ида — каза тя. — Изобщо странна работа. Той тича след мен дори когато го пъдя. А сега... Какво мислиш по този повод?

— Че сега не следи теб — отговори Павел. — Вече не става дума за теб, разбираш ли. Значи не си забелязала нищо друго необикновено?

— Май не — каза тя. — Е, както винаги, мъжете ме оглеждаха. Непрекъснато си мисля къде искат да бръкнат — в чантата ми или под полата?

— На тебе все ти е весело — махна той с ръка. — Значи, докато те избират къде да бръкнат, ти правиш покупки? Няма що, вълнуващо.

— Е, все пак за някои съм по-привлекателна от чантичката си — обиди се тя. — Докато вървах към магазина, някакви мутри с бели манти от „Бърза помощ“ ми подвикнаха нещо и подсвирнаха. Направих се, че не се отнася за мен. Връщам се, те пак извикаха нещо и се засмяха.

— Весели момчета — съгласи се Павел. — А защо стоят там толкова дълго?

— Дошли са при някого. Докато горе оказват помощ, те чакат. Защо? Също ли е подозрително?

Павел не отговори. Вървеше мълчаливо и обмисляше. Дявол да го вземе, все така ли да подозира всички наоколо. Хлапакът не се представи в добра светлина. Стои и оглежда. А после ще доложи какво е видял. На кого ще доложи? Трябва да погледна.

— Къде е тази „Бърза помощ“? — попита той и долепи око до мерника.

— Какво държиш? — попита тя. — Дай да погледна...

Той ѝ подаде мерника, ръцете ѝ дори потрепериха и се отпуснаха, толкова ѝ се стори тежък.

Павел погледна през прозореца.

— Не, оттук не се вижда — каза Ала.

— А откъде може да се види? — попита той.

— Ако е малко по-високо — отговори тя. — От другата страна на блока. Да не мислиш, че е за теб?

Точно така! — помисли той. Точно за мен. Напълно възможен вариант. Върви човек и изведнъж пред очите на хората — пада. И веднага се появява „Бърза помощ“, като цигулка в духов оркестър. Дотичват, пипат пулса, товарят в колата... Зяпачите дори не успяват да попитат нищо. И да огледат защо човекът пада изведнъж като покосен. Като от сърдечен пристъп.

А в главата му има дупчица. Или върху шията. Но никой не е чул изстрел, понеже е произведен отдалеч и със заглушител.

Павел хващаше с ожесточение детайлите — цевта, прицела, щракаше затвора, а тя го наблюдаваше, притиснала длан до устата си, но без да спре да дъвче. И само попита:

— Ти къде?

— Стой тук! — строго заповяда той. — И не се подавай. И спри да дъвчеш най-накрая. Та ти си прима!

Той уви сглобената винтовка със син парцал, пъкна в дулото приготвения бамбуков прът с влакно. Получи се пръчка за въдица. Сякаш отива да остави на вилата въдицата за следващото лято. Сложи в джоба на дънките два патрона. Помисли и добави още.

— Искаш да убиеш тези лекари ли? — попита по детски Ала.

— За какво? — попита той и вдигна глава. — Не убивам лекари.

Тя излезе след него на площадката. Той стоеше до асансьора.

Чуваше се как кабината се качва отдолу. И спря на техния етаж, макар той още да не беше я викал. Ала притисна гърба си до касата на вратата, като затули по навик устата си с ръка.

— Паша... — промълви едва чуто.

Той се огледа.

— Всичко ще бъде нормално! — отговори той.

В това време от асансьора излезе млада майка с дете.

— Ще влизате ли? — попита тя Павел, като придържаше вратата.

— А, да, благодаря — каза той и влезе.

На Ала ѝ се стори, че настроението му се вдигна.

— Мамо, чичкото въдица ли носи? — попита момченцето. — А къде ще лови?

Ала се учуди малко, като видя, че кабината с Павел се изкачва нагоре. Когато се скри зад горната площадка, я изпълни огромното желание да види всичко със собствените си очи. Сега вече не се съмняваше, че „Бърза помощ“ не е пристигнала току-така. И сигурно Павел постъпва правилно за всичко. И за Валерик Сурков излезе прав. Защо не я последва? Защо остана на мястото си? Това момче ще свърши зле...

Тя дочака асансьора след Павел и слезе долу. После изтича към другия вход, като погледна бегло Валерик. И там, в другия вход, пак взе асансьора, за да се качи най-горе.

От прозореца на последния етаж вече се виждаше колата на „Бърза помощ“. Не разбираше защо Паша трябваше да се катери някъде на съвсем друго място... Сигурно е решил да се качи на тавана? Или на покрива...

На покрива Павел пропъзля чак до ръба на водосточната тръба и погледна надолу. Точно така, до входа на съседната кооперация е спряла „Бърза помощ“, до нея шофьорът седи на една пейка, чете вестник. Млад фелдшер разговаря с младичка сестра. Идилия! На която никой не обръща внимание, освен тези, които знаят откога са тук. Изобщо, мястото е подходящо. Като получат командата, могат бързо да стигнат до мястото, където на един човек неочаквано му е прилошало. И да го качат в колата. А после — Московска област е голяма. През пролетта ще намерят един скелет. Засега това са фантазии. Макар да приличат на истина. Ако свържем дългото висене на едно място на синчето на гримьорката със също толкова дългото пребиваване наблизо на екип от „Бърза помощ“. А в това време някой на паважа се гърчи, кръвта му изтича, блъснала го е кола...

Павел се надигна на лакти, разгледа с прицела съседните покриви. Ако го дебнат там, ще гледат надолу в очакване на сигнала.

Кой ще им го даде? Сигурно същото момче, горкият влюбен. Май няма кой друг да е. И веднага ще бръмне моторът на „Бърза

помощ“.

Често казано, добре е измислено. Във всеки случай у него загива истински килър. Можеше да печели луди пари... Но кой се крие там?

Не, някакво хлапе се катери бог знае къде. Под прицела на снайперската винтовка. Какво е забравил там? Но по-добре да поставим въпроса по друг начин. Кой го е изритал оттам? Ето момчето затича, като се държи за вентилационните тръби и се оглежда назад. После се приведе и започна да се придвижва на четири крака към капандурата.

Павел рязко извъртя мушката назад, там, накъдето се оглеждаше момчето.

Там нещо проблесна. Ами да, той не е избрал правилно позицията... Онзи, ако има такъв, не наблюдава входа. Когато му дадат знак, ще чака обекта да излезе на улицата откъм двора. Всичко е правилно. Засега всичко е правилно.

На човека ще му стане зле тъкмо на тротоара, където по всяко време е удобно да спре кола. Значи снайперистът трябва да види добре обожателя на Ала, ненапразно са му облекли такова ярко яке. И той ще даде знак...

Павел пропълзя предпазливо на друго място, скри се зад вентилационната тръба. Точно така. Ето го, целият в черно, винтовка, радиостанция, всичко носи. Впрочем винтовката е крадена. Ето ги резките... А какво се кани да каже, допирайки радиостанцията до устните си? Сигурно да приемат момчето, което той засече. Ами ако то живее наблизо и не му е нужно да слиза в двора? Впрочем сега не им е до момчето. Те чакат неговото появяване, появяването на Павел. Ако са те. Ако не чакат някого другиго. По принцип всичко е възможно. Дори това, че в тази кооперация, в този вход може да живее някой важен бандит, който е заповядано да бъде убит... Само че присъствието на възлюбения отменя този вариант. Все пак непременно трябваше да помисли за него. Ами ако изведнъж гръмне не своя, а чуждия убиец? Нали после няма да спи цяла нощ! Ами винтовката, с която искат да убият собственика ѝ? Павел се притисна по-силно към приклада. Взря се през прицела.

Едри, груби черти на лицето. Точно като на наемните убийци. Той, Павел, не е наемник. Естествено, това радва съвестта му и остатъците от нравствени принципи, ако още има такива.

За него, за Павел, също няма връщане назад. Я колко вече натъркаля. Заради своите момчета. Те му вярваха, когато ги учеше да убиват, за да оцелеят. Но на кого да го докажеш? Кой ще те изслуша? Ала. Кой друг? Татко е загрижен за друго. За вилата и опазването на честното име на Тягунови. Вярно служеха на отечеството, не са убивали никого тайно, от засада. Няма да вика тия мерзавци на дуел я! Дуелите днес не са на мода. Ами ако бяха? Щяха да се оправдаят, че са потънали в държавни грижи. Или да изпратят на свое място заместника си. Или ще помолят да им звъннат след седмица. После след две...

Да ги застреля в упор? Следващият вече няма да му падне. Няма да има време. Заобиколили се с телохранители — не можеш приближи. Остава само да се оприличи на онзи там, на съседния покрив. А с какво той, Павел, е по-добър от него в тази минута?

Да му извика, да направи престрелка през двора? Значи да смени правилата на играта. А във всяка игра има едно правило. Ако не изпревариш — ще те изпреварят. Ако не убиеш ти — ще убият теб.

Павел затаи дъх. Хайде, поне ме погледни в лицето! Нали си свикнал да убиваш безнаказано. Смяташ се за безсмъртен...

И оня на покрива сякаш чу молбата му, повдигна глава. Огледа със скучаещ поглед околността. Отвлече се от ленивите предположения къде ще отиде следващия път да се вее за сметка на фирмата, която го е наела. Глупак такъв! Само двамата с теб умеем да вършим това! Ако работехме в екип, цена нямаше да имаме! Да чаткаме — като топките по сметалата на онези, които ти плащат хонорарите. Сигурно са прекалено големи, за да те оставят жив, когато му дойде времето.

Вместо скука върху лицето на килъра се появи объркване и застина като маска, когато на челото му сякаш грейна червено цвете. Той заби нос в покрива, протегна трескаво ръце към главата си и те замряха. Между пръстите му течеше кръв. Малко кръв. Но достатъчно, за да я забележи.

Павел слезе бързо от покрива. Ала не беше вкъщи. Той приседна на масата и започна да яде бързо, буквално поглъщаше всичко, което тя бе донесла. Когато Ала влезе и спря на прага, подпряна на касата на вратата, той седеше и ядеше. Тя заплака беззвучно. Първо от радост, че е жив, че отново го вижда. После, защото разбираше, че всичко това е

временно — той скоро ще изчезне. Тя току-що бе видяла ония от „Бърза помощ“, които не бързаха за никъде. И сега погледна мъжа си, който поглъщаше храната жадно, както някога след учения, и чувстваше, че и двамата са беззащитни в този свят.

— Прибирай багажа — каза той. — Ще си ходим. Намери телефона на Турецки... В теб ли е? И по-бързо. Ще тръгнеш след мен. На двайсетина метра зад мен, не по-близо. Твоят любовник трябва да види първо мен и чак тогава теб. Проследи поведението му. Какво гледаш? Край, напускаме квартирата...

Павел написа бързо бележка на хазяина и остави пари. От тези, които му донесе Ала.

Тя вървеше след Павел и следеше Валерик. Отначало, когато покрай него почти притича наблюдаваният от него обект, той се стресна, после свали от врата си яркооранжевото шалче — тя му го бе подарила някога. Помаха на някого с него. И едва тогава срещна погледа ѝ.

Ала мина покрай него, без да го гледа, и Валерик, застанал до гъбката, не посмя да ѝ извика. Само гледаше изплашено след нея, свил главата си в раменете. Всеки момент ще се случи нещо... Сега ще го хванат, убият или арестуват... Не знаеше подробности. И забеляза само едно нещо: лекарите от „Бърза помощ“ скочиха, заеха местата си в колата, после моторът зарева, но колата така си остана на мястото.

Като пресичаха дворовете с два изхода, които той предварително бе изучил, Павел най-сетне я изведе на ъгъла на широка улица с голямо движение. Ала едва успяваше да го настигне. След като се огледа, той влезе в най-близката телефонна кабина и рязко свали слушалката.

— Номерът на телефона! — каза той нетърпеливо.

— Може би не трябва... — настръхна тя. — Все пак той те търси.

— Всяка минута е скъпа! — очите му яростно святкаха. — Къде си го записала?

— И така го помня — съвсем преbledняла, тя продиктува номера.

12.

Документите, които донесе Володя, бяха толкова интересни, че Меркулов „забрави“ да ме запознае с разпореждането за предаване на делото във ФСС. Документите бяха цяла камара. Женя ги е крила в изоставен кладенец и затова бяха навлажнели и слепнали. Не ги бе спасил дори целофановият плик, в който бяха сложени.

Докато ги разглеждаше и внимателно изглаждаше листовите, Слава мърдаше устни. Володя въздишаше и подсвиркваше, поклащайки глава. Ние с Костя от време на време въздишахме. За този час и половина Меркулов пребледня и отслабна. Лара неуморно ни правеше ту чай, ту кафе. Гледаше ни изплашено, без да продума.

Тя вече знаеше за отстраняването ми.

Когато телефонът иззвъня, аз помислих, че трябва да се заключа и да изключа всички телефони, докато изучим всичко. Да не пускам никого нито навътре, нито навън. Да не реагирам на нищо — нито на земетресения, пожари и революции, — докато не разберем какво държим в ръцете си.

Но все пак вдигнах слушалката.

— Аз съм, Тягунов — чух пресипнал глас. — Знаем, че ме търсите...

Посочих на Слава вратата, после слушалката, която държах в ръката си.

— Това е той — прошепнах. — Само бързо.

Грязнов скочи към вратата. Сега ще се обади на всички свои, за да засекат.

— Само не се канете да ме засичате — каза Тягунов. — Иначе няма да има разговор. А това, което ще ви кажа, е по-важно от моята глава.

Изглежда, Слава чу това и замръзна на вратата, гледайки към мен. Аз повдигнах рамене и посочих с очи слушалката. По дяволите! Ситуацията е като онзи път в театъра. Хващаш едно, изпускаш друго.

Върви кажи кое е по-важно... Ако излъжа, ще разбере по гласа ми. С него най-добре да говоря откровено.

— Окей! Но щом ми стане безинтересно, непременно ще ви засечем. Затова говорете по същество и кратко.

— Не съм убивал журналистката Клеймънова — призна той. — Също и Сергей Горюнов. Откраднах ми винтовката. И се възползвах от нея.

— Трябва да ви е останала още една — казах аз.

— Да, и току-що убих с нея килъра, който се готвеше да ме застреля. Убих го със същата винтовка. Той остана там, на покрива.

Костя и Слава долепиха ухо до паралелния телефон.

— Адресът... — само с устни произнесе Грязнов.

— Най-добре да изпреварите господарите му и да се убедите сами — каза Тягунов. — Наблизо е деветдесет и трето районно на милицията. Позвънете веднага, да обградят блок четиридесет и три, втория вход.

Аз записвах и кимах.

— Почакайте, сега ще се обадя по другия телефон — казах аз.

— Не се бойте, засега няма да ви засичаме.

— Не се боя — отговори той спокойно. — Ако ме излъжете, ще преследвам вас. Така че вие трябва да се страхувате... Той лежи на покрива. Мисля, че те още не са се усетили. Трябва да ги изпреварите.

— И тъй, какво ще видим там? — попитах аз, след като позвъних на посоченото отделение.

— Моята винтовка. И труп. Облечен в черно.

— С тази ли винтовка сте убили банкера Салуцки? — попитах аз.

— Възможно е — отвърна. — Вече не помня. Има ли разлика за вас?

— Сменяхте ги, за да заблуждавате следствието ли? — попитах на свой ред.

— За да унищожа колкото се може повече — отговори Тягунов.

— За какво?

— Те са виновни за гибелта на хиляди невинни мои войници, загинали в Чечня заради техните интереси.

— Само съдът може да установи вината — казах уморено. Колко пъти се е налагало да произнеса тези думи, макар да не съм вярвал винаги в тях.

— Един полеви командир, при когото попаднах в плен, ми даде документи. Където всичко е казано, ако се четат внимателно. В Чечня ги предадох на Женя Клеймьонова. Само на нея повярвах. Тя ги занесе при вас, в Главна прокуратура. Резултатът ви е известен.

Неволно погледнахме документите, донесени от Володя Фрязин. Това бяха истинските документи, Клеймьонова е оставила ксерокопията на прокурора. Слава искаше да ми каже нето, но се отказа. Какво значение има сега. Важно е той да продължава да говори.

— Защо замълчахте? — попита подозрително Павел Тягунов.

— Просто съм смаян — отвърнах. — Аз и моите колеги. Жалко, че не виждам сега лицето ви. Както там, в театъра. Където ми се сторихте напълно порядъчен човек.

— Случва се — рече той. — Между другото, посъветвах я да направи ксерокопия, да ги даде в прокуратурата, а да запази оригиналите.

— Те са пред мен — успокоих го аз. — За щастие тя ви е послушала. Значи сте поели ролята на Господ Бог?

— На отмъстител. Научих кой е наредил така, че да ми се наложи три пъти да завземам една и съща височина. Докато не остана нито един от батальона ми.

— Защо не отмъщавате там, в Чечня? — попитах аз.

— Достатъчно си го получиха. Убих четирима полеви командири. Един украински фашист. Един турчин, който е организиран снабдяването на бойците им с оръжие.

— Знаем това. Сега сте се захванали със своите?

— А вие прочетете — каза той. — Те са по-лоши от чуждите.

— Женя знаеше ли с какво се занимавате?

— Разбра, че просто няма друг изход. Правосъдието се основава на факта, че престъпникът не трябва да избяга от наказанието.

— Не възнамерявам да дискутирам с вас. Във ваш интерес е да се явите при нас и да си признаете вината.

— Тогава завършвам нашия разговор. Сбогом. Повече няма да чуете за мен.

И затвори телефона, преди да изрека каквото и да било. А исках да го попитам: възнамерява ли и занапред да зачерква с винтовката фамилиите от списъка си? И ако да, ще отмъщава ли за загиналата

журналистка? Във всеки случай вече не ми се искаше да му преча. При това Тягунов бе ясен: повече няма да чуете за мен. А значи...

— Можеш да ме запознаеш с постановлението на главния — обърнах се към Костя. — Моментално съм готов да го изпълня.

— Няма никакво указание — рече Меркулов, като криеше зад гърба си листа с гербовия печат и подписа на главния прокурор. — Ще има друго постановление — за възбуждане на криминално дело по тези факти — той кимна към документите, предадени от родителите на Клеймьонова.

— Стига сте спорили! — каза Грязнов. — Да отидем да видим оня килър. Само че първо им се обади... — Той кимна към телефона.

Както винаги, Слава бе делови. Аз пак се обадох в районната милиция, на територията на която Тягунов току-що е застрелял наемния си убиец.

— Тъкмо навреме — обади се дежурният. — Намерихме трупа. Точно така, на покрива. Но тук стават такива работи. По-добре да дойдете лично.

Слава издърпа слушалката от ръцете ми:

— Слушай, дежурния, аз съм Грязнов от МУР, нали ме познаваш? Твоето име? Тогава слушай, капитан Заслонов! Който и да ви показва всякакви документи, ако ще самият президент, не пускайте там никого до моето идване! Пристигам веднага с прокурорите и ще видим как изпълняваш моята заповед. Ни-ко-го! Ако се наложи, организирай кръгова отбрана. Разбра ли всичко? Тръгваме!

Когато наближихме кооперацията, видяхме около милиционерското отцепление няколко западни коли, край които спореха възбудени хора, размахващи удостоверения. Изглежда, бяха момчетата от службата за сигурност. Младичките милиционери свиваха рамене, но не пускаха никого.

— Точно така! — извика Грязнов и изтича на мястото на събитието. — Точно така, момчета! Между другото, кой сте вие? — попита той доста грубо важния възрастен мъж, който размахваше удостоверението си.

— Аз съм генерал-майор Сидорин, началник-управление във ФСС! — викаше той. — Сега ще извикам нашата оперативна група...

— Аз пък съм заместник-главният прокурор на Русия, държавен съветник от правосъдието втори клас Меркулов — каза спокойно

Костя и показа удостоверението си на разбеснелия се генерал. Онзи се слиса и го зяпна. Не можеше да не го познава.

— А тези хора какви са? — попита той, като кимаше към нас с Грязнов.

— Това е Турецки, старши следовател по особено важни дела при Главна прокуратура. Разбира се, че го познавате, нали? Не може да не познавате и господин Грязнов, временно изпълняващ длъжността началник на МУР.

— Много съм слушал — избоботи генералът и в този момент някакъв пъргав юнак му пошепна нещо на ухото. — И без теб знам! — махна недоволно генералът. — Но Константин Дмитриевич, не може да не знаете, че вашият подчинен господин Турецки е отстранен от разследването съгласно заповед на самия главен прокурор?

Слава се окашля и се почеса по тила. Ние с Костя клюмнахме.

— От къде на къде, другарю генерал? — чух изведнъж тихият глас на моя подчинен Володя Фрязин. — Нима това е същото дело, от което сме отстранени? Нима вече сте видели убийтия? Откъде, знаете, че това убийство е свързано по някакъв начин с предишните, които разследвахме?

Генералът дори се стъписа пред нечуваната дързост на редника, макар и от друго ведомство. Обикновено такива неща се пошуват на ухото, както току-що. Да си призная и аз почувствах известно недоволство. Все пак подобни думи трябваше да произнеса аз, а не Володя. Например да попитам как така изведнъж, зарязал важните си държавни дела, той е дотичал на местопроизшествието, на пръв поглед приличащо на обикновено разчистване на сметки между две групировки.

— Но на мен ми предадоха... — Генералът се огледа, явно търсеше подсказвача. Но от него нямаше и следа.

— Ще направим така — Меркулов реши да прекъсне тягостното мълчание и да измъкне изчервения се генерал. — Ще се качим заедно с вас на покрива. Ще огледаме мястото на произшествието и ще направим там съответните изводи. Дали това убийство има допирни точки с убийствата, с които се занимава Александър Борисович?

Килърът лежеше, забил лице в покрива на кооперацията. Засъхналата кръв образуваше тъмно петно. Явно убитият не беше референт или пресекретар на министър. Слава се наведе и го обърна по гръб. Черна раничка наред челото. Сигурно е умрял веднага, без да усети болка.

— Съгласете се, че е прекалено проблематично да отнесем даденото убийство... — започна както винаги отдалеч, но генералът го прекъсна:

— И аз виждам. Главното — звънят и викат: по-бързо. Биатлониста се е заел със старото. Току-що в центъра на града, посред бял ден...

— А кой ви се обади? — вежливо се поинтересува Костя.

Изведнъж съжалих генерала. Меркулов го хвана натясно, но засега не бързаше да щраква капана.

— Че помня ли? — смути се генералът.

— И защо — биатлонист? — попита Грязнов в тона на Костя. — Спортист ли е? Прякор на убиец? А защо ние, следователите, не сме знаели нищо за това? Защо сте скрили от нас информацията?

— Ще го обсъдим на друго място! — почервеня генералът и погледна под вежди Фрязин, вече готов да зададе въпроса си. — И на съответното равнище.

И предпазливо, като се страхуваше да не падне, тръгна към чардака, моментално изгубил интерес към делото.

Ние си вършихме работата. Момчетата на Грязнов обискираха джобовете на убития. Внимателно, с два пръста Слава вдигна винтовката за дулото.

— Нима е същата? — обърна се той към мен. — Не сме се и надявали да я намерим.

— Внимателно, Вячеслав Иванович! — възкликна Володя. — Да не изтриете отпечатъците!

— Виж кой ме учи! И кого учи! Бъдещият си шеф...

Ние с Костя изобщо не реагирахме на тези думи.

— Няма документи — каза Володя, като се изправи.

— Откъде да се вземат? — попита Слава. — Търсете! Боклук, портмоне... Да се захванем за нещо. Биатлонист значи! Чу ли, Саша?

Аз кимнах. И изведнъж седнах там, където стоях, защото усетих гигантската умора, насъбрала се през тия дни. Членовете на моята група и Костя също ме погледнаха озадачено.

— Не ти ли е добре? — попита Меркулов. — Или смяташ, че вече няма да намерим Тягунов?

— Защо да го търсим? — попитах аз. — По-добре изпълнявай заповедта. Като са ни отстранили, отстранили са ни.

— Видя ли? — Костя се обърна към Слава. — Чу ли какви ги дрънка?

— Защо, правилно казва. — Слава сви рамене. — Тягунов вече няма да убива никого. Беше тук, а сега е далеч от Москва. Костя, нима досега не разбра с какво сме се занимавали през цялото време? Преследвали сме този, който е езекутирал убийци. С една дума, аз се присъединявам към Александър Борисович и мисля, че ще е най-добре, ако с делото се заеме ФСС. А ти, Володя? — Той се обърна към Фрязин. — Присъединявай се към непосредствения си началник. — И седна до мен.

Володя и оперативните работници на Грязнов ни гледаха с ококорени очи. Бива си ни — седяща стачка! Добър пример за младежта, няма що...

— Но нали това е наш дълг — промърмори Володя като на изпит. — Наша професия. Ние трябва...

— Трябва! — Грязнов тръсна глава. — Но не сме длъжни. Не ни гледайте. Продължавайте огледа. — Той кимна към трупа. — Нека сега други да търсят Тягунов. Ако го могат. Нашата работа е да разберем кой го е изпратил този. — Той пак кимна към трупа. — Приемаш ли такава формулировка?

— На кораба има бунт — обърна се Слава към Меркулов. — Присъединявайте се. Защото ще се наложи да го потушавате.

— Защо? — Явно Костя бе уязвен. — Ще възбудим ново следствие, щом не е завършено старото. Да не ни е за първи път. Прав ли съм, Александър Борисович?

— Е — обадих се аз, усещайки как тук, на чистия въздух, ми се приспива. — Слушай, помниш ли дали остана нещо на дъното в моя

сейф, в кабинета? Или го оправи? — Аз побутнах с лакът седналия до мен Слава.

— По пътя ще купим — каза той. — Ще съберем колкото имаме дребни. Константин Дмитриевич ще добави, ако не стигнат... А вие, момчета, продължавайте. Ти, Володя, оставаш старши, състави протокол, огледай мястото на произшествието. Свиквай. Ще ми станеш заместник. На днешно време е опасно да си помощник. После трябва да дойдат съдебномедицинският експерт, криминолозите и разни други специалисти. Внимавай да са само наши — от МУР и дежурният прокурорски следовател, не пускай други. Ония от ФСС нямат работа тук. Ще се позовеш на техния генерал... — Той погледна Костя.

— Сидорин — подсказа Меркулов. — Време е да го познаваш по физиономия. Макар да не ти е началник.

— Всичко ли казах правилно, не забравих ли нещо? — този път Слава попита мен.

— Само едно — отвърнах аз и му протегнах ръка. — Володя ще работи при нас. Това е решено. И е съгласувано с Константин Дмитриевич. Правилно ли е? — попитах на свой ред Меркулов.

— Сега разбрах за какво ви трябва Володя — усмихна се той. — Да се съгласява веднага с вас. И да прикрива противозаконните ви действия. Нека днес да е така, починете си. Утре започваме новото следствие. Ще възбудим дело относно убийството на неизвестен човек върху покрива на жилищен блок номер четирийсет и три, втори вход.

Разбрах, че това дело плюс намерената документация на убитата журналистка Клеймьонова могат да хвърлят допълнителна светлина на цялата тази история.

— Засега да не се дава гласност за документацията — казах аз. — Веднага ще я приобщят към делото за убийствата на референтите и другите важни персони. Надявам се, присъстващите умеят да си държат езика зад зъбите?

Никой не възрази. Като че ли всички са свои. Всички са проверени.

— По-скоро ще проговори тази отрепка — Грязнов кимна към трупата, — отколкото моите момчета.

— Само без истерия... — мръщеше се Кирил Смелянски, докато слушаше Макс. — Ситуацията е под контрол. Документите на Клеймьонова са при тях, вече чух. Но нека докажат, че това има

някакво отношение към нас. Нека докажат, че е предала копията в Главна прокуратура. Кой сме ние? Подаваме документи за подпис. Нашето амплоа в театъра се свежда до репликата: масата е сложена. Нито един съд няма да вземе на сериозно обвиненията по наш адрес. Още повече че със съдиите ще бъде проведена определена работа...

— Опитният адвокат ще докаже без усилие — обади се Аркаша, — че документите са фалшифицирани. И експертизата ще го потвърди. Така че, Макс, успокой се, всичко ще е окей. Да не ни е за първи път?

— Този тъпак Сидорин! — не мирясваше Макс. — Те са го изпързали! На кого му дойде наум да го прави генерал? — Той се вгледа в Аркаша. — На тебе ли?

— И аз мога да сгреша — въздъхна Аркаша. — Сидорин е изключителен идиот, но прекрасен изпълнител. Аз знаех, че от него не може да се очаква никаква самостоятелност. Но смятах, че няма да потрябва.

— Престанете! — обади се Кирил. — Стига сте си посипвали главите с пепел и скубали косите по задника. По-добре погледнете колко благоприятни обстоятелства възникнаха сега. Първо, Биатлониста извърши нужна за нас работа. Ликвидира изпълнителя. Тоест — няма следи. Второ, балистичната експертиза ще докаже: куршумът е от втората пушка, с която застреляха Федя Земляков пред Белия дом. Значи ще отнемат делото от Турецки и ще го предадат, където трябва.

— Така ли мислиш? — попита с надежда Макс.

— Във всеки случай този въпрос ще бъде поставен. Нали те не се канят да фалшифицират резултатите от балистичната експертиза? А също да сменят пръстовите отпечатащи върху първата винтовка на Биатлониста? Не са толкова глупави. За тях ще бъде по-лошо — каза Аркаша. — Разбира се, ще има трудности. Отпечатащите на Биатлониста със сигурност са се изтрили от винтовката. Но намереното оръжие е находка за балистите. Балистиката не може да се скрие!

— По-лошо ще бъде с документите на Клеймънова — рече замислено Кирил, като гледаше огъня в камината. — Пак твой фал! — и погледна към Аркаша.

— Кой е знаел, че предварително ще направи това? — започна да се оправдава той. — През нощта кацнала от Грозни, а на сутринта

хукнала право в Главна прокуратура. Не сме взели под внимание, че е дала копията, а не оригиналите. Няма да прави копия през нощта, нали? Макар да е имала пет-шест часа... Истинските документи ги е криела в стар кладенец, опаковани в целофан. И ето че изплуваха...

— Откъде научаваш всичко? — попита Макс.

— Имам един човек — отвърна мъгляво Аркаша. — Не е задължително да го познавате... Това е гаранцията ми, в случай че решите да се отървете от мен, както от Серьожа Горюнов.

— Ето докъде стигнахме! — възкликна Макс и се обърна към Кирил. — Ето какво недоверие започна да разединява съвета ни!

— Което между другото започна да създава именно Серж — пророни Аркаша, като също гледаше към Кирил.

— Какво сте ме зяпнали всички? — възкликна той. — А кой говореше, направо бълнуваше: този човек не е от нашия кръг? Не чакай нищо хубаво от него! Всичко е вярно. Но вие, скъпи, забравихте, че точно от нашия кръг, сплотен от общото посещение на едни и същи елитни училища, да не говорим за специалните родилни домове, където сме се появили на света, може да се излезе само с краката напред! А Серж от самото начало беше за нас чуждо тяло. Признайте си с ръка на сърцето... Докато ни засипваше с идеи и беше техен генератор, който ни подхранва с бодрост и оптимизъм, беше добър за всички! А когато започна да досажда на нашето високомерие и кастовост, тогава стана излишен за всички! Поне сега си признайте това.

Макс и Аркаша се навъсиха.

— Както винаги, ти си прав — примирително рече Макс и притисна длан до лявата си гърд. — Нещо пак ме стяга... Та какви въпроси се канехме да обсъждаме днес?

В това време в стаята влезе жена му.

— Може ли малко по-тихо? Детето заспа. Вчера имаше температура, днес е малко по-добре.

— Върви — каза Макс на жена си. — Обещаваме да говорим по-тихо. Но ще се наложи да постоим още. Момчетата ще останат да нощуват, пригответи им в моя кабинет, както винаги.

Те погледнаха след нея. Все същата походка на манекенка. Ще погледнеш, дори да не искаш...

— Никога не съм мислил, че ще се ожени за мен — въздъхна Макс, като изрази общото мнение. — Чудно, колко беше хубава... Наистина, също не от нашия кръг. — Той огледа внимателно приятелите си. — И много преживяваше, когато научи за гибелта на Серж. Със собствените си ръце бих убил този мерзавец, така казваше. Все питаше дали са намерили бандита или не.

Той направи пауза и пак огледа приятелите си.

— Допаднаше й, че той също като нея е живял в комунални жилища и общежития, че се е измъкнал оттам със свои сили... — Макс говореше полугласно. — Може би и за нея си мислите: парвеню? Вмъкнала се в нашия кръг?

— Не разбирам накъде биеш? — прекъсна го Кирил и се намръщи. — Тя е твоя жена. Не се меси в нашите работи. Обича те. Уважава гостите и приятелите ти. Какво искаш?

— Сигурен ли си, че не е имала нищо с покойния? — Аркаша присви очи. — Серж си го биваше. Говоря като приятел. Той е спал с жената на Биатлониста. Стигнало се дотам, че тя избягала с него от мъжа си, а оня, без да му мисли много, заминал първо за Таджикистан, след това в Чечня. И ние получихме отмъстител. Изпозастреля нашите общи приятели...

— Вече сме го чували. — Кирил се намръщи и посочи на Аркаша с очи към Макс, чието лице се беше променило.

— Искаш да намериш друг довод, за да се примирия със смъртта на Серж? — избухна Макс. — Никога няма да стане това, ти знаеш. И убийството на Женя Клеймьонова не ми харесва. И това също трябва да го знаете!

— Не бива да се вълнуваш — отвърна Кирил със стиснати зъби. — При това ще събудиш детето си. — И така, да продължим, щом Макс съвсем не може да ни върне към дневния ред.

— Аз ще водя! — извика предизвикателно Макс. — Засега аз председателствам нашия съвет, който все повече заприличва на ЦК, както нашият тесен кръг — на Политбюро.

— Слава богу! — рече насмешливо Кирил. — Значи можем да продължаваме? Току-що обсъдихме аспект от нашата лична безопасност. Следващият въпрос. Само малко по-спокойно.

— Вече говорихме, че няма да е зле да потърсим още двама кандидати — каза Макс. — Трябва свежа кръв, има опасност от

кастовост, затвореност и прочие... Има ли кандидатури, годни за обсъждане?

— Аркадий подготвяше този въпрос — навъсено отговори Смелянски. — Аз дори знам за кого става дума. Но не ми хареса този епизод с убийството на килъра, който се канеше да отстрани нашия биатлонист. Ако искате да знаете мнението ми — лоша работа — той се обърна към Аркаша. — Не трябва всичко да се стоварва върху генерал Сидорин.

Аркаша направи физиономия. Запали нова цигара. Погледна косо Макс, който разравяше цепениците в камината.

— Да не забравяме с кого си имаме работа в Главна прокуратура — каза той и дръпна два пъти. — Този Турецки, а също и Меркулов са хитряги. С тях трябва да си нащрек. Вече смърчих Сидорин, той си призна грешките и обеща да се поправи. Много му се става началник на Главно управление.

— Между другото, вече мислих по въпроса — отбеляза Кирил.

— Предполагам, че той няма работа там. Ще се забрави. Ще реши, че напълно заслужава този пост. Ще забрави на кого какво дължи и ще си спомни за субординацията.

— Съгласен — кимна Аркаша. — Затова не казвам нито не, нито да. Засега го държа под око. Но все пак трябва да си имаме човек във ФСС. Едик Тарлецки, за когото говорихме, ще е подходящ за всички.

— Той пък кой е? — намръщи се Макс. — Още един, който дава надежди? Стига ми Серж. Поне Серж никога не се издънваше. А този твой Едик от ФСС, доколкото разбирам, започва тъкмо с провал?

— Успокой се — каза Аркадий. — Провинциалист е, но не е прост — син на бивш секретар по идеологията в областния на партията. Затова не си чувал за него. Смутил се, на кого не се случва. Сидорин се оплакваше: оставил го, видите ли, сам, немало с кого да се посъветва... Но си има метод. Сръчност. Другите и това нямат.

— Трябва да избягваме излишните хора — въздъхна Макс.

— За теб всички, с които не си учил в едно училище, са случайни — упрекна го Кирил. — Или не сте били съседни по вила в Жуковка. Признаваш само такива — безгрешни и негрешащи! В резултат на което нямаме свои хора в структурите, на които бихме искали да влияем ефективно. Ние с Аркаша не можем да се разкъсаме. А след гибелта на Серж Министерството на отбраната остана без наш надзор.

Новите министри гледат да съберат край себе си свои помощници и референти.

— Тогава защо трябваше да отстраняваме Серж? — попита Макс.

— Видяхте в него съперник? Не разбирам какво имате да делите?

— Бъдещата власт — отговори спокойно Кирил. — Наш казваше: нашето влияние пада. Не стигат хора. Вече не можем да се оттеглим просто така на заден план. Да избутваме напред хора като Сидорин значи да погубим страната. В крайна сметка не ни остава нищо друго, освен да поемем пълната отговорност, както обичат да се изразяват нашите шефове. И ти не може да не разбираш това, Макс. Свършват златните дни, когато ги въртяхме, както си искаме на пръста. Засега на власт са профани и заради справедливостта трябва да ги сменим. Никой не се ориентира по-добре от нас в ставащите събития. Никой не знае по-добре от нас какво струват всъщност днешните политици, които са непрекъснато пред очите на публиката. Ще се наложи да излезем напред! Рано или късно.

— Същинско тронно слово! — позасмя се Макс и хвърли бегъл поглед на Аркаша. — Не можеш да се наслушаш. И тогава ще кажеш, че повече не съм нужен като прикритие и собственик на терена за нашите сбирки! Прав ли съм?

— От теб зависи, Макс. — Кирил сви рамене. — От това как разбираш ситуацията. Дали ще можеш най-сетне да се избавиш от либералната си романтика.

— Престанете да се ядете — намръщи се Аркадий. — Да минем най-после на дневния ред!

— Не, почакай първо да кажа — кипна Макс. — Аз, разбира се, съм прогнил интелегент, не мога да реша собствените си здравословни проблеми и личен живот и затова се залавям със световните, но не е ли рано да ме отписваш?

— Рано е, рано — закима Кирил, като вдигна двете си ръце, сякаш се предаваше. — Та какво искахме да обсъдим? Кадровите въпроси? Или снабдяването на северните райони с продукти и гориво?

— Кадровият въпрос в нашия случай е решаващ.

— Но ти всички отхвърляш! — рече Аркадий. — Този биатлонист ни създаде проблем, на който не се вижда изходът. Ако, естествено, не свалим летвата на нашите изисквания към новите.

Какъв е приоритетът? Дали искаме до себе си предани изпълнители, които ни гледат в устата, или независими и самостоятелни, които внасят само разкол?

— И едните те предават, и другите — намръщи се Кирил. — Първите, от сорта на прословутия и вече споменаван Сидорин, стават опасни, щом саомнението им стане недопустимо високо. Вторите поне се виждат веднага. Винаги знаеш какво може да се очаква от тях. Трябва да си изработим критерий за селекция.

— Защо? — повдигна рамене Макс. — Ти току-що прекрасно формулира всичко. След като произнесохме на глас към какво всъщност се стремим, по-точно накъде ни тласка логиката на променящата се ситуация, а именно — към властта, то би трябвало предварително да разберем с кого конкретно се каним да делим тази власт. Заради всеобщото благо.

Те се спогледаха изпитателно. С надежда и предпазливост. А също и с увереността, че от днес нататък ги свързва нещо по-голямо, отколкото досега.

14.

И така, след като решихме един проблем, пред нас се изправи друг, по-дълбок и сериозен. Винаги съм се досещал за това, а банкерът Саврански потвърди предположенията ми, че съществува някаква сенчеста власт, съвсем не тази, която обикновено се има предвид, властта на парите и старите връзки на бившата номенклатура. Макар че и тя съществува, и то паралелно...

Спомних си епизода, когато ходих със Светлана на конкурс по красота в кино „Русия“. На сцената имаше едни красавици, в залата — други.

Първите бяха пред очите на всички, осветяваха ги, снимаха ги и го обсипваха с цветя. Вторите не се нуждаеха от това. Те си оставаха в сянка, но биваха удостоявани с повече внимание, напълно заслужено.

Така е и в политиката. Огрени от светлините на рампата, публичните политици само ни отвличат от онези, които всъщност въртят зъбчатките и маховиците на държавната машина в една или друга посока и чиито идеи нашите избраници представят като свои.

Не е възможно да се стигне до тях по законен начин. Те не отговарят за нищо. Те оставят отпечатъците си само върху папките с надпис „За подпис“, върху дръжките на вратите, които отварят пред шефовете си, но не и върху пистолети, снайперски винтовки или върху разбитите ключалки на сейфове. Целият ни арсенал за борба с престъпниците тук е безсилен. (Освен счетоводството. Но дали там не стоят пак техните подписи?)

Така размишлявах, разлиствайки документите, оставени от загиналата журналистка Женья Клеймьонова. После ги предадох на Меркулов, той пък на Грязнов...

Те също тъй мълчаливо прелистваха, гледаха ги и оттук, и оттам, сумтяха и въздишаха. Водени преговори с бандитите? Сега не се наричат така. Преговорите навлизат в нова фаза. Всички са уморени от войната. Вече не са бандити, но засега още не са борци за национална независимост. Засега са сепаратисти.

Войната, както бе официално съобщено, завърши. Проблемите, които я породиха, не са разрешени.

— Има ли следствена перспектива, или няма? — се обърна Слава към Меркулов. — Или пак се намесва голямата политика и всичките ни старания ще отидат по дяволите?

Костя мълчеше, без да вдига очи. И той би искал да знае...

— Стенограмите са интересни, естествено — обади се най-накрая.

— Но по-скоро стават за шантажиране във вестниците — измърмори Слава. — Отначало докрай вестникарски компромати. Не са груби, но все пак. Не стават за нищо друго.

— И все пак си струва да опитаме — каза Костя. — Делото е рисковано главно за нашата репутация. Просто могат да ни изхвърлят. Но проблемът ще бъде поставен. Кой и как ни ръководи.

Ние със Слава разбрахме: Костя пак се кани да ни прикрива. Колко пъти вече е било така. Колко пъти вече е рискувал по този начин и ние с всички сили сме се старали да успеем, да доведем делото докрай, преди да са ни отстранили от него, за да възтържествува за пореден път принципът: победителите не ги съдят! Но можем ли днес да се смятаме победители? Изобличихме престъпника, но не го хванахме и не го сложихме на скамейката на подсъдимите. Не предотвратихме поредните епизоди на престъплението.

Така или приблизително така трябва да разсъждава началството, което все същите момченца побутват под лакътя — това са помощниците и референтите, които се стараят пак да останат в сянка. Още не е дошло заключението на балистичната експертиза за куршума, изваден от черепа на килъра, който бе убит на покрива. Но вече е ясно, че и това доказателство ще послужи като допълнителен довод да бъдем извадени от играта. Тягунов е стрелял с втората винтовка. Съобщи ми го лично. Просто е нямал друга.

Значи имаме работа с продължаващи престъпления. Новото дело е свързано с онова, което бе възбудено заради убийството на банкера Салуцки. Това е положението. По-добре веднага да се откажем сами от следствието, без да чакаме кога ще ни съобщят официално...

— Направо ме сърбят ръцете! — изскърца със зъби Слава. — Готов съм да участвам на обществени начала в свободното си време в

разобличаването на всички тия престъпници, които се оказаха потърпевши.

— Но, Слава, ти си от МУР. А с такива икономически дела се занимават в РУОП^[1] — рече Костя.

— Въпросът е другаде: откъде да ги подхванем? — намесих се аз. — Трябва да търсим доказателства. Тягунов действаше посвоему. За да го разбере човек, първо трябва да отиде там, в онази кървава баня.

— Трябва непрекъснато да мислим за правосъдието — поклати глава Меркулов. — Каквото и да ни струва това. И да не излизаме от законовите рамки. В противен случай нямаме работа тук.

— Та ние изобщо нямаме работа! — кипна Слава. — Това не бивало, онова. А на тях — той кимна към тавана — всичко им е разрешено! И те ни спускат законите, по които да не можеш да ги хванеш! Хлъзгави са като риби, разбираш ли? Не можеш да ги хванеш. А когато този мъж, по-точно младеж, започна просто да ги разстрелва, което напълно са си заслужили, те веднага заподскачаха!

— Излиза, че правилно са ни отстранили — заключи тъжно Костя. — С такова настроение по-добре веднага да се уволняваш. И чрез пресата да се обърнеш към общественото мнение.

В този момент в кабинета влезе Лара, както винаги без да чука. Огледа ни бегло и спря на вратата.

— Май не съм дошла навреме, Александър Борисович? — Тя притисна с длан устата си, сякаш се е изненадала.

Видях как Грязнов недоволно се навъси, а Меркулов интуитивно закри с лакът листовете пред себе си. Лара не за първи път нахълтва така в кабинета ми, но от деликатност досега приятелите ми никак не са го коментирали. Но винаги знаех как изглежда това в очите им. Сигурно бяха слушали много или се досещаха за предишните ни отношения, но се стараеха да не го показват.

— Какво има? — попитах недоволно.

— Една дама много иска да я приемете, жената на Тягунов, певицата... Е, вие знаете. На пропуска е. Нали не сте я канили?

Това на нищо не прилича... Лара се явяваше по работа, но в тона ѝ имаше нещо свойско, неподходящо за момента. Не трябва да разговаря така със своя началник.

— Тъкмо я поканих — отвърнах сухо. — Напишете ѝ пропуск.

— Тя чай ли пие или кафе? — попита Лара, като продължаваше да стои на вратата.

— Ще пие каквото пожелае. Каквото пожелае, това ще донесеш.

— И ако може с гевречета — добави Слава.

Лара излезе. Стараех се да не гледам приятелите си. На тях им е все едно какви са отношенията ми с моята сътрудничка, изпратена ми само за месец-два за оформянето на следствената документация.

А ето че делото може много да пострада от личните ни отношения. Лара не успя да „стреля първа“, с други думи да каже:

„Между нас всичко е свършено!“ А такова нещо не се забравя. И не се прощава.

Затаи гнева си към мен и продължава да демонстрира особените ни отношения, които вече не съществуват.

Помислих за това, когато започнах да подреждам документите на Клеймьонова, за да ги сложа в сейфа. Вторият ключ от сейфа бе у Лара. Неведнъж или два пъти съм ѝ го давал, когато съм я молил да купи за мен и Грязнов бутилка коняк. И не знам защо последния път не го прибрах от нея.

— Старче — започна Слава, като наблюдаваше състоянието ми. — Ние с Костя отдавна искахме да ти кажем... Накратко, става дума за изтичане на информация. Не си мисли нищо лошо. Но ще бъде по-добре, ако не държим всичките яйца в една кошница. Ще разделим книгата на три. Никой не знае със сигурност какво точно му се е паднало от загиналата. Ще запишем кой какво пази у себе си. Извини ме, но най-незначителното ще оставим при теб. Работата си е работа. Само така ще разберем откъде изтича.

— Съгласен съм. Няма какво да вдигаме шум. Хайде, да ги разпределим, докато не е дошла Светлова. Само че бързо! Слава, ти вземи най-важното с теб.

Спогледахме се с разбиране. И когато Ала Светлова влезе в кабинета ми, вече бяхме свършили. Сега никой, освен нас тримата не знаеше за разпределението на документите. Аз заключих сейфа си пред Лара, когато тя донесе чая.

— Бих предпочела кафе — каза гостенката, — но нека бъде чай.

— Та какво се канехте да ни разкажете? — попитах аз, без да обръщам внимание на думите ѝ за кафето, и сложих пред себе си чиста бланка „протокол за разпит на свидетеля“.

— Представете си само, бившият ми мъж пак е идвал в театъра! И ми оставил бележка при билетопродавачката. Там има някои неща и за вас. Сега ли ще четете или... — Тя ни огледа внимателно.

Настъпи пауза, която ставаше все по-тягостна и двусмислена.

— Не ви ли трябва повече? — попита Лара.

— Не си нужна повече — казах аз, като едва се сдържах.

— Ще ме извикате ли, ако ви потрябва нещо? — попита тя.

— Както винаги — отговорих.

В очите ѝ се появиха сълзи. Какво пък, сама си го изпроси.

— Такова хубаво момиче... — Ала поклати глава, присвила очи.
— А вие така грубо я отпратихте. Може би ѝ се иска да остане?

— Покажете какво е предал за мен — постарях се да запазя спокойствие.

После започнах да чета. Това дори не беше бележка, а по-скоро писмо или дори заявление.

— Интересен документ — казах аз, след като свърших. — Ще запозная колегите си с написаното.

Ала се смути. Вдигна рамене.

— Вие си знаете, Александър Борисович. Щом това е в интерес на делото. Моля.

„До следователя А. Б. Турецки. От последствения майор Тягунов.

Аз заминавам в Чечня при моите другари, с които ме свързва пролятата кръв на нашите общи приятели.

Не мога да остана повече тук. Макар че моят списък съвсем не е изчерпан. Но стана непоносимо. Противно до припадък. Отвращението надделя над желанието ми да отмъщавам. Повярвайте, отношенията между нас, виделите ужасите на тази война, са по-здрави и истински мъжки, отколкото при вас в Москва, където всичко се купува и всичко се продава. Направих за вас всичко, което можах. С останалите вашата Темида може да се справи съвсем спокойно и без мен. Ако пожелае. Но ако някой се опита да замаже работата, пак ще се върна. И ще отмъщавам за моите другари, докато започне да ми се повръща. При това

сигурно няма да се върна сам. Ще убиваме всички — чеченски бандити, печелещи от страданията на своя народ и московски чиновници, трупащи пари от кръвта на руските войници. Можете да предадете точно така нагоре. Вие знаете възможностите ми. Убивах, стараейки се да не причинявам излишна болка, за да настъпи смъртта мигновено. Това ме издаде напълно. Но следващия път ще си изменя почерка. За да успея, да изчерпя списъка си, както вече казах, докато не са ме хванали.

Вие се държахте честно. И честно вършехте работата си. Затова ви доверявам да предадете всичко написано на висшестоящите си шефове.

И още една молба. Не казвайте нищо на баща ми. Нека мисли, че съм изчезнал безследно. Това просто ще убие моята майка. Моля ви като човек на честта. Те нямат нищо общо.

С уважение майор Тягунов“

Ала плачеше. Слава гледеше печално през прозореца. Костя хапеше устни и също гледеше някъде встрани. Налях на Ала вода. Тя ми благодари с кимване и я изпи.

— В някои отношения той е прав — каза Меркулов. — Няма право да подменя правосъдието, но когато такова липсва, възниква желание да го подмениш.

— Та той от дете не е убивал муха! — възкликна Ала. — Нали раснахме заедно, в един двор! От деца ни подиграваха: годеникът и годеницата!

— Какво искате да чуете от нас? — попита Меркулов. — Че точно така трябва? Да стреляш по всеки, когото смяташ виновен, щом правосъдието е безсилно пред него? Но докъде ще стигнем тогава? Русия ще се превърне в театър на криминалната сеч. Мъжът ви е престъпник. Но ако ставаше дума за амнистия за участниците в чеченската война, бих записал неговата фамилия на първо място. Разбирате ли? Да се амнистира, но не да се оправдае!

Отдавна не съм виждал Костя толкова суров и жесток. Ала ме гледеше безпомощно, търсейки подкрепа. Аз си замълчах. А какво

можех да кажа?

Слава гледаше в тавана, сякаш се стараеше да види някого там.

Ала се усмихна слабо, доизпи чая си. Бе непоносимо да гледаш как страда толкова красива жена. Изглежда, тя нещо разбра и затова се усмихна вече не измъчено, а сякаш стоеше на сцената, където възторжените зрители я извикваха на бис.

— Животът продължава — каза тя. — Печално е, когато се налага да виждаш славни, добри хора да се преследват! Аз виждам! Вие сте много добри, чудесни хора... — Гласът ѝ трепна и тя пак се усмихна. — Виждам всичко това отстрани и просто сърцето ми се къса. Представете си, вчера бях на гроба на Серьожа Горюнов, видях нещастните му родители. За тях той е най-добрият на света. Беше талантлив. Вината не е негова, че винаги попадаше в зависимост от онези, които не могат да стъпят на кутрето му. Но такъв е животът... Само че защо между хората има такова неразбиране? Защо всички ние, нормални хора, не можем да се гледаме в очите с добро? Не можем да си простим слабостите? Защо някакви негодници могат без усилие да насъскват хората помежду им, а ние нищо не можем да направим?

Ние продължавахме да мълчим.

Тя стана.

— Ще вървя. А вас тримата ви каня в моя театър. Елате! С жените, с децата. Първата неделя ще пея в „Тоска“. Непременно елате. Ще ви оставя билети при администратора.

— Такава жена! — въздъхна Слава, когато тя си отиде. — Като я погледнеш и си мислиш: с какви глупости се занимавам! А животът минава покрай теб.

— Занимаваш се с това, което най-добре умееш — възрази Меркулов. — Създаваш за хората поне привидна безопасност. Ето сега тя ще си замине, ще се прибере къщи, вечерта ще отиде на работа в театъра си. И ако с нея нищо не се случи...

— Демагогия! — прекъсна го Слава. — Бившият ѝ съпруг, когото тя обича, също се занимава с това, което най-добре може. А тя обича него, а не мен!

— Ти се увличаш — казах аз. И като станах от мястото си, отворих сейфа. Извадих преполовената бутилка арменски коняк. Помислих, че неслучайно ние със Слава се стараем да не доизпиваме шишето. Току се случило да полеем нещо... Като днес. Уж няма

никакво събитие: просто само една хубава жена си отиде. Искаме да хванем бившия ѝ мъж, когото очаква смъртно наказание, а тя ни благодари и ни кани в театъра си...

Изобщо какво става с всички нас? Без бутилка не можеш да разбереш.

В този момент в кабинета надникна Лара.

— Може ли да прибирам? — попита и посочи чаените чаши.

— По-добре се присъединявай към нас — поканих я аз. — Много навреме идваш.

— Така ли? — Тя седна на края на креслото, в което току-що бе седяла друга красавица. — Колко интересно... Ще ми налеете ли? — Тя подложи чашката, която извади от бюрото ми. Пак демонстрира особените ни отношения. Наблюдавахме я мълчаливо.

— Ние тук малко сме се разчувствали, отпуснахме се...

— Ами как! — засмя се тя. — Такава жена! Сигурно в нейно присъствие изведнъж сте забравили всичко.

Смехът ѝ бе неестествен, напрегнат. Тя изпи коняка и ни кимна.

— Забрави да се чукнеш с нас — казах аз, като я гледах в упор.

Нима ме е предала? Помислих, че няма да се успокоя, докато не разбере именно сега.

— А за какво пихме? — попита тя. Слава разбра, че нещо става с мен, и ме побутна с лакът. Но вече не можеше да ме спре.

— Значи ходиш да тропаш за мен? — попитах аз.

От нея не ставаше актриса! Никаква издръжливост. Това не ти е Светлова. Всичко, което можеше Лара, бе да отвори широко зелените си, малко кривогледи очи, които така обичах. Гримасата ѝ веднага я издаде.

— Саша... — прошепна Костя и направи опит да стане.

Лара сякаш го изпревари — скочи отривисто от мястото си.

— Седи там! — викнах и не беше ясно за кого се отнася. Във всеки случай и двамата седнаха — и моят началник, и подчинената ми.

— За това ли ме извика? — попита Лара.

— Току-що на това място седеше друга жена — казах аз. — Развела се е с мъжа си, сменила е неговата фамилия, него го издирват като престъпник. Но тя не го предава. Разбираш ли? Нека ме осъдят моите другари... — аз кимнах поред към Костя, после към Слава. — Понеже постъпвам сега непрофесионално въпреки нашата уговорка,

но все едно ще те попитам. Защото това вече става непоносимо: на кого каза, че документите на загиналата Женя Клеймънова са при нас? На кого?

Така ударих с юмрук по бюрото, че чашките подскочиха. С Лара сме имали най-различни разправии, неведнъж съм ѝ крещал и удрял с юмрук, а тя ми е отговаряла: на жена си крещи! И аз млъквах, осъзнавайки правотата ѝ. Но сега тя мълчеше. Само ме гледаше изплашено и жално. И в прекрасните ѝ очи имаше сълзи, и устните ѝ, целувани някога от мен, трепереха бързо, бързо.

Разбира се, рискувах, като ѝ вземах страха. Много рискувах. От къде на къде съм решил, че тя е показала документите на някого? Може да е чула за тях, а може и да не е чула. Едва ли е виждала тези документи, макар че досега бяха у Володя Фрязин. И сега ще свие рамене и тихо и обидено ще каже: на никого! На никого и никога не съм говорила за тях.

Но неслучайно твърдят, че рискът е благородно нещо.

— Ти сам си виновен, че така се случи — заплака Лара.

Това бе признание. Лично аз не очаквах такава развръзка.

Значи е истина, а дълбоко в душата си се надявах, че греша.

— Аз? Аз ли съм виновен? — изглежда, моето учудване бе прекалено.

Слава въздъхна високо. Костя барабанеше нервно с пръсти по бюрото. Ето сега ще станат и ще си отидат, помислих аз. Защо им е този спектакъл?

Те така и направиха. Станаха и излязоха.

— Ти — Лара вдигна към мен пълните си със сълзи очи, — искаш да кажеш, че уж аз съм те предала? Отначало ти ме предаде! На жена си изневеряваш, а мен — предаваш! Ти спа у онази валутна курва и мислеше, че няма да разбере? А те ми казаха за това. Проследили са те, разбра ли? Жена ти ми звънеше през нощта и крещеше. Аз плаках до сутринта, а ти лъжеше и криеше очите си от мен... А те ми казаха, че при желание мога да ти върна. Не исках, мислех, ще поговоря с теб... А ти най-нагло я домъкна тук! С тази певичка... Аз видях, всичко видях, как я зяпаше!

Тя изхлипа. Още една жена разплакахме. Каква е тази моя професия, да я вземат мътните!

— Кой са те? — попитах тихо.

— Не знам точно. Изобщо от службата за сигурност. Чрез теб щели да намесят тази проститутка в нещо лошо. Излъгаха ме, сега виждам, използвали са ме. Провокираха ме. Но сега можеш да използваш мен. Разбираш ли? Ще им предавам всичко, което искаш, всяка лъжа. Нека мислят, че продължавам да работя за тях.

В очите ѝ гореше ненавист, примесена с надежда. Тя искаше да мъсти, както и преди.

— Дори не си мисли! Какъв двоен агент става от теб. Ще оставим всичко така.

— Тогава напускам, щом не ми вярваш.

— И те ще разбере, че са те разобличили — магнах с ръка. — Върви си в стаята и се оправи. И напиши за всичко, което се канеше да им предадеш. И което вече си предала. А ключа от сейфа сложи на бюрото. И да знаеш, както и да се оправдаваш, ти си ме предала. Но сега вярвам, че ще бъдеш най-преданият ми сътрудник. Това е. Върви.

Тя излезе мълчаливо. След минута Костя и Слава влязоха. Седяхме мълчаливо и неподвижно като гръмнати след случилото се току-що тук. И останахме така, докато се стъмни. После влезе Лара — бледа, с торбички под очите. Сложи мълчаливо листовете, изписани с неравен почерк. И също мълчаливо излезе.

Ние четяхме, предавахме си поред един на друг листовете, както преди това четохме събраните от Жения Клеймънова документи.

— Какво ѝ каза? — попита Костя.

— Какво можех да ѝ кажа? — повдигнах рамене. — И моята работа не е чиста. Женска мъст... Предала ме, защото била вярна на чувството си.

— И това се случва — съгласи се Грязнов. — Само че ние с Костя нищо не сме видели, нищо не сме чули. Жал ми е за момичето, Турецки, да я пощадиш! Виж я как преживява...

Погледнах с благодарност приятелите си. И за кой ли път помислих: какво щях да правя без вас?

---

[1] Регионално управление за борба с организираната престъпност. — Б.пр. ↑

Издание:

Автор: Фридрих Незнански

Заглавие: Отписаният

Преводач: Венета Георгиева

Година на превод: 1998

Език, от който е преведено: Руски

Издание: Първо

Издател: „Атика“

Град на издателя: София

Година на издаване: 1998

Тип: Роман

Националност: Руска

Печатница: „Атика“

ISBN: 954-729-019-3

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/3835>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.